

Vládní výbor pro osoby se zdravotním postižením

**Zpráva o plnění opatření
Národního plánu podpory rovných příležitostí
pro osoby se zdravotním postižením
na období 2021–2025
v roce 2021**

Obsah

1	Úvod.....	3
2	Shrnutí	4
3	Plnění opatření	7
	Oblast č. 1: Obecné závazky a principy ochrany práv osob se zdravotním postižením	7
	Oblast č. 2: Přístupnost staveb, dopravy a pozemních komunikací	33
	Oblast č. 3: Přístupnost informací a služeb veřejné správy	38
	Oblast č. 4: Mimořádné události a krizové situace	49
	Oblast č. 5: Nezávislý život	51
	Oblast č. 6: Rovnost před zákonem a přístup ke spravedlnosti	61
	Oblast č. 7: Život v rodině	65
	Oblast č. 8: Vzdělávání a školství	66
	Oblast č. 9: Zdraví a zdravotní péče	77
	Oblast č. 10: Rehabilitace	86
	Oblast č. 11: Zaměstnávání osob se zdravotním postižením	89
	Oblast č. 12: Posuzování zdravotního stavu pro jednotlivé subsystémy sociálního zabezpečení.....	101
	Oblast č. 13: Pečující osoby	103
	Oblast č. 14: Participace osob se zdravotním postižením a jejich organizací na politickém a veřejném životě .	103
	Oblast č. 15: Přístup ke kulturnímu dědictví, účast na kulturním životě a sportovních aktivitách	112
	Oblast č. 16: Statistické údaje	121
	Oblast č. 17: Koordinace a monitorování plnění Národního plánu	121
4	Seznam použitých zkratk.....	123

1 Úvod

Národní plán podpory rovných příležitostí pro osoby se zdravotním postižením na období 2021–2025 (dále jen „Národní plán“) byl vypracován na základě usnesení vlády České republiky ze dne 25. května 2015 č. 385, kterým bylo uloženo tento dokument vypracovat a předložit jej vládě ČR. Vláda ČR tento dokument schválila svým usnesením ze dne 20. července 2020 č. 761. Národní plán je základním strategickým dokumentem, který určuje směřování vládní politiky ČR v oblasti vytváření rovných příležitostí pro osoby se zdravotním postižením. Jeho základním cílem je pokračovat v prosazování a podpoře integrace osob se zdravotním postižením a prostřednictvím konkrétních opatření naplňovat jednotlivé články Úmluvy o právech osob se zdravotním postižením (dále jen „Úmluva“).

Národní plán obsahuje 17 strategických oblastí podpory osob se zdravotním postižením navazujících na vybrané články Úmluvy, jejichž naplňování je pro následující období z hlediska osob se zdravotním postižením nejaktuálnější.

Každá z oblastí Národního plánu obsahuje seznam článků Úmluvy, k jejichž implementaci přispívá, popis aktuálního stavu, výčet cílů, jichž má být v následujícím období dosaženo, soubor termínovaných a průběžných opatření včetně uvedení resortů, které jsou za jejich plnění odpovědné, a indikátory monitorující jejich plnění.

Za plnění jednotlivých opatření jsou zodpovědní gestoři, případně spolugestoři, kterými jsou jednotlivé resorty, do jejichž kompetence daná problematika náleží. Na některých opatřeních se podílí i Vládní výbor pro osoby se zdravotním postižením (dále jen „VVOZP“), organizace osob se zdravotním postižením i další zainteresované subjekty.

Usnesení vlády ČR, kterým byl Národní plán schválen, ukládá jednou ročně, vždy do 30. června, předložit vládě ČR k projednání zprávu o realizaci jednotlivých opatření Národního plánu za uplynulý kalendářní rok.

Pravidla monitorování a vyhodnocování plnění opatření Národního plánu stanovují závazné postupy k podávání hodnotících zpráv pro resorty a další instituce.

Z hodnotících zpráv jednotlivých resortů byla zpracována souhrnná Zpráva o plnění opatření Národního plánu v roce 2021. Jde o první hodnocený rok tohoto Národního plánu. Zpráva je členěna podle jednotlivých strategických oblastí Národního plánu. U každého opatření je proveden souhrn plnění od všech odpovědných resortů a institucí.

K informacím resortů a institucí o plnění opatření zaujímá stanovisko sekretariát VVOZP ve spolupráci s Národní radou osob se zdravotním postižením ČR (dále jen „NRZP ČR“).

2 Shrnutí

Ze 122 opatření, která se měla plnit průběžně nebo měla být splněna do 31. prosince 2021, bylo splněno nebo průběžně plněno 100 opatření, částečně plněna byla 4 opatření. Nebylo splněno nebo průběžně plněno 18 opatření.

Z celkového zhodnocení plnění opatření Národního plánu za rok 2021 vyplývá, že i přes komplikovanou situaci způsobenou pandemií COVID-19 se podařilo dosáhnout řady důležitých kroků vedoucích ke zlepšení integrace osob se zdravotním postižením a přístupnosti v dílčích oblastech.

Důležitým cílem Národního plánu je zajistit zejména **přístupnost informací a služeb veřejné správy**. Ministerstvo vnitra vytvořilo aplikaci „Kam na úřad“, která poskytuje občanům včetně osob se zdravotním postižením informace o dostupnosti všech úřadů veřejné správy a jimi poskytovaných službách. Pomocí speciální aplikace Monitor je dále možné na internetové stránky jednotlivých úřadů doplňovat alternativní texty k obrázkům, popisovat odkazy či nastavit obsah pro zjednodušení strojového čtení. Úřady taktéž začínají zpřístupňovat nejdůležitější údaje o jejich činnosti prostřednictvím videí v českém znakovém jazyce. Potřebné informace o činnosti úřadů jsou tak zpřístupňovány osobám s různými druhy zdravotního postižení.

S přístupností informací a služeb veřejné správy je úzce propojena i bezbariérová přístupnost prostředí zahrnující **přístupnost budov, dopravy a pozemních komunikací**. Odstraňování architektonických bariér významně přispívá k osobní mobilitě, umožňuje vést samostatný a nezávislý život, a tím zvyšuje i příležitosti k pracovnímu uplatnění. Kromě úprav v budovách jednotlivých úřadů (výstavba výtahů, úprava sociálních zařízení) je dlouhodobě podporována i výstavba či úprava bytů a domů určených pro samostatné bydlení osob se zdravotním postižením. V roce 2021 byla Ministerstvem pro místní rozvoj prostřednictvím dotace podpořena výstavba 2 komunitních domů pro seniory, 11 domů s pečovatelskými byty a u 6 stávajících domů byly prostory upraveny na podporované byty. Celkem tak vzniklo 248 podporovaných bytů s poskytnutými dotacemi ve výši téměř 95 milionů korun.

V rámci **zpřístupňování dopravy** byl Ministerstvem dopravy vypracován metodický pokyn týkající se zajišťování bezbariérové linkové autobusové dopravy, který krajům jako objednatelům veřejných služeb a dopravcům poskytuje základní informace k zajištění přístupnosti přepravních služeb reflektujících specifické potřeby osob s omezenou schopností pohybu nebo orientace. V oblasti přístupnosti železniční dopravy byla vytvořena interaktivní mapa, která přehledně poskytuje informace o přístupnosti jednotlivých železničních stanic. Taktéž byla v rámci železniční dopravy nastavena pravidla pro poskytování asistenčních služeb pro osoby se zdravotním postižením a je tak prostřednictvím aplikace Oneticket možné objednat cestu s vozíkem nebo asistenci na nádraží.

Cestování usnadňuje také projekt EUOKLÍČ, jehož cílem je osazování různých míst určených pro osoby se zdravotním postižením (bezbariérová WC, výtahy, ...) speciálními zámky, aby nedocházelo k jejich poškození. Ministerstvo dopravy ČR v roce 2021 podpořilo v rámci tohoto projektu vydání Průvodce po místech v ČR osazených Eurozámky či Informačního letáku, které napomohou rozšířit o Euroklíči povědomí a poskytnou návod, jakým způsobem je možné Euroklíč získat a jak se do projektu zapojit.

Osvětové a informační aktivity podporovaly v rámci svých dotačních programů i další ministerstva (zejména Ministerstvo zdravotnictví, Ministerstvo kultury a Úřad vlády ČR). V rámci programů k vyrovnávání příležitostí pro osoby se zdravotním postižením byl podpořen vznik řady informačních a osvětových materiálů a aktivit zaměřených na širokou veřejnost, např. v rámci podpory a ochrany práv osob se zdravotním postižením či prevence vzniku zdravotního postižení nebo chronického onemocnění.

S naplňováním práva na nezávislý a samostatný život úzce souvisí také právo na **přiměřené sociální zabezpečení** a s tím spojené poskytování pomoci a podpory zvláště zranitelným skupinám obyvatel. V roce 2021 započala realizace opatření nové Strategie sociálního začleňování na období 2021–2030, která cílí na zajištění rovného přístupu a zamezení diskriminace osob se zdravotním postižením v oblastech týkajících se bydlení, zdravotní péče, sociálních služeb, vzdělávání nebo zaměstnání. Byla také přijata novela zákona o poskytování dávek osobám se zdravotním postižením (s účinností od 1. 1. 2022), která rozšířila okruh osob s nárokem na příspěvek na zvláštní pomůcku o osoby s těžkou demencí, pro kterou jsou neschopny chůze a jsou odkázány na vozík. Osoby s poruchou

autistického spektra (těžkým funkčním postižením) jsou nově výslovně uvedeny mezi osobami s nárokem na příspěvek na zvláštní pomůcku na pořízení motorového vozidla.

Obzvláště zranitelnou skupinu jsou pak **děti se zdravotním postižením**, zejména ty, které nemohou vyrůstat v zázemí vlastní rodiny. Cílem opatření Národního plánu je proto také podpora života dětí se zdravotním postižením v přirozeném sociálním prostředí a podpora zvyšování zájmu o svěřené děti se zdravotním postižením do pěstounské péče. Za tímto účelem byla na podzim 2021 přijata novela zákona č. 359/1999 Sb., o sociálně-právní ochraně dětí, která napomáhá k plnění tohoto cíle prostřednictvím navýšení finančních prostředků za péči o svěřené děti včetně zohlednění jejich zdravotního stavu.

V uplynulém období byla věnována vysoká míra pozornosti **zdraví a zdravotní péči**. Při vydávání opatření v souvislosti s pandemií COVID-19 byly zohledňovány také potřeby dílčích skupin osob se zdravotním postižením (byly např. zavedeny výjimky z opatření pro osoby s potřebou osobní asistence při pohybu mimo domov či při nošení ochrany dýchacích cest). Důraz byl kladen také na zajištění přístupnosti a dostupnosti informací nejen prostřednictvím internetových stránek, mobilních aplikací a speciálních portálů, ale byla také např. zpřístupněna telefonická linka ministerstva zdravotnictví formou přepisů komunikace „text to speech“.

Ministerstvo zdravotnictví se věnovalo také dlouhodobým cílům zaměřených na zvyšování efektivity a kvality zdravotní péče. S účinností od 1. ledna 2022 byla přijata novela zákona č. 48/1997 Sb., o veřejném zdravotním pojištění, v oblasti úhrad zdravotnických prostředků na poukaz. Mezi prostředky nově hrazené ze zdravotního pojištění patří např. sluchadla pro vzdušné vedení pro binaurální korekci či prostředky pro lokální kyslíkovou terapii. U řečových procesorů či bílých holí byla navýšena úhrada a plně hrazeny jsou nově např. dětské ortézy z prefabrikátu. Novela dále posílila roli praktických lékařů a umožňuje jim předepisovat např. některé pomůcky pro diabetiky, antidekubitní matrace a podložky či různé fixační ortézy.

Pandemie COVID-19 však výrazně nezasáhla pouze do systému zdravotní péče, ale i do systému **školství a vzdělávání**. Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy již ke konci školního roku 2020/2021 připravilo plán kompenzačních aktivit a činností v oblasti vzdělávání, jehož cílem bylo naznačit kroky vedoucí k postupnému snižování dopadů pandemie na vzdělávání. K dílčím úpravám došlo také v oblasti vzdělávání dětí, žáků a studentů se speciálními vzdělávacími potřebami. Od 1. ledna 2021 může být podpora těmto dětem poskytována v prvním stupni podpůrných opatření pouze školou, která tak může pružně a bezprostředně reagovat na aktuální vzdělávací potřeby žáka.

Jedním z důležitých úkolů Národního plánu týkajících se integrace dětí se zdravotním postižením bylo zajistit poskytování zdravotních služeb těmto dětem ve školách a vybraných školských zařízeních prostřednictvím poskytovatelů domácí péče. Toho se podařilo dosáhnout na základě novelizace zákona č. 372/2011 Sb., o zdravotních službách a podmínkách jejich poskytování, která je účinná od 1. ledna 2022. Zejména mladší děti a žáci, kteří potřebují během dne drobné zdravotnické úkony a nezvládnou je provádět ve škole samostatně, tak budou mít potřebnou zdravotní péči ve škole či školském zařízení zajištěnou.

V oblasti **kultury** bylo cílem pro rok 2021 pokračovat v odstraňování bariér v kulturních objektech a zpřístupňovat kulturní aktivity v co nejširším rozsahu. Národní muzeum v rámci svých objektů zřídilo mimo jiné bezbariérový přístup do Muzejního komplexu a organizovalo vzdělávací a doprovodné programy zohledňující specifické požadavky osob s různými druhy zdravotního postižení (komentované prohlídky a lektorské programy v českém znakovém jazyce, s haptickou linkou a materiály v Braillově písmu nebo uzpůsobené tempu účastníků s kombinovaným postižením). Národní galerie v Praze pak v roce 2021 pořídila pro Veletržní palác novou zdvihací plošinu pro osoby na vozíku.

Některá opatření s termínem plnění v roce 2021 se však **splnit nepodařilo**. Mnohá z nich nebyla plněna z důvodu komplikované situace související s pandemií, některá se ale nedaří plnit dlouhodobě.

Jedním z nich je např. úkol týkající se právního ukotvení personálního a materiálně technického standardu **sociálních služeb**, který nastaví minimální parametry pro poskytování sociálních služeb a bude podmínkou jejich registrace. Dalším opatřením, které nebylo splněno z důvodu nepřijetí novely zákona o sociálních službách, je zařazení neformálních pečujících mezi cílové skupiny sociálních služeb.

Mnohá z nesplněných opatření spadají do **oblasti školství a vzdělávání**, harmonogram jejich plnění byl však významně ovlivněn pandemií COVID-19. Jedním z takových je např. úkol zavést jednotný

elektronický evidenční systém poskytovaných služeb ve všech školských poradenských zařízeních v ČR, jehož realizace je rozdělena do několika etap. Dochází tak k posunu termínu. K posunu termínu plnění dochází také u opatření týkající se vysokého školství, a to zakotvení povinnosti zajistit dostupná opatření pro vyrovnání příležitostí při přijímacím řízení a následně při plnění studijních povinností pro uchazeče a studenty se specifickými potřebami pro všechny vysoké školy, tedy i vysoké školy soukromé, které doposud obdobné povinnosti zákonem stanoveny neměly.

Dlouhodobým úkolem, který měl termín plnění v roce 2021 a který se vyřešit nepodařilo, je **určení gesce nad veřejným opatrovnictvím**. Ministerstvo vnitra však i přes přetrvávající gesční spor vydalo metodiky, které činnost v této oblasti usnadňují.

I když se některá opatření Národního plánu s termínem plnění v roce 2021 splnit nepodařilo, je nezbytné vyzdvihnout, že jednotlivé resorty přistupují k problematice osob se zdravotním postižením s vysokou mírou odpovědnosti, což dokládá zejména vysoký podíl plněných průběžných opatření. Je zároveň potřebné v těchto snahách pokračovat i nadále a klást důraz také na to, aby bylo co nejvíce opatření plněno ve stanovených termínech. Jen tak je možné zajistit efektivní a kontinuální zlepšování života osob se zdravotním postižením a míru jejich integrace do společnosti.

3 Plnění opatření

Oblast č. 1: Obecné závazky a principy ochrany práv osob se zdravotním postižením

Tato oblast je zaměřena na zákaz diskriminace a zásadu rovného zacházení. Zákaz diskriminace se vztahuje na všechny oblasti života a je vyjádřen závazkem přijmout legislativní, administrativní a další opatření, která zohlední ochranu a podporu lidských práv osob se zdravotním postižením ve všech veřejných politikách a programech na celostátní i regionální úrovni.

Za účelem naplňování obecných zásad Úmluvy je nezbytné zvyšovat povědomí a informovanost společnosti o situaci osob se zdravotním postižením, zajistit respektování jejich práv a důstojnosti a napomáhat v boji proti stereotypům a předsudkům ve všech oblastech života.

Důležitým předpokladem pro naplňování zmíněných zásad je i zajišťování přístupnosti prostředí. Je nezbytné přijmout přiměřená opatření, která zajistí potřebné úpravy, napomohou odstraňování stávajících bariér a nevytváření bariér nových. Odpovídající úpravy by měly být prováděny ve všech oblastech, na základě principu univerzálního designu.

Pro kvalitu života osob se zdravotním postižením a jejich integraci je také důležité, jakým způsobem jsou společností vnímány a akceptovány. Povědomí o tématu zdravotního postižení je vhodné zvyšovat prostřednictvím vzdělávání, pořádáním osvětových akcí a zveřejňováním příkladů dobré praxe.

Je nezbytné neopomínat ani osvětu a informovanost těchto osob o jejich právech, o možnostech vzdělávání, pracovního uplatnění či o vhodných dostupných službách, ale i o tom, jak předcházet a bránit se možnému násilí a zneužívání.

1.1 Cíl: V rámci státní správy dodržovat princip rovnosti a nediskriminace osob se zdravotním postižením.

Opatření 1.1.1 Dbát, aby žádné opatření státní správy nemělo za následek přímou či nepřímou diskriminaci osob se zdravotním postižením, dodržovat princip komplexního plánování (univerzální design) tak, aby navrhovaná řešení vyhovovala i osobám se zdravotním postižením.

Termín: průběžně

Gestor: všechny resorty, ÚV

Indikátor: Žádné opatření nemá za následek přímou či nepřímou diskriminaci osob se zdravotním postižením.

PLNĚNÍ MD:

V průběhu března 2021 došlo k připomínkování programového dokumentu OPD3 2021 – 2027 z hlediska rovných příležitostí. Jednalo se zejména o doplnění informací k činnostem na ochranu rovnosti, inkluze a nediskriminace. Při realizaci projektů a opatření byl kladen důraz zejména na pocit bezpečí a na dostupnost. V obou oblastech byl brán zřetel na specifika osob se zvláštními potřebami, jako jsou např. senioři či osoby se zdravotním postižením.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Plněno.

PLNĚNÍ MF:

Opatření přijímaná v roce 2021 Ministerstvem financí a jeho resortními organizacemi neměla za následek přímou ani nepřímou diskriminaci osob se zdravotním postižením. Navrhovaná řešení vyhovovala i osobám se zdravotním postižením. Byly dodržovány principy univerzálního designu tak, aby navrhovaná řešení nebyla diskriminační, a aby odpovídala potřebám osob se zdravotním postižením. Principy univerzálního designu přitom byly uplatňovány v rámci přijímání organizačních, technických i legislativních řešení.

Při tvorbě norem služebních předpisů a jiných interních normativních aktů je vždy zohledněn rovný přístup vůči všem osobám a zákaz jakékoli formy diskriminace. V roce 2021 docházelo zejména k četné implementaci vládních opatření souvisejících s pandemií nemoci COVID-19 na území České republiky prostřednictvím interních normativních aktů státního tajemníka, přičemž v tomto směru byl též kladen důraz na uplatňování rovného přístupu.

Během redesignu přístupnosti webu aplikace Monitor byl nasazen framework, který umožní optimalizaci Monitoru směrem k osobám se zdravotním postižením. Jedná se o možnost doplnění alternativních textů k obrázkům, popisování odkazů, nastavení pro zjednodušení strojového čtení obsahu, apod.

Jelikož jsou v rámci aplikace Monitor prezentovány obsáhlé a složité datové struktury (flow diagramy, rozklikávací rozpočet, dlouhé tabulky účetní závěrky, apod.), kde by mohlo být složité se orientovat se zrakovým postižením a z toho důvodu najít optimální řešení uvedených požadavků, bude problematika konzultována s dodavatelem s cílem zvážit případnou úpravu aplikace.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Plněno.

PLNĚNÍ MK:

Ministerstvo kultury, Sekce státního tajemníka, dodržuje princip komplexního plánování (univerzální design), jelikož opatření vydává v takové podobě, aby vyhovovala rovněž i osobám se zdravotním postižením. Všechna opatření jsou tedy koncipována tak, aby nikoho neznevýhodňovala. Např. v rámci výběrových řízení je v každém oznámení o vyhlášení výběrového řízení uvedeno: „Ministerstvo kultury podporuje rovnost žen a mužů a diverzitu v rámci svých služebních a pracovních míst“.

Odbor hospodářský v rámci zajištění rovných příležitostí pro osoby se zdravotním postižením zajistil v roce 2021 vybudování sociálního zařízení v budově Ministerstva kultury – pracoviště na adrese Milady Horákové. Sociální zařízení je tak plně přizpůsobeno osobám se zdravotním postižením, zejména tedy pro osoby se sníženou pohybovou funkcí. Toto sociální zařízení je plně bezbariérové a splňuje veškeré normy a požadavky na provoz takového zařízení.

V oblasti médií a audiovize došlo 15. července 2021 v souvislosti s projednáváním zákona o službách platform pro sdílení videonahrávek k pracovnímu setkání se zástupci ASNEP (Asociace organizací neslyšících, nedoslýchavých a jejich přátel), SONS (Sjednocená organizace nevidomých a slabozrakých České republiky) a sekretariátu Vládního výboru pro osoby se zdravotním postižením.

Také příspěvkové organizace Ministerstva kultury se snaží činit taková opatření, aby nedocházelo k jakékoli diskriminaci osob.

Národní informační a poradenské středisko pro kulturu (NIPOS) zajišťovalo v roce 2021 statistické zjišťování a poskytovalo měsíčně informační servis (Kalendárium kulturních aktivit osob se zdravotním postižením a seniorů, které byly podpořeny z dotačního programu Ministerstva kultury - Kulturní aktivity - Podpora kulturních aktivit osob se zdravotním postižením a seniorů).

Od r. 2011 jsou návrhy na statistická zjišťování rozšiřovány o údaje vztahující se k výše uvedené problematice. Jedná se o roční statistická zjišťování ohledně zpřístupňování památek, divadel, muzeí, kin, knihoven a dalších kulturních zařízení, včetně jejich služeb. Data za r. 2021 budou k dispozici v květnu 2022 po skončení sběrů dat. Zpráva je zveřejněna na webu statistiky <https://www.statistikakultury.cz/analyzy/>.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Plněno.

PLNĚNÍ MMR:

V rámci auditní činnosti oddělení interního auditu nebyly zaznamenány žádné signály ani řešeny žádné jiné podněty, které by poukazovaly na přímou či nepřímou diskriminaci osob se zdravotním postižením.

Ministerstvo pro místní rozvoj podporuje nestátní neziskové organizace. Na úseku bytové politiky se uplatňuje princip celoživotního bydlení v přirozeném prostředí jedince. Na úseku cestovního ruchu se zohledňují potřeby osob s omezenou schopností pohybu nebo orientace. Přístupnost staveb se stala integrální součástí požadavků na výstavbu. Při přípravě nové vyhlášky se intenzivně spolupracuje s organizacemi osob se zdravotním postižením. Konkrétní podrobnosti obsahují příslušná opatření.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Plněno.

PLNĚNÍ MO:

V rezortu Ministerstvo obrany (dále jen „MO“) není přípustná žádná forma diskriminace, tudíž ani diskriminace osob se zdravotním postižením. Diskriminace v jakékoliv podobě je považována za sociálně nežádoucí jev. Rovný přístup ke všem zaměstnancům v pracovním i služebním poměru je důsledně uplatňován. To platí jak při přijímání zaměstnanců do pracovního/služebního poměru, tak při řešení personálních opatření. Dodržování zákazu diskriminace z hlediska zdravotního postižení, věku, pohlaví a dalších je naprostou samozřejmostí. Pro personál rezortu MO je zpracován a průběžně distribuován bulletin „Žádnou šanci diskriminaci, šikaně, obtěžování“, a to včetně kontaktů, na které se mohou v případě nevhodného přístupu obracet. Pro případ akutní pomoci je zřízena „Vojenská linka psychologické pomoci“.

Ochranu lidských práv v působnosti rezortu MO zabezpečuje Hlavní inspektor ochrany lidských práv (ombudsman). Již od roku 2013 provozuje ombudsman anonymní schránku ombudsman@army.cz. Státní zaměstnanci a zaměstnankyně mohou za tímto účelem využívat také anonymní schránku prosetřovatelMO@army.cz. V rámci Armády České republiky je tato oblast také sledována právními poradci, příslušníky komisí primární prevence rizikového chování, příp. vrchními praporčíky, kaplany.

Dále MO plní úkol zajištěním bezbariérových přístupů do svých objektů nebo objektů příspěvkových organizací. U staveb povolených v roce 2021 byly v souvislosti s technickoorganizačními opatřeními provedeny např. tyto úpravy:

- byla provedena rekonstrukce budovy 70 v kasárnách Prokopa Holého, Tábor. Pro umožnění bezbariérového přístupu do vstupního podlaží byla zřízena schodišťová plošina, v místnosti č. 132 bylo zřízeno WC pro invalidní osoby;
- byla provedena rekonstrukce památníku odboje při VHÚ, Vítkov, Praha 3. Zde byl proveden bezbariérový přístup a zřízeno sociální zařízení pro užívání imobilními osobami. Dále byly instalovány dva výtahy (V1 o nosnosti 480 kg pro 6 osob a V2 o nosnosti 1000 kg pro 13 osob) a dvě svislé zdvihací plošiny pro dopravu osob s omezenou schopností pohybu;
- byly provedeny stavební úpravy dílčí části stavby Domu armády v Olomouci včetně WC pro bezbariérové použití.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Plněno.

PLNĚNÍ MPO:

Při vypisování výběrových řízení (zadávání inzerce na volné pracovní pozice) se řídíme Antidiskriminačním zákonem. Preferujeme univerzální přístupnost (univerzální design). Výběrové řízení je koncipováno pro všechny – dáváme příležitost osobám se zdravotním postižením. Výběrová řízení jsou řešena tak, aby nikoho nezvýhodňovala. Posuzujeme uchazeče dle odbornosti. Nepodporujeme přímou i nepřímou diskriminaci.

Při zaměstnávání osob se zdravotním postižením důsledně dodržujeme rovný přístup a zamezujeme jakoukoliv diskriminaci v rámci hodnocení, odměňování, vzdělávání, pracovních podmínek na pracovišti apod.

Dle Služebního zákona i zákoníku práce, podporujeme opatření na pracovišti, která jsou nezbytná pro vykonávání práce/služby osob se zdravotním postižením:

- Sledování osobního a rodinného života se státní službou/výkonem práce prostřednictvím využití pružné služební/pracovní doby, výkonu práce/služby z jiného místa, a to rovněž pro zaměstnance, kteří mají i pečovatelské povinnosti o blízké osoby se zdravotním postižením.
- Možnost práce na DPČ, zkrácené úvazky.
- Nejsou kladeny bariéry v kariérním postupu, aj.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Plněno.

PLNĚNÍ MPSV:

MPSV a jemu podřízené resortní organizace s celorepublikovou působností, tj. Česká správa sociálního zabezpečení (dále jen „ČSSZ“) a Úřad práce ČR (dále jen „ÚP ČR“), se při přijímání organizačních, legislativních i nelegislativních opatření, a při plánování stavebních úprav, investic a rozsáhlejších oprav administrativních budov snaží v co nejvyšší míře uplatňovat princip komplexního plánování a univerzálního designu.

V rámci legislativního procesu je plnění tohoto úkolu zajištěno okruhem připomínkových míst, která se vyjadřují ke všem návrhům právních předpisů v působnosti MPSV.

Organizační, legislativní i technická řešení ČSSZ, vč. poskytování služeb a informací občanům, která byla přijímána a aplikována prostřednictvím lékařské posudkové služby (dále jen „LPS“), byla vždy takového charakteru, aby vyhovovala osobám se zdravotním postižením. Šlo např. o organizaci výpomoci se zpracováním posudků tak, aby žádosti (zdravotně postižených občanů) byly vyřízeny v co možná nejkratší lhůtě a při dostatečné zdravotnické dokumentaci bez nutné přítomnosti klienta, aby nebyl zbytečně zatěžován.

Stejně tak postupuje ČSSZ i při organizačních úpravách prostoru budov, při přijímacích řízeních, poskytování služeb občanům, poskytování informací občanům. Navrhované realizace technických řešení, jsou v souladu s legislativou České republiky a v praxi se navíc verifikují tak, aby byla v souladu s doporučeními či rozhodnutími hygienických stanic, orgánů požární ochrany, orgánů ochrany životního prostředí stanovenými pro osoby se zdravotním postižením.

V roce 2021 započala realizace opatření Strategie sociálního začleňování 2021–2030, která byla schválena usnesením vlády ČR ze dne 20. ledna 2020 č. 55 (dále jen „Strategie sociálního začleňování“). Strategie sociálního začleňování je národním dokumentem, zastřešujícím hlavní oblasti významné pro sociální začleňování osob sociálně vyloučených a sociálním vyloučením ohrožených. Tento dokument vypracovaný MPSV zohledňuje vedle dalších tematických strategických dokumentů i opatření Národního plánu podpory rovných příležitostí pro osoby se zdravotním postižením na období 2021-2025. Podpora rovného přístupu a zamezení diskriminace v přístupu všech cílových skupin, vč. skupiny osob se zdravotním postižením, k bydlení, zdravotní péči, sociálním službám, vzdělávání nebo zaměstnání, je jedním ze základních principů, z nichž všechna opatření této strategie vycházejí.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Plněno.

PLNĚNÍ MSp:

Ministerstvo spravedlnosti dlouhodobě dbá o to, aby žádné z opatření, která realizuje, nemělo za následek přímou ani nepřímou diskriminaci.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Plněno.

PLNĚNÍ MŠMT:

Při přijímání všech organizačních, legislativních a technických řešení, která se týkají života občanů, byl dodržován princip komplexního plánování tak, aby navrhovaná řešení vyhovovala i osobám se zdravotním postižením.

V rámci připravovaného Operačního programu Jan Amos Komenský (programové období 2021-2027) jsou plánovány intervence takovým způsobem, že žádné opatření nemá za následek přímou či nepřímou diskriminaci osob se zdravotním postižením. Intervence jsou naopak plánovány tak, aby byly zaměřeny na podporu činnosti poradenských zařízení na komplexní úrovni, řešení studijní

neúspěšnosti studentů vysokých škol se specifickými potřebami, zpřístupnění prostor sloužících pro vzdělávání (rampy, vchody, sociální zařízení), zpřístupnění prostor souvisejících se vzděláváním (přístupnost kolejí, menz, případně sportovišť), pořizování vybavení a pomůcek pro studenty se specifickými potřebami apod. Veškeré tyto činnosti povedou k naplnění předpokládaného výsledku intervencí na vysokých školách, který explicitně hovoří o nastavení univerzálního designu ve vzdělávání na vysokých školách. V oblasti regionálního školství je cílem podpořit spravedlivé a rovné šance a přístup ke kvalitnímu vzdělání všech dětí, žáků a studentů vyšších odborných škol, včetně dětí, žáků a studentů se speciálními vzdělávacími potřebami.

Při přijímání legislativních předpisů je postupováno v souladu s hodnocením dopadů regulace, v nichž se hodnotí dopady ve vztahu k zákazu diskriminace a ve vztahu k rovnosti žen a mužů. Jsou přijímány a upravovány legislativní předpisy za účelem zvýšení rovnosti osob se zdravotním postižením při vzdělávání.

Od 1. 1. 2021 je v účinnosti novela vyhlášky č. 27/2016 Sb., o vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a žáků nadaných, ve znění pozdějších předpisů, která zefektivnila poskytování podpůrného opatření pedagogická intervence. V současné době je podpora poskytována v prvním stupni podpůrných opatření školou, jež může flexibilně reagovat na aktuální vzdělávací potřeby žáka. Lze ji však nadále doporučovat i školským poradenským zařízením. Pedagogický pracovník je za poskytování pedagogické intervence odměňován.

S účinností od 1. 1. 2021 byla také přijata novela vyhlášky č. 72/2005 Sb., o poskytování poradenských služeb ve školách a školských poradenských zařízeních, ve znění pozdějších předpisů, která lépe specifikuje poskytování poradenských služeb ze strany školských poradenských zařízení neveřejných zřizovatelů za úplatu. Doporučování podpůrných opatření zůstává bezplatné.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Plněno.

PLNĚNÍ MV:

Opatření je v resortu Ministerstva vnitra průběžně plněno, je snaha dodržovat principy univerzálního designu tak, aby navrhovaná řešení nebyla diskriminační a aby odpovídala potřebám osob se zdravotním postižením. Principy univerzálního designu přitom byly uplatňovány v rámci přijímání organizačních, technických, legislativních (například prostřednictvím zpracovávané RIA, kdy v páté části důvodové zprávy se posuzuje předpokládaný hospodářský a finanční dosah navrhované právní úpravy na státní rozpočet, ostatní veřejné rozpočty, na podnikatelské prostředí České republiky, dále sociální dopady, včetně dopadů na rodiny a specifické skupiny obyvatel, zejména osoby sociálně slabé, osoby se zdravotním postižením a národnostní menšiny, a dopady na životní prostředí) nebo ICT řešení.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Plněno.

PLNĚNÍ MZ:

V zákonu č. 372/2011 Sb., o zdravotních službách a podmínkách jejich poskytování, je stanoveno dodržování principu komplexního plánování ve vztahu k osobám s omezenou schopností pohybu a orientace. Zákon ošetřuje problematiku pacientů se smyslovým postižením nebo s těžkými komunikačními problémy ve smyslu práva pacienta dorozumívat se způsobem pro něj srozumitelným a používat dorozumívací prostředky, které si sám určí, včetně způsobů založených na tlumočení druhou osobou. Zákon o zdravotních službách dále stanovuje, aby pacient se smyslovým nebo tělesným postižením, který využívá vodícího nebo asistenčního psa, měl za daných podmínek právo na doprovod a přítomnost psa u sebe ve zdravotnickém zařízení.

V roce 2021 byly dodržovány principy univerzálního designu při vypracovávání nových a úpravách stávajících právních předpisů, při stavebních úpravách budov, komunikací i prostranství, při organizačních úpravách prostoru budov, při přijímacích řízeních, poskytování služeb občanům, poskytování informací občanům atd.

V obecné rovině věnuje Ministerstvo zdravotnictví pozornost také důslednému respektování, naplňování a vymahatelnosti práv pacientů, která vyplývají z Úmluvy o lidských právech a biomedicíně a dalších normativních aktů. Na MZ působí Pracovní skupina pro bezpečí pacientů a kvalitu zdravotní péče a Pacientská rada Ministerstva zdravotnictví, jako stálý poradní orgán ministra zdravotnictví za

účelem zvýšení ochrany práv pacientů, v rámci této Rady působí i část řešící problematiku zdravotně sociálního pomezí. Oddělení práv pacientů, které je součástí organizační struktury MZ zajišťuje zastoupení pacientů na systémové úrovni, prosazuje jejich podílení na rozhodování ve zdravotnictví.

V roce 2020 byl zvolen zástupce MZ řádným členem odborné skupiny pro přístupnost veřejné správy a veřejných služeb a je tedy možné flexibilněji reagovat na aktuální požadavky a potřeby ze strany osob se zdravotním postižením napříč aktivitami MZ. V současné době je člen zapojen do řešení problematiky přístupnosti v rámci zpřístupňování informací pro osoby se zdravotním postižením a komunikace jejich dalších potřeb i jako v roce 2021 jmenovaný Koordinátor Ministerstva zdravotnictví pro osoby se zdravotním postižením. Koordinátor vede jednání s dalšími příslušnými odbory za účelem podpory přístupných procesů a výstupů aktivit instituce. S odborem komunikace s veřejností intenzivně spolupracuje při přístupném zveřejňování informací na webových stránkách ministerstva.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Plněno.

PLNĚNÍ MZe:

Trvalé úsilí respektovat potřeby a uplatňovat princip tolerance u osob se zdravotním postižením plyne nejen ze Zákoníku práce a zákona o státní službě, ale je podloženo právními a morálními normami přijatými v resortu zemědělství, jako je např. Etický kodex zaměstnanců Ministerstva zemědělství, který přímo zdůrazňuje etické hodnoty, nediskriminaci odlišných sociálních skupin, toleranci k jinakosti pohlaví, podporování rovných příležitostí všech zaměstnanců a zkvalitňování vzájemné spolupráce. Etický kodex je závaznou normou chování všech zaměstnanců resortu zemědělství.

V souladu s výše uvedenými zásadami jsou přijímána veškerá opatření a rozhodnutí Ministerstva zemědělství.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Plněno.

PLNĚNÍ MZV:

MZV dbá na to, aby interní předpisy a rozhodnutí ministra nebo státního tajemníka byly v souladu s obecně závaznými právními předpisy, a to včetně oblasti diskriminace osob se zdravotním postižením.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Plněno.

PLNĚNÍ MŽP:

V rámci vyhlášených veřejných zakázek je dodržován princip komplexního plánování (univerzální design) tak, aby řešení vyhovovalo i osobám se zdravotním postižením. Ministerstvo životního prostředí vždy dodržuje principy univerzálního designu při stavebních úpravách budov, komunikací i prostranství. Řada těchto prvků byla v minulosti již vybudována, včetně bezbariérového přístupu, označení výtahů Braillovým písmem, vybudování samostatného hygienického zázemí pro tělesně postižené osoby situovaného v přízemí budovy a v posledním období výměny plošiny pro vozíčkáře spojující jednotlivé mimoúrovňové části budovy za modernější a bezpečnější. Budova ministerstva je vybavena signalizací pro neslyšící osoby a bezpečnostními informačními značkami, které určují směr úniku ve snadno srozumitelné formě. Tyto informační značky byly v hodnoceném období obnoveny a aktualizovány.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Plněno.

PLNĚNÍ ÚV:

V rámci přípravy jednotlivých materiálů postupuje ÚV v souladu s principem komplexního plánování tak, aby žádné opatření nemělo za následek přímou či nepřímou diskriminaci osob se zdravotním postižením. Při vyhlásování výběrových řízení na volná služební místa se postupuje v souladu se zákonem č. 234/2014 Sb., o státní službě, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o státní službě“). Zákon o státní službě stanovuje pro žadatele předpoklady a odborné požadavky pro přijetí a zařazení na služební místo. Do výběrového řízení se tak může přihlásit osoba, která předpoklady a

případně další požadavky stanovené zákonem splňuje. V rámci obsazování volných pracovních míst postupuje ÚV dle zákona č. 262/2006 Sb., zákoník práce, ve znění pozdějších předpisů.

Je vhodné zmínit, že při administraci veřejných zakázek Oddělením veřejných zakázek ÚV je brán zřetel na podporu osob se zdravotním postižením. Z významných veřejných zakázek, jež byly v minulých letech realizovány lze zmínit např. zajištění ostrahy v objektech Hrzánský palác a Vladislavova, kde byli vybráni dodavatelé zaměstnávající osoby se zdravotním postižením.

V rámci činnosti Oddělení investic je při realizaci projektů vždy přihlédnuto k možnostem zlepšení podmínek pro osoby se zdravotním postižením.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Plněno.

Opatření 1.1.2 Při tvorbě strategických materiálů zohledňovat dopady na osoby se zdravotním postižením a jejich případné specifické požadavky.

Termín: průběžně

Gestor: všechny resorty, ÚV

Indikátor: Při tvorbě strategických materiálů jsou zohledňovány i dopady na osoby se zdravotním postižením.

PLNĚNÍ MD:

V rámci přípravy strategických materiálů resortu dopravy je zohledňována problematika osob se zdravotním postižením. V roce 2021 byly schváleny následující dokumenty:

- Dopravní politika pro období 2021-2027 s výhledem do roku 2050
- Koncepce městské a aktivní mobility pro období 2021-2030
- Strategii BESIP 2021-2030
- Strategie rozvoje inteligentních dopravních systémů 2021 - 2027 s výhledem do roku 2050

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Plněno.

PLNĚNÍ MF:

Na úrovni Ministerstva financí je zhodnocení dopadů na osoby se zdravotním postižením a jejich případné specifické požadavky uplatňováno zejména v rámci předkládání materiálů legislativní a nelegislativní povahy vládě ČR. Toto zhodnocení je součástí širšího procesu hodnocení dopadů regulace (regulatory impact assessment), jehož cílem je zefektivnění tvorby veřejných politik.

Podpora osob se zdravotním postižením je součástí Strategie vlastnické politiky státu, schválené usnesením vlády ČR dne 17. února 2020 č. 115 jako dlouhodobého strategického dokumentu vlády ČR, který zpracovalo Ministerstvo financí. V politice diverzity v procesech obchodních společností, která zahrnuje osoby se zdravotním postižením, dochází k pozitivnímu posunu jak v náboru zaměstnanců, tak i v zajištění systému péče o zaměstnance a podpory znevýhodněných skupin.

Oblast prevence a potírání domácího násilí a násilí na pracovišti řešená formou pravidelných dotazníkových šetření na zjišťování výskytu diskriminace, šikany a jiných patologických jevů mezi zaměstnanci a zaměstnankyněmi je předmětem opatření, která Ministerstvo financí a jeho resortní organizace přijalo v rámci Strategie rovnosti žen a mužů na léta 2021-2030, schválené usnesením vlády ČR dne 8. března 2021 č. 269. Tento v pořadí již druhý strategický dokument má vazbu na celou řadu dohod a závazků na mezinárodní, evropské i národní úrovni a přijatá opatření přispívají k naplňování Národního plánu podpory rovných příležitostí pro osoby se zdravotním postižením na období 2021-2025.

Jedním z postupů, který může výrazně pomoci zaměstnancům a zaměstnankyním se zdravotním postižením, kteří jsou častými oběťmi násilí na pracovišti, je krizová intervence. Tento postup je součástí tréninku Peer pracovníků. Celkovým cílem projektu Ministerstva práce a sociálních věcí s názvem „Systém trvalé ochrany a prevence pro eliminaci rizik násilí na pracovišti“ („STOPPER“) je implementace opatření k nastavení důstojného pracoviště v praxi. Ministerstvo financí se do tohoto

projektu zapojilo v lednu 2022. Součástí projektu je kromě školení tzv. Peer pracovníků (tito pracovníci budou dále školit zaměstnance resortu Ministerstva financí) a vzdělávání personálních a vedoucích zaměstnanců a zaměstnankyň v oblasti násilí na pracovišti a znalostí postupů při řešení šikany, také elektronické dotazování zaměstnanců a zaměstnankyň na zjišťování výskytu šikany na pracovišti.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Plněno.

PLNĚNÍ MK:

Ministerstvo kultury - Sekce státního tajemníka dbá na to, aby veškeré materiály respektovaly princip rovného přístupu. Např. při tvorbě výroční zprávy či příručky pro nové zaměstnance bylo postupováno v souladu s metodikou Ministerstva vnitra pro tvorbu srozumitelných sdělení ve veřejné správě a pro tvorbu zjednodušených textů pro osoby vyžadující zvláštní přístup (metodika Easy to read). V říjnu roku 2021 připravila Sekce státního tajemníka vnitřní předpis, kterým byly vydány Rámce, priority a opatření Ministerstva kultury pro dosažení rovnosti žen a mužů v České republice na léta 2021 – 2025.

Trvalé úsilí respektovat potřeby a uplatňovat princip tolerance u osob se zdravotním postižením je podloženo např. vnitřním předpisem, kterým byl již v roce 2012 vydán Etický kodex zaměstnanců Ministerstva kultury, jenž přímo zdůrazňuje etické hodnoty, nediskriminaci odlišných sociálních skupin, toleranci k jinakosti pohlaví, podporování rovných příležitostí všech zaměstnanců a zkvalitňování vzájemné spolupráce.

V odboru řízení lidských zdrojů je zařazena zaměstnankyně, jejíž služební náplň tvoří mj. i politika rovnosti žen a mužů a sladování rodinného a osobního života státních zaměstnanců s výkonem služby. Tato zaměstnankyně v rámci připomínkových řízení vnitřních i vnějších předpisů posuzuje předkládané materiály z hlediska dodržování rovnosti a zachování zákazu diskriminace jak v oblasti genderu, tak v otázkách osob s různými handicapy.

Pokud jde o příspěvkové organizace Ministerstva kultury, Koncepce rozvoje příspěvkových organizací pro roky 2019-2025 zohledňuje potřeby návštěvníků se zdravotním postižením s důrazem na zohledňování jejich specifických potřeb a požadavků, a to nejen v rámci výstavních prostor, ale zejména v jejich roli aktivních účastníků vzdělávacích (kulturních a informačních) programů. V oblasti technického vybavení se příspěvkové organizace zavazují zabezpečit komfortní zázemí a servis pro všechny skupiny návštěvníků včetně lidí se zdravotním postižením.

Cílem pro rok 2021 bylo eliminovat v co největší možné míře stávající bariéry včetně elektronických a nevytvářet v rámci své činnosti bariéry nové. V předmětném období realizuje například Národní muzeum tento závazek v oblasti průběžných revizí objektů ve spolupráci s organizacemi věnujícími se přístupnosti pro lidi se zdravotním postižením a následnými úpravami v rámci svých objektů (bezbariérový přístup do Muzejního komplexu, revize hygienických zařízení v souladu s předpisy, rekonstrukce hygienických zařízení v prostorech, kde nebyla k dispozici), organizací vzdělávacích a doprovodných programů se zohledněním specifických požadavků (komentované prohlídky a lektorské programy v českém znakovém jazyce, s haptickou linkou a materiály v Braillově písmu nebo uzpůsobené tempu účastníků s kombinovaným postižením; nezřídka se těchto programů účastní smíšené skupiny lidí s postižením i bez), tvorbou a zpřístupňováním virtuálního obsahu určeného pro lidi se specifickými požadavky (sluchové, zrakové postižení).

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Plněno.

PLNĚNÍ MMR:

Regionální rozvoj

Vláda ČR 10. 5. 2021 schválila MMR Koncepci Smart Cities – odolnost prostřednictvím SMART řešení pro obce, města a regiony, která vychází ze 7 principů SMART řešení, dle kterých by tato chytrá řešení měla být založena mj. na uplatňování rovných příležitostí.

Konkrétní typová opatření obsažená v Koncepci s dopadem na osoby se zdravotním postižením např.:

ZPO2.2: „Zavedení genderových aspektů do vytváření a realizace strategie rozvoje města/ obce, při komunikaci je zohledňován odlišný přístup mužů a žen, starších a mladších obyvatel, zdravých a handicapovaných.“

A3.1: „Dostupné bydlení s ohledem na nové standardy 21. století a s odpovídajícím vybavením pro samostatný život např. handicapovaných obyvatel.“

Cestovní ruch

Potřeby zdravotně postižených jsou ve Strategii Akčního plánu 2022-2023 a jsou součástí dotačních titulů na podporu cestovního ruchu poskytovaných MMR.

Strategie cestovního ruchu 2021-2030 (schválená usnesením vlády ze dne 19. 7. 2021 č. 640

Prioritní okruh: 2 Inovativní nabídka a zážitky

Opatření: 2.1 Podpora budování a modernizace infrastruktury ČR

- Opatření se zaměří na podporu budování infrastruktury pro osoby se specifickými potřebami, jako jsou paraplegici, neslyšící, nevidomí a slabozrací a obecně osoby se sníženou mobilitou (např. vyznačování turistických tras pro osoby se zdravotním postižením, ženy, respektive rodiny s dětmi v kočárku apod.).

Akční plán 2022-2023 (schválen usnesením vlády ze dne 19. 7. 2021 č. 641, dostupný na <https://www.mmr.cz/getattachment/43800951-dca6-429c-90f5-30ad7b3429b3/AP-ke-Strategii-CR-na-roky-22-23.pdf.aspx?lang=cs-CZ&ext=.pdf>)

Podpora modernizace a budování infrastruktury ČR

1. Rozvoj veřejné a podnikatelské infrastruktury ČR

- Realizované projekty by měly také směřovat na řešení problematiky odstraňování bariér v přístupnosti ČR (včetně podpory sociálních zařízení pro návštěvníky ČR a parkovišť), rozvoj udržitelných forem ČR (např. ekoturismus, geoturismus, včetně rozvoje turistických značených tras), snižování energetické náročnosti, přizpůsobení se změnám klimatu, využívání SMART řešení a digitalizace, sledování a vyhodnocování návštěvnosti.

Národní plán podpory cestovního ruchu v regionech (NPPCRR)

https://www.mmr.cz/getmedia/307638b1-3fad-4d7d-8c4a-b40717136d22/Zasady-prozadatele_Rozvoj-infra-CR-1-2022-117D721.pdf.aspx?ext=.pdf

Podporované aktivity:

Doprovodná infrastruktura cestovního ruchu v regionu

- Budování doprovodné infrastruktury pro hendikepované návštěvníky a zpřístupnění atraktivit cestovního ruchu všem (např. bezbariérové přístupy, sociální zázemí včetně sociálních zařízení – tj. toalet, odpočívadla, roštové nájezdové rampy, apod.).

Program podpora NNO

<https://www.mmr.cz/cs/narodni-dotace/dotace-pro-nestatni-neziskove-organizace/dotace-pro-nestatni-neziskove-organizace-2021>

V rámci aktivity 4. Udržitelný rozvoj cestovního ruchu na celostátní úrovni byl realizován projekt na kontrolu, údržbu a obnovu sítě značených turistických tras v ČR (realizátorem projektu bylo KČT). Součástí projektu je i obnova značení značených tras pro vozíčkáře. Na území ČR je v současné době vyznačeno celkem více než 43,5 tisíce km pěších tras, více než 39 tisíc km cyklotras, přibližně 2 800 km jezdeckých tras a 149 km tras pro vozíčkáře.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Plněno.

PLNĚNÍ MO:

Pokud se jedná o přípravu strategických materiálů, které se týkají fyzických osob, je sekce státního tajemníka MO připomínkovým místem. V takovém případě je sledováno rovné zacházení a rovný přístup ke všem osobám ze všech důvodů stanovených antidiskriminačním zákonem, tedy i z důvodu zdravotního postižení.

V hodnoceném období byl schválen jeden strategický materiál, „Strategie vyzbrojování a podpory rozvoje obranného průmyslu ČR do roku 2025“, ve kterém nebylo relevantní hodnotit dimenzi zdravotního postižení.

Dopady na osoby se zdravotním postižením jsou zohledňovány při mezirezortních připomínkových řízeních (při tvorbě zákona č. 238/2021 Sb., stavební zákon, a zákona č. 250/2021 Sb., o bezpečnosti práce v souvislosti s provozem vyhrazených technických zařízení a o změně souvisejících zákonů) nebo při přípravě vnitřních předpisů Ministerstva obrany.

Pro doplnění uvádím, že rezort MO je a vždy bude v tomto ohledu velmi specifickým resortem.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Plněno.

PLNĚNÍ MPO:

Vždy zohledňujeme dopady na osoby se zdravotním postižením, a to jak při tvorbě vlastních strategických materiálů, tak i v rámci spolupráce při vytváření strategických materiálů v oblasti rozvoje lidských zdrojů, pracovně právní a služebně právní legislativy (spolupráce se sekci pro státní službu Ministerstva vnitra) a stanoviska k strategickým a k legislativním materiálům ostatních resortů.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Plněno.

PLNĚNÍ MPSV:

Při přijímání legislativních opatření je resortem MPSV postupováno podle Legislativních pravidel vlády a Obecných zásad pro hodnocení dopadů regulace (RIA). Spolupráce se zástupci organizací osob se zdravotním postižením je v rámci legislativního procesu zajištěná mj. též jejich začleněním do okruhu připomínkových míst, která se vyjadřují k návrhům právních předpisů.

V rámci přípravy změn právní úpravy v předpisech upravujících problematiku důchodového a nemocenského pojištění MPSV se vždy uplatňuje princip rovného zacházení se všemi pojištěnci; žádná skupina pojištěnců, tedy ani osoby se zdravotním postižením, není diskriminována. Důraz je kladen i na zohlednění péče o zdravotně postižené osoby, jak pokud jde o nároky pečujících osob v důchodové oblasti, tak v oblasti nemocenského pojištění.

ČSSZ v rámci provádění důchodového a nemocenského pojištění při přijímání organizačních a případných technických opatření, které se týkají osob se zdravotním postižením, postupuje důsledně v intencích platné právní úpravy, to znamená tak, že u všech pojištěnců aplikuje zcela rovnoprávný přístup a tam, kde je to vhodné, spolupracuje se zástupci organizací osob se zdravotním postižením (např. NRZP). V oblasti LPS bylo toto opatření naplňováno, kromě již zmíněné spolupráce s organizacemi osob se zdravotním postižením, také formou spolupráce se zástupci patientských organizací a odbornou zdravotnickou veřejností. Jednalo se např. o poskytování vyžádaných informací a statistických výstupů, ale i další formy spolupráce.

Z pohledu technických opatření, která se týkají života osob se zdravotním postižením ČSSZ, postupuje tak, aby zajišťovala rovnoprávné podmínky osobám ohroženým vícenásobnou diskriminací (zejména děti, ženy, senioři, příslušníci národnostních menšin) a včetně jednání se zástupci organizací osob se zdravotním postižením při jejich formulování. Tato činnost se realizuje zejména inženýrskou činností se stavebními úřady či spoluprací s MPSV při tvorbě klíčových materiálů jako je například Dokumentace programu reprodukce majetku.

Ve shora uvedené Strategii sociálního začleňování MPSV identifikovalo skupinu osob se zdravotním postižením jako jednu ze skupin výrazněji ohrožených sociálním a prostorovým vyloučením. Cíle a opatření vyjmenovaná v uvedené strategii zahrnují také cíl snižovat bariérovost veřejného prostoru z hlediska fyzických orientačních a komunikačních bariér, i z hlediska stereotypizace některých skupin a osob, vč. osob se zdravotním postižením. Všechna opatření Strategie sociálního začleňování byla rozpracována do konkrétních indikátorů plnění v Akčním plánu 2021-2023, které budou sledovány v každoročních zprávách o plnění. Ohrožení sociálním a prostorovým vyloučením, které postihuje osoby se zdravotním postižením, snižují opatření Strategie sociálního začleňování a jejího Akčního plánu, jako jsou např. podpora programů prevence ztráty bydlení, podpora sociální práce jako nástroje zprostředkujícího přístup k adekvátnímu bydlení a jeho udržení, proti-dluhového poradenství a podpora rozvoje programů sociálního bydlení.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Plněno.

PLNĚNÍ MSp:

Odpovědným odborem v této oblasti je zejména odbor legislativní. Ostatní oslovené resortní odbory či organizace se vyjádřily, že žádný materiál, který by měl dopad i na osoby se zdravotním postižením, v roce 2021 nepřijímaly. Působnost legislativního odboru Ministerstva spravedlnosti je soustředěna zejména do oblasti normotvorné. Právní předpisy připravované v gesci legislativního odboru jsou nediskriminačně směřovány na všechny fyzické osoby bez ohledu na jejich věk, pohlaví, zdravotní stav, národnost, náboženství či sociální zázemí. V případě, že by připravovaný právní předpis mohl mít speciální přesah pro osoby se zdravotním postižením, je kladen důraz na to, aby navrhovaná právní úprava brala ohled zejména na tyto osoby. Zároveň je při přípravě právních předpisů postupováno tak, aby bylo podporováno vytváření rovných příležitostí pro osoby se zdravotním postižením. Součástí každé důvodové zprávy k návrhu právního předpisu je i hodnocení dopadů na specifické skupiny obyvatel, zejména na osoby sociálně slabé, osoby se zdravotním postižením a národnostní menšiny. Pro úplnost uvádíme, že v roce 2021 legislativní odbor nepřipravoval právní předpis výrazně či výlučně zaměřený na osoby se zdravotním postižením. V rámci svých vybraných aktivit se pak snažil podpořit osoby se zdravotním postižením, a to zejména faktickým posílením jejich informovanosti v rámci určených druhů soudního řízení (řízení o svéprávnosti, případně civilní detenční řízení).

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Plněno.

PLNĚNÍ MŠMT:

Strategie vzdělávací politiky České republiky do roku 2030+, která byla schválena vládou dne 19. 10. 2020 a je klíčovým strategickým dokumentem pro rozvoj vzdělávací soustavy, dopady na osoby se speciálními vzdělávacími potřebami zohledňuje. Oblasti je věnován celý Strategický cíl 2: Snížit nerovnosti v přístupu ke kvalitnímu vzdělávání a umožnit maximální rozvoj potenciálu dětí, žáků a studentů.

Jeho cílem je poskytovat v rámci vzdělávacího systému spravedlivé šance na přístup ke kvalitnímu vzdělání všem žákům. MŠMT nadále usiluje o společné prostředí a zajištění vzdělávacích potřeb všech žáků. Změny podporující individualizaci ve vzdělávání realizuje prostřednictvím revize rámcových vzdělávacích programů, které umožní diferenciovat výuku dle potřeb žáků, a zajištěním vzdělávání a mentoringu učitelů. Cílem je vytvořit příležitosti zažít úspěch ve vzdělávání pro všechny žáky bez ohledu na jejich socioekonomické a rodinné zázemí, zdravotní nebo jakékoliv jiné znevýhodnění. V rámci odborného vzdělávání ve středních a vyšších odborných školách se strategie zaměřuje na vytvoření vhodných podmínek pro snazší přechod absolventů do zaměstnání, ale také usnadnění přechodu žáků, zejména zdravotně a sociálně znevýhodněných, do vyššího odborného nebo vysokoškolského vzdělávání. Tyto cíle a požadavky uplatňujeme v rámci rezortních i mezirezortních procesů při tvorbě strategických materiálů.

V rámci připravovaného Programového dokumentu Operačního programu Jan Amos Komenský (programové období 2021-2027) byla zohledňována problematika rovného přístupu dětí, žáků a studentů se speciálními vzdělávacími potřebami. Plánované intervence budou zaměřeny na podporu činnosti poradenských center na komplexní úrovni, řešení studijní neúspěšnosti studentů se specifickými potřebami, zpřístupnění prostor sloužících pro vzdělávání (rampy, vchody, sociální zařízení), zpřístupnění prostor souvisejících se vzděláváním (přístupnost kolejí, menz, případně sportovišť), pořizování vybavení a pomůcek pro studenty se specifickými potřebami apod. V oblasti regionálního školství je cílem podpořit spravedlivé a rovné šance a přístup ke kvalitnímu vzdělání všech dětí, žáků a studentů vyšších odborných škol, včetně dětí, žáků a studentů se speciálními vzdělávacími potřebami.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Plněno.

PLNĚNÍ MV:

Při přijímání legislativních, organizačních a technických opatření v rámci resortu Ministerstva vnitra je průběžně kladen důraz na zajištění rovných podmínek pro osoby se zdravotním postižením (příklad uvádíme níže).

Problematika obchodování s lidmi

MV zajišťuje společně se specializovanou nevládní organizací a Mezinárodní organizací pro migraci Praha pro pravděpodobné oběti obchodování s lidmi starší 18 let Program podpory a ochrany obětí

obchodování s lidmi (dále je „Program“). Cílem Programu je poskytnout těmto obětem podporu a zabezpečit ochranu jejich lidských práv a důstojnosti a zároveň motivovat oběti ke svědecké výpovědi a tak napomoci orgánům činným v trestním řízení při odhalování, stíhání, usvědčení a potrestání pachatelů trestných činů souvisejících s obchodováním s lidmi. Obětí obchodování s lidmi se může stát i osoba se zdravotním postižením, proto Strategie boje proti obchodování s lidmi zohledňuje i tuto skutečnost.

Strategie prevence kriminality

Úkoly v nové Strategii prevence kriminality na léta 2022 -2027 jsou připraveny pro celkovou populaci, nemají za následek přímou či nepřímou diskriminaci osob se zdravotním postižením a při tvorbě jednotlivých úkolů byly a jsou zohledňovány i dopady na osoby se zdravotním postižením (např. informovanost veřejnosti podle zákona o obětech trestných činů s překladem do znakové řeči).

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Plněno.

PLNĚNÍ MZ:

V České republice je zaručen rovný přístup ke zdravotním službám všem osobám, a to bez rozdílu zdravotního stavu, sociálního statusu, geografických charakteristik, věku a pohlaví. Zákon č. 372/2011 Sb. o zdravotních službách a podmínkách jejich poskytování toto poskytování vymezuje pro všechny skupiny, a to včetně osob se zdravotním postižením a nezletilých dětí. Aktivita Ministerstva zdravotnictví se zaměřuje na vytváření vhodných a podporujících podmínek pro rozvoj soběstačnosti osob se zdravotním postižením a osob s chronickým onemocněním (včetně onemocnění vzácných). Aktivita a opatření cílí na snižování potřeby zdravotní péče a dále na zvyšování efektivity, kvality a vytváření podmínek pro co nejvyšší přístupnost pro osoby se zdravotním postižením a osoby chronicky nemocné. Opatření vydávaná v souvislosti s pandemií covid-19 bylo nezbytné v mnoha případech vydávat velmi bezprostředně a obecně, následně pak byly upravovány jejich parametry v návaznosti na odůvodněné potřeby jednotlivých skupiny obyvatel (např. osoby s potřebou osobní asistence při pohybu mimo domov, výjimky při nošení ochrany dýchacích cest apod.).

Zákon č. 372/2011 Sb., o zdravotních službách a podmínkách jejich poskytování, stanovuje dodržování principu komplexního plánování ve vztahu k osobám s omezenou schopností pohybu a orientace. Zákon ošetřuje problematiku pacientů se smyslovým postižením nebo s těžkými komunikačními problémy ve smyslu práva pacienta dorozumívat se způsobem pro něj srozumitelným a používat dorozumívací prostředky, které si sám určí, včetně způsobů založených na tlumočení druhou osobou. Zákon o zdravotních službách dále stanovuje, aby pacient se smyslovým nebo tělesným postižením, který využívá vodícího nebo asistenčního psa, měl právo na doprovod a přítomnost psa u sebe ve zdravotnickém zařízení.

Na MZ působí Pracovní skupina pro bezpečí pacientů a kvalitu zdravotní péče a Pacientská rada Ministerstva zdravotnictví, jako stálý poradní orgán ministra zdravotnictví za účelem zvýšení ochrany práv pacientů, v rámci této Rady působí i část řešící problematiku zdravotně sociálního pomezí. Oddělení práv pacientů, které je součástí organizační struktury MZ zajišťuje zastoupení pacientů na systémové úrovni, prosazuje jejich podílení na rozhodování ve zdravotnictví.

V roce 2020 byl zvolen zástupce MZ řádným členem odborné skupiny pro přístupnost veřejné správy a veřejných služeb a je tedy možné flexibilněji reagovat na aktuální požadavky a potřeby ze strany osob se zdravotním postižením napříč aktivitami MZ. V současné době je člen zapojen do řešení problematiky přístupnosti v rámci zpřístupňování informací pro osoby se zdravotním postižením a komunikace jejich dalších potřeb i jako v roce 2021 jmenovaný Koordinátor Ministerstva zdravotnictví pro osoby se zdravotním postižením. Koordinátor vede jednání s dalšími příslušnými odbory za účelem podpory přístupných procesů a výstupů aktivit instituce. S odborem komunikace s veřejností intenzivně spolupracuje při přístupném zveřejňování informací na webových stránkách ministerstva.

Konkrétními výstupy v oblasti rozvoje přístupnosti služeb Ministerstva zdravotnictví jsou např.:

- Zpřístupnění telefonické linky MZ formou přepisů komunikace - Ve spolupráci se společností Transkript byla informační linka MZ zpřístupněna za pomoci funkce „text to speech“, kdy může tazatel služby svůj dotaz napsat do speciálního řádku po kliknutí na ikonu u pravého okraje telefonního čísla informační linky MZ na hlavní stránce, dotaz je následně

automaticky přečten syntetickým hlasem operátorovi dané infolinky a mluvená reakce operátora přepsána profesionálním přepisovatelem do textové podoby. Služba je tazatelům zpřístupněna každý všední den vždy od 9 – 18 hodin.

- Byla rozšířena přístupnost, jak na infolince 1221, tak na klasické lince MZ, které byly přizpůsobeny také potřebám úředníků. Nově je možné pracovníky ministerstva využívat i vzdálené podpory při osobním jednání s osobou, která potřebuje tlumočení do českého znakového jazyka či přepis, a to na základě předchozí domluvy.
- Webové stránky MZ věnované problematice onemocnění covid-19 byly upraveny pro využívání pro osoby se sluchovým postižením apod. následovně:
 - byl doplněn odkaz na telefonní hovor s přepisem řeči, pro osoby se sluchovým postižením, seniory a osoby se zhoršenou srozumitelností řeči i s popisem služby v českém znakovém jazyce,
 - byl doplněn odkaz pro spojení s linkou 1221 v českém znakovém jazyce prostřednictvím DeafCom nebo sociální služby Tiché linky,
 - je umožněno zasílat dotazy v českém znakovém jazyce. Služba je doplněna odkazem na její popis v českém znakovém jazyce.
 - od listopadu 2021 došlo ke zpřístupnění informací, které jsou veřejnosti sdělovány prostřednictvím tiskových konferencí MZ, a to formou jejich přepisů. Tímto způsobem je možné oslovit mnohem víc posluchačů i z dalších skupin mimo osoby se sluchovým postižením - např. seniorů, osob se sníženou schopností porozumění apod.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Plněno.

PLNĚNÍ MZe:

Při všech organizačních, legislativních a faktických řešeních, která se týkají života občanů, je naším resortem uplatňován princip komplexního plánování, a to včetně činností, které jsou zajišťovány v regionech a všemi resortními organizacemi.

Sociální aspekt a zohlednění potřeb osob se zdravotním postižením se promítá rovněž do přípravy a tvorby všech resortních materiálů.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Plněno.

PLNĚNÍ MZV:

MZV usiluje o to, aby v souvislosti s přípravou strategických materiálů MZV byly zohledňovány i dopady na osoby se zdravotním postižením, pokud je to s ohledem na povahu dokumentu aplikovatelné. Naprostá většina strategických materiálů MZV nemá nicméně bezprostřední dopad na práva osob.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Plněno.

PLNĚNÍ MŽP:

V hodnoceném období byly vytvořeny strategické materiály „Strategie přizpůsobení se změně klimatu v podmínkách ČR“ a „Státní politika životního prostředí ČR“. Dopady na osoby se zdravotním postižením souvisejí například s cílem snižování hlukové zátěže a světelného znečištění, cílem zvyšování připravenosti, resilience a adaptace na extremitu počasí a dalšími. Strategické dokumenty například v adaptaci sídel na rizika spojená se změnou klimatu zmiňují osoby trpící kardiovaskulárními chorobami, osoby starší či osoby se sníženým sociálním statusem.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Plněno.

PLNĚNÍ ÚV:

V rámci přípravy a tvorby strategických materiálů postupuje ÚV transparentně a zohledňuje veškeré možné dopady na zaměstnance v pracovním i služebním poměru. Poskytuje podmínky pro kontinuální profesní růst a dbá na kvalitní pracovní prostředí. Zohledňuje individuální potřeby jednotlivých zaměstnanců.

V rámci ÚV je realizován projekt „Zavádění řízení kvality v Úřadu vlády ČR“. V roce 2021 byl schválen strategický materiál s názvem „Strategické cíle Úřadu vlády ČR pro období 2021 – 2025“. Cíle byly formulovány tak, aby jejich realizace neměla žádný negativní dopad na podporu rovných příležitostí pro osoby se zdravotním postižením. Při tvorbě výstupů souvisejících s cílem 6 – „Dobrý zaměstnavatel“ bude zaměřena pozornost též na téma podpory rovných příležitostí pro osoby se zdravotním postižením.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Plněno.

1.2 Cíl: Podpora krajské samosprávy v oblasti dodržování principu rovnosti a nediskriminace osob se zdravotním postižením.

Opatření 1.2.1 Metodicky podporovat přípravu, realizaci a průběžné monitorování krajských plánů vyrovnávání příležitostí pro osoby se zdravotním postižením.

Termín: průběžně

Gestor: VVOZP

Spolupráce: NRZP ČR

Indikátor: Kraje jsou v uvedené oblasti metodicky podporovány.

PLNĚNÍ VVOZP:

Sekretariát VVOZP působí jako metodické a poradenské místo, na které se mohou krajské úřady obracet v záležitostech týkajících se přípravy a realizace krajských plánů vyrovnávání příležitostí pro osoby se zdravotním postižením. Pro koordinaci a výměnu zkušeností v této oblasti pracuje při VVOZP Odborná skupina pro regionální rozvoj, jejímiž členy jsou zástupci jednotlivých krajů, do jejichž působnosti příprava a realizace krajských plánů náleží. Jednání odborné skupiny bylo v loňském roce zaměřeno zejména na financování odborného sociálního poradenství v jednotlivých krajích, zejména se zaměřením na porovnání finanční podpory v roce 2021 s rokem 2020, specifická opatření krajů na podporu osob se zdravotním postižením v době pandemie COVID-19, téma zřízení pracovní skupiny, poradního sboru hejtmána či obdobného orgánu pro řešení problematiky osob se zdravotním postižením atd.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Plněno.

PLNĚNÍ NRZP ČR:

Každoročně se zástupci NRZP ČR setkávají s vedením krajských úřadů a krajští představitelé NRZP úzce spolupracují s jednotlivými odbory krajských úřadů, které se účastní průběžného monitorování krajských plánů vyrovnávání příležitostí pro osoby se zdravotním postižením. V současné době je situace v krajských plánech vyrovnávání příležitostí pro osoby se zdravotním postižením následující:

Krajské plány vyrovnávání příležitostí pro OZP v krajích ČR

Kraj	Platnost od - do
Praha	2016 - 2022
Středočeský	2020 - 2022
Jihočeský	2018 – 2021 2022 - 2025
Plzeňský	2019 - 2023
Karlovarský	2021 - 2026
Ústecký	2021 - 2025
Liberecký	2021 - 2024
Královehradecký	2021
Pardubický	2019 – 2021 2022 - 2026
Vysočina	2020 - 2022
Jihomoravský	2020 - 2022
Olomoucký	2021 - 2026

Moravskoslezský	2021 - 2026	
Zlínský	2017 - 2020	2022 – 2026

Činnost NRZP ČR v rámci regionální působnosti – Krajské plány vyrovnávání příležitostí jsou efektivním nástrojem k prosazování klíčových témat podstatných pro každodenní život OZP ve všech 14 krajích ČR. NRZP ČR se účastní tvorby, realizace, monitoringu a aktualizace těchto plánů a v případě potřeby iniciuje opatření k nápravě zjištěných nedostatků. Plnění těchto krajských plánů průběžně monitorujeme a vyhodnocujeme. Krajské plány se zabývají zejména tématy jako: dostupnost bezbariérové veřejné dopravy, dostupnost vzdělání, podpora zaměstnávání a zaměstnavatelů zaměstnávajících OZP, dostupnost a rozvoj zdravotních, sociálních a návazných služeb.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Plněno.

Opatření 1.2.2 Poskytovat metodickou podporu územním samosprávným celkům v oblasti problematiky osob se zdravotním postižením v působnosti daného gestora.

Termín: průběžně

Gestor: MPO, MPSV, MŠMT, MV, MZ, MZe

Indikátor: Je poskytována metodická podpora jednotlivými resorty v uvedené oblasti.

PLNĚNÍ MPO:

Zde se jedná o omezenou oblast spolupráce s územními samosprávnými celky, např. účastí zástupce MPO v Řídícím výboru pro lidské zdroje při realizaci Strategického plánu rozvoje veřejné správy.

Budeme-li územním samosprávným celkem požádání o metodickou podporu, která svým zaměřením náleží působnosti našeho resortu, jsme připraveni ji poskytnout.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Plněno.

PLNĚNÍ MPSV:

Metodická podpora pro oblast sociálních služeb byla ze strany MPSV územním samosprávným celkům, především krajům, poskytována v roce 2021 především v souvislosti s pandemickou situací a protikoronavirovými opatřeními.

Během roku 2021 probíhala tvorba podkladů pro sběr dat o deinstitucionalizaci sociálních služeb. Předmětem úprav byly zejména dokumenty, které budou sloužit jako součást výzev na transformaci v novém programovacím období – Kritéria transformace a deinstitucionalizace, transformační plán, studie proveditelnosti, hodnocení změn v životě uživatele, metodiky k vyplňování těchto dokumentů. Nová podoba dokumentů byla představena krajským zástupcům a dne 12. 10. 2021 proběhla v prostorách MPSV schůzka mezi zástupci MPSV, zástupci krajů a poskytovatelů, jejímž cílem bylo vyjasnit podmínky pro transformační projekty v novém programovacím období a vysvětlit podobu nových dokumentů. Součástí aktivity byly také konzultace s krajskými zástupci ohledně nastavení transformačních plánů. Konzultace probíhaly po e-mailu, telefonicky i on-line formou. V souvislosti s novými dokumenty a novou podmínkou pro žádosti o transformační projekty (souhlasné stanovisko MPSV s transformačním plánem) byl tvořen podklad pro interní akt řízení, který stanovuje obecné zásady pro vyřízení transformačního plánu.

Během roku 2021 rovněž probíhala činnost pracovní skupiny, jejímž úkolem a cílem je tvorba Metodiky transformace sociálních služeb pro osoby s vysokou mírou podpory. Tento materiál, v podobě doporučeného postupu MPSV, bude dokončen v roce 2022.

Pokud jde o metodickou podporu v oblasti sociálně-právní ochrany dětí je uvedena u plnění příslušných opatření v textu níže (např. u opatření 7.1.2).

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Plněno.

PLNĚNÍ MŠMT:

V rámci přímo řízené organizace MŠMT Národního pedagogického institutu ČR je prostřednictvím krajských pracovišť nabízena metodická podpora školám a školským poradenským zařízením, a to formou vzdělávacích programů a konzultací. Podpora jednotlivým krajům je dále zaštiťována sítí krajských koordinátorů péče o žáky s narušenou komunikační schopností a žáky s poruchami autistického spektra.

V Karlovarském a Ústeckém kraji (disparitní kraje) probíhala v roce 2021 cílená podpora na 59 školách vytipovaných na datovém základě pracovní skupinou složenou ze zástupců MŠMT, České školní inspekce a Národního pedagogického institutu ČR. Vybrané školy vykazovaly vysoký podíl dětí a žáků ohrožených sociálním vyloučením, současně velmi slabé personální zabezpečení, které je předpokladem řešení situace, a nacházely se v obcích s velmi vysokým indexem sociálního vyloučení. Školám byly nabízeny semináře, expertní poradenství, mentoring, koučink a stáže (vzájemná kolegiální podpora). Častá témata, která si pedagogové vybírali, byla práce s heterogenní třídou a spolupráce asistenta s pedagogem, celkem 22 aktivit.

Národní pedagogický institut ČR rovněž iniciuje systémové projekty SYPO, APIV B a další, jejichž náplní je mj. podpora profesního růstu pedagogických pracovníků, práce s veřejností, metodicko-koordinační síť zapojených škol a pedagogických pracovníků a další.

V rámci Operačního programu Výzkum, vývoj a vzdělávání byly předkládány a realizovány projekty v rámci výzvy Akční plánování v území, jejímž cílem je podpora společného plánování a sdílení aktivit v území vedoucí ke zlepšení kvality vzdělávání ve školách tím, že bude podpořena spolupráce zřizovatelů, škol a ostatních aktérů ve vzdělávání včetně organizací neformálního vzdělávání v místě zaměřená zejména na společné informování, vzdělávání a plánování partnerských aktivit pro následné společné řešení místně specifických problémů a potřeb a vyhodnocování přínosů spolupráce.

MŠMT také provozuje web www.edu.cz, na kterém jsou uveřejňovány a aktualizovány informace z oblastí školství.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Plněno.

PLNĚNÍ MV:

MV v rámci metodické podpory spolupracovalo s Kanceláří veřejného ochránce práv při zprostředkovávání informací směřovaných k územním samosprávným celkům - prezentace výstupu zástupkyně ombudsmana na téma zaměstnávání lidí se zdravotním postižením v územní samosprávě, porady MV s tajemníky obecních úřadů obcí s rozšířenou působností a s tajemníky úřadů městských částí hlavního města Prahy, místo konání: Benešov, Brno, září 2021.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Plněno.

PLNĚNÍ MZ:

V oblasti spolupráce s kraji je velmi dobře navázána komunikace v oblasti plánování aktivit vedoucích k podpoře a rozvoji služeb na zdravotně sociálním pomezí. Zde je v současné době s kraji komunikována podoba projektového záměru pro tvorbu Krajských zdravotně sociálních plánů. Do agend odborů Ministerstva zdravotnictví náleží komunikace s veřejností a kraji ve všech oblastech poskytování zdravotních služeb. Zástupci jednotlivých krajů a Asociace krajů byli vyzváni ke stanovení preferenčních oblastí pro plánovanou podporu následné péče. V roce 2021 byla také navázána komunikace s Ministerstvem vnitra za účelem definování základních informací o působnosti Ministerstva zdravotnictví a jeho přímo řízených organizací prostřednictvím formy Easy-to-read. Koordinátor Ministerstva zdravotnictví se dále přihlásil k členství v Pracovní skupině při Ministerstvu vnitra pro implementaci Easy-to-read.

MZ je připraveno poskytovat metodickou podporu v oblastech, v nichž bude tato potřeba detekována.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Plněno.

PLNĚNÍ MZe:

Již od devadesátých let minulého století organizuje a zajišťuje náš resort každoročně ve venkovských regionech semináře a vzdělávací akce určené pro zástupce nestátních neziskových organizací, státní správy a místní samosprávy, zaměstnavatele v zemědělství ale i v jiných oborech, pedagogické pracovníky a studenty, zemědělskou veřejnost a obyvatele žijící na vesnici. Jejich účelem je zvýšení společenského a právního povědomí v oblasti potřeb osob se zdravotním postižením. Ministerstvo zemědělství v souvislosti s tím vydává a distribuuje i odborné a metodické materiály.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Plněno.

1.3 Cíl: Podpora navyšování počtu výrobků, služeb, vybavení a zařízení navrhovaných s dodržováním pravidel univerzálního designu používaných v běžném životě.

Opatření 1.3.4 V souvislosti s přijetím EAA realizovat informační aktivity určené dotčeným výrobcům (např. formou seminářů a workshopů).

Termín: průběžně

Gestor: MPO

Indikátor: Ve sledovaném období se uskutečnily uvedené informační aktivity.

PLNĚNÍ MPO:

Na základě vydané směrnice Evropského parlamentu a Rady EU 2019/882/ES o požadavcích na přístupnost u výrobků a služeb (označovaná také jako „EAA“) byla pro podnikatelský sektor vytvořena elektronická prezentace, informující o cílech směrnice EAA a její transpozici do českého právního řádu. Prezentace byla poskytnuta k další distribuci Hospodářské komoře ČR, jenž je nejvýznamnějším reprezentantem podnikatelské sféry, sdružující více než 16 000 členů. Předmětná prezentace bude rovněž zveřejněna na webu MPO.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Plněno.

Opatření 1.3.5 Podporovat výzkum a vývoj výrobků, služeb, vybavení a zařízení navrhovaných v souladu s pravidly univerzálního designu a nových technologií, včetně informačních a komunikačních, vhodných pro osoby se zdravotním postižením.

Termín: průběžně

Gestor: MPO

Indikátor: Výzkum a vývoj těchto výrobků, služeb a technologií je podporován.

PLNĚNÍ MPO:

Mezi komplexní záměry kvality Národní politiky kvality (NPK) byl nově zařazen následující text:

Podpora osob se specifickými potřebami

Přispívat k rozvoji soudržné společnosti bez sociálního vylučování, v níž příležitost k zapojení na trhu práce a tím i k důstojnému životu dostává každý občan, systematickým předcházením a odstraňováním nebezpečí sociálního vyloučení občanů, kvalitním vzděláváním reagujícím na potřeby trhu práce a efektivním systémem sociální ochrany. Prosazovat rovné příležitosti pro osoby se zdravotním postižením. Motivovat výrobce a poskytovatele služeb, aby na trh uváděli produkty (výrobky a služby) splňující i zásady universálního designu a užití. Směřovat je, aby během výzkumu a vývoje svých produktů jednaly v souladu s těmito zásadami, a zároveň využívaly přínosy nových technologií ve prospěch osob se zdravotním postižením.

Národní plán podpory rovných příležitostí pro osoby se zdravotním postižením na období 2021–2025 bude zařazen mezi související dokumenty Národního programu kvality, jehož součástí je Národní politika kvality.

Do některých oblastí Národní politiky kvality jsme po dohodě se zpracovateli zanesli také záměr kvality vycházející z Národního plánu podpory, např.:

Vzdělávání, školství: „Vzdělávání bez diskriminace a na základě rovných příležitostí – Poskytování vzdělávání ve všech stupních vzdělávací soustavy s přiměřenou úpravou a s přihlédnutím na individuální potřeby osob se zdravotním postižením tak, aby mohly plně rozvíjet svůj potenciál, nadání a kreativitu a účinně se zapojily do života společnosti.“

Opatření 1.3.5 se snažíme přiměřeným způsobem zakomponovat mezi záměry kvality příslušné oblasti Národní politiky kvality.

Národní ceny kvality ČR, Národní cena ČR za CSR a udržitelnost a Cena hejtmana mají několik společných kritérií, která se zabývají společensky odpovědným chováním organizací, a tím i jejich péčí o osoby se specifickými potřebami. Právě chování soutěžících organizací v této oblasti může znatelně ovlivnit jejich hodnocení, umístění v soutěži o příslušnou Národní cenu. Oddělení společenské odpovědnosti firem a řízení kvality je současně Sekretariátem Rady kvality. Jednou z jeho činností je i organizace Národních cen – ocenění organizací, které se mj. zabývají sociálními principy. Těžištěm práce útvaru je hlavně plošné zvyšování povědomí o kvalitě a společenské odpovědnosti v organizacích v ČR. Podpora osob se zdravotním postižením je proto spíše nepřímá, protože neovlivňujeme, a ani nemáme nástroj k ovlivňování soutěžících organizací, co se týče jejich postojů k osobám se zdravotním postižením.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Plněno.

1.4 Cíl: Zvyšování povědomí o tématu zdravotního postižení a o ochraně před diskriminací.

Opatření 1.4.1 Vyhlašovat Cenu VVOZP za publicistické práce zaměřené na téma zdravotního postižení.

Termín: průběžně

Gestor: VVOZP

Indikátor: Cena VVOZP za publicistické práce zaměřené na téma zdravotního postižení byla v daném roce vyhlášena.

PLNĚNÍ VVOZP:

V roce 2021 byl vyhlášen a realizován XXVIII. ročník Ceny VVOZP za publicistické práce zaměřené na téma zdravotního postižení. Práce byly posuzovány ve třech kategoriích – rozhlasové, tiskové a televizní, všechny tři kategorie umožňovaly publikovat díla také prostřednictvím internetu. Přihlášeno bylo celkem 52 publicistických děl.

Přihlášené práce posuzovala 6 členná nezávislá porota, každou kategorii hodnotili vždy 2 porotci. Hlavním kritériem při posuzování bylo to, jak může přihlášená práce oslovit širokou veřejnost, seznámit ji s tématem zdravotního postižení a pozitivně ovlivnit její přístup k lidem se zdravotním postižením.

V tiskové kategorii zvítězila Romana Procházková s článkem Ztracené a znovunalezené hlasy mých blízkých publikovaným v magazínu Dětský sluch, v televizní kategorii zvítězili Iva Tereza Grosskopfová a Josef Nekvasil za pořad Království pohody z cyklu Náš venkov odvysílaný v České televizi a v rozhlasové kategorii získala cenu Jana Kuklová za pořad Učit se a učit bez zraku z cyklu Studio Brno Radia Proglas.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Plněno.

Opatření 1.4.2 Udělovat Cenu ministra zdravotnictví za práci ve prospěch osob se zdravotním postižením a Cenu ministra zdravotnictví za rozvoj zdravotně sociální péče.

Termín: průběžně

Gestor: MZ

Indikátor: Cena ministra zdravotnictví za práci ve prospěch osob se zdravotním postižením a za rozvoj zdravotně sociální péče byla v daném roce vyhlášena.

PLNĚNÍ MZ:

U příležitosti Mezinárodního dne osob se zdravotním postižením byly v pátek 3. prosince 2021 uděleny Ceny ministra za práci ve prospěch osob se zdravotním postižením a za rozvoj zdravotně sociální péče.

Cena ministra zdravotnictví za práci ve prospěch osob se zdravotním postižením se uděluje osobnosti, která se významným a mimořádným způsobem zasloužila o pomoc zdravotně postiženým nebo chronicky nemocným občanům v České republice.

V roce 2021 byla cena udělena Michalu Šimůnkovi za více než patnáctiletou nepřetržitou práci o osoby se zdravotním postižením. Významným a mimořádným způsobem se zasloužil o pomoc zdravotně postiženým lidem s chronickým, geneticky podmíněným nervovým onemocněním Charcot-Marie-Tooth (CMT), ale i mnohým dalším.

Cena ministra zdravotnictví za rozvoj zdravotně sociální péče se uděluje osobnosti k ohodnocení odborných zásluh v oblasti zdravotně sociální péče určené osobám se zdravotním postižením a osobám s chronickým onemocněním v České republice.

V roce 2021 byla cena udělena Jitce Reineltové za rozvoj v oblasti zdravotně sociálního pomezí, kterému se věnuje již řadu let. Konkrétními kroky rozvíjí zdravotně sociální péči u pacientů s nervosvalovým onemocněním. Tomuto tématu se věnuje koncepčně s ohledem na všechny pacienty se zdravotním postižením v ČR.

Vzhledem k epidemiologické situaci v roce 2021 proběhlo udělení Ceny ministra za rok 2021 v komorním duchu v budově Ministerstva zdravotnictví na Palackého náměstí v Praze.

U příležitosti Mezinárodního dne seniorů byla ve středu 6. října 2021 udělena výroční Cena Makropulos. Laureátem ceny za rok 2021 se stalo město Valašské Meziříčí, a to za dlouhodobý systematický postup, nadstandardní aktivity a kvalitní výsledky města v řešení zdravotních, společenských a zdravotně sociálních potřeb seniorů, které jsou významnou inspirací pro další města a obce v České republice.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Plněno.

Opatření 1.4.3 Prostřednictvím dotačních programů podporovat edukační a informační činnost v oblasti vyrovnávání příležitostí pro osoby se zdravotním postižením.

Termín: průběžně

Gestor: ÚV, MZ

Indikátor: Jsou vyhlašovány dotační programy s uvedeným zaměřením.

PLNĚNÍ ÚV:

V rámci dotačního programu Podpora veřejně prospěšných aktivit spolků osob se zdravotním postižením, který byl pro rok 2021 vyhlášen Úřadem vlády ČR, mohly organizace osob se zdravotním postižením s celostátní působností předkládat žádosti o finanční podporu na aktivitu Vzdělávací a informační činnost v oblasti vyrovnávání příležitostí pro osoby se zdravotním postižením. Dotace v této oblasti byly poskytovány na podporu vzdělávání zaměřeného na zlepšení pracovních a sociálních dovedností v rámci komunity osob se zdravotním postižením, dále bylo možno dotaci použít na pořádání informačních kampaní pro veřejnost, účast na výstavách a veřejných prezentacích včetně doprovodných programů, pořádání odborných konferencí a seminářů, provoz informačních webových portálů, vydávání informačních materiálů, letáků, tiskovin a publikací. V roce 2021 bylo z dotačního programu podpořeno 28 spolků, které v rámci projektu vydávaly publikace a informační materiály (celkem byly vydány 4 brožury v celkovém nákladu 14.550 ks, 1 kniha v celkovém počtu

1.000 ks, 21 druhů letáků v celkovém počtu 10.615 ks, 52 čísel časopisů v celkovém počtu 36.990 ks, 53 čísel bulletinů a 21 videospotů).

Osvětové a vzdělávací akce v rámci projektu pořádalo 31 spolků a jednalo se o 27 seminářů, 21 workshopů, 257 přednášek či besed, 11 výstav, 11 specializovaných kurzů, 7 konferencí, 43 webinářů, 6 průzkumů a 2.792 jiných spolkových akcí.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Plněno.

PLNĚNÍ MZ:

V dotačním programu Vyrovnávání příležitostí pro osoby se zdravotním postižením je každoročně vyhlašována priorita C5 Podpora informační a osvětové činnosti pro osoby se zdravotním postižením a osoby s chronickým či jinak vážným onemocněním.

V roce 2021 bylo předloženo 40 žádostí zaměřených na prioritu C5 (mimo jiné), z toho bylo podpořeno 25 projektů. Přesnou výši přidělených finančních prostředků nelze uvést, jelikož se priority C1 – C5 v projektech prolínají.

Podpořeny byly např. projekty Zpřístupňování informací nevidomým a slabozrakým občanům formou digitalizace textů a Vzdělávací a osvětové aktivity pro pacienty se svalovou dystrofií.

V programu Podpora zdraví, zvyšování efektivity a kvality zdravotní péče byla vyhlášena priorita F1 Podpora advokační činnosti NNO zaměřené na zlepšení životních podmínek a postavení osob se zdravotním postižením a chronickým či jiným vážným onemocněním. Byl podpořen 1 projekt ve výši 250 490 Kč.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Plněno.

1.5 Cíl: Větší informovanost osob se zdravotním postižením o jejich právech.

Opatření 1.5.1 Aktualizovat Příručku pro osoby se zdravotním postižením.

Termín: průběžně

Gestor: MPSV

Indikátor: Je prováděna aktualizace a aktualizovaná verze příručky je dostupná na webových stránkách MPSV.

PLNĚNÍ MPSV:

Ve sledovaném roce 2021 MPSV předmětnou Příručku pro osoby se zdravotním postižením neaktualizovalo.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Neplněno.

Opatření 1.5.2 V dotačních programech Ministerstva zdravotnictví podporovat vytváření informačních materiálů pro lékaře prvního kontaktu o tom, jaké poradenské a další služby jsou dostupné pro osoby s jednotlivými typy zdravotního postižení.

Termín: průběžně

Gestor: MZ

Indikátor: Je vyhlašován dotační program s uvedeným zaměřením.

PLNĚNÍ MZ:

V programu Vyrovnávání příležitostí pro občany se zdravotním postižením byla vyhlášena pro rok 2021 priorita C2 Vytváření informačních materiálů pro lékaře prvního kontaktu o tom, jaké poradenské a informační služby jsou dostupné pro jednotlivá zdravotní postižení a chronická postižení.

V roce 2021 bylo předloženo 11 žádostí zaměřených na prioritu C5 (mimo jiné). Bylo podpořeno 8 projektů. Přesnou výši přidělených finančních prostředků nelze uvést, jelikož se projekty v rámci priorit C1 – C5 prolínají.

Příklady podpořených projektů: Informační kampaň k diagnóze golfová noha, Podpora komunikace s lidmi s omezením řeči ve zdravotnických zařízeních, Zpřístupnění telefonních linek zdravotnických zařízení pomocí přepisu řeči jejich pracovníků

V rámci projektu Efektivní podpora zdraví osob ohrožených chudobou a sociálním vyloučením, OPZ ESF, spolupracuje 14 praktických lékařů ze všech krajů s krajskými koordinátory Regionálních center podpory zdraví, kteří pracují v rámci projektu, ve věci registrace a zajištění preventivních prohlídek klientů z cílové skupiny osob ohrožených chudobou a sociálním vyloučením. Cílovou skupinu tvoří vulnerabilní segmenty populace včetně osob se zdravotním postižením.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Plněno.

1.6 Cíl: Předcházet násilí na osobách se zdravotním postižením.

Opatření 1.6.1 Zaměřit se v rámci systému pomoci osobám ohroženým zneužíváním a násilím na prevenci a osvětu týkající se osob se zdravotním postižením.

Termín: průběžně

Gestor: MPSV, MSp, MŠMT, MV, MZ

Indikátor: V daném období byly realizovány uvedené aktivity.

PLNĚNÍ MPSV:

V rámci dotací ze státního rozpočtu, ale i prostředků z ESF financuje MPSV provoz sociálních služeb, služeb pro rodiny a osoby se zdravotním postižením. Cílem podpory jsou převážně rodiny, ať funkční, v rámci kterých je zájem působit preventivně a předcházet tak problémům, tak rodiny se zhoršenou situací, v rámci kterých je třeba řešit problémy (chudoba, nezaměstnanost, domácí násilí, náročnost péče a mezilidské vztahy). V rámci dotačních titulů na podporu rodin jsou podporovány neziskové organizace, které nabízejí aktivity směřující jak k obecnému zvyšování rodičovských kompetencí, tak k řešení konkrétních problémů skrze osvětu, vzdělávání či konkrétní právní, psychologické či sociální poradenství. Součástí jejich činnosti je i prevence v oblasti zneužívání a násilí na osobách se zdravotním postižením

Přehled sociálních služeb pro osoby se zdravotním postižením, které se staly obětí trestného činu.

Druh soc. služby	Počet služeb v ČR	Kapacita celkem
Odborné sociální poradenství	38	2686 klientů
Telefonická krizová pomoc	8	4500 intervencí

MPSV realizuje každým rokem národní dotační titul (dále jen „NDT“) Rodina. Cílem tohoto programu je podpora služeb pro rodinu preventivního a podpůrného charakteru. Tyto služby by měly posilovat rodičovské kompetence, zkvalitňovat rodinné vztahy, podporovat rodiny v péči o děti, jejich výchově a při harmonizaci práce a rodiny, a napomáhat při předcházení a řešení krizových situací v rodině, vč. domácího násilí, týrání a zneužívání dětí. Cílem je poskytnout komplexní pomoc rodině jako celku (tj. širší rodině včetně dětí a prarodičů). V roce 2021 činila celková alokace uvedeného dotačního titulu 140 mil. Kč.

NDT je rozdělen do dvou dotačních oblastí. V první dotační oblasti – Preventivní aktivity na podporu rodiny, partnerství a rodičovství – je hlavním cílem posílit rodičovské kompetence, zkvalitnit rodinné

vztahy, poskytnout komplexní pomoc rodinám s dětmi, které se mohou ocitnout nebo se ocitají v ohrožení a předcházet jeho případnému prohlubování. Podporovány jsou především aktivity směřující k předcházení negativních jevů v rodině, zároveň jsou tyto aktivity cílené nejen na úzce vymezenou skupinu rodin, ale na všechny rodiče a děti. V druhé dotační oblasti – Podpora práce s dětmi a rodinami v oblasti SPOD – je hlavním cílem podporovat přímou práci s ohroženými dětmi a rodinami. Aktivity jsou zaměřené zejména na rozvoj metod přímé práce s dětmi při řešení případů dětí a rodin, které jsou v agendě SPOD (výjimku tvoří aktivity pro osvojitelé rodiny a biologické děti pěstounů).

MPSV dále realizuje každoročně celonárodní soutěž, od roku 2018 spojenou jako „Obec přátelská rodině a seniorům“, která má dvě dotační oblasti – I. Dotační oblast „Obec přátelská rodině“ a II. dotační oblast „Obec přátelská seniorům“. Soutěž Obec přátelská rodině cílí na všechny obce, města, statutární města a městské části (dále jen „obce“) ČR, které propagují pro-rodinnou atmosféru a podněcují její rozvoj (např. realizací prorodinných opatření a aktivit) právě na komunální úrovni. V roce 2021 bylo oceněno v I. dotační oblasti celkem 15 obcí. Cílem dotační oblasti II. soutěže „Obec přátelská seniorům“ je podpora seniorů a mezigeneračního soužití na místní úrovni. Touto podporou se myslí zejména realizace aktivit a zavádění opatření na úrovni obcí vedoucích k podpoře seniorů v nich žijících a posilování mezigenerační soudržnosti osob. V roce 2021 bylo oceněno v II. dotační oblasti celkem 15 obcí. V roce 2021 bylo mezi oceněné v obou dotačních oblastech rozděleno přes 17,2 mil. Kč.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Plněno.

PLNĚNÍ MSp:

V rámci tohoto bodu se Ministerstvo spravedlnosti věnovalo zejména prevenci a osvětě. Ministerstvo spravedlnosti se věnovalo zvyšování společenského a právního povědomí v oblasti zákazu diskriminace z důvodů zdravotního postižení nebo diskriminace z důvodu pohlaví či věku. Vězeňská služba ČR společně s Nezávislým odborovým svazem Police ČR a s podporou spolku Vězeňské duchovenské péče vyhlásily počátkem prosince sbírku, která měla podpořit dvě děti kolegů, které bojují se závažnými a těžkými nemocemi. Tatínek pětiletého Rostíka Vegela je dozorce z Věznice Opava a maminka tříleté Martinky Bidmanové je ekonomka z Věznice Oráčov. Peníze budou součástí úhrady finančně náročné léčby.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Plněno.

PLNĚNÍ MŠMT:

MŠMT vydalo Národní strategii primární prevence rizikového chování u dětí a mládeže na období 2019-2027 a Akční plán realizace Národní strategie primární prevence rizikového chování dětí a mládeže na období 2019-2021, jež jsou zveřejněny na webových stránkách MŠMT. Úkoly obsažené v těchto strategických dokumentech jsou plněny průběžně, mezi dílčí podoblasti patří i domácí násilí a genderově podmíněné násilí.

Všechny programy školní primární prevence jsou zaměřeny na předcházení všech forem rizikového chování dětí a všechny programy rizikového chování vedou děti (cílové skupiny) k předcházení diskriminace na základě jakékoliv jinakosti, tedy předcházení diskriminace na základě rasy a etnického původu, diskriminace na základě pohlaví, diskriminace na základě věku, diskriminace na základě zdravotního postižení, diskriminace na základě sexuální orientace a genderové identity, diskriminace na základě náboženského přesvědčení. Na webu MŠMT jsou uveřejněny [metodické materiály](#). Zveřejněno je Metodické doporučení k primární prevenci rizikového chování u dětí a mládeže s 22 přílohami zaměřujícími se na různé oblasti primární prevence.

V roce 2021 byla také vyhlášena dotační výzva na poskytování aktivit v oblasti primární prevence rizikového chování ve školách a školských zařízeních.

V rámci prevence domácího a gender podmíněného násilí byl na školách v oblasti dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků využit film Zuřivec. Zrealizovalo se celkem 6 vzdělávacích programů, kterých se zúčastnilo celkem 219 účastníků.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Plněno.

PLNĚNÍ MV:

Osoby se zdravotním postižením dotčené trestným činem a také oběti sexuálně a násilně motivovaných trestných činů dle zákona č. 45/2013 Sb., o obětech trestných činů, užívají status zvlášť zranitelné oběti dle ust. § 2 odst. 4), kdy z tohoto postavení jim náleží zvláštní práva, která jsou v tomto zákoně taxativně vyjmenována v Hlavě II. Policie České republiky při práci se zvlášť zranitelnými oběťmi nerozlišuje důvod získání tohoto statusu, ke všem těmto obětem přistupuje lidsky, citlivě, empaticky a profesionálně, využívá k tomu systém speciálních výslechových místností a pravidelně v této oblasti proškoluje své specialisty.

Ředitelství služby pořádkové policie (dále ŘSPP) jako gestor za problematiku domácího násilí participuje v oblasti prevence a osvěty především na projektech, které jsou realizovány v součinnosti s odborem komunikace a vnějších vztahů PP ČR. Tato činnost je cílena na všechny (potencionální) oběti domácího násilí s poukazem na specifickou určitých skupin zranitelných obětí. V minulosti (naposledy v roce 2019) ŘSPP realizovalo některé preventivní projekty samostatně, od roku 2020 se však z důvodu opatření v souvislosti s pandemií Covid-19 žádné preventivní a osvětové aktivity týkající se problematiky domácího násilí neuskutečnily.

Konkrétní programy

1) Programy prevence kriminality

- resortní Program Ministerstva vnitra v oblasti prevence kriminality v roce 2021 (tzv. vnitrorezort) - Finanční prostředky jsou určeny na preventivní projekty předložené organizačními útvary MV, Policie České republiky, organizační složky státu Muzeum Policie České republiky, Policejní akademie České republiky v Praze a vyšší a střední policejní školy Ministerstva vnitra. Projekty jsou zaměřené na témata, která jsou vyhlašována na každý rok (např. děti, senioři, kyberprostor, majetková trestná činnost apod.). Z programu je možné podpořit i projekty pro zdravotně postižené.
- prevence kriminality na regionální a lokální úrovni, např. využívání kamerových systémů, mapy rizikovitosti, preventivní projekty na místní úrovni. Tyto programy jsou určeny pro celkovou populaci, tedy i pro zdravotně postižené (např. město požádá o dotaci pro příměstský tábor pro děti z vyloučených lokalit, kde budou i děti s postižením; kraj požádá o dotaci na kamerový systém pro sportoviště, kam dochází i osoby zdravotně postižené).

2) Prevence domácího násilí:

Hlavními prioritami MV v dané problematice je podpora terapeutických programů pro násilné osoby a uvolnění finančních prostředků na jejich realizaci, podpora celorepublikové sítě speciálních výslechových místností, podpora asistenčních a krizových linek – speciální výslechové místnosti (dále jen „SVM“) - jsou určeny všem zvlášť zranitelným obětem, resp. všem obětem, u kterých úkon provedený v takové místnosti zabraňuje vzniku sekundární viktimizace (tedy i zdravotně postiženým). V současné době Policie ČR disponuje více jak 70 SVM. V roce 2021 bylo v SVM provedeno celkem 2.266 úkonů, z toho 4 úkony se zdravotně postiženými.

Dotáční program Prevence sociálně patologických jevů se zaměřením na prevenci a eliminaci domácího násilí prostřednictvím práce s násilnými osobami a osobami neovládajícími agresí ve vztazích – dotace jsou určeny ke krytí výdajů spojených s prevencí a eliminací domácího násilí spočívající v realizaci terapeutických či resocializačních programů pro všechny násilné osoby a osoby neovládající svoji agresí v mezilidských vztazích prostřednictvím přímé práce s klientem formou terapeutických či resocializačních programů pro násilné osoby a osoby neovládající svoji agresí v mezilidských vztazích. V roce 2021 bylo podpořeno 11 projektů v celkové částce dvou milionů korun. Prevence a eliminace domácího násilí prostřednictvím práce s násilnou osobou se může týkat i osob se zdravotním postižením.

Dotáční program pro nestátní neziskové organizace provozující evropské krizové či asistenční linky 116 000, 116 111 a 116 006 v České republice - Účelem poskytování dotace je zajištění fungování evropských krizových či asistenčních linek v ČR a zabezpečení bezplatného volání pro jejich koncové uživatele. Zajištění bezplatného volání na uvedené evropské krizové či asistenční linky je ve veřejném zájmu. Jedná se o jednoznačnou garanci státu, který svým občanům v obtížných životních situacích zajistí dostupnost potřebných služeb. V roce 2021 byly podpořeny evropské krizové či asistenční linky

116 000 (pro pohřešované a ohrožené děti, jejich rodinu a blízké), 116 111 (asistenční linka pro děti) a 116 006 (linka pomoci obětem kriminality a domácího násilí) ve výši téměř 2 milionů korun.

Tyto linky jsou přístupné všem, tedy i osobám se zdravotním postižením.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Plněno.

PLNĚNÍ MZ:

Při MZ funguje Pracovní skupina k zajištění dostupnosti psychoterapie, psychoterapeutických a psychosociálních intervencí (PS PPP). S cílem zvýšit dostupnost psychoterapeutickou pomoc byl PS PPP vypracován návrh modelu třístupňové psychoterapeutické péče ve zdravotnictví. Tento model je aktuálně transformován do podoby metodických pokynů a vzdělávacích mechanismů. PS PPP připravuje také návrhy na zvýšení atraktivity poskytování psychoterapie a dále návrh vázané živnosti pro poskytování psychoterapeutického poradenství mimo zdravotnictví. V rámci MZ také připravujeme Koncept rozvoje krizové péče, která mimo jiné počítá se vznikem krizových center také pro oběti sexuálního násilí.

Přítomnost násilí v blízkých vztazích je důležitou komponentou řešenou v projektech reformy duševního zdraví. Specificky v projektu „Nové služby“ se cíleně pracuje s dětmi v riziku rozvoje duševním onemocněním v kontextu násilí v rodině a obdobně i s dalšími cílovými skupinami. Na konci roku vznikla Mezirezortní koordinační skupina pro dětské duševní zdraví při RVDZ a zástupci/zástupkyně výboru budou přizváni k účasti. Mgr. Klára Šimáčková-Laurenčíková, která je na MZ gestorkou v projektu realizovaného v rámci reformy duševního zdraví, aktivně spolupracuje s Výborem - je členkou výboru i pracovní skupiny pro vytvoření standardů práce s dětmi zasaženými násilím. Předmětné téma je tak do aktivit reformy přenášeno a zároveň je i zajištěna zpětná vazba o postupu reformy směrem ke členkám/členům Výboru.

V roce 2021 byly v rámci IPVZ realizovány tyto kurzy:

- 1) Hodnocení rizika sexuálního násilí a protektivních faktorů pomocí nástrojů SVR-20V2 a SAPROF
- 2) Hodnocení rizika sexuálního násilí a protektivních faktorů pomocí nástrojů SVR-20V3 a SAPROF
- 3) Mimořádný webinář – Domácí násilí

SZÚ realizoval v rámci projektu Efektivní podpora zdraví osob ohrožených chudobou a sociálním vyloučením, registrační číslo CZ.03.2.63/0.0/0.0/15_039/0009439, OPZ ESF, z tematického celku Duševní zdraví intervenční interaktivní program č. 48 Prevence domácího násilí, který řeší problematiku „jak poznat a řešit domácí násilí“. Cílovou skupinou jsou mj. osoby, registrované v České unii neslyšících, se kterou SZÚ na poskytování intervenčních programů spolupracuje.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Plněno.

Opatření 1.6.2 V rámci preventivních a osvětových aktivit klást zvýšený důraz na osoby se zdravotním postižením jako na subjekty ohrožené zneužíváním a domácím násilím.

Termín: průběžně

Gestor: MV

Indikátor: Součástí preventivních a osvětových aktivit je i uvedená problematika.

PLNĚNÍ MV:

V roce 2021 byla Policejním prezidiem ČR vytvořena metodika Identifikace obětí trestných činů, jejíž součástí jsou postupy a metody práce právě s osobami se zdravotním postižením, které byly dotčeny trestným činem a náleží jim status zvláště zranitelné oběti. V rámci této metodiky jsou postupně proškoleni všichni policisté tak, aby došlo k zabránění další viktimizace při práci s oběťmi, což je hlavním cílem této edukace.

Dále došlo k vytvoření informace pro neslyšící: Jsme v tom společně!

Situace, ve které se kvůli celosvětovému šíření koronavirové infekce nacházíme, klade na celou společnost velké nároky. Denně jsme vystavováni záplavě nových informací v podobě nových vládních nařízení, rad a postupů, ve kterých často není snadné se zorientovat. S různými bariérami o to více bojují osoby se speciálními komunikačními potřebami. Jen v České republice jsou statisíce osob s menším či větším rozsahem poškození sluchového vnímání.

Policisté jsou prostřednictvím resortního vzdělávání na specifickou komunikaci připravováni, ale může dojít v komunikaci k různým problémům. Policisté se budou samozřejmě snažit pomoci každému, kdo jejich pomoc potřebuje, bez ohledu na komunikační překážky. Vše bude ale snadnější, pokud sami sluchově postižení nabídnou v dané situaci způsob komunikace, který je pro ně nejvhodnější.

Na komunikaci s osobami se ztíženými komunikačními potřebami nezapomíná Policie České republiky ani pro případ ohrožujících situací. Jako alternativu tísňové linky 158 mohou neslyšící využít tísňovou linku pro neslyšící 603 111 158, na které jsou oznámení pro tísňové stavy přijímána prostřednictvím sms zpráv.

Další rady a instrukce ve znakovém jazyce jsou k dispozici na webových stránkách Ministerstva vnitra ČR. Na webových stránkách ministerstva najdete také ucelený přehled nařízení, výjimek a postupů, která platí pro současný pandemický stav.

HZS ČR se dlouhodobě věnuje problematice osob se zdravotním postižením (kromě činností popsaných u opatření 4.1.2), zavedl i níže popsané, což odpovídá popisu cíle části 1.6 – „...a také musí být schopny takové činy oznámit tak, aby jim mohla být zajištěna účinná pomoc.“

- Operačních a informačních středisek HZS ČR oblasti komunikace s osobami se zdravotním postižením včetně tzv. tísňových linek 112 a 150. V roce 2020 byl spuštěn příjem SMS v technologii TCTV 112. Toto bylo umožněno pouze pro hendikepované osoby, které byly registrovány u HZS (evidence osob, které používají zvláštní způsob tísňové komunikace nebo při jejichž záchraně je nutno uplatnit zvláštní pravidla a postupy - §38 zákona č. 320/2015 Sb., o HZS ČR). S novelou zákona o elektronických komunikacích (č. 127/2005 Sb.) byl k 1. lednu 2022 umožněn příjem SMS na centrech tísňové komunikace (HZS ČR, PČR, ZZS) pro všechny uživatele mobilních sítí (zatím s podmínkou české SIM karty v mobilu). Tato služba je primárně určena pro osoby se zdravotním postižením.
- Primárním účelem zavedení služby a evidence osob je především využití zasílání SMS zpráv či celkové zahájení písemné komunikace s operačními a informačními středisky HZS kraje u osob, jež mají závažnou poruchu, např. sluchu, řeči aj. Sekundární účel pak slouží pro jinak zdravotně postižené osoby, např. kvadruplegik, paraplegik, osoby s plicní ventilací aj., u nichž je nutné organizovat speciální evakuaci a přizpůsobit tak množství nasazených sil a prostředků vyslaných k místu události.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Plněno.

Opatření 1.6.3 Zaměřit se v rámci provádění kontrol pobytových zařízení sociálních služeb na oblast násilí na osobách se zdravotním postižením.

Termín: průběžně

Gestor: MPSV

Indikátor: V daném období byly realizovány uvedené aktivity.

PLNĚNÍ MPSV:

Inspekce poskytování sociálních služeb se na základě výkonu předmětu inspekce dle § 97 odst. 2 zákona č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o sociálních službách“) zaměřuje jako orgán oprávněný provádět kontrolu poskytování sociálních služeb na problematiku násilí na osobách se zdravotním postižením především v rámci šetření plnění povinností poskytovatelů sociálních služeb:

- a) vytvářet při poskytování sociálních služeb takové podmínky, které umožní osobám, kterým poskytují sociální služby, naplňovat jejich lidská i občanská práva, a které zamezí střetům zájmů těchto osob se zájmy poskytovatele sociální služby a zpracovat vnitřní pravidla zajištění

poskytované sociální služby, včetně stanovení pravidel pro uplatnění oprávněných zájmů osob, a to ve formě srozumitelné pro všechny osoby

- b) zpracovat vnitřní pravidla pro podávání a vyřizování stížností osob, kterým poskytují sociální služby, na úrovni služeb, a to ve formě srozumitelné pro všechny osoby
- c) plánovat průběh poskytování sociální služby podle osobních cílů, potřeb a schopností osob, kterým poskytují sociální služby, včetně vedení průběžných záznamů o průběhu poskytování sociální služby
- d) uzavřít s osobou smlouvu o poskytnutí sociální služby, pokud tomu nebrání důvody uvedené v § 91 odst. 3 a vést příslušnou evidenci o žadateli o sociální službu, se kterými nemohl uzavřít smlouvu o poskytnutí sociální služby
- e) konat dle zákona o sociálních službách v případě, kdy osoba, která není schopna vypovědět smlouvu o poskytování pobytové sociální služby, projeví vážně míněný nesouhlas s poskytováním pobytové sociální služby
- f) dodržovat standardy kvality sociálních služeb.

Při provádění inspekce poskytování sociálních služeb jde v uvedených oblastech o zkoumání a zjišťování takového nastavení procesu poskytování sociální služby, které nebude umožňovat žádnou formu násilí na klientech sociální služby, tedy o posouzení, zda:

1/ proces poskytování sociální služby je nastaven tak, aby bylo zajištěno:

- dodržování, umožnění naplňování a respekt ke všem základním lidským právům a svobodám klientů sociální služby
- důsledné vytváření podmínek pro naplňování vlastní vůle klientů sociální služby při řešení své vlastní nepříznivé sociální situace
- nastavení poskytování sociální služby a její realizace tak, aby byla ve všech oblastech naplňování potřeb a přání klienta v procesu využívání sociální služby důsledně nastavena podpora a pomoc tak, aby v žádné oblasti nebyla potlačována, ovlivňována nebo nerespektována vůle klienta a nerespektován jeho zájem.

2/ klienti sociální služby nejsou jakoukoliv formou nuceni do realizace činností v rámci poskytování sociální služby.

Ve výše uvedených oblastech se jedná převážně o zjišťování možného výskytu formy psychického násilí na osobách se zdravotním postižením.

Oblast, kde by mohla být zjištěna situace možného výskytu formy fyzického násilí na osobách se zdravotním postižením, je v předmětu inspekce kontrola naplňování požadavků § 89 zákona o sociálních službách, tj. možnost používat opatření omezující pohyb osob, jimž jsou sociální služby poskytovány v případech přímého ohrožení jejich zdraví a života nebo zdraví a života jiných fyzických osob, a to za dále stanovených podmínek pouze po dobu nezbytně nutnou, která postačuje k odstranění přímého ohrožení jejich zdraví a života a života jiných fyzických osob. Zde je důsledně kontrolováno nastavení podmínek a vedení evidence případných situací, kdy k použití opatření omezující pohyb osob v rámci poskytování sociální služby došlo.

Je-li procesem výkonu inspekce odhaleno takové nastavení vnitřních pravidel a postupů poskytovatele, které umožňuje omezování vůle klienta, popř. manipulaci s klientem v rámci vnucování mu vůle poskytovatele tzv. „v dobré víře, že konání poskytovatele vede ku prospěchu klienta“, je přistoupeno k uložení opatření k odstranění zjištěných nedostatků Protokolem o inspekci, jehož splnění je vůči poskytovateli vymahatelné.

Dojde-li procesem výkonu inspekce ke zjištění porušování práv a svobod klienta sociální služby ve formě psychického nebo fyzického násilí, je ze strany inspekce bezodkladně přistoupeno formou Usnesení k postoupení tohoto zjištění orgánům činným v trestním řízení.

V roce 2021 nebyla procesem inspekce poskytování sociálních služeb zjištěna žádná situace páčání psychického nebo fyzického násilí na osobách se zdravotním postižením.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Plněno.

Oblast č. 2: Přístupnost staveb, dopravy a pozemních komunikací

Tato oblast je zaměřena na přístupnost staveb, dopravy a pozemních komunikací především za pomoci odstraňování překážek a bariér bránících jejich přístupnosti.

V oblasti osobní mobility je nutné zejména systematicky pokračovat v odstraňování bariér a zajišťovat přístupnost úřadů, škol, kulturních zařízení, dopravních staveb a dalších veřejných budov. Mnohé z těchto budov byly postaveny ještě před účinností stavebního zákona, který bezbariérovou výstavbu ukládá, nebo u nich oprávněné požadavky nebyly z různých důvodů realizovány. Je proto nezbytné důsledně dbát a dohlížet na dodržování a správnou aplikaci předpisů u novostaveb nebo u změn dokončených staveb a změn v užívání staveb.

Se zajištěním přístupnosti budov a pozemních komunikací souvisí i přístupnost veřejné dopravy, tedy stanic a zastávek, nástupišť, dopravních prostředků a také dostupnost a přístupnost informací poskytovaných v dopravě. Je nezbytné, aby i nadále pokračoval proces přijímání a rozšiřování přiměřených opatření a úprav tak, aby veřejná doprava byla osobám se zdravotním postižením co nejvíce přístupná.

Snadná orientace v požadavcích na přístupnost staveb, dopravy a pozemních komunikací vyžaduje stanovení přesných podmínek a požadavků na jejich bezbariérové užívání. Nastavená kritéria určující úroveň přístupnosti musí zohledňovat jak potřeby osob se sníženou schopností pohybu, tak osob se sníženou schopností orientace. Odstraňování bariér je však důležité i pro další skupiny občanů, jako jsou těhotné ženy, rodiče s kočárkem, starší osoby nebo lidé s dočasným omezením pohyblivosti.

2.2 Cíl: Důsledná aplikace předpisů v oblasti bezbariérového užívání staveb.

Opatření 2.2.1 Sledovat a vyhodnocovat účinnost ČSN a dalších technických předpisů v oblasti bezbariérového užívání staveb při jejich aplikaci v praxi a dbát na jejich účelné doplňování a aktualizaci. ÚNMZ (ČAS) v této oblasti dále spolupracuje s evropskými a mezinárodními technickými organizacemi.

Termín: průběžně

Gestor: MMR, MD, MPO

Indikátor: Soulad norem byl v daném roce sledován a byly provedeny případné změny.

PLNĚNÍ MD:

Soulad norem je průběžně zajišťován na základě účasti zástupců MD v příslušných Technických komisích ÚNMZ.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Plněno.

PLNĚNÍ MMR:

Úvodem zdůrazňujeme, že pro oblast technické normalizace je ústředním orgánem Ministerstvo průmyslu a obchodu ČR, které zabezpečuje tvorbu a vydávání českých technických norem, jejich změny a zrušení (viz § 13 odst. 1 písm. e) zákona č. 2/1969 Sb., o zřízení ministerstev a jiných ústředních orgánů státní správy České republiky, ve znění pozdějších předpisů a § 5 zákona č. 22/1997 Sb., o technických požadavcích na výrobky, ve znění pozdějších předpisů).

MMR může sledovat a vyhodnocovat pouze normové hodnoty ve vztahu k působnosti obecných stavebních úřadů. MMR neeviduje žádný problém při aplikaci bezbariérové vyhlášky. Konkrétní seznam norem je zde:

- ČSN EN 81-40 (27 4003) Bezpečnostní předpisy pro konstrukci a montáž výtahů - Zvláštní výtahy pro dopravu osob a nákladů - Část 40: Schodišťové výtahy a šikmé zvedací plošiny pro dopravu osob s omezenou pohyblivostí;

- ČSN EN 81-41 (27 4003) Bezpečnostní předpisy pro konstrukci a montáž výtahů - Zvláštní výtahy pro dopravu osob a nákladů - Část 41: Svislé zdvihací plošiny pro dopravu osob s omezenou schopností pohybu;
- ČSN EN 81-70 (27 4003) Bezpečnostní předpisy pro konstrukci a montáž výtahů - Část 70: Zvláštní úprava výtahů určených pro dopravu osob a osob a nákladů - Přístupnost výtahů včetně osob s omezenou schopností pohybu a orientace;
- ČSN ISO 3864-1 (01 8011) Grafické značky – Bezpečnostní barvy a bezpečnostní značky - Část 1: Zásady navrhování bezpečnostních značek a bezpečnostního značení;
- ČSN 73 4301 Obytné budovy.

Podrobnější informace jsou publikovány při jejich zveřejnění, nebo dle potřeby.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Plněno.

PLNĚNÍ MPO:

Tento úkol je průběžně plněn. Česká agentura pro standardizaci v souladu s metodickými pokyny zabezpečuje periodické prověřování platných technických norem. Problematika zohlednění potřeb osob se zdravotním postižením je v technických normách řešena stále, v platnosti je velké množství technických norem, které se zabývají přímo specifickými potřebami osob se zdravotním postižením.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Plněno.

Opatření 2.2.2 Provádět metodickou činnost vůči stavebním úřadům v oblasti obecných technických požadavků zabezpečujících bezbariérové užívání staveb.

Termín: průběžně

Gestor: MMR

Indikátor: Alespoň jednou ročně je vydán metodický pokyn či jiný metodický dokument nebo je provedeno školení pracovníků stavebních úřadů v dané oblasti.

PLNĚNÍ MMR:

MMR má ve své gesci mj. zákon č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu (stavební zákon), ve znění pozdějších předpisů a jeho prováděcí vyhlášky, včetně vyhlášky č. 398/2009 Sb., o obecných technických požadavcích zabezpečujících bezbariérové užívání staveb. MMR svoji metodickou činnost provádí více způsoby a jejich kombinacemi:

- Problematika bezbariérového užívání staveb je začleněna do systému vzdělávání a ověřování zvláštní odborné způsobilosti úředníků obecných stavebních úřadů na úseku územního rozhodování a stavebního řádu. Vyhláška č. 398/2009 Sb., o obecných technických požadavcích zabezpečujících bezbariérové užívání staveb byla přednášena 16. března 2021, 8. září 2021 a 9. listopadu 2021.
- MMR průběžně a dle potřeby zpracovává stanoviska k aplikaci ustanovení předpisů stavebního práva týkajících se požadavků na bezbariérové užívání staveb.

Seznam nových pracovních pomůcek na webových stránkách za rok 2021:

- Přehled příspěvků a témat k problematice bezbariérového užívání staveb za období 2010 až 2020

Anotace: Databáze více než 100 příspěvků.

[https://www.mmr.cz/cs/ministerstvo/stavebni-pravo/informace-a-aktuality/stavebni-rad/informace-z-oblasti-bezbarieroveho-uzivani-sta-\(1\)/bezbarierove-uzivani-staveb-v-prispevcich](https://www.mmr.cz/cs/ministerstvo/stavebni-pravo/informace-a-aktuality/stavebni-rad/informace-z-oblasti-bezbarieroveho-uzivani-sta-(1)/bezbarierove-uzivani-staveb-v-prispevcich)

https://www.mmr.cz/getattachment/e37e692f-ffd7-41ac-a1b6-83013312548b/prehled_2010-2020.pdf.aspx?lang=cs-CZ&ext=.pdf

- Pěší zóna - hmatové prvky pro osoby s omezenou schopností orientace

Anotace: Užívání pěší zóny osobami s omezenou schopností pohybu nebo orientace musí být vždy plně bezpečné. Vyhláška č. 398/2009 Sb., o obecných technických požadavcích zabezpečujících bezbariérové užívání staveb v žádném ustanovení neobsahuje specificky pro pěší zónu zákaz či omezení provedení příslušného hmatového ani příslušného akustického prvku.

[https://www.mmr.cz/cs/ministerstvo/stavebni-pravo/informace-a-aktuality/stavebni-rad/informace-z-oblasti-bezbarieroveho-uzivani-sta-\(1\)/pesi-zona-hmatove-prvky-pro-osoby-s-omezenou-schop](https://www.mmr.cz/cs/ministerstvo/stavebni-pravo/informace-a-aktuality/stavebni-rad/informace-z-oblasti-bezbarieroveho-uzivani-sta-(1)/pesi-zona-hmatove-prvky-pro-osoby-s-omezenou-schop)

<https://www.mmr.cz/getattachment/eaec711-49c9-4833-9697-bfd6d91d992b/Pesi-zona-hmatove-prvky.pdf.aspx?lang=cs-CZ&ext=.pdf>

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Plněno.

Opatření 2.2.3 Pravidelně vyhlašovat dotační program pro nestátní neziskové organizace Podpora a ochrana veřejného zájmu na úseku bezbariérového užívání staveb.

Termín: průběžně

Gestor: MMR

Indikátor: Uvedený dotační program je každoročně vyhlašován.

PLNĚNÍ MMR:

Na základě usnesení vlády ze dne 22 června 2020 č. 681 o Hlavních oblastech státní dotační politiky vůči nestátním neziskovým organizacím na podporu veřejně prospěšných činností pro rok 2021 byl v působnosti MMR dotační program s názvem „Podpora a ochrana veřejného zájmu na úseku bezbariérového užívání staveb“. Mezi podporované aktivity patří:

- podporovat správnou aplikaci bezbariérové vyhlášky, zejména spoluprací se stavebními úřady,
- iniciovat řešení nebezpečných míst a iniciovat odstraňování architektonických bariér,
- zpracovávat a poskytovat metodické informace pro osoby s omezenou schopností pohybu nebo orientace o bezbariérovém prostředí.

V rámci dotačního řízení pro rok 2021 uspěly 3 celostátní organizace, každá s jedním projektem, rozděleno bylo celkem 7 014 576 Kč.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Plněno.

2.3 Cíl: Vyšší bezpečnost osob se zdravotním postižením při pohybu na pozemních komunikacích.

Opatření 2.3.1 Prostřednictvím osvětové kampaně určené všem účastníkům silničního provozu upozorňovat na zajištění bezpečnosti osob se zdravotním postižením.

Termín: průběžně

Gestor: MD (BESIP)

Indikátor: Osvětová kampaň je realizována.

PLNĚNÍ MD:

Z hlediska realizace kontaktních aktivit v oblasti bezpečnosti silničního provozu, byl rok 2021 silně poznamenán pandemií COVID 19. Kvůli tomuto faktu nebylo z hygienických důvodů možné uskutečnit řadu tradičních aktivit. Nicméně, napříč všemi kraji ČR probíhaly v průběhu celého roku 2021 besedy

se seniory v rámci klubů seniorů, seniorských akademií apod. BESIP aktivně materiálně podporoval probíhající celorepublikovou kampaň „Senior bez nehod“ (realizátor spol. Echopix).

Níže je uveden výčet nejdůležitějších akcí realizovaných v regionech ČR:

- Charitativní běh „Od nevidím do nevidím“; zajištění dopravní výchovy pro žáky z Jedličkova ústavu Praha – Středočeský kraj
- Dopravní soutěž mladých cyklistů pro neslyšící; zajištění dopravní výchovy pro ZŠ speciální – praktickou – Zlínský kraj
- Plzeňská senior akademie; beseda pro osoby se zdravotním postižením; Motosraz – akce pro motoklub vozíčkářů – Plzeňský kraj
- Den seniorů; beseda se seniory – Liberecký kraj
- Dopravně-bezpečnostní akce s PČR pro seniory – viditelnost; dopravní den ve speciální škole Náchod; dopravní výchovy v dětské léčebně Jánské Lázně – Královehradecký kraj
- Online přednášky pro seniory – Moravskoslezský kraj
- Den v azylovém domě; beseda pro seniory – Jihočeský kraj
- Senior v dopravě – kontaktní akce v terénu; praktická dopravní výchova pro děti se sluchovým postižením – teorie + praxe – Jihomoravský kraj
- Senior akademie; den prevence; den zdraví – Karlovarský kraj
- Bezpečně na elektrokoloběžce; den pardubického kraje; lanškrounské kulturní léto (s účastí handicapovaných osob); na kole jen s přílbou, den s IZS, světové dny 1.pomoci, ford sraz, spanilá jízda historických vozidel (s účastí seniorů) – Pardubický kraj
- Senioři v dopravě; soutěž seniorů s městskou policií; beseda se seniory s tematikou viditelnosti – Olomoucký kraj
- Den pro seniory a handicapované občany v Mostě – Ústecký kraj

V rámci účelové neinvestiční dotace na podporu rozvoje činnosti veřejné výzkumné instituce v resortu dopravy – Centra dopravního výzkumu, v. v. i. byl Centrem dopravního výzkumu zpracován materiál Doporučení pro bezpečný pohyb osob se zdravotním postižením (viz příloha).

V rámci projektu EUOKLÍČ v roce 2021 Ministerstvo dopravy ČR spolufinancovalo propagační materiál tohoto projektu v následujícím rozsahu:

1. Průvodce po místech v ČR osazených Eurozámky – 2 401 ks
2. Pamětní deska 21x21cm samolepicí 14krajů x 50ks - 700 ks
3. Informační leták A5, 6 stran – 14krajů x 793ks - 11 102 ks
4. Označení dveří - "Prosím, klepejte", samolepicí - 560 ks

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Plněno.

2.4 Cíl: Veřejná doprava přístupná pro všechny skupiny osob se zdravotním postižením.

Opatření 2.4.1 Vypracovat metodický pokyn týkající se zajištění bezbariérové linkové autobusové dopravy a distribuovat ho krajům.

Termín: 31.12.2021

Gestor: MD

Indikátor: Metodický pokyn je vypracován a distribuován krajům.

PLNĚNÍ MD:

Metodický pokyn byl zveřejněn na internetových stránkách našeho úřadu dne 21.12.2021 - [Ministerstvo dopravy ČR - Veřejná doprava \(mdcr.cz\)](https://mdcr.cz), současně byly informovány kraje dopisem č.j. MD-38815/2021-190/4.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Splněno.

Opatření 2.4.2 Dořešit poskytování asistenčních služeb pro osoby se zdravotním postižením v rámci železniční dopravy.

Termín: 31.12.2021

Gestor: MD (Správa železnic)

Indikátor: Byla nastavena pravidla pro poskytování asistenčních služeb pro osoby se zdravotním postižením v rámci železniční dopravy, a to ve spolupráci s organizacemi zastupujícími osoby se zdravotním postižením.

PLNĚNÍ MD:

Poskytování asistenčních služeb bylo nastaveno, je možné si objednat cestu s vozíkem nebo asistenci na nádraží, podrobnosti jsou uvedeny zde: [Objednání asistence při cestování vlakem \(oneticket.cz\)](https://oneticket.cz)

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Splněno.

Opatření 2.4.6 Vyhodnocovat provedení zakázek krajů týkajících se veřejné dopravy z hlediska zajištění bezbariérové dopravy. Při zjištění nedostatků v zajištění bezbariérové dopravy vydat nebo upravit metodické doporučení, které bude vodítkem krajům ke zlepšení situace. Zprávu o vyhodnocení představit na jednání VVOZP.

Termín: 31.12.2021, 31.12.2023, 31.12.2025

Gestor: MD

Indikátor: Je provedeno výše uvedené vyhodnocení a v případě zjištění nedostatků vydáno či upraveno metodické doporučení.

PLNĚNÍ MD:

Vyhodnocení bylo provedeno v měsících listopad a prosinec 2021. Dokument s vyhodnocením byl zaslán Vládnímu výboru pro osoby se zdravotním postižením Úřadu vlády České republiky e-mailem dne 14. 12. 2021 v 8:29.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Splněno. Doporučujeme však prověřit situaci také v krajích Královéhradeckém a Vysočině.

Opatření 2.4.7 Podporovat rozvoj nových technologií z hlediska jejich využitelnosti pro podporu samostatného a bezpečného pohybu osob se zdravotním postižením. V případech, kdy jsou tyto technologie připraveny k nasazení do ostrého provozu, podporovat jejich uvedení do praxe.

Termín: průběžně (zpráva se podává za roky 2021, 2023, 2025)

Gestor: MD

Indikátor: V daném období byly podpořeny uvedené aktivity a jejich uvedení do praxe.

PLNĚNÍ MD:

V roce 2021 se usilovalo o to, aby Brno prověřilo možnost zdarma využít výsledek projektu „Využití mapových podkladů ZABAGED pro návrh přesných navigačních aplikací pro cestující se zrakovým postižením nebo jiným omezením ve veřejné dopravě“, který byl zpracován na základě zadání Ministerstva dopravy ČR a byl financovaný Technologickou agenturou ČR. Doposud se o této možnosti vyjednává.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Plněno.

2.5 Cíl: Zajištění přístupnosti dopravních staveb.

Opatření 2.5.1 Vypracovat plán zpřístupňování nádraží a nástupišť ve správě Správy železnic a s jeho plněním pravidelně seznamovat VVOZP.

Termín: 31.12.2021, dále průběžně (zpráva se podává za rok 2023 a 2025)

Gestor: MD

Indikátor: Je vypracován plán. VVOZP je seznámen s jeho plněním za rok 2023 a 2025.

PLNĚNÍ MD:

Správa železnic disponuje interaktivní mapou, která přehledně poskytuje informace o přístupnosti jednotlivých stanic - [Interaktivní mapa Správy železnic \(spravazeleznic.cz\)](https://spravazeleznic.cz) (v záložce „kategorie“ je nutné zvolit „přístupnost stanice“).

Program rekonstrukce a revitalizace osobních nádraží 2022-2026 byl ke zprávě přiložen.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Splněno.

Opatření 2.5.4 Ve své působnosti zajišťovat konzultační a poradenskou činnost v oblasti bezbariérového užívání dopravních staveb a dopravních prostředků.

Termín: průběžně

Gestor: MD

Indikátor: Na MD je ustaveno konzultační místo pro veřejnost týkající se uvedené oblasti.

PLNĚNÍ MD:

MD zajišťuje konzultační a poradenskou činnost v oblasti bezbariérového užívání staveb a dopravních prostředků prostřednictvím věcně příslušných odborů k dané problematice.

Státní fond dopravní infrastruktury poskytuje pravidla a zajišťuje konzultaci v oblasti zvyšování bezpečnosti nebo plynulosti dopravy nebo opatření ke zpřístupňování dopravy osobám s omezenou schopností pohybu, orientace nebo komunikace.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Plněno.

Oblast č. 3: Přístupnost informací a služeb veřejné správy

Téma přístupnosti informací a služeb veřejné správy je v souvislosti s elektronizací a rozvojem služeb eGovernmentu velice aktuální. Pro osoby se zdravotním postižením je důležité, aby veřejné služby poskytované a regulované veřejnou správou byly přístupné a využitelné na rovnoprávném základě s ostatními. K tomu přispívá mimo samotné elektronizace možnost asistovaného podání, standardizace výkonu agend a činností či nevyžadování údajů a skutečností, které jsou veřejné správě již známy.

Evropská legislativa v této oblasti přispívá k významnému zlepšení prostřednictvím zákona o přístupnosti internetových stránek a mobilních aplikací.

Problematickou zůstává oblast přístupnosti digitálních dokumentů veřejné správy. Přestože osoby se zdravotním postižením mohou využívat elektronických služeb eGovernmentu a s úřadem komunikovat například prostřednictvím datové schránky, ne vždy jsou vydávané dokumenty přístupné i pro osoby se smyslovým postižením. Shodné problémy se vyskytují i při využívání elektronických formulářů a dalších prostředků pro podání, neboť ne všechny elektronické formuláře veřejné správy jsou v dostatečné míře přístupné.

V rámci zajišťování přístupnosti služeb veřejné správy je důležité vzdělávání zaměstnanců v tématech zdravotního postižení a rozvíjení znalostí a dovedností týkajících se zvolení a správné aplikace vhodného způsobu komunikace s osobami s určitými typy zdravotního postižení.

3.1 Cíl: Přístupné služby veřejné správy.

Opatření 3.1.1 Vytvořit aplikaci „Kam na úřad“, která poskytne občanům včetně osob se zdravotním postižením informace o dostupnosti všech úřadů veřejné správy a jimi poskytovaných službách.

Termín: 31.12.2021

Gestor: MV

Indikátor: Aplikace „Kam na úřad“ byla vytvořena.

PLNĚNÍ MV:

Aplikace „Kam na úřad“ byla vytvořena a lze ji najít na webové adrese: <https://vnitro.maps.arcgis.com/apps/Minimalist/index.html?appid=ab38b82be3064d2b8d781ce8d364f184>

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Splněno.

Opatření 3.1.2 Podporovat šíření osvěty, příkladů dobré praxe a motivace v oblasti přístupnosti úřadů pro osoby se zdravotním postižením prostřednictvím soutěže pro územní samosprávné celky (soutěž Přívětivý úřad).

Termín: průběžně

Gestor: MV

Indikátor: Soutěž Přívětivý úřad je každoročně vyhlašována.

PLNĚNÍ MV:

V roce 2021 proběhl šestý ročník soutěže Přívětivý úřad v kategorii obcí s rozšířenou působností.

Soutěž je postavena na komplexním přístupu úřadů v oblasti kvality při poskytování služeb klientům. Přes sedmdesát kritérií hodnotí přístupnost a otevřenost úřadu, komunikaci s klienty včetně osob se zdravotním postižením, digitalizaci služeb a tím zlepšení přístupnosti služeb pro OZP.

Mezi oceněnými byla např. služba Pojízdný úřad města Mladá Boleslav, která má za cíl pomáhat občanům, kteří si ze zdravotních důvodů nemohou vyřídit potřebné záležitosti přímo na magistrátu nebo jim to působí neúměrné komplikace. Služba zahrnuje vydání občanského průkazu, vydání parkovacích průkazů pro osoby se zdravotním postižením přiznání dávky pro osoby se zdravotním postižením.

Druhým významným počinem byla služba města Olomouc: Bezbariérová Olomouc, která je založena na mezioborové spolupráci. Na realizaci projektu se podílí zástupci z oblasti dopravy, stavebních úprav, sociálních služeb, školství či cestovního ruchu. Klíčovým prvkem je také zapojení veřejnosti. V rámci zpřístupňování veřejného prostoru zahrnující pěší trasy, bezbariérovou dopravu a veřejné budovy byla vytvořena interaktivní bezbariérová mapa města, která je přístupná na webových stránkách města.

K soutěži vyšla i tradiční sbírka příkladů dobré praxe, která má sloužit dalším městům jako inspirace. <https://www.mvcr.cz/soubor/mvr-broz-052021-pdf.aspx>

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Plněno.

Opatření 3.1.3 Zavést kontrolu řešení přístupnosti u žádostí o schválení ICT projektů ze strany Odboru hlavního architekta MV.

Termín: průběžně

Gestor: MV

Indikátor: U žádostí o schválení ICT projektů je zavedena kontrola řešení přístupnosti.

PLNĚNÍ MV:

Opatření bylo realizováno jeho implementací do formulářů k žádostem o stanovisko OHA k ICT projektům, a to jako dodržení architektonického principu podle EU P3: „Podpora začlenění a přístupnost“ dle Národního architektonického plánu. Tento architektonický princip je plně v souladu s tímto opatřením a příslušnou legislativou.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Plněno.

3.2 Cíl: Přístupné webové stránky a elektronické služby veřejné správy.

Opatření 3.2.1 Stanovit povinnost absolvování školení o přístupnosti internetových stránek dle zákona č. 99/2019 Sb. o přístupnosti internetových stránek a mobilních aplikací a o změně zákona č. 365/2000 Sb., o informačních systémech veřejné správy a o změně některých dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů, nebo prokazatelně obeznámit o povinnostech vyplývajících z tohoto zákona jejich správce a tvůrce internetových stránek dané instituce.

Termín: 31.12.2021

Gestor: všechny resorty, ÚV

Indikátor: Byla stanovena uvedená povinnost pro příslušné zaměstnance resortu.

PLNĚNÍ MD:

Webové stránky Ministerstva dopravy byly vytvořeny a neustále dodržují standardy zákona 99/2019 Sb. o přístupnosti internetových stránek. Prohlášení o přístupnosti je k dispozici zde: <https://www.mdcz.cz/Prohlaseni-o-pristupnosti>

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Splněno.

PLNĚNÍ MF:

Zaměstnanci odpovědní za správu a tvorbu internetových stránek byli prokazatelně seznámeni s problematikou „Přístupnosti internetových stránek dle zákona č. 99/2019 Sb., o přístupnosti internetových stránek a mobilních aplikací a o změně zákona č. 365/2000 Sb., o informačních systémech veřejné správy a o změně některých dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů“, a to na základě jednání a řešení této problematiky s Ministerstvem vnitra ČR.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Splněno.

PLNĚNÍ MK:

Na základě Usnesení vlády ČR č. 899 ze dne 07. září 2020 Ministerstvo kultury, sekce státního tajemníka, vytváří plán vzdělávacích akcí na aktuální rok, který je pravidelně nejpozději do 15. února zasílán Ministerstvu vnitra za účelem evidence.

Samostatné oddělení informačních technologií a spisové služby v roce 2021 zaslalo příspěvkovým organizacím základní informace o potřebě a způsobu realizace tohoto opatření a obnovilo komunikaci

s odborem řízení lidských zdrojů ohledně zajištění školení (školicí osoba, informovanost organizací, termíny apod.)

Knihovna a tiskárna pro nevidomé zakotvila povinnosti plynoucí z výše uvedeného zákona do smlouvy s tvůrci a správci internetových stránek KTN, specializovanou firmou, která se zabývá technologiemi pro zrakově postižené.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Splněno.

PLNĚNÍ MMR:

Odbor komunikace spolupracuje s Ministerstvem vnitra a zapracovalo připomínky k dodržení výše uvedených zákonů. Odbory spravující webové prezentace byly poučeny o dodržování těchto pravidel. OKM zůstává nadále v kontaktu s kolegy z MV k této problematice.

Konkrétně odbory spravující webové prezentace byly poučeny o dodržování pravidel pro zajištění přístupnosti internetových stránek a redaktori webových stránek MMR z relevantních odborů MMR jsou na školeních seznamováni s povinnostmi vyplývajícími ze zákona č. 99/2019 Sb.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Splněno.

PLNĚNÍ MO:

Web army.cz je responzivním webem, který se automaticky přizpůsobuje aktuálnímu zařízení, ze kterého uživatel web navštěvuje. Splňuje pravidla přístupného webu a je držitelem certifikátu, který toto potvrzuje. V roce 2021 byl proveden test webu army.cz ze strany Ministerstva vnitra ČR, který potvrdil přístupnost webu army.cz z pohledu uvedené problematiky.

Naprogramování a údržbu stránek tak, aby byly v souladu s výše uvedenými zákony, zabezpečuje firma "Be a Future s. r. o.", se kterou má Ministerstvo obrany ČR smlouvu. Tato firma byla prokazatelným způsobem obeznamená o povinnostech vyplývajících ze zákona č. 99/2019 Sb. o přístupnosti internetových stránek a mobilních aplikací a o změně zákona č. 365/2000 Sb., o informačních systémech veřejné správy a o změně některých dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Splněno.

PLNĚNÍ MPO:

Školení o přístupnosti internetových stránek je řešeno formou prezentace vyjmenovávající zásady přístupnosti, kterou poskytujeme redaktorům webu MPO. Zásady přístupnosti jsou redaktorům vysvětlovány také během prezenčního školení. Redaktori, kteří mají oprávnění publikovat na webu MPO, jsou povinni dodržovat tyto zásady. Ostatní pracovníci vzhledem ke svým omezeným publikačním oprávněním i k vlastnostem redakčního systému webu MPO nemohou tyto zásady porušovat.

Toto opatření je plněno průběžně a bude plněno i nadále. Oddělení vzdělávání ve spolupráci s odborem informatiky a s odborem komunikace na MPO zajišťuje pravidelně vzdělávací akce v dané oblasti, a to jak pro správce a tvůrce internetových stránek, tak i pro další dotčené zaměstnance. Termíny školení budou upřesňovány v průběhu roku 2022.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Splněno.

PLNĚNÍ MPSV:

Koordinátorovi MPSV pro oblast přístupnosti veřejné zprávy (viz dále plnění opatření 3.5.1) byla stanovena povinnost vzdělávat se v dané problematice, bylo a je mu umožněno účastnit se školení a získávání dalších informací v oblasti přístupnosti internetových stránek.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Splněno.

PLNĚNÍ MSp:

Vzhledem k epidemiologické situaci s COVID-19 se prezenční školení neuskutečnilo. Odbor informatiky Ministerstva spravedlnosti bude proškolovat správce a tvůrce internetových stránek během roku 2022.

V roce 2021 byla zahájena přestavba webových stránek Institutu pro kriminologii a sociální prevenci, jež budou požadavky na přístupnost plně respektovat. Pracovnice Institutu, zodpovědná za obsahovou část připravovaných stránek, se zúčastnila školení o dopadech zákona č. 99/2019 Sb. a zákona č. 365/2000 Sb. O informačních systémech veřejné správy na veřejné instituce.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Nesplněno.

PLNĚNÍ MŠMT:

V prostředí MŠMT je útvarem odpovědným za schvalování záměrů na budování nových a rozvoj stávajících IS, stejně tak jako za stanoviska k záměrům pořizování dalšího SW vč. webových stránek, odbor informatiky a statistiky. Tím je zajištěno, aby byli správci systémů (předkladatelé záměrů) o závazcích vyplývajících ze zákona č. 99/2019 Sb. vyrozuměni včas, tj. ještě před realizací, pověřenými zaměstnanci tohoto schvalovatelského útvaru.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Splněno.

PLNĚNÍ MV:

V rámci Ministerstva vnitra byl koncept přístupnosti internetových stránek s tvůrci webových stránek projednán, zároveň byli proškoleni a jsou nadále odborem, který je garantem uvedeného zákona č. 99/2019 Sb., metodicky vedeni.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Splněno.

PLNĚNÍ MZ:

Ministerstvo zdravotnictví navázalo v roce 2021 jednání s Masarykovou univerzitou v Brně za účelem realizace školení kompetentních osob v oblasti zákona č. 99/2019 Sb., o přístupnosti internetových stránek a mobilních aplikací. Z kapacitních a personálních důvodů došlo k posunu termínu konání na 4. března 2022. Školení se zúčastnili zástupci odboru komunikace s veřejností, koordinátorka pro osoby se zdravotním postižením a další pracovníci podílející se aktivně na vkládání obsahu na webové stránky ministerstva.

V rámci konkrétních kroků vyplývajících z tohoto zákona již nyní MZ zajišťuje přístupnost informací z tiskových konferencí prostřednictvím jejich přepisů zveřejňovaných na webu MZ přístupných z hlavní lišty v sekci Tiskové centrum www.mzcr.cz/prepisy-tiskovych-konferenci/). Dále bylo realizováno zpřístupnění informační linky MZ a linky 1221 formou přepisování hovorů pro osoby se sluchovým postižením, s problémy s dorozumíváním, pro seniory apod.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Splněno.

PLNĚNÍ MZe:

S povinností absolvovat školení o přístupnosti internetových stránek bylo seznámeno vedení útvaru zodpovědného za komunikaci. Po konzultaci s odborem eGovernmentu Ministerstva vnitra ohledně realizace takového školení je na MZe postupováno dle doporučeného dokumentu MV: Metodický pokyn – přístupnost internetových stránek a mobilních aplikací.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Splněno.

PLNĚNÍ MZV:

MZV informuje správce webových stránek o aktuální legislativě prostřednictvím školení pořádaných Diplomatičnou akademií MZV. Redakční systém webu MZV uživatelům neumožňuje úpravu

nastavených parametrů (změna fontu, řádkování, velikost písma atd.), a zabraňuje tak odchylkám od standardů, které stanovuje zákon č. 99/2019 Sb. V současné době připravuje MZV novou webovou prezentaci. Plánované datum přechodu na nový web je první čtvrtletí roku 2023. Zadávací dokumentace v této souvislosti klade důraz na požadavky, které stanovuje příslušná legislativa.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Splněno.

PLNĚNÍ MŽP:

Povinnost absolvování školení o přístupnosti internetových stránek dle zákona č. 99/2019 Sb. o přístupnosti internetových stránek a mobilních aplikací a o změně zákona č. 365/2000 Sb., o informačních systémech veřejné správy a o změně některých dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů, nebo prokazatelně obeznámit o povinnostech vyplývajících z tohoto zákona jejich správce a tvůrce internetových stránek dané instituce byla stanovena zaměstnanci odboru tiskového a PR.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Splněno.

PLNĚNÍ ÚV:

Na vstupním školení k používání publikačního systému WebToDate, které zajišťuje Odbor informatiky ve spolupráci s Odborem komunikace, je pro editory webových stránek www.vlada.cz zařazena samostatná část k přístupnosti stránek a aplikací, kde je obecně představen princip zákona č. 99/2019 Sb., tedy k čemu slouží, proč je důležitý a dále více rozvinuta část tzv. uživatelská, kde jsou popsány principy a zásady tvorby přístupných informací a jejich publikace. Poslední školení proběhlo 31. ledna 2022.

Přístupnost webů ÚV ČR upravuje směrnice VÚV ČR č. 18/2015, kterou se vydávají Pravidla pro publikování na internetových prezentacích Úřadu vlády ČR.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Splněno.

Opatření 3.2.2 Vypracovat první zprávu o stavu přístupnosti internetových stránek v ČR a monitoringu, předat ji Evropské komisi a zprávu zveřejnit.

Termín: 30.09.2021

Gestor: MV

Indikátor: Zpráva byla vypracována, zveřejněna a předána Evropské komisi.

PLNĚNÍ MV:

Opatření splnilo Ministerstvo vnitra dne 23. prosince 2021, kdy MV zaslalo Evropské komisi prostřednictvím e-mailové komunikace „Zprávu České republiky o výsledku monitorování přístupnosti internetových stránek a mobilních aplikací subjektů veřejného sektoru za monitorovací období 2020-2021“. Tato zpráva byla také zveřejněna na stránkách MV, a to konkrétně v sekci „[Přístupnost internetových stránek a mobilních aplikací](#)“.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Splněno.

Opatření 3.2.3 Zpracovat metodické dokumenty ke splnění povinností stanovených zákonem č. 99/2019 Sb., o přístupnosti internetových stránek a mobilních aplikací a o změně zákona č. 365/2000 Sb., o informačních systémech veřejné správy a o změně některých dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů, pro povinné subjekty, zejména pak pro povinnosti vyplývající z normy WCAG¹.

Termín: 31.12.2021

¹ Doporučení WCAG - Web Content Accessibility Guidelines (pravidla pro tvorbu internetových stránek).

Gestor: MV

Indikátor: Metodické dokumenty byly zpracovány.

PLNĚNÍ MV:

Opatření bylo realizováno jako požadavek prostřednictvím Národního architektonického plánu metodicky a zpracováno na stránkách <https://designsystem.gov.cz/>.

Dále MV připravilo Metodický pokyn k přístupnosti, ve kterém jsou popsány obecné požadavky na přístupnost internetových stránek a mobilních aplikací, a to včetně požadavků harmonizované normy k přístupnosti. Pokyn orientuje uživatele ve struktuře metodiky WCAG a především prezentuje propojení pravidel s jejich kritérii úspěšnosti/přístupnosti. V metodickém pokynu k přístupnosti je rovněž uveden vzor "Prohlášení o přístupnosti" spolu s doporučeními, jak prohlášení vyplnit. Metodický pokyn je zveřejněn na stránkách MV sekci „Přístupnost internetových stránek a mobilních aplikací“. Na základě schválení nové verze Harmonizované normy byl Metodický pokyn rovněž aktualizován v roce 2021.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Splněno.

Opatření 3.2.4 Publikovat informace o vhodných nástrojích pro automatické skenování internetových stránek pro ověření jejich přístupnosti a postupy pro ruční ověřování pro povinné subjekty.

Termín: 31.12.2021

Gestor: MV

Indikátor: Informace byly publikovány.

PLNĚNÍ MV:

Na stránkách MV je zveřejněna informace ohledně možnosti kontroly přístupnosti internetových stránek a mobilních aplikací, a to společně s doporučením na vhodné automatické nástroje. Tyto informace jsou také předávány prostřednictvím HelpDesk, a to již od účinnosti zákona č. 99/2019 Sb., o přístupnosti internetových stránek a mobilních aplikací.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Splněno.

Opatření 3.2.6 V rámci metodických materiálů týkajících se veřejných zakázek upozorňovat i na povinnost přístupnosti veřejných zakázek.

Termín: průběžně

Gestor: MMR

Indikátor: Obsahem metodických materiálů je i upozornění na povinnost přístupnosti veřejných zakázek.

PLNĚNÍ MMR:

Opatření je plněno průběžně. Všechny metodické materiály, které se dotýkají dané oblasti, obsahují upozornění na povinnost přístupnosti předmětu veřejných zakázek a dodržování právní úpravy tam, kde si to právní úprava vyžaduje (viz § 93 zákona č. 134/2016 Sb., o zadávání veřejných zakázek). Opatření je realizováno i v rámci školení a seminářů Vzdělávacího programu k veřejným zakázkám, kde jsou účastníci na daná ustanovení zákona a povinnosti zadavatelů zpřístupnit veřejné zakázky upozorňováni, resp. školeni.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Plněno.

Opatření 3.2.7 Provádět metodickou a osvětovou činnost v oblasti přístupnosti internetových stránek a mobilních aplikací.

Termín: průběžně

Gestor: MV

Indikátor: V hodnoceném období byla provedena alespoň jedna metodická či osvětová aktivita v uvedené oblasti.

PLNĚNÍ MV:

MV vytvořilo na svých stránkách sekci „Přístupnost internetových stránek a mobilních aplikací“, kde zveřejňuje metodické dokumenty, aktuální legislativu k problematice přístupnosti či otázky a odpovědi na nejčastější dotazy. Dále zajišťuje technickou podporu prostřednictvím e-mailové komunikace a také během roku přednáší téma přístupnosti internetových stránek a mobilních aplikací na konferencích.

V roce 2020 byl vyhlášen metodický seminář k přístupnosti internetových stránek a mobilních aplikací, avšak z důvodu velmi nízkého zájmu ze strany povinných subjektů se neuskutečnil.

Nyní připravuje MV ve spolupráci se Svazem měst a obcí akreditaci k semináři, který se bude věnovat právním a technickým aspektům přístupnosti.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Plněno.

3.3 Cíl: Přístupné dokumenty veřejné správy.

Opatření 3.3.1 Vytvořit a publikovat metodické dokumenty a doporučení pro přístupnost digitálních dokumentů.

Termín: 31.12.2021

Gestor: MV

Indikátor: Metodické dokumenty a doporučení byly vytvořeny a publikovány.

PLNĚNÍ MV:

V lednu 2022 vydalo MV „Stanovisko odboru archivní správy a spisové služby k zakotvení textové vrstvy do vyhotovovaného dokumentu v digitální podobě“ zveřejněné v odkazu <https://www.mvcr.cz/clanek/dotazy-a-stanoviska.aspx>. Toto stanovisko bylo vydáno k § 16 odst. 5 vyhlášky č. 259/2012 Sb. (účinné od 01.02.2022), kde se směrem k osobám se zdravotním postižením mimo jiné uvádí: MV navrhlo výše popsanou úpravu vyhlášky z praktických důvodů, zejména, aby usnadnilo přístup k dokumentům osobám se zdravotním postižením, zefektivnilo zpracovávání dokumentů zejména po technické stránce a zamezilo původcům vykonávajícím spisovou službu v elektronické podobě nesprávným způsobem vytvářet digitální dokumenty (bez textové vrstvy).

Shora popsané digitální dokumenty opatřené textovou vrstvou umožňují osobám se sníženou schopností zraku využít speciální software, jehož pomocí si zpřístupní předmětný dokument zaslaný správním orgánem např. do datové schránky osoby se sníženou schopností zraku či takové osobě umožní zpřístupnit zveřejněný dokument vyvěšený např. na úřední desce správního orgánu, jejíž obsah musí správní orgán zveřejnit způsobem umožňujícím dálkový přístup, tzn. na webových stránkách úřadu. Digitální dokumenty vytvořené bez textové vrstvy neumožňují osobám se zdravotním postižením přístup k úředním dokumentům a původce, který je vytváří, porušuje Úmluvu o právech osob se zdravotním postižením a brání prosazování zásad governance accessibility uplatňovaných Evropskou unií.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Splněno.

3.4 Cíl: Vzdělávání zaměstnanců veřejné správy v tématech týkajících se zdravotního postižení.

Opatření 3.4.1 Realizovat vzdělávání v oblasti governance accessibility, problematiky zdravotního postižení a zásad komunikace s vybranými skupinami osob se zdravotním postižením pro zaměstnance veřejné správy.

Termín: průběžně

Gestor: MV

Indikátor: V daném roce bylo realizováno uvedené školení.

PLNĚNÍ MV:

MV v roce 2021 akreditovalo 34 vzdělávacích programů k uvedené problematice určených úředníkům územních samosprávných celků. Akreditace programů byla udělena patnácti vzdělávacím institucím.

Institut pro veřejnou správu Praha v roce 2021 nerealizoval žádný kurz na téma governance accessibility pro osoby se zdravotním postižením. Z důvodu epidemických opatření byly prioritně zajišťovány zkoušky, ostatní kurzy byly realizovány minimálně.

Ve 2. polovině roku 2021 byl připraven projekt „Komunikace s osobami ohroženými sociálním vyloučením“ pro cílovou skupinu úředníků a zaměstnanců místních samospráv. Projekt je zaměřený na komunikaci se seniorskou populací, zdravotně znevýhodněnými a cizinci. Všechny vzdělávací aktivity tohoto kurzu začínají v roce 2022.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Částečně plněno.

Opatření 3.4.2 Zapracovat do základní odborné přípravy policistů a specializačních kurzů pro službu kriminální policie a vyšetřování a službu pořádkové policie problematiku osob se zdravotním postižením.

Termín: průběžně

Gestor: MV

Indikátor: Problematika osob se zdravotním postižením je do předmětné odborné přípravy zapracována.

PLNĚNÍ MV:

Problematika osob se zdravotním postižením je v rámci Policie České republiky zastoupena v předmětech týkajících se zejména komunikace a policejní etiky. V rámci tohoto se policisté učí, jak vhodně přistupovat k osobám se smyslovým, tělesným či mentálním postižením, a to s ohledem na míru jejich postižení a postavení, ve kterém se nacházejí.

Jedná se zejména o předměty právo, v rámci nichž jsou zdůrazňovány ústavní principy i zákonná omezení, v rámci kriminalistiky pak specifika zajišťování relevantních stop i způsobu vedení dílčích úkonů, v policejní etice a komunikaci způsoby řešení různých situací.

Nezastupitelné místo má tato oblast i v předmětech dotýkajících se trestního řízení, v rámci něhož jsou osoby se zdravotním postižením v roli poškozeného, resp. oběti.

Téma se prolíná také odbornými předměty (služba pořádkové policie, služba dopravní policie, služba cizinecké policie), v rámci nichž je zdůrazňována povinnost přizpůsobení se specifické skupině, ovšem za současného zachování profesionálního přístupu.

Příslušníci Policie České republiky se se specifiky jednání neseznamují pouze pasivní formou, tedy formou přednášek, ale i aktivní účastí, v rámci níž řeší různé modelové situace.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Plněno.

3.5 Cíl: Koordinace aktivit v oblasti přístupnosti ve veřejné správě.

Opatření 3.5.1 Určit koordinátora, příp. pracovní skupinu, pro oblast přístupnosti veřejné správy a governance accessibility.

Termín: 31.12.2021

Gestor: všechny resorty

Indikátor: Je určen koordinátor pro oblast přístupnosti veřejné správy a governance accessibility.

PLNĚNÍ MD:

Ministerstvo dopravy zajišťuje koordinaci přístupnosti veřejné správy a governance accessibility prostřednictvím zastoupení stálého člena v Odborné skupině pro přístupnost veřejné správy a veřejných služeb při Úřadu vlády ČR.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Splněno.

PLNĚNÍ MF:

Vzhledem k prioritním úkolům souvisejícím s rozsáhlou úpravou návrhu státního rozpočtu na rok 2022 a nutnosti zajištění rozpočtového provizoria nebyl proces určení koordinátora pro přístupnost veřejné správy a governance accessibility ukončen. Definitivní rozhodnutí očekáváme v následujících dnech.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Nesplněno. Navržen posun termínu do 31.12.2022.

PLNĚNÍ MK:

Příkazem ministra kultury č. 31/2021 byla zřízena pracovní skupina pro přístupnost veřejné správy, jejímž předsedou je náměstek pro řízení sekce živého umění, který je zároveň členem Vládního výboru pro osoby se zdravotním postižením.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Splněno.

PLNĚNÍ MMR:

Vzhledem k loňské pandemické situaci nedošlo k oficiálnímu zřízení pozice koordinátora nebo ustanovení pracovní skupiny pro oblast přístupnosti veřejné správy a governance accessibility – bude dořešeno v roce 2022. Částečně je oblast přístupnosti veřejné správy řešena v projektu SMART MMR (Projekt se zaměřuje na zefektivnění fungování úřadu Ministerstva pro místní rozvoj, a to zavedením strategického řízení a řízení kvality. Zavedení minimální míry kvality na MMR bude zajištěno implementací deseti "kritérií zlepšování" uvedených v Metodickém pokynu řízení kvality ve služebních úřadech schválený Usnesením vlády České republiky dne 4. dubna 2018 č. 214.).

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Nesplněno. Navržen posun termínu do 31.12.2022.

PLNĚNÍ MO:

Je určen koordinátor pro oblast přístupnosti veřejné správy a governance accessibility.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Splněno.

PLNĚNÍ MPO:

Koordinátorkou pro oblast přístupnosti veřejné správy a governance accessibility je státní tajemnicí MPO JUDr. Martinou Děvěrovou, MPA, určena Ing. Lucie Doušková Gratiarová.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Splněno.

PLNĚNÍ MPSV:

V rámci plnění tohoto opatření byl na MPSV určen jako koordinátor pro oblast přístupnosti veřejné správy zaměstnanec sekce ICT Ing. František Povinský.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Splněno.

PLNĚNÍ MSp:

Koordinátorem je zaměstnanec odboru rozvoje lidských zdrojů, který je zpracovatelem dokumentu k rovným příležitostem zdravotně postižených.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Splněno.

PLNĚNÍ MŠMT:

V rámci MŠMT je ustanovena pracovní skupina pro oblast přístupnosti veřejné správy a governance accessibility.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Splněno.

PLNĚNÍ MV:

Na Ministerstvu vnitra byl určen koordinátor pro oblast přístupnosti veřejné správy a governance accessibility na počátku roku 2021. Bohužel v průběhu roku 2021 došlo k odchodu tohoto koordinátora. Nové učení bude projednáno a bude oznámeno Vládnímu výboru.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Splněno.

PLNĚNÍ MZ:

Koordinátorkou Ministerstva zdravotnictví pro osoby se zdravotním postižením byla panem ministrem ke dni 10. června 2021 jmenována Ing. Martina Hejdová, odbor zdravotní péče, odd. zdravotní péče.

Kompetence koordinátora:

- Koordinace činností, odborná podpora, přímá komunikace a spolupráce s jednotlivými subjekty v působnosti Ministerstva zdravotnictví a dalšími subjekty v rozsahu plánování, realizace a hodnocení procesů v oblasti přístupnosti pro osoby se zdravotním postižením a v rámci úkolů vyplývajících z Národního plánu podpory rovných příležitostí pro osoby se zdravotním postižením na období 2021 – 2025
- Vytváření podmínek pro kvalitní a koordinovanou realizaci činností v rámci působnosti Ministerstva zdravotnictví v oblasti přístupnosti pro osoby se zdravotním postižením
- Spolupráce s externími subjekty za účelem zajištění podmínek pro plnění úkolů stanovených Národním plánem podpory rovných příležitostí pro osoby se zdravotním postižením na období 2021 – 2025
- Spolupráce na tvorbě koncepčních a metodických materiálů vycházejících z problematiky přístupnosti pro osoby se zdravotním postižením a z úkolů vyplývajících z Národního plánu podpory rovných příležitostí pro osoby se zdravotním postižením na období 2021 – 2025
- Průběžná a pravidelná monitorace plnění úkolů vyplývajících z Národního plánu podpory rovných příležitostí pro osoby se zdravotním postižením na období 2021 – 2025

- Jednou za rok zpracování Zprávy o plnění úkolů vyplývajících z Národního plánu podpory rovných příležitostí pro osoby se zdravotním postižením na období 2021 – 2025 na základě podkladů gestorů jednotlivých úkolů
- Spolupráce s Úřadem vlády České republiky v oblasti problematiky osob se zdravotním postižením, a to v oblasti přístupnosti a v rámci plnění úkolů vyplývajících z Národního plánu podpory rovných příležitostí pro osoby se zdravotním postižením na období 2021 – 2025

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Splněno.

PLNĚNÍ MZe:

Pro oblast přístupnosti veřejné správy a governance accessibility je na MZe určen zaměstnanec, který, v součinnosti se zaměstnanci věcně příslušných útvarů, zajišťuje a koordinuje plnění opatření uložených Národním plánem.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Splněno.

PLNĚNÍ MZV:

S ohledem na množství požadavků a povinností týkajících se zajišťování přístupnosti veřejné správy bude v rámci MZV iniciován interní proces směřující k určení koordinátora, resp. pracovní skupiny pro implementaci a plnění úkolů vyplývajících z NPPRP v nejbližším možném termínu.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Nesplněno. Navržen posun termínu do 31.12.2022.

PLNĚNÍ MŽP:

Koordinátorem pro oblast přístupnosti veřejné správy a governance accessibility je určený zaměstnanec odboru personálního a státní služby.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Splněno.

Oblast č. 4: Mimořádné události a krizové situace

Tato oblast je zaměřena na zajišťování ochrany a bezpečnosti osob se zdravotním postižením za mimořádných událostí a krizových situací, jako jsou například mimořádné události způsobené přírodními vlivy.

Osoby se zdravotním postižením jsou při mimořádných událostech zranitelnější než většinová populace. K tomu přispívá zejména nedostatečné povědomí o specifických potřebách osob s dílčími typy zdravotního postižení, neexistence odpovídajících inkluzivních politik, strategií a programů pro snížení či odvrácení rizika, nedostatečný přístup k informacím či nepřístupná zařízení a služby. Pro zvýšení bezpečnosti osob se zdravotním postižením je proto nezbytné zvyšovat jejich povědomí o možnostech získání informací, řešení a chování při nastalých mimořádných událostech, ale zejména vhodně upravit plány pro řešení krizových situací tak, aby obsahovaly i opatření týkající se osob se zdravotním postižením, a realizovat školení pro všechny složky integrovaného záchranného systému týkající se specifických potřeb při komunikaci a pomoci osobám se zdravotním postižením.

4.1 Cíl: Zajištění informovanosti osob se zdravotním postižením o mimořádných událostech a krizových situacích.

Opatření 4.1.1 Provést úpravu typových plánů pro řešení krizových situací tak, aby obsahovaly ustanovení týkající se osob se zdravotním postižením.

Termín: 31.12.2021

Gestor: MV

Indikátor: Typové plány pro řešení krizových situací obsahují ustanovení týkající se osob se zdravotním postižením.

PLNĚNÍ MV:

Policie ČR se podílí na zpracování Typových plánů v gesci MV, a to "migrační vlna velkého rozsahu" a "narušování zákonnosti velkého rozsahu"(včetně terorismu). Tyto plány neobsahují opatření NPPRP 4.1.1 pro řešení krizových situací tak, aby obsahovaly ustanovení týkající se osob se zdravotním postižením.

MV žádá o prodloužení termínu pro splnění tohoto opatření (navrhovaný nový termín 31.12.2023). Dále k typovým plánům uvádíme, že po čtyřech letech dochází k aktualizaci typového plánu narušení zákonnosti velkého rozsahu (včetně terorismu), kde odborný útvar problematiku osob se zdravotním postižením nezpracoval, avšak předpokládá mimořádnou aktualizaci tohoto typového plánu se zapracováním problematiky osob se zdravotním postižením na základě NPPRP v roce 2022. V případě typového plánu pro migrační vlnu velkého rozsahu je třeba zahájit jednání s odborným útvarem, v jehož gesci tento typový plán je a zajistit jeho úpravu o požadovaná ustanovení.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Nesplněno. Navržen posun termínu do 31.12.2023.

Opatření 4.1.2 Pravidelně realizovat školení všech složek integrovaného záchranného systému týkající se specifických potřeb při komunikaci a pomoci osobám se zdravotním postižením.

Termín: průběžně

Gestor: MV

Indikátor: Jsou pravidelně realizována školení na uvedené téma.

PLNĚNÍ MV:

Policie ČR

- Speciálním kurzem, který policisty učí zacházení s dětskou obětí, seniory, ale i s osobami se zdravotním postižením, které splňují podmínky zákona č. 45/2013 Sb., o obětech trestných činů, je kurz s názvem „Výslech osoby mladší 18 let a zvláště zranitelné oběti“. Nedílnou součástí je i praktický nácvik.
- Na základě pokynu policejního prezidenta č. 291/2017 k metodické činnosti v oblasti obětí trestných činů a domácího násilí působí od roku 2017 v rámci každého krajského ředitelství policie (KŘP) krajský metodik a metodici územních odborů (ÚO) po linii služby pořádkové policie (SPP) i služby kriminální policie a vyšetřování (SKPV). Další metodici jsou ustanoveni na některých útvarech Policie ČR s celostátní působností a organizačních článcích Policejního prezidia ČR. V roce 2021 bylo proškolen celkem 24 nových metodiků (12 za SPP a 12 za SKPV) v rámci akreditovaného vzdělávacího programu, jehož součástí je i praktický nácvik komunikace s obětí domácího násilí a zvláště zranitelnou obětí trestného činu ve výslechové místnosti. Všichni metodici jsou v uvedených problematikách pravidelně proškoleni, v roce 2021 však z důvodu pandemie Covid-19 většina instrukčně metodických zaměstnání a porad mohla proběhnout pouze formou videokonference, kde nelze školení realizovat v potřebném rozsahu.
- Metodici KŘP a ÚO dle uvedeného pokynu policejního prezidenta zajišťují školení pro policisty SPP a SKPV v oblasti domácího násilí a obětí trestných činů. V roce 2021 takto proškolili celkem 4315 policistů.
- V souladu s úkoly stanovenými v Akčním plánu prevence domácího a genderově podmíněného násilí na léta 2019-2022 je věnována zvýšená pozornost rovněž potřebám osob čelících vícečetné diskriminaci z řad seniorů, osob zdravotně postižených atd. Při školeních policistů jsou posluchači upozorňováni na specifika takových případů (doporučení pro komunikaci s ohroženou osobou, řešení situací spojených s vykazáním násilné osoby ze společného obydlí). V říjnu 2021 byla vydána nová metodika (manuál) Úřadu služby kriminální policie a vyšetřování PP ČR "Identifikace obětí trestných činů", která upravuje mimo jiné specifika zdravotně znevýhodněných osob a zásady

komunikace s nimi. Manuál byl distribuován na všechny základní organizační články SPP a SKPV a jeho obsah bude zahrnut do pravidelných školení metodiků a dalších policistů.

Hasičský záchranný sbor ČR se problematice osob se zdravotním postižením věnuje již dlouhou dobu, zejména v rámci:

- Činnosti jednotek požární ochrany při zásahu. Téma komunikace s vybranými skupinami osob se zdravotním postižením je zařazeno již do Nástupního odborného výcviku příslušníků HZS ČR v hodinách výuky psychologie, objevuje se také ve speciálních kurzech a instrukčně metodických zaměstnáních pořádaných psychologickou službou HZS ČR (např. specializační odborná příprava „První psychická pomoc I. a II.“ – doposud provedeno 114 školení, 1373 posluchačů), rovněž v rámci pravidelné odborné přípravy na stanicích a v průběhu cvičení IZS. V loňském roce byl počet uskutečněných odborných příprav omezen s ohledem na vydaná vládní opatření k zamezení šíření nemoci Covid-19 na území České republiky.
- Příslušníci HZS ČR jsou v rámci vzdělávání seznamováni i s dokumentem „Desatero komunikace s pacienty s poruchou autistického spektra“ a ve své činnosti a komunikaci zohledňují obsah tohoto dokumentu.
- V roce 2021 psychologická služba HZS ČR vytvářela informační videa zaměřená na poskytování první psychické pomoci občanům zasaženým mimořádnou událostí, a to včetně pomoci osobám s disabilitou. Mezi další aktivity, které je třeba zmínit, patří také organizace kurzů znakového jazyka pro hasiče se zdravotnickým vzděláním (tzv. para mediky).
- V roce 2021 byly vydány „Karty pro komunikaci s (neslyšícími) dětmi u mimořádných událostí“, které budou distribuovány na výjezdová vozidla HZS ČR.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Plněno.

Opatření 4.1.3 Pořádat semináře a osvětové akce pro osoby se zdravotním postižením zaměřené na oblast bezpečnosti přizpůsobené druhu postižení.

Termín: průběžně

Gestor: MV

Indikátor: Jsou pořádány uvedené semináře a osvětové akce.

PLNĚNÍ MV:

Z důvodu pandemie Covid-19 v roce 2021 a celorepublikovému omezení hromadných akcí neprobíhaly semináře a osvětové akce pro osoby se zdravotním postižením zaměřené na oblast bezpečnosti přizpůsobené druhu postižení.

Byla vytvořena psychologická služba HZS ČR, v rámci které v průběhu roku 2020 vznikla informační videa a další podpurné materiály zaměřené na psychosociální podporu občanům v průběhu epidemie. Videa byla namluvena a opatřena titulky, aby byla dostupná rovněž osobám se zrakovým či sluchovým postižením. V roce 2021 byly tyto činnosti rozvinuty a vzniklo virtuální asistenční centrum pomoci, kde jsou materiály uvedeny jak v audiovizuální podobě, tak v psané formě, aby byly dostupné pro osoby s postižením.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Částečně plněno.

Oblast č. 5: Nezávislý život

Pro nezávislý a samostatný život osob se zdravotním postižením v domácím prostředí a jejich plnohodnotnou účast na veřejném, společenském, kulturním a sportovním životě je nezbytným předpokladem zejména zajištění přiměřeného bydlení, vhodných asistenčních služeb a kompenzačních pomůcek.

Osobám se zdravotním postižením má být umožněn přístup ke kvalitním kompenzačním pomůckám, zařízením, podpurným technologiím a k různým formám asistence i tím, že budou učiněny finančně dostupnými.

Je nezbytné podporovat samostatné bydlení osob se zdravotním postižením a umožnit výstavbu upravitelných bytů umožňujících bezbariérové užívání.

Důležité je i nadále pokračovat a systematicky napomáhat transformaci pobytových zařízení sociálních služeb a podporovat zejména poskytování terénních a ambulantních sociálních služeb v přirozeném prostředí uživatele. Neméně důležité je i nastavení způsobu financování sociálních služeb prostřednictvím transparentního, efektivního a spravedlivého systému.

Pro osoby se sluchovým postižením bývá překážkou k plnému zapojení se do všech oblastí života společnosti zejména nedostatečný počet tlumočnicků českého znakového jazyka, je proto nutné systematicky podporovat vzdělávací programy tak, aby se jejich počet neustále navyšoval.

5.1 Cíl: Podpora samostatného života osob se zdravotním postižením v přirozeném sociálním prostředí, zejména setrvání v prostředí domácím.

Opatření 5.1.2 V rámci sociální práce na obcích s rozšířenou působností koordinovat podporu osob se zdravotním postižením.

Termín: průběžně

Gestor: MPSV

Indikátor: Na obcích s rozšířenou působností je v rámci sociální práce zajišťována koordinace podpory osob se zdravotním postižením.

PLNĚNÍ MPSV:

MPSV metodickými nástroji řídí a také v souladu s platnými právními předpisy kontroluje výkon sociální práce ve veřejné správě. Metodickým nástrojem řízení jsou pravidelná setkávání s krajskými metodiky sociální práce, v rámci kterých, jsou do území předávány aktuální informace, řešeny otázky z území a monitorovány procesy aplikace a dopadů některých změn v oblasti sociální politiky do území. V r. 2021 byla zachována vyšší četnost kontaktu s krajskými metodiky sociální práce 1x měsíčně, zpravidla on-line formou.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Plněno.

Opatření 5.1.3 Podporovat zázemí pro výkon sociální práce na obcích se zřetelem na potřeby osob se zdravotním postižením.

Termín: průběžně

Gestor: MPSV

Indikátor: Je zajišťována finanční a metodická podpora sociální práce na obcích.

PLNĚNÍ MPSV:

Výkon činností sociální práce je upraven v zákoně č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, a v zákoně č. 111/2006 Sb., o pomoci v hmotné nouzi. MPSV poskytuje obecním úřadům metodickou a koncepční podporu, protože je gestorem výkonu činností sociální práce v rámci veřejné správy. K tomu ze strany MPSV patří i další povinnosti ve vztahu k regulovanému povolání sociálního pracovníka – zejména vydávání stanovisek vysokým a vyšším odborným školám pro účely získání akreditace studijních/vzdělávacích programů opravňujících k výkonu tohoto povolání, akreditace programů dalšího vzdělávání a uznávání odborné kvalifikace. Od roku 2015 MPSV poskytuje příspěvek na výkon sociální práce (s výjimkou sociálně právní ochrany dětí) formou dotace ze státního rozpočtu krajům, hl. m. Praze, obcím s rozšířenou působností a obcím s pověřeným úřadem jako účelově vázanou nenárokovou dotaci. V roce 2021 činila výše dotace 487, 5 mil. Kč. Jejím prostřednictvím je financován výkon sociální práce v přenesené působnosti podle § 92 - 93a zákona č. 108/2006 o sociálních službách, ve znění pozdějších předpisů, a podle § 63 – 65a zákona č. 111/2006 Sb., o pomoci v hmotné nouzi, ve znění pozdějších předpisů. Podporovanými výdaji jsou zejména

platy sociálních pracovníků, náklady na jejich další vzdělávání a supervize. Dále MPSV dotaci podporuje výkon činností sociální práce v terénu i bezpečnost sociálních pracovníků.

V souvislosti s pandemií COVID-19 pak bylo vyhlášeno na podporu sociální práce ve veřejné správě v 2020 i mimořádné dotační řízení MPSV pro rok 2021 na podporu mimořádného finančního ohodnocení sociálních pracovníků na obecních a krajských úřadech v souvislosti s epidemií COVID_19, v rámci kterého bylo rozděleno celkem 30 162 323,- a podpořeno 335 krajů a obcí.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Plněno.

Opatření 5.1.4 Do rámce investiční podpory bydlení zahrnout upravitelné byty umožňující bezbariérové užívání.

Termín: průběžně

Gestor: MMR

Indikátor: Je pravidelně vyhlašován dotační program s uvedenou podporou.

PLNĚNÍ MMR:

MMR prostřednictvím programu Podpora bydlení realizuje investiční projekty zaměřené zejména na zlepšení bytové situace obyvatelstva, zkvalitnění bytového fondu a podporu udržitelného rozvoje bytového fondu. Program zahrnuje mimo jiné podprogram Bytové domy bez bariér a podprogram Podporované byty.

Podprogram Bytové domy bez bariér je zacílen na zkvalitnění bytového fondu odstraněním bariér při vstupu do domu a do výtahu a výstavbu osobních výtahů v domech, které jím nejsou vybaveny a nikdy nebyly a u kterých jsou k tomu stavebně technické předpoklady. Dotace je poskytována ve výši max. 50 % uznatelných výdajů na realizaci akce, maximálně však:

- 200 tis. Kč v případě bezbariérových úprav přístupu do bytového domu a k výtahu;
- 800 tis. Kč v případě výstavby výtahu pro jeden vchod do bytového domu.

Plnění cílů podprogramu je sledováno jednak z finančního hlediska a jednak prostřednictvím parametrů, které jsou závazným ukazatelem a specifikují obsah jednotlivých projektů. V tabulce níže jsou uvedeny parametry podprogramu Bytové domy bez bariér včetně jejich hodnot, kterých bude dosaženo v případě úspěšné realizace projektů podpořených v roce 2021.

		parametry akcí, na které byla v roce 2021 čerpaná dotace			skutečně čerpané prostředky na akce v roce 2021				
Rok	Parametr podprogramu Bytové domy bez bariér	Parametry z akcí, jejichž realizace byla ukončena v 2021 (počet)	parametry akcí, jejichž realizace byla ukončena v 2020 a financování v roce 2021 (počet)	parametry akcí, jejichž realizace bude ukončena v 2022 (počet)	souhrn parametrů	čerpané prostředky na akce, jejichž realizace byla ukončena v 2021 (Kč)	čerpané prostředky na akce, jejichž realizace byla ukončena v 2020 a financování v roce 2021 (Kč)	čerpané prostředky na akce, jejichž realizace bude ukončena v 2022 (Kč)	souhrn čerpaných prostředků (Kč)
2021	Byt s nově vytvořeným bezbariérovým přístupem	2 271	115	509	2 895	41 678 612	6 166 737	33 735 791	81 581 140

Bytový dům s nově instalovaným výtahem	234	12	47	293				
Bytový dům s novým bezbariérovým přístupem k výtahu	70	7	39	116				

Podprogram Podporované byty je zaměřen na vznik podporovaných bytů na území České republiky sloužících k poskytování sociálního bydlení pro osoby v ekonomicky neaktivním věku – seniory a pro osoby, které mají ztížený přístup k bydlení v důsledku zvláštních potřeb vyplývajících z jejich nepříznivé sociální situace – věk, zdravotní stav. Pod tímto podprogramem byly v roce 2021 vyhlášovány dva dotační tituly:

- Pečovatelské byty - základním přínosem je výstavba nájemních bytů pro seniory starší 65 let a osoby zdravotně postižené s limitovaným příjmem a nájmem. Dotace je 600 000 Kč na 1 bytovou jednotku. Všechny pečovatelské byty musí být upravitelné.
- Komunitní dům seniorů - bytové domy kombinující soukromé a sdílené prostory pro bydlení seniorů. Základním přínosem je výstavba nájemních bytů pro seniory starší 60 let a osoby zdravotně postižené s limitovaným příjmem a nájmem. Dotace je 600 000 Kč na 1 bytovou jednotku. Komunitní dům seniorů musí splňovat technické parametry bezbariérového užívání staveb. Stavebně technické uspořádání všech bytů v Komunitním domě seniorů splňuje technické požadavky upravitelného bytu.

V tabulce níže jsou uvedeny parametry podprogramu Podporované byty.

Rok	Podprogram	Počet dokončených domů	Počet dokončených bytů	Celkové finanční prostředky vyplacené příjemcům v Kč
2021	Podporované byty	19	248	94 890 000

Shrnutí:

V roce 2021 se podařily ukončit stavební práce (protokolem o předání a převzetí díla) u 19 investičních akcí, v rámci kterých byly postaveny 2 nové Komunitní domy pro seniory, 11 zcela nových domů s pečovatelskými byty a u 6 stávajících domů byly prostory staveními úpravami nebo nástavbou či přístavbou upraveny na podporované byty. Oba dotační tituly tímto přispěly ke vzniku 248 podporovaných bytů. V roce 2021 bylo příjemcům dotace celkem vyplaceno 94,89 mil. Kč dotačních prostředků, a to na stavební práce, které byly v roce 2021 ukončeny nebo na stavební práce stále probíhající.

Zároveň byla v roce 2021 vyhlášena Výzva k podávání žádostí o poskytnutí dotace v roce 2021 z podprogramu 117D064 Podporované byty (dále jen „výzva“), ve které bylo podáno 43 žádostí o poskytnutí dotace za 350,86 mil. Kč. Ze 43 žádostí o poskytnutí dotace bylo 21 žádostí podpořeno k financování, z nichž 2 žadatelé nakonec odstoupili od žádosti o poskytnutí dotace a dotace jim nebude poskytnuta. Financování 19 akcí bude probíhat v letech 2022 a 2023, poskytnutím dotace se předpokládá vybudovat 231 upravitelných bytů za 137,61 mil Kč.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Plněno.

Opatření 5.1.5 Ve venkovských oblastech vytvářet podmínky pro vznik a rozvoj sociálních farem, které jsou partnerem komunitní práce a jedním z míst podpůrné služby na venkově, kde osoby se zdravotním postižením žijí ve svém známém a přirozeném prostředí, a které se stávají i bezpečným bodem pro jejich sociální fungování.

Termín: průběžně

Gestor: MZe

Indikátor: Je pravidelně vypisován dotační program s uvedenou podporou.

PLNĚNÍ MZe:

Posláním sociálního zemědělství je, kromě zemědělské produkce a služeb, zaměstnávat, vzdělávat a uskutečňovat různé druhy terapií pro široké spektrum znevýhodněných osob, a to za využití dostupných zemědělských zdrojů v daném místě. Sociální farma se tak stává místem, kde jsou za účasti hlavních aktérů (zemědělci a místní komunity) podporovány nebo vytvářeny sociální služby, které přispívají k sociálnímu začleňování ve venkovských oblastech.

Ministerstvo zemědělství podporuje vznik a rozvoj sociálních farem nejen vypisováním dotačního titulu, ale i metodickou a poradenskou činností.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Plněno.

5.2 Cíl: Dostupné sociální služby v rámci celého území České republiky.

Opatření 5.2.1 Legislativně upravit vymezení sociálních služeb tak, aby měly jasné definovanou náplň a aby se nepřekrývaly.

Termín: 31.12.2021

Gestor: MPSV

Indikátor: Byla legislativně upravena náplň jednotlivých sociálních služeb.

PLNĚNÍ MPSV:

V prosinci 2020 byla vládě předložena novela zákona č. 108/2006 Sb., o sociálních službách. Novela obsahovala i návrh změn ve vymezení druhů sociálních služeb. Novelu se však v roce 2021 nepodařilo prosadit. Změna zákona o sociálních službách je prioritou i nového vedení MPSV, předložení vládě je plánováno na listopad 2022.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Nesplněno. Navržen posun termínu do 31.12.2023.

Opatření 5.2.2 Vytvořit a právně ukotvit personální a materiálně technický standard sociálních služeb, který nastaví minimální hranici pro poskytování sociálních služeb a bude podmínkou jejich registrace.

Termín: 31.12.2021

Gestor: MPSV

Indikátor: Byl vytvořen a právně ukotven personální a materiálně technický standard sociálních služeb.

PLNĚNÍ MPSV:

V rámci novely zákona č. 108/2006 Sb. o sociálních službách, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon“) předložené do vlády 1. prosince 2020 mělo dojít ke sjednocení a právnímu ukotvení materiálně-technických a personálních podmínek, které budou odpovídat druhu poskytované sociální

služby, zejména při rozhodování o její registraci. Novelu však během roku 2021 neprojednala ani vláda ani Parlament ČR, proto nemohlo dojít k její realizaci.

Je však zřejmé, že legislativní úprava dané problematiky je nezbytná, a to především k zajištění minimální, nepodkročitelné úrovně materiálně - technického a personálního zabezpečení, také v souvislosti se zajištěním bezpečnosti uživatelů, kvality bydlení a poskytování sociální služby.

Od konce roku 2021 však připravuje MPSV další návrh novely zákona o sociálních službách, který bude obsahovat zakotvení MTS a personální standard (dále jen „PS“) které se tak stanou platnými registračními podmínkami. Prováděcí právní předpis ve formě vyhlášky pak bude následně upravovat jednotlivá kritéria MTS i PS sociálních služeb a primárně vycházet z této zákonné normy. Žadatel o registraci bude povinen, zpracovat a předložit vnitřní pravidla provozu při naplňování norem MTS a PS v zařízeních sociálních služeb.

Legislativní ukotvení MTS i PS bude pro registrující orgán znamenat možnost efektivnější kontroly podkladů k registraci ze strany poskytovatelů, čímž budou vytvořeny podmínky pro případnou eliminaci nežádoucích a nevhodných podmínek pro poskytování sociálních služeb. MTS a PS bude spolu s ostatními podmínkami stanovenými pro registraci, ve vztahu k cílovým skupinám i druhům poskytovaných sociálních služeb tvořit ucelený systém registračních podmínek. Cílem je vytvořit takové materiálně - technické a personální parametry, které budou srozumitelné a transparentní pro všechny dotčené subjekty. Upravovaná oblast bude pro všechny dotčené subjekty závazná, což bude podmíněno legislativní úpravou zákonem a upřesněno v prováděcím právním předpise.

Dodržování materiálně – technických podmínek pro registraci v závislosti na druhu a formě poskytované sociální služby, bude také nezbytnou podmínkou pro účast v projektových investičních výzvách. Dosud platné Doporučené postupy MTS pro služby sociální péče poskytované pobytovou formou, slouží jako podklad pro řešení spojená s kvalitou bydlení uživatelů služeb a zároveň jako východiska pro splnění stávajících registračních podmínek. K dané problematice Viz blíže: <https://www.mpsv.cz/web/cz/stanoviska-a-doporucene-postupy>.

Během roku 2021 došlo v rámci individuálního projektu Rozvoj systému sociálních služeb k finalizaci dokumentu „Systémové řešení materiálně technického a personálního standardu pro lidi s Parkinsonovou nemocí“, a to v návaznosti na zahájení realizace mediální kampaně, jejímž jedním z témat jsou sociální služby pro osoby s Parkinsonovou nemocí. Materiál byl předložen k připomínkování patientským organizacím Parkinson-Help a Společnost Parkinson a rovněž vybraným poskytovatelům sociálních služeb, které mají zkušenosti s poskytováním sociálních služeb této cílové skupině. Po vypořádání všech došlých připomínek byl materiál finalizován a k datu zahájení mediální kampaně (12. 7. 2021) též zveřejněn na webových stránkách projektu: rsss.mpsv.cz.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Nesplněno. Navržen posun termínu do 31.12.2023.

5.4 Cíl: Dostupné informace pro osoby se zdravotním postižením a jejich rodiny o možnostech péče a podpory.

Opatření 5.4.1 Zpracovat informační materiály pro pečující osoby týkající se jejich postavení, jejich práv a povinností a zajistit distribuci těchto materiálů.

Termín: 31.12.2021, dále průběžně

Gestor: MPSV

Indikátor: Informační materiály byly zpracovány. Je zajišťována distribuce osobám, které se stanou pečujícími o osobu ve všech stupních závislosti dle právních předpisů upravujících příspěvek na péči.

PLNĚNÍ MPSV:

V roce 2021 MPSV nezpracovalo žádné specifické informační materiály určené pro pečující osoby týkající se jejich postavení, jejich práv a povinností. V dané souvislosti však musíme uvést, že ve sledovaném roce bylo v oblasti sociálních služeb hlavní prioritou MPSV zajistit fungování a provoz sociálních služeb, a to za podmínek a omezení vyplývajících z vyhlášeného nouzového stavu a za existence mnoha epidemiologických opatření přijatých v důsledku pandemie COVID-19. V rámci

přijatých opatření byla zřízena speciální webová stránka MPSV, která obsahovala aktuální a užitečné informace jak pro poskytovatele sociálních služeb, tak i pro jejich uživatele, a nakonec i osoby pečující.

Uvedenou stránku Informace ke koronaviru lze nalézt na tomto odkaze: <https://www.mpsv.cz/web/cz/informace-ke-koronaviru>

Kromě toho zřídilo MPSV za účelem poskytování informací i speciální telefonickou linku.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Nesplněno. Navržen posun termínu do 31.12.2022, dále průběžně.

5.5 Cíl: Dostupné kvalitní pomůcky a zdravotnické prostředky.

Opatření 5.5.1 Podporovat finanční dostupnost zvláštních pomůcek pro osoby se zdravotním postižením.

Termín: průběžně

Gestor: MPSV

Indikátor: Existuje finanční podpora pro osoby se zdravotním postižením k zajištění dostupnosti zvláštních pomůcek.

PLNĚNÍ MPSV:

Finanční podpora ve formě příspěvku na zvláštní pomůcku existuje. V roce 2021 bylo vyplaceno cca 6,4 tisíc příspěvků na zvláštní pomůcku za celkem 905,9 mil. Kč.

V roce 2021 byla přijata novela zákona o poskytování dávek osobám se zdravotním postižením (s účinností od 1. 1. 2022), která rozšířila okruh osob s nárokem na příspěvek na zvláštní pomůcku o osoby s těžkou demencí, pro kterou jsou neschopny chůze a odkázány na vozík. Osoby s poruchou autistického spektra (těžkým funkčním postižením) jsou díky novele prvně výslovně uvedeny mezi osobami s nárokem na příspěvek na zvláštní pomůcku na pořízení motorového vozidla. Na změnu zákona o poskytování dávek osobám se zdravotním postižením navázala změna jeho prováděcí vyhlášky.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Plněno.

Opatření 5.5.2 Pravidelně informovat zaměstnance Úřadu práce ČR o zvláštních pomůckách, na které lze poskytnout příspěvek na zvláštní pomůcku.

Termín: průběžně

Gestor: MPSV (ÚP)

Indikátor: Zaměstnanci Úřadu práce ČR jsou metodicky vedeni či proškoleni o zvláštních pomůckách, na které lze poskytnout příspěvek na zvláštní pomůcku.

PLNĚNÍ MPSV:

Generální ředitelství Úřadu práce ČR organizuje metodické workshopy. V oblasti dávek pro osoby se zdravotním postižením se tyto workshopy věnují problematice „pomůcek“. Generální ředitelství vydává také „Měsíčník dotazů a odpovědí“; i v něm se dle aktuální potřeby věnuje pozornost dané tematice. Ze strany MPSV byla v loňském roce věnována pozornost zejména změně zákona o poskytování dávek osobám se zdravotním postižením a jeho prováděcí vyhlášky. Samozřejmě jsou i ad hoc konzultace k jednotlivým otázkám/řízením.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Plněno.

Opatření 5.5.3 Podporovat finanční dostupnost zdravotnických prostředků pro osoby se zdravotním postižením.

Termín: průběžně

Gestor: MZ

Indikátor: Existuje pravidelná finanční podpora zdravotních prostředků ze systému veřejného zdravotního pojištění.

PLNĚNÍ MZ:

V roce 2021 byla nadále realizována jednání Komise pro kategorizaci a úhradovou regulaci zdravotnických prostředků (dále jen „Komise“), která je poradním a koordinačním orgánem MZ ČR ve vztahu k problematice úhrady zdravotnických prostředků (dále jen „ZP“) z veřejného zdravotního pojištění. Tato Komise je složena z 24 stálých členů, zastoupeny jsou všechny zainteresované strany – zástupci MZ ČR, SÚKL, zdravotních pojišťoven, odborných společností, profesních organizací, patientských organizací a asociací výrobců a dodavatelů. Komise se schází zpravidla 4x ročně, projednává a doporučuje aktualizaci kategorizačního stromu ZP, připravuje podklady pro novelizaci zákona o veřejném zdravotním pojištění a vypracovává stanoviska k ohlášení nekategorizovaných ZP, kterým má být přiznána úhrada se souhlasem MZ ČR. V rámci MZ ČR nadále probíhá spolupráce Komise s OPP a Pracovní skupinou Pacientské rady ministra zdravotnictví pro zdravotnické prostředky, jsou předávány veškeré potřebné informace k chodu Komise a požadavky k projednávání návrhů.

V roce 2021 proběhla dvě jednání Komise formou per rollam. Byly projednány 2 návrhy na zřízení nových úhradových skupin superabsorpčního krytí se silikonovou kontaktní vrstvou, oba návrhy byly schváleny. Na základě projednání v Komisi byly také vydány 3 souhlasy MZ s 50% úhradou nekategorizovaného zdravotnického prostředku (již tradičně šlo o elastoviskózní roztoky) a na žádost ohlašovatele byly dva dříve vydané Souhlasy MZ odvolány po zjištění, že zdravotnické prostředky Gelclair již lze zařadit do úhradové skupiny 01.02.13.03. V Komisi byly také nadále alespoň elektronickou formou vyplývající z probíhající epidemie onemocnění COVID-19 diskutovány dotazy či aktuální problémy pacientů i odborné veřejnosti a jejich možná řešení.

V roce 2021 byl s účinností od 1. ledna 2022 publikován ve Sbírce zákonů pod č. 371/2021 Sb. zákon, kterým se mění zákon č. 48/1997 Sb., o veřejném zdravotním pojištění, v oblasti úhrad zdravotnických prostředků na poukaz. Lidé se zdravotním postižením se díky této novele dočkali dalších nově hrazených ZP, mezi nimi např. sluchadla pro vzdušné vedení pro binaurální korekci, prostředky pro lokální kyslíkovou terapii, ochranné přilby a přístrojové vybavení pro invazivní domácí umělou plicní ventilaci či opravy obličejových epitéz. U dalších ZP se navýšila úhrada či počet kusů, např. u řečových procesorů či slepeckých holí, plně hrazeny jsou nově např. dětské ortézy z prefabrikátu.

Novela také reflektovala snahu Ministerstva zdravotnictví posílit roli praktických lékařů v primární péči a kompetence sester. Novela umožňuje, aby praktičtí lékaři předepisovali například některé pomůcky pro diabetiky, antidekubitní matrace a podložky či různé fixační ortézy. Všeobecné a dětské sestry se specializovanou způsobilostí nebo se zvláštní odbornou způsobilostí působící v lékařských oborech a v domácí péči, které mohou podle zákona č. 89/2021 Sb., o zdravotnických prostředcích, nově vystavovat poukazy na zdravotnické prostředky, mohou nyní samostatně (na základě indikace lékaře) předepisovat například inkontinenční či stomické pomůcky. Po vyhodnocení dopadů do praxe lze předepisování v budoucnu postupně rozšiřovat i o další zdravotnické prostředky a na další nelékařské zdravotnické pracovníky.

Pro osoby se zdravotním postižením je díky domluveným změnám očekáván u mnohých položek nárůst úhrad zdravotnických prostředků z rozpočtu z v. z. p. a v celém kategorizačním stromě nedošlo u žádného zdravotnického prostředku ke zrušení úhrady. Orientační roční dopad do rozpočtu z RIA očekává navýšení nákladů veřejného zdravotního pojištění na zdravotnické prostředky na poukaz o cca 102 mil. Kč. Novela zákona o veřejném zdravotním pojištění zajistila na základě konsensu v Komisi finanční dostupnost zdravotnických prostředků pro všechny pojištěnce, mezi nimi i pro osoby se zdravotním postižením.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Plněno.

Opatření 5.5.4 Podporovat vývoj a výrobu kompenzačních pomůcek a zdravotnických prostředků pro osoby se zdravotním postižením zejména prostřednictvím finančních prostředků z fondů EU.

Termín: průběžně (konference/seminář 31. 12. 2021)

Gestor: MPO

Spolupráce: NRZP ČR

Indikátor: V rámci příslušných dotačních programů z fondů EU je uvedeno, že žadateli mohou být i výrobci kompenzačních pomůcek a zdravotnických prostředků. Všechny relevantní dotační programy z fondů EU obsahují informaci, že podpořené aktivity musí splňovat principy univerzálního designu a přístupnosti. V roce 2021 se uskutečnila konference/seminář pro výrobce na téma možnosti finanční podpory z fondů EU vývoje a výroby kompenzačních pomůcek a zdravotnických prostředků pro osoby se zdravotním postižením.

PLNĚNÍ MPO:

Operační programy, které MPO realizovalo, realizuje a bude spravovat, umožňují podporovat široký okruh podnikatelů dle klasifikace CZ NACE. Pravidla veřejné podpory neumožňují MPO jako Řídícímu orgánu relevantních operačních programů podporovat odvětví zpracovatelského průmyslu a služeb selektivně. Z této informace tedy plyne, že mezi příjemci mohou být tedy i výrobci kompenzačních a zdravotnických prostředků. Relevantní seznamy podporovaných CZ NACE jsou přílohou konkrétních výzev, které jsou pro podporu vyhlašovány, čímž splňujeme podmínku, že takoví žadatelé mohou být příjemci intervencí.

Princip univerzálnosti je zohledněn v pravidlech výběrových řízení. Zjednodušeně řečeno, dané výběrové řízení není cíleno na konkrétní produkt, ale na jeho užití – nekupujete stroj značky Tesla, ale automobil s danými parametry. Z uvedeného je patrné, jakým způsobem jsou tyto oblasti zohledněny. MPO nepočítá, že by tyto oblasti dále upravovalo/specifikovalo nad rámec platné legislativy EU/ČR.

V roce 2021 jsme z kohezních prostředků (fondů EU) v rámci operačního programu Podnikání a inovace pro konkurenceschopnost realizovali podporu pro výrobce a vývojáře kompenzačních pomůcek a zdravotnických potřeb. V rámci výzev na program Inovace a aplikací bylo možné žádat o podporu na výzkum a vývoj z této oblasti (nikoliv cíleně) a rovněž i v dalších programech podpory.

V roce 2021 byla připravena konference/seminář pro výrobce na téma možnosti finanční podpory z fondů EU vývoje a výroby kompenzačních pomůcek a zdravotnických prostředků pro osoby se zdravotním postižením. Konference však musela být pořadatelé, jimiž jsou Ministerstvo průmyslu a obchodu a Národní rada osob se zdravotním postižením ČR, v souvislosti s opatřeními proti šíření COVID-19 zrušena. Zároveň však bylo dohodnuto, že odborné přednášky všech pozvaných přednášejících budou natočeny jako video medailonky a umístěny na stránkách MPO a NRZP. Odborné přednášky – video medailonky byly natočeny v průběhu února 2022. Termín jejich umístění na webové stránky MPO a NRZP je stanoven do 20. března 2022.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Plněno.

PLNĚNÍ NRZP ČR:

NRZP ČR spolupracovala s MPO ČR na přípravě nového finančního období fondů EU, které by měly umožnit podporovat podnikatele, kteří se zabývají výrobou a distribucí kompenzačních pomůcek a zdravotnických prostředků pro osoby se zdravotním postižením. Podrobnosti v této věci nepochybně sdělí MPO ČR.

V roce 2021 byla z kohezních prostředků (fondů EU) v rámci operačního programu Podnikání a inovace pro konkurenceschopnost realizována podpora pro výrobce a vývojáře kompenzačních pomůcek a zdravotnických potřeb.

Národní rada osob se zdravotním postižením ČR a Ministerstvo průmyslu a obchodu připravily v roce 2021 seminář pro výrobce na téma možnosti finanční podpory z fondů EU vývoje a výroby

kompenzačních pomůcek a zdravotnických prostředků pro osoby se zdravotním postižením. Seminář však musel být pořadatelé zrušen, a to v souvislosti s opatřeními proti šíření COVID-19. Zároveň však bylo dohodnuto, že odborné přednášky všech pozvaných přednášejících budou natočeny jako video medailonky a umístěny na stránkách MPO a NRZP. Odborné přednášky – video medailonky byly natočeny v průběhu února 2022. Termín jejich umístění na webové stránky NRZP ČR a MPO ČR je stanoven do 20. března 2022.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Plněno.

5.6 Cíl: Podpora tlumočnických služeb pro osoby se sluchovým postižením.

Opatření 5.6.1 Posílit finanční zajištění poskytování tlumočnických služeb do českého znakového jazyka a služeb simultánního přepisu mluvené řeči v rámci sociálních služeb.

Termín: 31.12.2021

Gestor: MPSV

Indikátor: Byla vypracována právní úprava či metodický pokyn zohledňující posílení finančního zajištění tlumočení českého znakového jazyka a simultánní přepis mluvené řeči.

PLNĚNÍ MPSV:

V rámci zajištění finančních prostředků na pokrytí dotací na podporu poskytování sociálních služeb se MPSV podařilo navýšit prostředky i na poskytování tlumočnických služeb. V souvislosti s tím došlo k navýšení personálních kapacit tlumočnických služeb, viz tabulka níže.

Počty dotačně podpořených tlumočnických služeb, výše dotace a počty přepočtených úvazků pracovníků těchto služeb v letech 2017-2021			
ROK	Počet	Dotace	Počet přepočtených úvazků
2017	28	34 912 460 Kč	86
2018	30	43 862 236 Kč	99
2019	29	50 718 331 Kč	98
2020	31	62 627 705 Kč	110
2021	29	74 600 329 Kč	k dispozici po 30. 6. 2022

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Splněno.

Opatření 5.6.3 Podporovat vzdělávání v českém znakovém jazyce na všech stupních vzdělávací soustavy i v rámci celoživotního vzdělávání; podporovat výzkum a popis struktury českého znakového jazyka.

Termín: průběžně

Gestor: MŠMT

Indikátor: Byly vyhlášeny dotační programy v uvedených oblastech.

PLNĚNÍ MŠMT:

V systémovém projektu APIV A Národního pedagogického institutu ČR je realizována klíčová aktivita č. 5 Vytvoření referenčního rámce pro český znakový jazyk. V projektu je připravován, ověřován a vytvářen referenční rámec pro český znakový jazyk (RRČZJ) od úrovně A1 po úroveň B2.

V rámci připravovaného Operačního programu Jan Amos Komenský (programové období 2021-2027) není počítáno s explicitní podporou výuky vzdělávání v českém znakovém jazyce, ovšem specificky pro oblast vysokého školství nebude nijak bráněno, aby nedocházelo k rozvoji studijních programů zaměřených na výuku českého znakového jazyka, ovšem za splnění dalších nutných podmínek (např. zaměření na internacionalizaci, praxi apod.). Dále není v plánu vzdělávat akademické a neakademické pracovníky vysokých škol v českém znakovém jazyce, ale vzdělávat je ve vhodné komunikaci se studenty se specifickými potřebami a tyto studenty nasměrovat na specializované pracoviště konkrétní vysoké školy, které je jim schopno navrhnout řešení problémů a poskytnout adekvátní pomoc při jejich studiu.

MŠMT poskytuje veřejným vysokým školám podporu pro vzdělávání studentů vzdělávaných se sluchovým postižením, konkrétně pro uživatele znakového jazyka. Pro studenty s tímto typem zdravotního postižení je vysokým školám poskytována částka zvýšených nákladů na studenta ve výši 150 000 Kč, jež je dále diferenciována do tří koeficientů ekonomické náročnosti studia (0,7, 1 a 1,5). Toto schéma bylo nastaveno v Pravidlech pro poskytování příspěvku a dotací veřejným vysokým školám MŠMT pro rok 2021.

Český znakový jazyk je při ověřování centrálně zadávaných zkoušek (maturitních nebo přijímacích zkoušek) jednou z alternativ konání zkoušky s uzpůsobenými podmínkami. Zkouška je takto vyvíjena dlouhodobě a na přípravě zadání spolupracují pracovníci Centra pro zjišťování výsledků vzdělávání s odborníky na danou problematiku.

Dle přílohy č. 2 k maturitní vyhlášce jsou takoví maturanti zařazeni do kategorie skupiny 3 (SP-3-T; SP-3-T-A) – žáci se sluchovým postižením (převážně žáci prelingválně neslyšící) nebo žáci se souběžným postižením více vadami různé etiologie, kteří za svůj mateřský jazyk považují český znakový jazyk; žáci primárně komunikující českým znakovým jazykem, příp. prostřednictvím jiného komunikačního systému, který není odvozen od českého jazyka, pracují s upravenou zkušební dokumentací. Žáci vykonávají modifikovaný didaktický test „český jazyk v úpravě pro neslyšící“ a „cizí (anglický) jazyk v úpravě pro neslyšící“ a využívají služby tlumočnicka (v případě postižení více vadami navíc služby asistenta).

V příloze pro konání přijímací zkoušky je uvedeno: Obsahová úprava testu jednotné zkoušky z českého jazyka a literatury (obdobně i školní přijímací zkoušky) je navržena tak, aby test ověřoval znalost českého jazyka na úrovni A2 podle Společného evropského referenčního rámce.

Na metodickém portálu <https://rvp.cz/> jsou zveřejňovány inspirativní podněty k výuce českého znakového jazyka.

Pro učitele českého znakového jazyka je dostupná elektronická publikace Výuka českého znakového jazyka pro žáky se sluchovým postižením z části vytvořena neslyšícími učiteli. Poskytuje mimo jiné i reflexi výuky českého znakového jazyka na základních školách a tipy na materiály pro výuku českého znakového jazyka. Je dostupná v celém znění v českém znakovém jazyce.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Plněno.

Oblast č. 6: Rovnost před zákonem a přístup ke spravedlnosti

Článek 12 Úmluvy ukládá především povinnost uznat osoby se zdravotním postižením jako subjekty práva a jejich právní způsobilosti ve všech oblastech života na rovnoprávném základě s ostatními.

Se zajištěním rovného postavení před zákonem souvisí i zajištění účinného přístupu osob se zdravotním postižením ke spravedlnosti, a to pomocí procedurálních úprav, které usnadní plnění role přímých či nepřímých účastníků a svědků soudních řízení. V této problematice by měly být proškoleny i osoby, které pracují v oblasti justiční správy, včetně pracovníků policie a vězeňské služby.

Pozitivní změnou bylo přijetí nového občanského zákoníku, který zakotvil zásadní změny týkající se svéprávnosti člověka a nově upravil také pravidla pro její případné omezení. Vychází z koncepce podpůrného či asistovaného rozhodování, které je založeno na tom, že každá osoba je schopna se rozhodovat, může k tomu však potřebovat větší či menší míru podpory. Proto zákon umožňuje využívat namísto omezení svéprávnosti tzv. podpůrná opatření (zastoupení opatrovníkem, zástupcem člena domácnosti či podpůrcem podle smlouvy o nápomoci).

Zajištění rovného přístupu ke spravedlnosti se týká také technických opatření a administrativních postupů, které osobám se zdravotním postižením umožní plnohodnotně uplatňovat svá práva.

6.1 Cíl: Zajistit osobám se zdravotním postižením podporu jejich právního jednání.

Opatření 6.1.1 Vyřešit kompetenční spor ve věci gesce nad veřejným opatrovnictvím.

Termín: 31.12.2021

Gestor: MPSV, MSp, MV

Indikátor: Byl určen gestor pro veřejné opatrovnictví.

PLNĚNÍ MPSV:

MPSV přijímá gesci pouze v oblasti definování hranic mezi výkonem veřejného opatrovnictví a výkonem sociální práce ve veřejné správě, ke které často dochází v kumulované pozici sociálního pracovníka. Z právního i metodického hlediska je však třeba obě pozice důsledně odlišovat, což je stanoviskem MPSV i ve spolupráci s MSp a MV.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Nesplněno. Navržen posun termínu do 31.12.2023.

PLNĚNÍ MSp:

Ministerstvo spravedlnosti dlouhodobě pracuje na řešení gesce nad veřejným opatrovnictvím, a to ve spolupráci s Ministerstvem vnitra a Ministerstvem práce a sociálních věcí.

Již v 7. volebním období (2013-2017) byl předložen návrh zákona, kterým se mění některé zákony v souvislosti s veřejným opatrovnictvím. Tento byl schválen vládou a předložen Poslanecké sněmovně, která jej však neprojednala ani v 1. čtení (sněmovní tisk č. 992). V 8. volebním období (2017-2021) byl legislativní návrh opětovně předložen.

V průběhu července 2018 bylo Ministerstvo práce a sociálních věcí po změně v obsazení postu ministryně v souladu s pokynem Úřadu vlády ČR požádáno o souhlas se změnou údajů o osobě ministra v dokumentech k předmětnému materiálu, který byl již dříve společně předložen Ministerstvem spravedlnosti, Ministerstvem vnitra a Ministerstvem práce a sociálních věcí. Přitom došlo ze strany Ministerstva práce a sociálních věcí k opětovnému zpochybnění již dříve dohodnutého řešení, podle něhož by měl tento resort metodicky zařadit oblast veřejného opatrovnictví. K tomu je vhodné připomenout, že otázka gesce nad touto problematikou je kontinuálně řešena od roku 2014, kdy bylo zákonem výslovně stanoveno, že jde o přenesenou působnost (šlo však toliko o reflexi dřívější judikatury Ústavního soudu z roku 2007). Během této doby byl již dvakrát řešen gesční spor zúčastněných ministerstev, který byl vždy vyřešen ve prospěch závěru, podle něhož je Ministerstvo práce a sociálních věcí k výkonu této činnosti nejvhodnější.

Tehdejší ministr spravedlnosti se proto rozhodl návrh předložit vládě alespoň se spolupodpisem ministra vnitra, který však za situace, kdy ministryně práce a sociálních věcí svůj spolupodpis návrhu odepřela, požádal ministra spravedlnosti, aby ve věci inicioval další jednání k odstranění rozporu. I po opakovaných jednáních v této věci však nedošlo k nalezení shody.

K otázce gestorství lze pak dále poznamenat, že řešení dané otázky nepřineslo ani soudní řešení sporu, jenž byl projednáván Nejvyšším správním soudem, na základě podané kompetenční žaloby ze dne 25. 7. 2018. Rozhodnutí soudu bylo vydáno dne 6. 5. 2021, sp. zn. Komp 3/2018, a Nejvyšší správní soud v něm rozhodl o odmítnutí kompetenční žaloby z důvodu neexistence správního řízení, v němž by spor vznikl, a z toho plynoucí neexistence kompetenčního sporu. Dle Nejvyššího správního soudu je veřejné opatrovnictví výkonem nevrchnostenské správy, při které vystupuje obec jakožto korporace v obdobném postavení jako jakákoliv osoba soukromého práva. Výkon funkce veřejného opatrovníka obcí tedy není ani výkonem její přenesené působnosti.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Nesplněno. Navržen posun termínu do 31.12.2023.

PLNĚNÍ MV:

Kompetenční spor ve věci gesce nad veřejným opatrováním nebyl ještě vyřešen. Z tohoto důvodu MV žádá o prodloužení termínu (navrhujeme nový termín do 31.12.2023).

Legislativní proces začal v roce 2016 a nebyl dokončen v důsledku změny vlády v roce 2017. Návrh byl znovu předložen v roce 2018, kdy opět nebyl dokončen v důsledku voleb.

V České republice v roce 2021 vykonávalo veřejné opatrovnictví 1 366 obcí (z celkového počtu 6 254 obcí) pro 13 448 opatrovanců. Na základě analýzy MV z roku 2021 bylo zjištěno, že na obcích vykonává veřejné opatrovnictví 1 429 zaměstnanců úřadů a 330 starostů. Ministerstvo vnitra tuto oblast financuje v rámci příspěvku na výkon státní správy v přenesené působnosti, za posledních pět bylo rozděleno obcím na tuto činnost zhruba 1,8 mld. Kč. MV, přestože není věcným gestorem, vyšlo vstříc obcím a krajům a vytvořilo metodiky v oblasti veřejného opatrovnictví, které usnadňují činnost v dané oblasti. Právě řádné legislativní ukotvení a jasná věcná gesce této agendy chybí.

Absence změnového zákona k veřejnému opatrovnictví a chybějící gestor dle kompetenčního zákona způsobuje obcím značné problémy při výkonu této agendy v přenesené působnosti. Příkladem lze uvést, že nedílnou součástí návrhu změnového zákona byla možnost uzavírání veřejnoprávních smluv na výkon agendy. To v současné době není možné a pro malé obce I. typu, kde je neuvolněný starosta a není v jeho silách opatrovance zastupovat, by tato možnost byla vítaným krokem. Dále návrh změnového zákona předpokládal možnost jmenovat veřejným opatrovníkem i jinou než jinak příslušnou obec (dle bydliště opatrovance), pokud obec původní neskýtá záruky řádného výkonu funkce.

MV pořádá setkání s krajskými metodiky, resorty a účastní se odborných seminářů. V roce 2021 byla prosazena změna platové třídy veřejných opatrovníků (z 9. platové třídy na rozsah 9. - 10. platová třída) na návrh MV. V průběhu roku 2020 byla snaha o znovupředložení zákona. Ministr vnitra oslovil MPSV, návrhu nebylo vyhověno. Z našeho pohledu by bylo vhodné zařadit návrh zákona do plánu legislativních prací na rok 2023. Zákon je již zpracován, a to včetně RIA a stanoviska LRV- pokud by byla schválena výjimka, lze rovnou předložit.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Nesplněno. Navržen posun termínu do 31.12.2023.

6.2 Cíl: Rovnoprávný přístup k informacím v rámci soudních řízení.

Opatření 6.2.1. Shromáždit či popřípadě zpracovat informační materiály pro veřejné i soukromé opatrovníky, podpůrce a zástupce člena domácnosti a prostřednictvím soudů zajistit jejich distribuci ve spolupráci s organizacemi, které zastupují osoby s omezenou schopností právně jednat.

Termín: 31.12.2021

Gestor: MSp

Indikátor: Soudy mají k dispozici shromážděné či zpracované informační materiály a jsou instruovány o způsobech jejich distribuce.

PLNĚNÍ MSp:

Ministerstvo spravedlnosti aktivně spolupracuje na tvorbě informačních materiálů se zástupci odborné veřejnosti, včetně organizací hájících práva osob se zdravotním postižením, a to zejména v rámci nově vytvořené odborné skupiny pro podporu osob s omezenou schopností právně jednat při Úřadu vlády ČR. Mimo spolupráce na materiálech vytvářených v rámci této platformy komunikuje i přímo s vybranými subjekty a využívá možnost sdílení dalších informačních materiálů.

O těchto svých aktivitách Ministerstvo spravedlnosti informuje i v rámci justice, a to mj. v rámci lidskoprávního projektu, který realizuje Justiční akademie, s názvem Zlepšení přístupu ke spravedlnosti pro zranitelné skupiny, kde je zapojeno několik okresních soudů. Cílem projektu je zlepšení soudní praxe a posílení práv osob se zdravotním postižením. Tyto soudy získaly během podzimu 2021 několik informačních materiálů určených pro osoby se zdravotním postižením. Jednalo se jak o materiály týkající se přímo soudního řízení o svéprávnosti, tak informací o existujících podpůrných opatřeních. Materiály poskytly organizace Quip a Rytmus.

Dále byly soudům zaslány i další související materiály určené pro účastníky daných řízení pro podporu jejich potřeb nikoli v přímé souvislosti s konkrétním řízením (např. edukační materiály týkající se práva

volit vytvářené Ministerstvem vnitra ve spolupráci se Společností pro podporu lidí s mentálním postižením v Praze, Lumos: Kniha pro rodiče a další).

Zároveň je vhodné sdělit, že velké množství soudů má již nyní zveřejněny na svých webových stránkách informace pro účastníky daných řízení, zejména jednoduché vzory, které mohou usnadnit přístup k daným řízením, respektive usnadnit plnění zákonných povinností (např. pro podávání pravidelných zpráv soudu). Cílem, který by měl být v nejbližší době naplněn, je finální úprava zmíněných materiálů týkající se soudního řízení o svéprávnosti a jejich zveřejnění na webu Ministerstva spravedlnosti a následná distribuce soudům, nejen v rámci zmíněného projektu. V další době se pak plánuje rozšíření o další témata, se zaměřením na podporu osob se zdravotním postižením v rámci justice.

Dále by pak Ministerstvo spravedlnosti chtělo využít i materiál týkající se soudního řízení o svéprávnosti, který je aktuálně v procesu tvorby v rámci odborné skupiny. Jedná se o dokument, který je určen pro usnadnění přístupu účastníků daných řízení k procesním pravidlům. I tento by měl být po jeho finalizaci zveřejněn na webu Ministerstva spravedlnosti a poskytnut soudům k využití pro účastníky daných řízení i další zainteresované osoby. Aktuálně pak probíhají debaty o výběru dalších materiálů, které by podobným způsobem mohly napomoci osobám se zdravotním postižením a těm, kteří tyto zastupují nebo jim jiným způsobem pomáhají při právním jednání.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Nesplněno. Navržen posun termínu do 31.12.2022.

Opatření 6.2.2 Realizovat školení pro soudce, státní zástupce, asistenty, čekatele a vyšší soudní úředníky, které bude zaměřené na problematiku zdravotního postižení a práv vyplývajících z Úmluvy, zejména práva na podporu a bezpečí při právním jednání, dále na problematiku komunikace s vybranými skupinami osob se zdravotním postižením (komunikační systémy osob se sluchovým postižením, snadno srozumitelná forma komunikace atd.).

Termín: průběžně

Gestor: MSp

Indikátor: Jsou realizována školení na uvedená témata. Informace o plnění opatření obsahuje počet naplánovaných i realizovaných školení a počet jejich účastníků.

PLNĚNÍ MSp:

- 1) Název semináře: **Antidiskriminační právo - aktuální judikatura a výkladové problémy**
3. května 2021, online, počet účastníků: 5
- 2) Název semináře: **Specifika obětí předsudečného násilí (hate crime)**
20. dubna 2021, online, počet účastníků: 5
- 3) Název semináře: **Detenční řízení a komunikace s osobami s duševní poruchou**
3. června 2021, Praha, počet účastníků: 28
- 4) Název semináře: **Komunikace s osobami se smyslovým postižením**
22. září 2021, Praha, počet účastníků: 17
- 5) Název semináře: **Komunikace s osobami s duševním postižením**
21. října 2021, Praha, počet účastníků: 44
- 6) Název semináře: **Vývojová psychopatologie pro soudce a znalecké dokazování v oblasti dětské psychiatrie**
15. října 2021, Praha, počet účastníků: 60
- 7) Název semináře: **Setkání forenzních sociálních pracovníků a zástupců partnerských OS zapojených do projektu "Zlepšení přístupu zranitelných skupin osob ke spravedlnosti"**
19. – 20. října 2021, Kroměříž, počet účastníků: 11
- 8) Název semináře: **Soudní sociální práce a soudní sociální pracovníci**
8. listopadu 2021, Praha, počet účastníků: 26

9) Název semináře: **Řízení o podpůrných opatřeních ve věcech svéprávnosti pro začátečníky**
15. listopadu 2021, Praha, počet účastníků: 21

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Plněno.

Oblast č. 7: Život v rodině

Život v rodině a přirozeném rodinném prostředí je důležitým předpokladem pro psychický i fyzický vývoj dětí. Opatření jsou proto zaměřena na podporu rodin a jejich členů s cílem zachovat nebo obnovit funkci rodiny a na zvyšování zájmu o náhradní rodinnou péči. Důležité je podporovat především poskytování poradenské pomoci a podpory rodičům a dalším osobám pečujícím o dítě se zdravotním postižením a o profesionalizaci pěstounské péče tak, aby nedocházelo k častým změnám prostředí a střídání pečujících osob.

Dále je nezbytné podporovat mladé lidi se zdravotním postižením, kteří opouštějí institucionální zařízení či poprvé vstupují do zaměstnání, aby mohli realizovat vlastní představy o samostatném životě. Úspěšné zvládnutí těchto životních změn napomáhá k následné snazší a efektivnější integraci do společnosti.

7.1 Cíl: Podpora snižování počtu dětí se zdravotním postižením v institucionální péči.

Opatření 7.1.1 Rozvíjet a profesionalizovat náhradní rodinnou péči za účelem zvýšení počtu zájemců o poskytování náhradní rodinné péče dětem se zdravotním postižením, zajištění jejich odborné přípravy k přijetí dítěte se zdravotním postižením do rodiny a adekvátní podpory v průběhu poskytování pěstounské péče tomuto dítěti.

Termín: průběžně

Gestor: MPSV

Indikátor: V daném období byly realizovány uvedené programy.

PLNĚNÍ MPSV:

Na podzim 2021 byla přijata novela zákona č. 359/1999 Sb., o sociálně-právní ochraně dětí (zákon č. 363/2021 Sb.), která se soustředí na provedení dílčích, nejvíce potřebných změn v systému sociálně-právní ochrany. Novela se snaží podpořit zvýšení zájmu o svěřením dítěte se zdravotním postižením do pěstounské péče. Mnoho pěstounů se obává zvýšených nároků na péči o dítě s postižením, a tak tyto děti zbytečně zůstávají v institucionální péči. Proto přijetím novely došlo k navýšení finančních prostředků za péči o svěřené děti a zohlednění jejich zdravotního stavu. U zprostředkované pěstounské péče je výpočet výše odměny pěstouna nově navázán na násobek minimální mzdy v závislosti na počtu svěřených dětí a jejich zdravotního stavu. V případě nezprostředkované pěstounské péče mají pěstouni nárok na novou dávku „příspěvek při pěstounské péči“. Výše této dávky se odvíjí od násobku životního minima v závislosti na počtu svěřených dětí a jejich zdravotním stavu.

Dne 26. července 2021 byl Vládou ČR schválen I. akční plán k naplnění Národní strategie ochrany práv dětí 2021–2029 na období 2021–2024. I. akční plán stanovuje úkoly pro první období realizace Národní strategie. Obsahuje několik desítek aktivit. V některých případech je u příslušného okruhu aktivit nastíněno jejich pokračování v období II. akčního plánu (2025–2029). Pro přehlednost je plán rozdělen do šesti tematických oblastí (okruhů opatření), v jejichž rámci budou naplňována jednotlivá opatření Národní strategie. Jsou to: právní rámec, infrastruktura (sít' služeb a odborné pomoci), znalosti a vzdělávání, osvěta a komunikace, kvalita a její monitoring, efektivita a financování.

V rámci Národní strategie ochrany práv dětí na období 2021–2029 je jeden ze šesti klíčových cílů věnován záruce bezpečné péče v rodinném prostředí. Tento cíl je naplňován opatřením A2 I. akčního plánu „Zpracování nové koncepce moderní náhradní péče o děti“.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Plněno.

Opatření 7.1.2 Rozvíjet další programy na podporu návratu dítěte se zdravotním postižením do původní rodiny.

Termín: průběžně

Gestor: MPSV

Indikátor: V daném období byly realizovány uvedené programy.

PLNĚNÍ MPSV:

Realizace tohoto opatření probíhá prostřednictvím výstupů z projektu MPSV „Podpora systémových změn v oblasti péče o ohrožené děti, mladé lidi a rodiny v České republice“. Podpora návratu dítěte se zdravotním postižením do původní rodiny je řešena v rámci Klíčové aktivity 1: „Tvorba krajského modelu sítě služeb pro rodiny s dítětem/děťmi umístěnými v ústavní péči a rodiny odebráním dítěte/děti ohrožené“ a v rámci Klíčové aktivity 2: „Přehodnocení situace dětí v ústavní péči“. Projekt je realizován v období 1. 10. 2018 až 31. 12. 2022.

Toto opatření naplňuje MPSV též prostřednictvím metodického vedení krajských úřadů v oblasti náhradní rodinné péče.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Plněno.

7.2 Cíl: Zajištění podmínek pro samostatný život mladých osob se zdravotním postižením, které opouštějí institucionální zařízení.

Opatření 7.2.1 Realizovat programy na podporu samostatného života mladých osob se zdravotním postižením, které opouštějí po nabytí zletilosti či po ukončení přípravy na budoucí povolání institucionální zařízení.

Termín: průběžně

Gestor: MPSV

Indikátor: V daném období byly realizovány uvedené programy.

PLNĚNÍ MPSV:

Na podzim 2021 byla přijata novela zákona č. 359/1999 Sb., o sociálně-právní ochraně dětí (zákon č. 363/2021 Sb.), která se soustředí na provedení dílčích, nejvíce potřebných změn v systému sociálně-právní ochrany. Novela zavádí tzv. zaopatřovací příspěvek pro mladé dospělé odcházející z náhradní péče, který je nově poskytován jako opakovaná měsíční dávka ve výši 15 000 Kč a dále jednorázová dávka při ukončení nezaopatřenosti (zejm. studia). Je zde pamatováno rovněž na individuální plán, který „mladý dospělý“ vypracovává se sociálním kurátorem obecního úřadu obce s rozšířenou působností.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Částečně plněno. Z uvedeného plnění vyplývá, že nebyly realizovány specifické programy pro tuto skupinu osob.

Oblast č. 8: Vzdělávání a školství

Oblast č. 8 se věnuje právu na vzdělání bez diskriminace a na základě rovných příležitostí, což mimo jiné znamená podporovat inkluzivní vzdělávání, poskytovat přiměřenou úpravu a pomoc podle individuálních potřeb, aby osoby se zdravotním postižením mohly plně rozvíjet svůj potenciál, nadání a kreativitu a účinně se zapojily do života společnosti.

V rámci systému inkluzivního vzdělávání jsou uplatňována podpůrná opatření tak, aby byla zajištěna rovnost v přístupu ke vzdělávání na všech úrovních škol pro každé dítě, žáka či studenta.

Je nezbytné se systematicky zabývat osvětou, podporovat projekty osvětující pozitiva inkluze a vytvářet ve společnosti klima respektující právo na vzdělávání všech osob bez rozdílu.

V oblasti vysokého školství by měl být na úrovni všech strategických dokumentů a právních předpisů dodržován princip rovných příležitostí osob se zdravotním postižením. Otevřenost vysokého školství je třeba podporovat v průběhu celé studijní dráhy, tedy v rámci přístupu ke vzdělávání, během studia, ale také v úspěšnosti dokončení studia. Inkluzivní prostředí vysokých škol je třeba podporovat financováním zvýšených nákladů vysokých škol zpřístupňujících studium osobám se specifickými potřebami, investičním programem na rozvoj infrastruktury vysokých škol.

8.1 Cíl: Kvalitní práce školských poradenských zařízení, včetně zkrácení lhůty na provedení vyšetření.

Opatření 8.1.1 Standardizovat činnost a postupy práce pracovníků ve školských poradenských zařízeních a zajistit financování jimi poskytovaných poradenských služeb z prostředků státního rozpočtu tak, aby

- a) byly dodržovány legislativně stanovené lhůty pro zahájení poskytování poradenské služby a vydání doporučení ve všech školských poradenských zařízeních,
- b) byla zajištěna dostupnost a vymahatelnost srovnatelně kvalitních školských poradenských služeb ve všech krajích ČR,
- c) mohla být prováděna pravidelná přímá metodická podpora ve školách a školských zařízeních při zavádění a realizaci podpůrných opatření ve vzdělávání včetně metodické podpory asistentů pedagoga,
- d) byl zajištěn jednotný systém posuzování speciálních vzdělávacích potřeb a stanovování druhů a stupňů podpůrných opatření (dle druhu znevýhodnění podle § 16 odst. 9 zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů, a Mezinárodní klasifikace funkčních schopností, disability a zdraví) ve školských poradenských zařízeních. Zajistit jednotnou metodiku pro stanovování druhů a stupňů podpůrných opatření pro všechna školská poradenská zařízení, která poskytují služby dětem, žákům a studentům se zdravotním postižením.

Termín: 31.12.2021

Gestor: MŠMT, ČŠI

Indikátor: Byly nastaveny standardy a zajištěno financování poradenských služeb dle uvedených požadavků.

PLNĚNÍ MŠMT:

Školská poradenská zařízení jsou metodicky vedena MŠMT, metodická podpora je také poskytována Národním pedagogickým institutem ČR. Jsou uskutečňovány pravidelné porady se zástupci těchto subjektů i s kraji jako zřizovateli většiny těchto zařízení. Proběhlo šetření České školní inspekce k využívání diagnostických nástrojů, poskytování podpůrných opatření a dalším podstatným záležitostem vztahujícím se k činnosti školských poradenských zařízení, jehož závěry byly uveřejněny v [tematické zprávě](#). Na základě výsledků tohoto šetření budou přijaty kroky vedoucí k dalšímu zkvalitňování poskytovaných služeb.

Aktuálně je v souladu se Strategií vzdělávací politiky do roku 2030+ připravována institucionalizace školních psychologů a školních speciálních pedagogů v základních školách, která povede rovněž k ulehčení práce poradenských pracovníků ve školských poradenských zařízeních. Tito odborníci budou ve školách zajišťovat metodickou podporu asistentů pedagoga, implementaci podpůrných opatření doporučených pedagogicko-psychologickými poradnami a speciálně pedagogickými centry i nastavování podpůrných opatření prvního stupně. K tomuto systému budou rovněž připraveny metodické materiály.

Průběžně probíhá komplexní inspekční činnost ve školských poradenských zařízeních prostřednictvím České školní inspekce na základě Kritérií hodnocení podmínek, průběhu a výsledků vzdělávání na daný školní rok.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Nesplněno. Navržen posun termínu do 31.12.2023.

PLNĚNÍ ČŠI:

Česká školní inspekce se monitoringu práce poradenských zařízení průběžně a intenzivně věnuje a opatření stanovené v NPPRP v tomto smyslu naplňuje.

Aktuálním a shrnujícím výstupem, který je velmi zásadním podkladem pro další intervence v oblasti podpory standardizace poradenských služeb, je tematická zpráva podrobně komentující problematiku využívání diagnostických nástrojů a doporučovaných podpůrných opatření ve školských poradenských zařízeních vydaná v lednu 2022.

Dokument je v elektronické verzi přístupný zde:

<https://csicr.cz/cz/Aktuality/Tematicka-zprava-%E2%80%93-Vyuzivani-diagnostickych-nastroju>

Pro další kontext poradenských služeb je možné konzultovat také Výroční zprávu České školní inspekce za školní rok 2020/2021, která je v elektronické verzi dostupná zde:

[https://csicr.cz/cz/Aktuality/Kvalita-a-efektivita-vzdelavani-a-vzdelavaci-s-\(4\)](https://csicr.cz/cz/Aktuality/Kvalita-a-efektivita-vzdelavani-a-vzdelavaci-s-(4))

Oba zmíněné výstupy byly detailně probrány také s Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy pro využití při nastavování další efektivní podpory systému poradenské péče.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Nesplněno. Navržen posun termínu do 31.12.2023.

Opatření 8.1.2 Zavést jednotný elektronický evidenční systém poskytovaných služeb ve všech školských poradenských zařízeních v ČR.

Termín: 31.12.2021

Gestor: MŠMT

Indikátor: Jednotný elektronický evidenční systém byl zaveden.

PLNĚNÍ MŠMT:

MŠMT v současné době buduje Informační systém vzdělávání (ISV). Jeho realizace je rozdělena do několika etap – v současné chvíli probíhá první etapa, která představuje základní kostru pro modernizovanou elektronizaci státní správy ve školství (jádro ISV a školské rejstříky). Harmonogram realizace resortní informatizace byl významně ovlivněn pandemií covidu. Elektronizace, resp. v některých případech reelektronizace, dalších agend je tak navázána na výsledky této první etapy, což se týká i případné elektronizace poskytovaných poradenských služeb v podobě jednotného systému. Implementace takového systému však významně závisí především na změně legislativy, a to ve dvou oblastech. Předně zde chybí zmocnění pro MŠMT takový systém vytvořit (ministerstva mohou vykonávat a financovat pouze tu agendu, která je jim vysloveně uložena zákonem) a pak si je třeba uvědomit, že takový systém bude sdružovat celou řadu osobních citlivých údajů o dětech, žácích, studentech a jejich zákonných zástupcích, a tudíž je třeba takovou případnou změnu řešit nadresortně, resp. mezikomunálně, což klade vysoké nároky na časové i personální kapacity. Tato elektronizace je tedy nyní ve fázi úvah a nebude-li politicky stanoveno jinak, bude technicky řešena nejdříve v rámci třetí etapy budování ISV, která je plánována k realizaci od roku 2024. Nutno závěrem dodat, že pro účely dokumentace poskytování poradenských služeb byl vytvořen elektronický formulář Národním ústavem pro vzdělávání (dnes součást Národního pedagogického institutu České republiky), který je k dispozici všem školským poradenským zařízením, někteří soukromí vývojáři informačních systémů pro školská poradenská zařízení jej již v minulých letech navíc do svých systémů integrovali.

Aktuálně existují dva evidenční systémy pro školská poradenská zařízení, podporu zajišťuje Národní pedagogický institut ČR. Vybavení těmito systémy je financováno zřizovateli.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Nesplněno. Navržen posun termínu do 31.12.2024.

Opatření 8.1.5 Vyhodnocovat efektivitu a přínos revizí probíhajících dle § 16b zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů.

Termín: průběžně

Gestor: MŠMT

Indikátor: Byla podána zpráva o vyhodnocení efektivity a přínosu revizí dle uvedeného ustanovení.

PLNĚNÍ MŠMT:

Revizní činnost má charakter odborného přezkumu postupu školských poradenských zařízení, a to jak diagnostického, tak i intervenčního, v konkrétním případě daného dítěte, žáka, studenta.

Za kalendářní rok 2021 se věnovalo revizní pracoviště 33 žádostem o revizi. Ve většině případů (24) byli žadateli zákonní zástupci, školy zažádaly o revizi v 9 případech.

Jako důvod pro podání žádosti o revizi ze strany škol je často uváděna nedostatečná komunikace školského poradenského zařízení se školou, případně vnímané nerespektování možností školy školským poradenským zařízením naplnit stanovená podpůrná opatření či nezohlednění závěrů pedagogické diagnostiky školy.

Ze stran zákonných zástupců se většinou jednalo o:

- nastavená podpůrná opatření dle žadatele neodpovídají závažnosti potíží žáka (žadatel nemá požadavek na konkrétní úpravu podpůrných opatření, chce zvýšit stupeň podpory),
- nebyly respektovány závěry odborníka z oblasti zdravotnictví či závěry odborníka školského poradenského zařízení a odborníka z oblasti zdravotnictví byly v rozporu,
- pochybnosti o nestanovení specifických poruch učení.

Rok 2021 byl specifický v tom, že většina žádostí o revizi se týkala zhodnocení přiznání/nepřiznání personální podpory asistentem pedagoga. Z velké části se jedná o důsledek potřeby zvýšené podpory s ohledem na probíhající distanční výuku, která byla pro některé kategorie žáků obtížná a znamenala pokles v jejich školních dovednostech.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Plněno.

8.2 Cíl: Kvalitní příprava a podpora všech pedagogických profesí při výuce dětí, žáků a studentů se zdravotním postižením.

Opatření 8.2.1 V souvislosti s činností NAÚ dbát na to, aby bylo během procesu akreditací posuzováno to, zda studijní programy připravující učitele z hlediska své náplně připravují absolventy i na práci s cílovou skupinou dětí nebo žáků se SVP.

Termín: průběžně

Gestor: MŠMT

Indikátor: MŠMT v rámci procesu akreditace upozorňuje na skutečnost, že součástí studijních programů připravujících učitele musí být také studijní disciplíny připravující učitele pro působení s žáky se SVP.

PLNĚNÍ MŠMT:

Běžnou součástí činnosti nezávislého NAÚ pro vysoké školství vyplývající z nařízení vlády č. 274/2016 Sb. a dalších metodik, je posuzování adekvátnosti náplně studijního programu vůči jeho

zaměření. NAÚ při posuzování studijních programů připravujících budoucí učitele dbá na to, aby součástí žádosti o akreditaci studijních programů bylo souhlasné stanovisko MŠMT, že absolventi daného studijního programu budou připraveni odpovídajícím způsobem k výkonu povolání v oblasti učitelství. V případě studijního programu vytvořeného vysokou školou na základě oprávnění, které vyplývá z udělené institucionální akreditace, NAÚ sleduje, zda MŠMT vydalo k jeho uskutečňování povolení. V případě nesouhlasného stanoviska NAÚ akreditaci neudělí, v případě neuděleného povolení akreditaci podle povahy věci omezí nebo odejme. Zároveň bylo podepsáno [memorandum](#) mezi MŠMT a děkany pedagogických fakult týkající se pregraduální přípravy budoucích pedagogů.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Plněno.

Opatření 8.2.2 Podporovat rozvoj dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků v oblasti vzdělávání dětí, žáků a studentů se zdravotním postižením v hlavním vzdělávacím proudu.

Termín: průběžně

Gestor: MŠMT

Indikátor: Ve sledovaném období se uskutečnily vzdělávací akce na uvedené téma.

PLNĚNÍ MŠMT:

MŠMT akredituje vzdělávací programy fyzickým a právnickým osobám, které jsou mj. zaměřeny také na problematiku vzdělávání dětí, žáků a studentů se zdravotním postižením (<https://dvpp.msmt.cz/advpp/dvppv.asp>, <https://dvpp.msmt.cz/fadvpp/dvppv.asp>).

Další vzdělávání pedagogických pracovníků pro tuto oblast je realizováno v programové nabídce v kmenové činnosti Národního pedagogického institutu ČR a v programové nabídce projektu APIV B. Většina vzdělávacích programů byla z důvodu pandemické situace realizována on-line.

Oblast podpory rovných příležitostí pro osoby se zdravotním postižením je jedním z témat v Kvalifikačním studiu pro ředitele škol a školských zařízení, ve Funkčním studiu pro ředitele škol a školských zařízení pro zájmové vzdělávání, dále ve Studiu pedagogiky volného času pro pedagogické pracovníky školských zařízení pro zájmové vzdělávání, Studiu pedagogiky podle § 22 odst. 1 písm. a) zákona č. 563/2004 Sb., Studiu pedagogiky podle § 22 odst. 1 písm. b) zákona č. 563/2004 Sb. a Studiu pedagogiky podle § 22 odst. 1 písm. a) zákona č. 563/2004 Sb. a Studiu pro asistenty pedagoga podle § 20 odst. e) zákona č. 563/2004 Sb. a § 4 vyhlášky č. 317/2005 Sb.

Níže je uveden výběr dalších vzdělávacích programů nabízených Národním pedagogickým institutem ČR, které jsou zaměřeny na problematiku vzdělávání dětí, žáků a studentů se speciálními vzdělávacími potřebami. Nabízeno je rovněž množství kurzů zaměřených na práci s diagnostickými nástroji:

- Proškolení odborníků SPC pro PUP MZ u žáků se SVP (zdravotní postižení)
- Disharmonický vývoj osobnosti, závislosti, psychotické poruchy v dětství a v dospívání
- Úzkostné poruchy, afektivní poruchy, poruchy příjmu potravy
- Screening poruch autistického spektra pomocí nástrojů CARS a CAST
- Kariérové poradenství u žáků s PAS z pohledu pracovníka ŠPZ
- Dítě se zdravotním postižením v běžné mateřské škole
- Společné vzdělávání – inkluze v MŠ
- Krizové situace při společném vzdělávání v MŠ
- Strukturované učení v praxi – práce se žákem s PAS na ZŠ
- Žák s PAS v běžné třídě – přístupy a metody práce
- Podpora při vzdělávání dětí, žáků s SPÚ a NKS
- Jak pracovat s žáky s ADHD v ZŠ

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Plněno.

8.3 Cíl: Kvalitní vzdělávání dětí, žáků a studentů se zdravotním postižením zohledňující jejich individuální potřeby.

Opatření 8.3.1 Nastavit spolupráci rané péče se speciálně pedagogickými centry, aby bylo docíleno větší provázanosti a plynulosti ve vzdělávání a rozvoji dítěte.

Termín: 31.12.2021

Gestor: MŠMT, MPSV

Indikátor: Spolupráce byla nastavena.

PLNĚNÍ MPSV:

V roce 2021 k nastavení spolupráce mezi MPSV a MŠMT v oblasti zajištění lepší provázanosti rané péče se speciálně pedagogickými centry nedošlo. V dané souvislosti však musíme uvést, že ve sledovaném roce bylo v oblasti sociálních služeb hlavní prioritou MPSV zajistit fungování a provoz sociálních služeb, a to za podmínek a omezení vyplývajících z vyhlášeného nouzového stavu a za existence mnoha epidemiologických opatření přijatých v důsledku pandemie COVID-19.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Nesplněno. Navržen posun termínu do 31.12.2022.

PLNĚNÍ MŠMT:

Byla zahájena spolupráce s platformou rané péče k požadavkům spolupráce. MŠMT metodicky řídí speciálně pedagogická centra, jsou uskutečňována pravidelná setkání se zástupci jednotlivých subjektů. Nadále bude s platformou problematika rané péče z důvodu zajištění kontinuity v péči o děti pravidelně diskutována.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Nesplněno. Navržen posun termínu do 31.12.2022.

Opatření 8.3.2 Přijmout Standard činnosti asistenta pedagoga platný pro všechny školy.

Termín: 31.12.2021

Gestor: MŠMT

Indikátor: Byl přijat Standard činnosti asistenta pedagoga.

PLNĚNÍ MŠMT:

Standard činnosti asistenta pedagoga byl zpracován v rámci projektu APIV. Výstupy projektu jsou k dispozici. Centrálně bude finalizován a zveřejněn po nastavení systémového financování této pozice k 1. 1. 2024, a to z důvodu zohlednění aktuálních potřeb terénu vyplývajících z legislativní změny.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Nesplněno. Navržen posun termínu do 31.12.2023.

Opatření 8.3.4 Zajistit poskytování zdravotních služeb dětem a žákům se zdravotním postižením ve školách a vybraných školských zařízeních prostřednictvím poskytovatelů domácí péče.

Termín: 31.12.2021

Gestor: MZ

Indikátor: Poskytování zdravotních úkonů ve školách je zajištěno prostřednictvím poskytovatelů domácí péče.

PLNĚNÍ MZ:

Na základě novelizace zákona č. 372/2011 Sb., o zdravotních službách a podmínkách jejich poskytování, která vzešla v platnost 1.1.2022 byly upraveny podmínky pro zajištění zdravotních služeb

dětem a žákům se zdravotním postižením se školách a vybraných školských zařízeních prostřednictvím poskytovatelů domácí péče. V rámci novelizace § 4 odst. 3 došlo k rozšíření definovaného vlastního sociálního prostředí i o školská zařízení. V této souvislosti je tedy možné poskytovat zdravotní služby i v nich.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Splněno.

Opatření 8.3.5 Postupně rozšiřovat činnost škol a školských zařízení pro děti, žáky a studenty se zdravotním postižením zřízených podle § 16 odst. 9 zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů, o nabídku podpůrné péče a služeb včetně zajištění metodické pomoci pedagogům jiných škol a zákonným zástupcům, předávání příkladů dobré praxe apod. Školy samostatně zřízené pro tyto skupiny žáků využívat zejména pro žáky s nejtěžšími stupni postižení.

Termín: 31.12.2021, dále průběžně

Gestor: MŠMT

Indikátor: Školy a školská zařízení zřízená podle § 16 odst. 9 zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů, nabízejí služby a metodickou pomoc ostatním školám.

PLNĚNÍ MŠMT:

Viz plnění opatření č. 1.2.2. V rámci Operačního programu Výzkum, vývoj a vzdělávání byly předkládány a realizovány projekty v rámci výzvy Akční plánování v území, jejímž cílem je podpora společného plánování a sdílení aktivit v území vedoucích ke zlepšení kvality vzdělávání ve školách tím, že bude podpořena spolupráce zřizovatelů, škol a ostatních aktérů ve vzdělávání včetně organizací neformálního vzdělávání v místě zaměřená zejména na společné informování, vzdělávání a plánování partnerských aktivit pro následné společné řešení místně specifických problémů a potřeb a vyhodnocování přínosů spolupráce. Vytvářeny jsou místní a krajské akční plány ve vzdělávání.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Splněno.

Opatření 8.3.6 Zajistit a pravidelně vyhodnocovat poskytování metodické podpory asistentům pedagoga prostřednictvím uceleného systému metodického vedení a dalšího vzdělávání s důrazem na specifika jednotlivých druhů zdravotního postižení.

Termín: 31.12.2021, dále průběžně

Gestor: MŠMT

Indikátor: Uvedená metodická podpora je zajištěna a pravidelně vyhodnocována.

PLNĚNÍ MŠMT:

V rámci systému vzdělávání asistentů pedagoga Národní pedagogický institut ČR realizuje kvalifikační studia: Studium pedagogiky podle § 22 odst. 1 písm. b) zákona č. 563/2004 Sb. a Studium pro asistenty pedagoga podle § 20 odst. e) zákona č. 563/2004 Sb. a § 4 vyhlášky č. 317/2005 Sb. Absolventi těchto studií získají znalosti a dovednosti, které jsou zákonnými normami stanoveny jako součást odborné kvalifikace pedagogického pracovníka, který vykonává činnost asistenta pedagoga pro děti, žáky a studenty se sociálním znevýhodněním, dále získají základní znalosti a dovednosti z oblasti péče o děti, žáky a studenty se zdravotním postižením a prakticky si vyzkouší činnosti z oblasti pedagogické asistence. V roce 2021 v Národním pedagogickém institutu ČR ukončilo studium v této oblasti celkem 15 skupin, které absolvovalo 297 účastníků. Současně byli asistenti pedagoga metodicky vedeni prostřednictvím školských poradenských zařízení.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Splněno.

Opatření 8.3.7 V závislosti na zmapování zájmu připravit a realizovat kurzy dalšího vzdělávání „Instruktor prostorové orientace a samostatného pohybu zrakově postižených“.

Termín: 31.12.2021, dále průběžně

Gestor: MŠMT

Indikátor: Program je v případě zájmu průběžně zajišťován a financován.

PLNĚNÍ MŠMT:

Proběhlo jednání s nestátní neziskovou organizací Asociace rodičů a přátel dětí nevidomých a slabozrakých v ČR. Kurz Instruktor prostorové orientace a samostatného pohybu zrakově postižených je připravován.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Splněno.

Opatření 8.3.11 Vytvoření metodického doporučení pro školská poradenská zařízení a školy za účelem specifikace postupu a možností intervence při vzdělávání žáků dle § 50 odst. 3 zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů, v případě, že nastavená podpůrná opatření nejsou dostačující.

Termín: průběžně

Gestor: MŠMT

Indikátor: Podmínky dle uvedených ustanovení školského zákona jsou naplňovány.

PLNĚNÍ MŠMT:

Probíhají průběžné konzultace se školskými poradenskými zařízeními, která se za účelem metodické podpory obrací na MŠMT a Národní pedagogický institut ČR. Zároveň školská poradenská zařízení poskytují metodickou podporu školám. Naplňování podmínek stanovených § 50 odst. 3 zákona č. 561/2004 Sb. kontroluje Česká školní inspekce při pravidelné inspekční činnosti.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Plněno.

Opatření 8.3.12 Zvyšovat podporu vytváření výukových materiálů (elektronických učebnic) přístupných v českém znakovém jazyce pro všechny vzdělávací oblasti.

Termín: průběžně

Gestor: MŠMT

Indikátor: Je poskytována podpora vzniku uvedených výukových materiálů.

PLNĚNÍ MŠMT:

Národní pedagogický institut ČR připravuje elektronické pracovní listy (dokončení v roce 2022) směřující k rozvoji sociokulturních kompetencí žáků se sluchovým postižením (opatřeny překlady do českého znakového jazyka). Pracovní listy navazují na elektronickou publikaci Výuka českého znakového jazyka pro žáky se sluchovým postižením <https://digifolio.rvp.cz/view/view.php?id=16167> z části z dílny Neslyšících autorů (s překladem do českého znakového jazyka). Na metodickém portále jsou také dostupné články zprostředkovávající zahraniční zkušenosti učitelům žáků se sluchovým postižením – [Inspirace ze zahraničí pro pedagogy neslyšících žáků a studentů](#), [Způsoby výuky znakových jazyků ve vybraných zemích](#).

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Plněno.

Opatření 8.3.13 Pravidelně vyhodnocovat výsledky diagnostické činnosti školských poradenských zařízení u dětí, žáků a studentů se zdravotním postižením a tyto zveřejňovat s cílem zajistit společenskou kontrolu a standardizaci činnosti školských poradenských zařízení na celém území ČR.

Termín: průběžně

Gestor: MŠMT

Indikátor: Ve sledovaném období probíhalo uvedené vyhodnocování a jeho výsledky byly zveřejněny.

PLNĚNÍ MŠMT:

Proběhlo šetření České školní inspekce k využívání diagnostických nástrojů, poskytování podpůrných opatření a dalším podstatným záležitostem vztahujícím se k činnosti školských poradenských zařízení, jehož závěry byly uveřejněny v [tematické zprávě](#). Na základě výsledků tohoto šetření budou přijaty kroky vedoucí k dalšímu zkvalitňování poskytovaných služeb.

Ve Statistické ročence školství – výkonových ukazatelích jsou každoročně zveřejňovány informace o klientech školských poradenských zařízení, jimž byla poskytnuta péče, odborných pracovnících a počtu vykázaných činností (psychologických a speciálně pedagogických diagnostikách, intervencích, preventivních, skupinových činnostech apod.).

Národní pedagogický institut ČR na základě § 16b zákona č. 561/2004 Sb. provádí revize zpráv a doporučení školských poradenských zařízení, které svým obsahem upravují průběh vzdělávání dětí, žáků a studentů se speciálními vzdělávacími potřebami. Revizní činnost lze zahájit na základě žádosti o revizi. Následně je přezkoumán postup školského poradenského zařízení. Výstupem revize je revizní zpráva, případně opravné doporučení. Národní pedagogický institut ČR na základě analýz jednotlivých revizních šetření poskytuje poradenskému systému zpětnou vazbu a metodickou podporu.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Plněno.

Opatření 8.3.14 Systematicky vykonávat osvětovou činnost o inkluzivním vzdělávání jako prevenci před vylučováním dětí, žáků a studentů se speciálními vzdělávacími potřebami z hlavního vzdělávacího proudu.

Termín: průběžně

Gestor: MŠMT

Indikátor: Jsou vydávány osvětové materiály týkající se uvedené oblasti.

PLNĚNÍ MŠMT:

V rámci individuálního projektu systémového Podpora Společného vzdělávání v pedagogické praxi probíhal v roce 2021 rozvoj profesních kompetencí pedagogů (práce s pedagogickými sbory a zástupci vedení škol). Byly realizovány prezenční i on-line semináře zaměřené na práci s heterogenním žákovským kolektivem, realizaci podpůrných opatření, práci se žáky se smyslovým či tělesným postižením ve školách hlavního vzdělávacího proudu. Pedagogové byli v této oblasti dále podporováni činnostmi mentorů, koučů a odborných poradců vysílaných přímo do škol (či na dálku). Podporu školám a pedagogům poskytují centra podpory pro oblast společného vzdělávání při krajských pracovištích Národního pedagogického institutu ČR. V roce 2021 byla dále rozšiřována interaktivní aplikace určená pedagogům i nejširší rodičovské veřejnosti podporující zavádění společného vzdělávání – www.zapojmevsechny.cz. Aplikace obsahuje metodické návody, videa, editovatelné formuláře či mapu aktérů společného vzdělávání v krajích ČR. Nově byly v roce 2021

uvedeny Podcasty (celkem 21 dílů), které dávají prostor odborníkům na vzdělávání i výchovu, ale také rodičům a dětem. Metodická podpora pro pedagogy dětí s různými typy znevýhodnění je dostupná na Metodickém portálu v rámci témat IVP a PLPP Specifika práce s dětmi se speciálními vzdělávacími potřebami.

V Operačním programu Výzkum, vývoj a vzdělávání byla v roce 2016 vyhlášena výzva [Podpora žáků se zdravotním postižením I \(Implementace APIV\)](#). Realizace projektů podpořených v této výzvě končila v roce 2020 a 2021. Jednou z volitelných aktivit této výzvy byly Osvětové aktivity na podporu inkluzivního vzdělávání.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Plněno.

8.4 Cíl: Zvýšení přístupnosti vysokých škol pro studenty se zdravotním postižením.

Opatření 8.4.1 Předložit novelu zákona č. 111/1998 Sb., o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších předpisů, doplňující ustanovení v § 21 a 42 o nové povinnosti vysokých škol, kdy budou vysoké školy povinny zajistit dostupná opatření pro vyrovnání příležitostí při přijímacím řízení a následně při plnění studijních povinností pro uchazeče a studenty se specifickými potřebami. Tato opatření upraví vysoká škola v rámci svého vnitřního předpisu.

Termín: 31.12.2021

Gestor: MŠMT

Indikátor: Byla schválena novela zákona upravující uvedenou problematiku.

PLNĚNÍ MŠMT:

Novela zákona o vysokých školách byla vládou předložena Poslanecké sněmovně jako „Vládní návrh zákona, kterým se mění zákon č. 111/1998 Sb., o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony“ (sněmovní tisk č. 1083/0) dne 16. 11. 2020. Jelikož však 8. volební období Poslanecké sněmovny (2017-2021) skončilo, aniž byl návrh projednán a rozhodnut, bylo projednávání daného návrhu ukončeno s koncem volebního období. Současná vláda ČR hodlá návrh novely zákona o vysokých školách předložit Poslanecké sněmovně znovu, a to v souladu s Plánem legislativních prací v srpnu 2022.

Připravovaná novela začleňuje do § 21 a 42 zákona o vysokých školách úpravu, podle které veřejná i soukromá vysoká škola „zajišťuje přiměřená podpůrná opatření pro vyrovnání příležitostí studovat na vysoké škole podle pravidel stanovených vnitřním předpisem vysoké školy“. Přičemž „Přiměřená podpůrná opatření zajišťuje pro uchazeče a studenty se specifickými potřebami, zejména pro uchazeče a studenty se zrakovým, sluchovým nebo pohybovým postižením, se specifickými poruchami učení, s poruchou autistického spektra nebo s jinými obtížemi danými zdravotním postižením nebo zdravotním stavem, které mají dopad na průběh přijímacího řízení nebo na plnění studijních povinností, není-li to v rozporu s požadavky na zdravotní způsobilost ke studiu příslušného studijního programu.“.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Nesplněno. Navržen posun termínu do 31.12.2023.

Opatření 8.4.2 Systematicky sledovat charakteristiky skupiny studentů se specifickými potřebami na vysokých školách. Základní monitoring bude doplněn o výběrová šetření zaměřená na studijní podmínky studentů. Šetření budou sledovat průchod studiem, účast v mobilitních programech nebo připravenost vysoké školy na specifické potřeby studentů, jak po personální, tak infrastrukturní stránce.

Termín: průběžně

Gestor: MŠMT

Indikátor: Uvedená šetření jsou průběžně realizována.

PLNĚNÍ MŠMT:

MŠMT se podílí na realizaci šetření Eurostudent VIII sledující v zemích Evropské unie problematiku studentů vysokých škol. V roce 2021 probíhala přípravná fáze šetření, přičemž samotné šetření bude zahájeno v roce 2022 a v České republice se do něj zapojí 61 veřejných, státních a soukromých vysokých škol. Dotazník bude mj. sledovat problematiku studentů se specifickými potřebami z hlediska aspektů souvisejících s jejich postižením ve vztahu k jejich studiu.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Plněno.

Opatření 8.4.3 Prostřednictvím investičního programu na rozvoj a obnovu materiálně technické základny vysokých škol finančně podporovat revitalizaci a výstavbu prostor vysokých škol s ohledem na jejich využívání studenty se specifickými potřebami (bezbariérové přístupy apod.).

Termín: průběžně

Gestor: MŠMT

Indikátor: Je vyhlašován investiční program s uvedeným zaměřením.

PLNĚNÍ MŠMT:

Prostřednictvím investičních programů na rozvoj a obnovu materiálně technické základny vysokých škol je při rekonstrukcích, obnovách a výstavbách prostor vysokých škol brán zřetel na bezbariérové přístupy a možnosti využívání zázemí studenty se specifickými potřebami. Níže jsou pro představu uvedeny některé akce, které přímo cílí na tuto problematiku.

1. UK – FTVS – Centrum zdravotní a pohybové výchovy pro studenty se specifickými potřebami – kampus Veleslavín (konec realizace akce 30. 6. 2022) – dotace: 41 262 367 Kč
2. ČVUT FEL – Rekonstrukce výtahů B T2 (konec realizace akce 30.11.2020) – dotace: 821 257 Kč
3. AMU – DAMU – výtah trakt Řetězová (konec realizace akce 31.12.2021) – dotace: 14 103 276 Kč

MŠMT prostřednictvím odboru investic poskytovala v souladu s Národním rozvojovým programem mobility pro všechny dotační titul 133D32 – Podpora zajištění vybraných investičních podpůrných opatření při vzdělávání dětí, žáků a studentů se speciálními vzdělávacími potřebami. V roce 2021 byly realizovány dvě akce, a to:

1. Bezbariérové úpravy ZŠ Školní Horní Slavkov, 2. část, ze státního rozpočtu v roce 2021 byla poskytnuta finanční dotace ve výši 2 843 826 Kč.
2. Plzeň – ZŠ Podmostní – bezbariérový přístup objektu, ze státního rozpočtu v roce 2021 byla poskytnuta finanční dotace ve výši 3 568 319 Kč.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Plněno.

Opatření 8.4.4 Využívat finanční nástroj v rámci státního rozpočtu pro vysoké školy na kompenzaci zvýšených nákladů souvisejících se studiem studentů se specifickými potřebami v akreditovaných studijních programech.

Termín: průběžně

Gestor: MŠMT

Indikátor: Zvýšené náklady jsou kompenzovány prostřednictvím státního rozpočtu.

PLNĚNÍ MŠMT:

MŠMT veřejným vysokým školám poskytuje finanční podporu na zvýšené náklady související se vzděláváním studentů se specifickými potřebami, jež jsou dle jejich zdravotního postižení děleny do několika kategorií. Konkrétně se jedná o kategorie uživatele zraku, uživatele mluveného jazyka, uživatele hmatu, uživatele znakového jazyka, student s postižením dolních končetin, student s postižením spodních končetin, student se specifickými poruchami učení, student s autistickými postiženími či student s jinými obtížemi uvedenými v části 2 čl. 3 odst. 9 nařízení vlády č. 275/2016 Sb. Pro jednotlivé kategorie postižení je stanovena poskytovaná částka zvýšených nákladů na studenta, jež je dále diferenciována do tří koeficientů ekonomické náročnosti studia. Tato forma finanční podpory výuky studentů se specifickými potřebami byla vysokým školám za rok 2021 poskytnuta ve výši 86, 7 mil. Kč.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Plněno.

8.5 Cíl: Rozšíření možností celoživotního vzdělávání osob se zdravotním postižením.

Opatření 8.5.1 Podporovat celoživotní vzdělávání osob se zdravotním postižením další nabídkou vzdělávacích programů včetně kurzů digitální gramotnosti.

Termín: průběžně

Gestor: MŠMT

Indikátor: Existuje nabídka programů celoživotního vzdělávání vhodných pro osoby se zdravotním postižením a kurzy digitální gramotnosti vhodné pro osoby se zdravotním postižením vedoucí ke zkouškám z profesních kvalifikací z IT oblastí.

PLNĚNÍ MŠMT:

V rámci malých revizí Rámcového vzdělávacího programu pro základní vzdělávání v oblasti informatiky a digitálních kompetencí jsou v upravených výstupech zohledněny vzdělávací potřeby žáků s lehkým mentálním postižením.

Profesní kvalifikace v Národní soustavě kvalifikací jsou ve spolupráci s Národním pedagogickým institutem a příslušnými autorizujícími orgány vytvářeny v souladu se zákonem č. 179/2006 Sb. tak, aby byly vstupní bariéry pro uchazeče o zkoušku nastaveny jako minimální. Dle zákona je podmínkou pro připuštění ke zkoušce dosažení věku 18 let a alespoň základů vzdělání, případně zdravotní způsobilost, pokud je s ohledem na specifikum dané kvalifikace vyžadována. U některých kvalifikací se uplatňují vstupní požadavky podmíněné další legislativou.

Rovněž rekvalifikační kurzy realizované v souladu se zákonem č. 435/2004 Sb. jsou akreditovány s minimálními vstupními požadavky (ty jsou zařazovány jen v odůvodněných případech dané kvalifikace). Systém získání a prokázání kvalifikace v dalším vzdělávání je tedy nastaven jako otevřený bez nadbytečných bariér, a tudíž je možné je využívat pro potřeby skupin obyvatelstva se specifickými potřebami a zdravotním omezením.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Plněno.

Oblast č. 9: Zdraví a zdravotní péče

Tato oblast je postavena na článku 25 Úmluvy, podle kterého mají osoby se zdravotním postižením právo na dosažení nejvyšší možné úrovně zdraví bez diskriminace a na přístup ke zdravotním službám ve stejném rozsahu a kvalitě jako ostatní občané a nesmějí být diskriminovány ani v rámci systému veřejného zdravotního pojištění. Je nezbytné rozvíjet takové zdravotní služby, které osoby se zdravotním postižením potřebují s ohledem na své postižení včetně včasné intervence a služeb k prevenci vzniku sekundárních postižení.

Nedílnou součástí péče o vlastní zdraví je i prevence, jedním z nástrojů v oblasti prevence zdravotního postižení je i osvětová činnost zaměřená na širokou veřejnost i na samotné osoby se zdravotním postižením. Je potřebné, aby byla zajištěna informovanost týkající se péče o zdraví a předcházení komplikací, zvláště těch, které jsou typické pro osoby s určitým typem zdravotního postižení.

Důležitým úkolem je i pokračování v reformě psychiatrické péče, které se musí účastnit jak dotčené ústřední orgány státní správy a samosprávy, tak i nestátní organizace.

9.1 Cíl: Zohledňování specifických potřeb osob se zdravotním postižením při poskytování zdravotní péče.

Opatření 9.1.1 Podporovat vznik informačních materiálů a vzdělávacích aktivit o problematice osob se zdravotním postižením (zejména o způsobech, metodách a formách komunikace) zohledňujících také specifické potřeby žen, mužů a dětí se zdravotním postižením a napomoci tyto informace šířit mezi zdravotnickou veřejnost.

Termín: průběžně

Gestor: MZ

Indikátor: Je vyhlašován dotační program s uvedeným zaměřením.

PLNĚNÍ MZ:

V programu Vyrovnávání příležitostí pro občany se zdravotním postižením byla pro rok 2021 vyhlášena priorita C1 Vznik informačních materiálů a vzdělávacích aktivit o problematice osob se zdravotním postižením a chronickým onemocněním (zejména o způsobech, metodách a formách komunikace) zohledňujících také specifické potřeby žen a mužů se zdravotním postižením nebo chronickým onemocněním, pro zdravotnickou veřejnost.

V roce 2021 bylo předloženo 33 žádostí zaměřených na prioritu C1 (mimo jiné), z nichž bylo podpořeno celkem 19 projektů. Přesnou výši přidělených finančních prostředků nelze uvést, jelikož se projekty v rámci priorit C1 – C5 prolínají.

Příklady podpořených projektů:

1. Oblastní charita Červený Kostelec
Projekt: Podpora osvěty a vzdělávacích aktivit v problematice domácí péče osob s roztroušenou sklerózou
Projekt přiblíží problematiku zdravotně postižených osob s roztroušenou sklerózou mozkomíšní. Aktivita rozšíří osvětu mezi veřejnost, pečující osoby i nemocné RS. Projekt zpropaguje odborné poradenství, které zatím poskytuje DSJ telefonicky a v blízké době bude i online a umožní lidem s RS kvalitnější život.
2. Společnost pro podporu lidí s mentálním postižením v České republice, z.s.
Projekt: O rodičovství lidí s mentálním postižením
Projekt se zaměřuje na zvýšení informovanosti lidí s mentálním postižením v oblasti rodičovství a na redukci předsudků ze strany odborné veřejnosti ohledně sexuality a partnerství lidí s mentálním postižením. Cíle: 1) Vydávání brožur pro lidi s mentálním postižením, která se bude věnovat tématice rodičovství. 2) Kampaň, která odborné veřejnosti ukáže, že lidé s mentálním postižením mají v intimní oblasti stejná a rovná práva jako lidé bez postižení.
3. Společnost pro pomoc při Huntingtonově chorobě, z.s.
Projekt: Publikace Zpravodaj Archa
Prostřednictvím Zpravodaje Archa jsou předávány nové informace o aspektech nemoci, o specifikách péče o pacienty, o sociální a zdravotní problematice či z oblasti celosvětového výzkumu a hledání možné terapie. Publikace je určena pro laickou i odbornou veřejnost, čímž zároveň zvyšuje celkové povědomí o Huntingtonově chorobě v ČR. Zdrojem námětů k obsahu Zpravodaje je aktuální dění související s problematikou HCH, některé z článků jsou překlady cizojazyčných textů. Ve Zpravodaji jsou kromě odborných článků z oblasti zdravotní, sociální a výzkumné, uvedeny i příběhy rodin/osob se zatížením HCH.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Plněno.

Opatření 9.1.2 Při poskytování zdravotní péče respektovat specifické potřeby osob se smyslovým či mentálním postižením nebo osob s vážným omezením hybnosti.

Termín: průběžně

Gestor: MZ

Indikátor: Jsou nastavena pravidla pro respektování specifických potřeb uvedených skupin osob.

PLNĚNÍ MZ:

Ve všech legislativních, organizačních a technických opatření, které MZ realizuje, jsou zahrnuty podmínky pro zajištění rovnoprávnosti osob ohrožených vícenásobnou diskriminací (zejména se jedná o děti, ženy, seniory, příslušníky národnostních menšin, příslušníky různých náboženských vyznání apod.) a to s ohledem na plnění závazků České republiky v oblasti ochrany zdraví a poskytování zdravotních služeb, které vyplývají z Mezinárodního paktu o občanských a politických právech, Evropské sociální charty a příslušných úmluv Organizace spojených národů.

Do zákona č. 372/2011 Sb., o zdravotních službách a podmínkách jejich poskytování, byla zapracována v plném rozsahu práva pacientů, vyplývající z Úmluvy o lidských právech a biomedicíně a dodatkového protokolu k Úmluvě na ochranu lidských práv a důstojnosti lidské bytosti.

Strategický rámec péče o zdraví v České republice do roku 2030 problematiku a potřeby osob se zdravotním postižením zohledňuje. V rámci Implementačního plánu 2.1 je řešena oblast zajištění a podpory integrované a integrované sociální a zdravotní péče pro osoby s vysokou mírou disability. Opatření v tomto plánu jsou zaměřena od nastavení systémových stěžejních aktivit vedoucích k ukotvení tohoto druhu péče. V současné době je připravován projektový záměr na řešení systému monitorace, hodnocení a plánování rozvoje komplexních zdravotních a sociálních služeb na krajských úrovních. Dále je připravován projekt podpory přechodové a sdílené péče o pacienty s vzácným onemocněním a projekt, jehož cílem je rozvoj poskytování obecné paliativní péče v nemocnicích.

V roce 2020 byl nově zvolen zástupce MZ řádným členem odborné skupiny pro přístupnost veřejné správy a veřejných služeb a je tedy možné flexibilněji reagovat na aktuální požadavky a potřeby ze strany osob se zdravotním postižením napříč aktivitami MZ. V současné době je člen plně začleněn do řešení problematiky přístupnosti v rámci zpřístupňování informací pro osoby se zdravotním postižením a komunikace dalších potřeb. Tento zástupce byl v roce 2021 jmenován koordinátorem Ministerstva zdravotnictví pro osoby se zdravotním postižením. Koordinátor je dále členem pracovní skupiny pro implementaci Easy-to-read.

Ministerstvo zdravotnictví v současné době realizuje tři dotační programy Poskytování zdravotně sociálních služeb pro osoby bez přístřeší I., II., III. realizovaných v rámci projektu „Zvýšení dostupnosti a vytvoření možností zdravotní péče pro osoby bez přístřeší“ – zkrácený název „Ordinace pro osoby bez přístřeší“. Projekt je hrazen z OP Zaměstnanost a spolufinancován ze SROV.

Projekt je realizován od listopadu 2018 a za dobu realizace proběhly tři výzvy. V rámci první výzvy byl projekt realizován v Olomouci (Charita Olomouc) a Ostravě (Ordinace pro chudé v Ostravě – provozuje Armáda spásy), v rámci druhé výzvy probíhá projekt v Pardubicích (provozuje ordinace MUDr. Radoslava Svobody s.r.o.) a v Praze (provozuje Naděje). Třetí a poslední výzvu využila ordinace v Praze (Tusarova ul., která je provozována Armádou spásy). Realizace projektu bude ukončena v říjnu 2022.

Předmětem programu je podpora rozvoje poskytovatelů zdravotně sociální péče pro osoby bez přístřeší, ohrožené ztrátou bydlení či žijící v nevyhovujících podmínkách, se sídlem v České republice, a to po dobu 24, 18 a 8 měsíců za účelem zvýšení dostupnosti a rozšíření poskytování zdravotně-sociální služby uvedeným skupinám obyvatel (dále jen „*pilotní provoz*“).

Hlavní cílovou skupinou projektu jsou osoby sociálně vyloučené (bezdromovci) a osoby sociálním vyloučením ohrožené - osoby vyčleněné nebo ohrožené vyčleněním mimo běžný život společnosti, které se do něj v důsledku nepříznivé sociální situace nemohou zapojit. V projektu se konkrétně jedná o osoby bez přístřeší a osoby bezdromovectvím ohrožené. Jde o osoby, které nemají svůj domov, ale hledají legální nebo nelegální ubytování, např. v azylových domech, ve veřejných ubytovnách, v noclehárnách. V této životní situaci jsou např. lidé před opuštěním instituce, zejména dětského domova, zdravotnického zařízení nebo věznice, kteří se po propuštění nemají kam vrátit. Povinností bylo zajistit pro klienty následné služby sociální a v případě potřeby i zdravotní péče.

Vedlejší cílovou skupinou jsou poskytovatelé zdravotních služeb – do cílové skupiny spadají zdravotničtí profesionálové, nezdravotničtí zaměstnanci poskytovatelů zdravotní péče osobám cílové skupiny, podílející se na koordinaci a poskytování služeb. Tato cílová skupina bude podpořena formou úhrady vzdělávání, za účelem rozšíření kompetencí ve vztahu k péči o osoby cílové skupiny.

V rámci projektu jsou monitorovány a ověřovány nové signální výkony. Po ukončení projektu mají všechny ordinace zaručené pokračování úhrady zdravotních služeb z veřejného zdravotního pojištění.

Nejsou zajištěny všechny sociální služby a další zdravotní služby pro cizince. V této souvislosti budeme spolupracovat s MPSV – Mezirezortní pracovní skupinou pro sociální začleňování.

Mezi klíčové aktivity projektu patří evaluace projektu, která hodnotí celkové nastavení pilotních provozů ordinací, sociální i finanční efektivitu provozování ordinací zaměřených na zdravotní péči o osoby bez přístřeší a porovnání s provozem ordinací v dalších regionech ČR. Výsledky této rozsáhlé studie budou dostupné v červnu tohoto roku.

Jako další klíčová aktivita projektu proběhla konference, které se zúčastnilo široké zastoupení odborníků v oboru péče o cílovou skupinu, zástupci měst, obcí, krajů a nemocnic. Po této konferenci administrátoři projektu získali od účastníků konference pozitivní zpětnou vazbu v podobě vysokého zájmu o fungování ordinací.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Plněno.

Opatření 9.1.3 Prostřednictvím osvěty upozorňovat poskytovatele zdravotních služeb na povinnosti stanovené těmito poskytovateli v § 46 zákona č. 372/2011 Sb., o zdravotních službách a podmínkách jejich poskytování (zákon o zdravotních službách), ve znění pozdějších předpisů, týkající se informování pacienta o dalších zdravotních a sociálních službách, které mohou zlepšit jeho zdravotní stav, zejména o možnostech sociální, pracovní a pedagogické rehabilitace.

Termín: průběžně

Gestor: MZ

Indikátor: Za dané období proběhla školení či byla vypracována a zveřejněna metodická informace v uvedené věci.

PLNĚNÍ MZ:

V rámci projektu Efektivní podpora zdraví osob ohrožených chudobou a sociálním vyloučením, registrační číslo CZ.03.2.63/0.0/0.0/15_039/0009439, OPZ ESF, jsou klienti z cílové skupiny osob prostřednictvím terénních pracovníků (mediátorů podpory zdraví) registrováni u praktických a odborných ambulantních lékařů. Předpokladem je jejich souhlas s pomocí, v takovém případě je poskytována telefonická a osobní podpora pro první kontakt s lékařem, případně mediátorem podpory zdraví kontaktována pobočka příslušné zdravotní pojišťovny k přidělení ambulantního lékaře a zajištěna první návštěva za účelem registrace.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Plněno.

Opatření 9.1.4 Podporovat rozvoj dobrovolnických programů a aktivit u poskytovatelů zdravotních služeb zaměřených na osoby chronicky nemocné a zdravotně postižené.

Termín: průběžně

Gestor: MZ

Indikátor: Je vyhlašován dotační program s uvedeným zaměřením.

PLNĚNÍ MZ:

V programu Vyrovnávání příležitostí pro občany se zdravotním postižením byla vyhlášena priorita Vznik dobrovolnických center a rozvoj dobrovolnických aktivit v zařízeních zdravotnických služeb.

Na rok 2021 bylo předloženo 24 žádostí v celkové výši 2 508 604,40 Kč, z nichž bylo podpořeno 21 projektů v celkové výši 2 037 866,- Kč.

Příklady podpořených projektů:

1. ADRA, o.p.s.:

Projekt Dobrovolníci ve zdravotnických zařízeních v Ostravě a okolí.

Dobrovolníci docházejí na jednotlivá oddělení nemocnic, do Dětského centra Domeček a do léčeben dlouhodobě nemocných, kde svou přítomností ulehčují současnou situaci klienta a zpříjemňují jeho pobyt v zařízení. Dobrovolníci svou návštěvou zmírňují pacientovo prožívané osamění, které se váže na mnohdy nucené odloučení od rodiny, a celkově tak přispívá ke zlepšení jeho psychosociálních podmínek.

2. Amelie, z.s.:

Projekt Dobrovolníci Amelie pomáhají žít život s rakovinou.

Dobrovolníci docházejí do nemocnic za pacienty na onkologická oddělení či lůžka a nabízejí nemocným prostor pro společně strávený čas. Cílem je zpříjemnit pacientovi pobyt v nemocnici, vytrhnout jej z monotónního prostředí a vlastních starostí, napomoci personálu přenesením kontaktu na sebe, nabídnout přirozený kontakt. Proto dobrovolníci nabízejí různé neformální, volně strukturované aktivity, které si pacienti sami volí - povídají si, čtou, nabízejí časopisy, mohou se jít projít po areálu nemocnice nebo mohou připravit pro pacienty společný program, obvykle zaměřený na výtvarnou aktivizaci.

3. RADKA z.s.:

Projekt DC RADKA a dobrovolníci v nemocnicích.

Dobrovolnický program probíhá na 2 lůžkových odděleních Nemocnice Kadaň – dětské oddělení a Léčebna dlouhodobě nemocných (LDN). Dobrovolníci, kteří pracují na jednotlivých odděleních, přispívají ke zlepšování psychosociálních podmínek při pobytu v nemocnici, čímž kladně působí na psychický a zdravotní stav pacientů. Součástí programu je i canisterapie.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Plněno.

9.2 Cíl: Předcházet zdravotnímu postižení a zmírňovat jeho důsledky.

Opatření 9.2.1 Podporovat vznik informačních a osvětových materiálů a aktivity zaměřené na širokou veřejnost v rámci prevence vzniku zdravotního postižení.

Termín: průběžně

Gestor: MZ

Indikátor: Je vyhlášován dotační program s uvedeným zaměřením.

PLNĚNÍ MZ:

V programu Vyrovnávání příležitostí pro občany se zdravotním postižením byla vyhlášena priorita C3 Vznik informačních a osvětových materiálů a aktivit zaměřených na širokou veřejnost v rámci prevence vzniku zdravotního postižení nebo chronického onemocnění, zohledňovat také rozdíly v příčinách zdravotního postižení mužů a žen.

V roce 2021 bylo předloženo 18 žádostí zaměřených na prioritu C3 (mimo jiné), z nichž bylo podpořeno 12 projektů. Přesnou výši přidělených finančních prostředků nelze uvést, jelikož se v projekty v prioritách C1 – C5 prolínají.

Příklady podpořených projektů:

1. Česká asociace paraplegiků – CZEPA, z.s.

Projekt: BanalFatal!

BanalFatal! je program prevence úrazů páteře a míchy zaměřený nejen na žáky základních škol. Smyslem je upozornit děti a mladé, že mnohdy velmi banální situace, jako skok do vody,

úraz na lyžích, uklouznutí či pád může způsobit fatální následky. Poškození míchy bývá neměnné a trvalé. Tým lektorů, z nichž někteří mají sami handicap, jezdí do všech krajů České republiky a pořádají semináře, které jsou založené na autentických videích a živých debatách k tématu.

2. Spojené hlavy, z. s.

Projekt: Osvětový program Migréna-help

Cílem osvětového programu Migréna-help je zmírňování důsledků tohoto onemocnění a zvyšování povědomí o tomto onemocnění včetně jeho destigmatizace, a to prostřednictvím osvětové činnosti – zejména pak šířením informací a osvěty prostřednictvím webových stránek, webinářů a publikace pro děti osob s migrénou.

3. Společnost E / Czech Epilepsy Association, z. s.

Projekt: Osvětový projekt "Nebojte se epilepsie"

Cílem projektu je informovanost, edukace a medializace tématu epilepsie, se zaměřením na veřejnost a na samotné lidi s epilepsií a jejich blízké. Ve společnosti panuje stále malá informovanost o této nemoci, např. nepřesné informace, jak poskytnout první pomoc při epileptickém záchvatu, nevědomost o mírnějších formách epilepsie - např. absence, mylně bývá epilepsii přisuzováno, že je onemocněním duševním. Projektem měníme pohled veřejnosti na epilepsii a destigmatizujeme ji.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Plněno.

Opatření 9.2.2 Prostřednictvím dotačních programů podporovat tuzemské rehabilitační a edukační pobyty pro osoby chronicky nemocné a zdravotně postižené.

Termín: průběžně

Gestor: MZ

Indikátor: Je vyhlašován dotační program s uvedeným zaměřením.

PLNĚNÍ MZ:

V programu Vyrovnávání příležitostí pro občany se zdravotním postižením byla vyhlášena priorita Podpora tuzemských rehabilitačních a edukačních pobytů (v rámci priority jsou 2 aktivity: aktivita E1 - Podpora dětí se zdravotním postižením nebo chronickým onemocněním a aktivita E2 - Podpora dospělých se zdravotním postižením nebo chronickým onemocněním).

Na rok 2021 bylo předloženo 66 žádostí v celkové výši 38 480 258,- Kč, z nichž bylo podpořeno 50 projektů v celkové výši 26 317 737,- Kč.

Příklady podpořených projektů:

1. Svaz postižených civilizačními chorobami v České republice, z. s.:

Projekt Rekondiční pobyty pro postižené kardiovaskulárními chorobami.

Rekondiční pobyty pro postižené kardiovaskulárními chorobami doplňují léčebnou péči v získání znalostí v pohybových aktivitách, ve stravovacím režimu a dalších rehabilitačních metodách a technikách. Pomáhají k prevenci a udržení remise zdravotního a psychického stavu postižených, často pomáhají v jeho zlepšení.

2. Společnost pro podporu lidí s mentálním postižením v České republice, z.s.:

Projekt Rehabilitační pobyty pro lidi s mentálním a kombinovaným postižením.

Rehabilitační pobyty reagují na specifické potřeby fyzické, psychické a sociální rehabilitace lidí s postižením a jejich rodin, která vyžaduje podporu ze strany odborníků: lékařů, fyzioterapeutů, osobních asistentů, sociálních pracovníků a často také úpravu podmínek pro její uskutečnění. Pro mnohé lidi s postižením, potažmo jejich rodiny, jsou jiné formy rehabilitace často nedostupné. Rehabilitační pobyty se tak stávají významným prostředkem k naplňování Úmluvy o právech osob se zdravotním postižením.

3. Národní ústav pro autismus, z.ú.:

Projekt Rekondiční a edukační pobyty se zdravotním programem pro děti s poruchami autistického spektra.

Rekondiční pobyty jsou zaměřeny na sociální, zdravotní rehabilitaci a edukaci dětí a mladých lidí s poruchami autistického spektra (PAS) z celé České republiky. Pobyty jsou

mimo jiné orientovány na předcházení problémovému chování, přičemž získané zkušenosti předáváme rodičům nebo odborným pracovníkům, kteří s klienty s PAS po celý rok pracují.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Plněno.

Opatření 9.2.3 Podporovat centra rehabilitace s důrazem na specializaci pro jednotlivé skupiny osob se zdravotním postižením.

Termín: průběžně

Gestor: MZ

Indikátor: Je vyhlašován dotační program s uvedeným zaměřením.

PLNĚNÍ MZ:

V programu Vyrovnávání příležitostí pro občany se zdravotním postižením byla vyhlášena priorita Podpora center rehabilitace s důrazem na specializaci pro jednotlivé skupiny osob se zdravotním postižením (nevztahuje se na hiporehabilitace).

V rámci neinvestičních programů na rok 2021 bylo předloženo 13 žádostí v celkové výši 6 051 187,- Kč, bylo podpořeno 10 projektů v celkové výši 4 163 855,- Kč. V rámci investic pak byly podpořeny 2 projekty v celkové výši 186 120,- Kč.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Plněno.

Opatření 9.2.4 Prostřednictvím dotačních programů podporovat docházkové dlouhodobé rehabilitační a edukační akce pro osoby chronicky nemocné nebo zdravotně postižené.

Termín: průběžně

Gestor: MZ

Indikátor: Je vyhlašován dotační program s uvedeným zaměřením.

PLNĚNÍ MZ:

V programu Vyrovnávání příležitostí pro občany se zdravotním postižením byla vyhlášena pro rok 2021 priorita C6 Edukační docházkové akce (průběžné kurzy, např. cvičení, plavání).

V roce 2021 bylo předloženo 35 žádostí zaměřených na prioritu C6, z nichž bylo podpořeno 26 projektů. Celkový požadavek o 35 podaných žádostí byl: 11 660 809,00 Kč. Výše přidělených finančních prostředků: 5 268 460,00 Kč

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Plněno.

9.3 Cíl: Realizace reformy psychiatrické péče.

Opatření 9.3.2 Posílit partnerskou roli uživatelů péče v celém systému péče o duševní zdraví vytvořením specifických vzdělávacích programů jak pro uživatele této péče, tak pro odborníky, a organizačně-finanční zajištění existence patientských organizací.

Termín: průběžně, 31.12.2025 (evaluační zpráva z projektu Recovery College)

Gestor: MZ

Spolugestor: MPSV, MŠMT, MF

Indikátor: Jsou vyhlašovány dotační programy na podporu patientských organizací, existuje platforma pro zapojování uživatelů a rodinných příslušníků v každém kraji České republiky, byla předložena evaluační zpráva z projektu Recovery College².

PLNĚNÍ MZ:

Ministerstvo zdravotnictví v rámci Reformy péče o duševní zdraví velmi dbá na zapojení uživatelů péče a lidí, kteří mají osobní zkušenost s duševním onemocněním. Nejedná se jen o osoby, které přímo prodělali nějakou duševní nemoc, ale také o lidi, kteří o někoho pečují, rodinné příslušníky atd. Tyto osoby mají své zástupce ve všech řídicích strukturách reformy; mají vlastní pracovní skupinu, která se zabývá tématy duševního zdraví z pohledu osob se zkušeností; podílejí se na realizaci jednotlivých aktivit reformy a u poskytovatelů služeb působí jako tzv. peeři (lidé, kteří využívají svoji zkušenost k podpoře dalších klientů a často působí jako spojující článek mezi klienty a sociálními/zdravotnickými pracovníky). Spolupráce probíhá jak v individuální rovině (s jednotlivými osobami), tak i zapojením organizací (např. Dialogos, Nevypusť duši, Sdružení pečujících o duševně nemocné ČR atd.).

Centrum pro rozvoj péče o duševní zdraví rozvíjí pro lidi s duševním onemocněním od roku 2017 Školu zotavení (viz <https://www.cmhcd.cz/centrum/co-delame/skola-zotaveni/>). V roce 2020 vytvořili Burzu vzájemné podpory mezinárodní sítě Škol zotavení (viz <https://www.cmhcd.cz/CMHCD/media/Media/Ke%20stazeni/Centrum/Burza-vzajemne-podpory-RC.pdf>), a dále v roce 2021 publikaci Škola zotavení jako louka plná života (viz https://www.cmhcd.cz/CMHCD/media/Media/Ke%20stazeni/Centrum/SKOLA-ZOTAVENI_web.pdf), která má být inspirací při zakládání a rozvoji dalších škol zotavení i v rámci jiných organizací. Koncept je rozvíjen vedle CRPDZ, také v dalších organizacích a v neposlední řadě na Vysoké škole polytechnické v Jihlavě.

Ministerstvo zdravotnictví dále vyhlásilo Výzvu k předkládání žádostí o přidělení finančních prostředků v rámci dotačního programu Podpora zdraví, zvyšování efektivity a kvality zdravotní péče pro rok 2021, kde priorita C je nastavena na zlepšení kvality života lidí s psychiatrickým onemocněním. Priority má být dosahováno aktivitami zaměřenými na metodickou podporu činnosti patientských a rodičovských organizací v zajištění právního a jiného poradenství a vzdělávání pro potřebu své organizace, v realizaci informačních a podpůrných aktivit pro osoby s duševním onemocněním a v metodické podpoře při žádání finančních prostředků z grantů/dotačních programů (např. Fondy Evropské unie, dotace krajů na provoz organizací atd.) a nebo na zapojení peer konzultantů v oblasti duševního zdraví.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Plněno.

PLNĚNÍ MF:

Nejsme si vědomi, že by Ministerstvo zdravotnictví vyhlašovalo dotační program pro tuto oblast a že by od Ministerstva financí obdrželo za tímto účelem finanční prostředky. Taktéž si nejsme vědomi, že by Ministerstvo zdravotnictví o finanční prostředky, ať už v rámci nadpožadavků k návrhu zákona o státním rozpočtu nebo jiným způsobem, žádalo.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Plněno.

PLNĚNÍ MPSV:

V oblasti poskytování sociálních služeb jde v rámci systému podpory péče o duševní zdraví především o službu sociální rehabilitace poskytovanou především prostřednictvím center duševního zdraví (dále jen „CDZ“). Pokud jde o legislativní zakotvení CDZ, to do zákona o sociálních službách jako nepřímá novela zavádí zákon č. 371/2021 Sb., kterým se mění zákon č. 48/1997 Sb., o veřejném zdravotním pojištění a o změně a doplnění některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů, a některé další zákony, a to jako nový druh sociální služby. Zavedení CDZ je navázáno na reformu psychiatrické péče.

² Projekt zaměřený na integraci osob s duševním onemocněním a posílení sociální soudržnosti spolufinancovaný Evropskou unií.

Podle této nové úpravy (§ 70a zákona o sociálních službách) CDZ poskytuje služby osobám s duševní poruchou nebo poruchou chování a poskytuje sociální i zdravotní služby. Účinnost úpravy CDZ je 1. 1. 2025.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Plněno.

PLNĚNÍ MŠMT:

MŠMT spolupracuje s Ministerstvem zdravotnictví na plnění Národního akčního plánu pro duševní zdraví 2020–2030, pro období 2020–2023 (NAPDZ).

V současné době MŠMT realizuje výzkum specializovaných činností pedagogických pracovníků ve školách a podpůrných profesí se zaměřením na výkon činnosti výchovného poradce, metodika minimální prevence atd. Současně připravuje výzkum týkající se kapacit školních psychologů a speciálních pedagogů a jejich potřeby v terénu, na základě něhož bude návazně vyjednáváno s vysokými školami o navýšení kapacit studijních oborů psychologie a speciální pedagogika.

MŠMT figuruje jako spolugestor v pilotním vzdělávacím programu Ministerstva zdravotnictví a Ministerstva práce a sociálních věcí „Škola zotavení“ (Recovery College), tj. zahraniční model spolupráce profesionálů, lidí se zkušeností s duševním onemocněním, rodinných příslušníků a ostatních osob, které se zajímají o problematiku duševního zdraví. Program není součástí implementace NAPDZ 2020-2023. Aktuálně probíhá průběžně vzdělávání, evaluace programu bude následovat po dvou letech pro návrh změn a pokračování implementace.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Plněno.

Opatření 9.3.3 Na základě evaluace pilotních projektů v rámci reformy psychiatrické péče dále zvyšovat počet multidisciplinárních týmů pro osoby se závažným duševním onemocněním i další cílové skupiny osob s duševním onemocněním.

Termín: průběžně (zpráva se podává za roky 2021, 2023 a 2025)

Gestor: MZ

Spolugestor: MPSV, MŠMT

Indikátor: Počet pacientů/klientů se závažným duševním onemocněním, dětí s duševním onemocněním a pacientů/klientů s problematikou závislosti v péči multidisciplinárních týmů se dle předložených zpráv zvyšuje.

PLNĚNÍ MZ:

V rámci projektu „Podpora nových služeb v péči o duševně nemocné“ probíhalo v roce 2021 pilotní ověření multidisciplinárních týmů. V tomto období v oblasti péče poskytované. V roce 2021 pracovaly celkem 3 multidisciplinární týmy se zaměřením na duševní zdraví pro děti a adolescenty. Dále pracoval jeden multidisciplinární tým se zaměřením na duševní zdraví seniorů a tři adiktologické multidisciplinární týmy. S ohledem na cílovou skupinu pokrývají multidisciplinární týmy přirozený spádový region o velikosti 50 až 100 tis obyvatel. MDT vytváří potřebné programy, zajišťuje v rámci své spádové oblasti funkční propojení ambulantní a lůžkové péče, pracuje formou case managementu a poskytuje flexibilní, individualizovanou službu všem potřebným klientům/pacientům ze spádové oblasti s minimální čekací dobou. Vedle ambulantní péče je kladen důraz na poskytování péče v terénu/vlastním sociální prostředí. Specifickým případem jsou forenzní multidisciplinární týmy duševního zdraví pro pacienty s nařízeným ochranným léčením. V roce 2021 fungovaly dva týmy. Charakter multidisciplinárního týmu mají i ambulance s rozšířenou péčí, kterých v roce 2021 působilo pět. V roce 2021 pokračovalo budování sítě Center duševního zdraví (dále CDZ) a významná část CDZ již přešla do běžného provozu, kdy skončilo financování z tzv. evropských fondů a náklady na provoz jsou kryty z veřejného zdravotního pojištění a prostředků vyhrazených na sociální služby. Ke konci roku 2021 pracovalo 29 CDZ, a to buď v pilotním režimu, či již v běžném provozu. Činnost CDZ je léčebná, preventivní a rehabilitační. K zajištění léčebné a prev. činnosti CDZ spolupracuje s ostatními články systému zdravotní péče – s lůžkovými a ambulantními službami a s praktickými lékaři. K zajištění rehabilitačních cílů včetně maximální společenské integrace a klinického i sociálního

zotavení klientů spolupracuje CDZ ve svém regionu s dalšími potřebnými subjekty a službami jak specializovanými, tak těmi, které jsou určeny pro běžnou populaci v oblasti zaměstnávání, vzdělávání, bydlení, volnočasových aktivit aj.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Plněno.

PLNĚNÍ MPSV:

Zakládání multidisciplinárních týmů je v kompetenci MZ, MPSV spolupracuje s MZ na nastavování těchto týmů a vytváření metodik pro jejich činnost.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Plněno.

PLNĚNÍ MŠMT:

V rámci spolupráce v plnění NAPDZ je MŠMT spolugestorem opatření vytvořit a pilotně ověřit systém včasné identifikace/depistáže dětí v psychosociálním ohrožení, zvláštní pozornost přitom věnovat dětem v nejranějším věku; navrhnout model včasného zachytu žen v období těhotenství a po porodu s psychosociální zátěží, resp. duševním onemocněním; vytvořit doporučené postupy pro multidisciplinární spolupráci při depistáži a následné podpoře zapojení dítěte v psychosociálním ohrožení a jeho rodiny do vhodné formy intervence ve zdravotním, sociálním a školském segmentu.

V závěru roku 2020 byla ustanovena meziresortní pracovní skupina, ve které jsou jmenováni zástupci MŠMT, Ministerstva zdravotnictví, Ministerstva vnitra, a odborníci z řad psychologů a lékařů. Během roku 2021 se pracovní skupina pravidelně scházela a vytvořila sadu indikátorů k identifikaci dítěte v psychosociálním ohrožení, které jsou obsaženy v Kartě pro identifikaci špatného zacházení s dětmi pro školská zařízení (zkráceně KID). V návaznosti na ní byla zpracována i metodika pro školy, která je určena zejména pro specializované pozice ve školách, tj. metodik primární prevence, výchovný poradce a dále pro podpůrné pracovníky školní psycholog a speciální pedagog.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Plněno.

Oblast č. 10: Rehabilitace

Je nezbytné přijmout taková opatření, která umožní osobám se zdravotním postižením dosáhnout a udržet si co nejvyšší úroveň samostatnosti, uplatnit své schopnosti a plnohodnotně se zapojit do života společnosti. K tomuto účelu mají sloužit komplexní rehabilitační služby a programy především v oblasti zdravotní péče, zaměstnanosti, vzdělávání a sociálních služeb.

Rehabilitace je multidisciplinární obor zabývající se odstraňováním či snižováním progresu nemoci nebo následků úrazu a zmírňováním jejich důsledků prostřednictvím systematického, propojeného a koordinovaného plánování a řízení zdravotnických, sociálních, pracovních, výchovně-vzdělávacích, technologických a dalších nástrojů. Rehabilitace prováděná komplexním způsobem má za cíl nabývání schopností a dovedností v přirozeném prostředí vedoucí ke zvládnutí každodenních úkonů a k návratu k důstojnému a aktivnímu životu.

K zajištění maximální efektivity rehabilitace je důležité, aby celý proces probíhal uceleně, tedy aby na sebe navazovaly jednotlivé složky rehabilitace (léčebné, sociální, pedagogické a pracovní).

I přesto, že se jednotlivé oblasti rehabilitace neustále rozvíjí, není stále dostatečně upravena jejich vzájemná návaznost a koordinace. Je proto potřebné nalézt v této oblasti mezi zainteresovanými resorty shodu a nastavit systém koordinace rehabilitace tak, aby osobám se zdravotním postižením byla zajištěna nejen kvalitnější péče a podpora v rámci jednotlivých složek rehabilitace, ale aby bylo poskytování těchto služeb také propojené a koordinované.

10.2 Cíl: Rozvoj rehabilitačních služeb.

Opatření 10.2.1 Rozvíjet oblast léčebné rehabilitace osob se zdravotním postižením a vytvářet podmínky pro lepší součinnost s ostatními oblastmi rehabilitace.

Termín: průběžně

Gestor: MZ

Indikátor: Byla podána informace o rozvoji oblasti léčebné rehabilitace osob se zdravotním postižením a opatřeních přijatých k zajištění lepší součinnosti s ostatními oblastmi rehabilitace.

PLNĚNÍ MZ:

Pro oblast následné rehabilitační péče Ministerstvo zdravotnictví zřídilo Pracovní skupinu pro následnou léčebně rehabilitační péči, která řeší systém poskytování léčebně rehabilitační péče v České republice a jednotlivé kompetence odborníků zaměřené na rehabilitační péči. Mimo jiné se pracovní skupina věnuje Fázovému modelu rehabilitace, pomocí kterého identifikuje slabá místa současného systému rehabilitační péče a nasměruje další dílčí cíle a činnosti pracovní skupiny. Dalšími tématy, která jsou v rámci zmíněné pracovní skupiny řešena, jsou kompetence jednotlivých pracovníků v systému poskytování rehabilitační péče (především rehabilitační lékař, fyzioterapeut, ergoterapeut), upřesnění žádanky FT, role rehabilitačního lékaře v indikaci rehabilitace včetně řešení přístupu akutních pacientů k rehabilitaci. Samostatná odborná diskuse je pak vedena nad nastaveným systémem vzdělávání jednotlivých odborníků a způsobem, jakým posilovat jejich odbornou způsobilost v rámci následné rehabilitační péče.

V rámci poznatků, které získalo české zdravotnictví v průběhu současného pandemického období způsobeného onemocněním covid-19, se jeví jako zcela nezbytné se zaměřit na podporu a zásadní rozvoj léčebně rehabilitační péče, kdy je významná část pacientů, kteří prodělali toto onemocnění, zatížena jeho dlouhodobými a kvalitu života ovlivňujícími následky. Tito pacienti potřebují různý stupeň odborné léčebně rehabilitační péče, jejíž kapacity jsou ale v současné době omezeny a nejsou schopny pojmout tak vysoký nárůst potřeby. Z tohoto důvodu bude v rámci Národního plánu obnovy podpořen rozvoj léčebně rehabilitační péče pro pacienty po kritických stavech s cílem vytvoření podmínek pro komplexní zotavení pacientů po akutních fázích onemocnění a obnovení či udržení jejich soběstačnosti. K tomuto cíli povedou aktivity zaměřené na zlepšení organizace a odborného vedení rehabilitace specializovanými pracovníky (fyzioterapeuty), na vyšší zapojení ošetřujícího personálu do rehabilitačních aktivit po jejich adekvátní edukaci, pod vedením specialistů. S tím vším je spojena nutnost posílit vybavení příslušných pracovišť adekvátní přístrojovou technikou, která bude plně odpovídat požadavkům dnešní doby pro komplexní rehabilitaci všech postižených systémů a funkcí.

Podpora bude možná prostřednictvím vyspání dotačního titulu pro poskytovatele zdravotní péče (zdravotnická zařízení) poskytující akutní lůžkovou péči na jednotkách intenzivní péče a pro poskytovatele následné lůžkové péče poskytující rehabilitační péči po akutní lůžkové péči.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Plněno.

Opatření 10.2.2 Rozvíjet oblast sociální a pracovní rehabilitace osob se zdravotním postižením a vytvářet podmínky pro lepší součinnost s ostatními oblastmi rehabilitace.

Termín: průběžně

Gestor: MPSV

Indikátor: Byla podána informace o rozvoji oblasti sociální a pracovní rehabilitace osob se zdravotním postižením a opatřeních přijatých k zajištění lepší součinnosti s ostatními oblastmi rehabilitace.

PLNĚNÍ MPSV:

Stejně jako v předcházejících obdobích bylo i v roce 2021 opatření naplňováno realizací postupu podle materiálu MPSV „Doporučený postup č. 1/2016 na podporu realizace prostupného systému sociální a pracovní rehabilitace osob se zdravotním postižením“ za účelem kontinuálního vytváření sítí

partnerské spolupráce, zvyšování kvality a plánování dostupnosti služeb v oblasti sociální i pracovní rehabilitace.

ÚP ČR pokračoval v prohlubování spolupráce s jednotlivými poskytovateli služeb sociální rehabilitace a sociálně terapeutických dílen s cílem zajistit osobám se zdravotním postižením (dále jen „OZP“) přechod mezi jednotlivými službami s ohledem na jejich individuální potřeby. Monitorované období bylo ovlivněno epidemickou situací v souvislosti s výskytem SARS-CoV-2. Z toho důvodu se pravidelné čtvrtletní schůzky zástupců ÚP ČR, poskytovatelů sociálních služeb a ostatních partnerů přesunuly do online prostředí a individuálních kontaktů.

K naplňování opatření docházelo nejen výše zmíněným postupem, ale také zejména realizací celorepublikového projektu Úřadu práce ČR „Rozvoj systému podpory zaměstnávání osob se zdravotním postižením na volném trhu práce“, kde mimo jiné dochází k vytváření a postupnému zlepšování podmínek pro aktivní spolupráci se zaměstnavateli, zdravotnickými zařízeními, vzdělávacími zařízeními, poskytovateli sociálních služeb, neziskovými organizacemi aj. v rámci daného regionu, převážně pak na úrovni okresu. Odborní zaměstnanci projektu (koordinátoři zaměstnávání OZP a poradci pro OZP) aktivně spolupracují na vytváření regionálních sítí spolupráce v oblasti zaměstnávání OZP a pracovní rehabilitace. Krajské pobočky ÚP ČR vedou aktualizovaný seznam poskytovatelů pracovní rehabilitačních služeb v příslušném kraji, včetně jejich kontaktních údajů. V roce 2021 uskutečnil ÚP ČR mimo jiné celkem 4974 schůzek s organizacemi s nimiž je možné řešit zaměstnávání OZP v rámci tzv. regionálních sítí spolupráce. Konkrétně se jednalo o 255 kontaktů se školami a vzdělávacími zařízeními, 1643 kontaktů se zaměstnavateli na otevřeném trhu práce, 1706 kontaktů se zaměstnavateli na chráněném trhu práce, 71 kontaktů se zdravotnickými zařízeními provádějícími ergodiagnostiku pro účely zaměstnanosti a pracovní rehabilitace (tzv. ergodiagnostická centra), 355 kontaktů s nestátními neziskovými organizacemi, 364 kontaktů s ostatními sociálními partnery a 580 kontaktů s organizacemi sociálních služeb a sociální práce.

V roce 2021 také pokračovalo přímé zapojení ÚP ČR do realizace projektu „Vývoj a pilotní ověření konceptu pracovní rehabilitačního střediska“ (registrační číslo projektu: CZ.03.3.X/0.0/0.0/17_082/0015504), jehož cílem je vznik a pilotní ověření konceptu pracovní rehabilitačního střediska ve třech okresech České republiky. V rámci projektu jsou zapojeni klíčoví aktéři (MPSV, ÚP ČR, ČSSZ, MZ, zaměstnavatelé, poskytovatelé zdravotních a sociálních služeb, VVOZP).

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Plněno.

Opatření 10.2.3 Rozvíjet oblast vzdělávání dětí, žáků a studentů se zdravotním postižením v kontextu podmínek koordinace rehabilitace a vytvářet podmínky pro lepší součinnost s ostatními oblastmi rehabilitace.

Termín: průběžně

Gestor: MŠMT

Indikátor: Byla podána informace o rozvoji oblasti vzdělávání dětí, žáků a studentů se zdravotním postižením v kontextu podmínek koordinace rehabilitace a opatřeních přijatých k zajištění lepší součinnosti s ostatními oblastmi rehabilitace.

PLNĚNÍ MŠMT:

Pokračující epidemie Covid-19 si vyžádala uzavření škol i v roce 2021. Distanční výuka v důsledku pandemie trvala v roce 2021 ve školách prakticky až do 11. 4. 2021, s výjimkou 1. a 2. ročníku základních škol a dětí v mateřských školách, které nastoupily na distanční výuku až od 1. 3. 2021. Od 11. 4. 2021 do 2. 5. 2021 pak probíhala ve většině škol výuka rotačním způsobem při dodržení homogenity tříd.

MŠMT zveřejňovalo kontinuálně s COVID-19 související informace na svých webových stránkách, provozovalo specializovaný web (www.edu.cz), koronalinku pro četné telefonické dotazy od vedení škol a veřejnosti a koronamail za účelem zvýšení jejich informovanosti o aktuálních opatřeních, problematice testování, vydaných metodických pokynech (např. Distanční výuka a duševní zdraví) aj.

v celé šíři vzdělávání (od mateřských škol až po vyšší odborné a vysoké školy, zájmové vzdělávání apod.).

Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy již ke konci školního roku 2020/2021 připravilo plán kompenzačních aktivit a činností v oblasti vzdělávání, jehož cílem bylo naznačit kroky vedoucí k postupnému snižování dopadů pandemie na vzdělávání.

V oblasti vzdělávání jsou dětem, žákům a studentům se speciálními vzdělávacími potřebami dle vyhlášky č. 27/2016 Sb. na základě doporučení školského poradenského zařízení poskytována podpůrná opatření. Ta mohou spočívat ve využívání kompenzačních a speciálních pomůcek. Příloha č. 1 výše uvedené vyhlášky stanovuje konkrétní podpůrná opatření podle stupně a druhu zdravotního postižení. Rehabilitace dětí, žáků a studentů s těžkým mentálním postižením a souběžným postižením více vadami je primárně poskytována ve školách zřízených podle § 16 odst. 9 školského zákona a je součástí vzdělávací oblasti Člověk a zdraví, vzdělávacího oboru Rehabilitační tělesná výchova Rámcového vzdělávacího programu pro obor vzdělání základní škola speciální.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Plněno.

Opatření 10.2.4 V rámci sociálního zemědělství ve spolupráci s nestátními neziskovými organizacemi podporovat rehabilitační procesy založené na zemědělských činnostech.

Termín: průběžně

Gestor: MZe

Indikátor: Je vyhlášen dotační program na podporu uvedených rehabilitačních procesů.

PLNĚNÍ MZe:

Pro cílovou skupinu osob se zdravotním postižením se stávají sociální farmy vhodným prostředím pro rehabilitační procesy založené na zemědělských činnostech. Můžeme se zde setkávat s rehabilitací zdravotní – např. formou hipoterapie, sociální, která napomáhá k dosažení samostatnosti, ale především rehabilitací pracovní, která umožňuje nácvik pracovních návyků a je volena individuálně ke schopnostem uživatelů.

Rehabilitace v rámci sociálního zemědělství patří mezi podporované aktivity v dotačním programu MZe.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Plněno.

Oblast č. 11: Zaměstnávání osob se zdravotním postižením

Tato oblast se věnuje zaměstnávání osob se zdravotním postižením. Důležité je dbát na zajištění rovných podmínek při přijímání do zaměstnání, v rámci odměňování, profesním postupu či při zajišťování bezpečnosti a ochrany zdraví při práci.

Pracovní uplatnění nepředstavuje pro osoby se zdravotním postižením pouze zdroj příjmu, je i jedním z nejdůležitějších nástrojů integrace a prevence sociálního vyloučení. Vzhledem k tomu, že tyto osoby patří na trhu práce mezi nejzranitelnější skupinu, je jejich zaměstnávání podporováno řadou nástrojů. Jsou využívány prvky aktivní i pasivní podpory zaměstnanosti v kombinaci s pobídkovými i sankčními opatřeními. I přes rostoucí výdaje na tato opatření však míra zaměstnanosti těchto osob zůstává i nadále neuspokojivá, je proto nezbytné posilovat i společenskou odpovědnost a pozitivní motivaci zaměstnavatelů i samotných osob se zdravotním postižením.

Je důležité i respektování specifických potřeb konkrétních zaměstnanců a nastavení možnosti potřebné úpravy pracovního režimu či pracovního prostředí.

11.1 Cíl: Efektivní podpora zaměstnanosti osob se zdravotním postižením na chráněném i na otevřeném trhu práce.

Opatření 11.1.3 Jednou ročně předkládat VVOZP vyhodnocení realizace projektu „Rozvoj systému podpory zaměstnávání osob se zdravotním postižením na volném trhu práce“. Vyhodnocení bude obsahovat informace o počtu podpořených osob se zdravotním postižením v rámci projektu a o počtu osob se zdravotním postižením umístěných prostřednictvím projektových aktivit na trh práce v rozčlenění na chráněný a volný trh práce.

Termín: 1x ročně po dobu realizace projektu

Gestor: MPSV, ÚP

Indikátor: Byla podána zpráva o vyhodnocení projektu.

PLNĚNÍ MPSV:

O aktuálním stavu realizace projektu „Rozvoj systému podpory zaměstnávání osob se zdravotním postižením na volném trhu práce“ byl informován VVOZP na svém zasedání dne 21. 10. 2021. Aktualizovaná data k 31. 12. 2021 (zpracovaná ve stejné struktuře, v jaké byla poskytnuta na výše uvedeném zasedání VVOZP) byla zaslána.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Plněno.

Opatření 11.1.4 Posilovat profesionalitu Úřadu práce ČR v oblasti podpory zaměstnávání osob se zdravotním postižením. Jednou ročně předkládat informaci o počtu zaměstnanců, kteří byli v rámci projektu „Rozvoj systému podpory zaměstnávání osob se zdravotním postižením na volném trhu práce“ proškoleni pro práci s cílovou skupinou osob se zdravotním postižením a o počtu takto proškolených zaměstnanců, kteří i po ukončení projektu nadále na Úřadu práce ČR v jednotlivých regionech působí jakožto poradci a koordinátoři pro osoby se zdravotním postižením.

Termín: průběžně

Gestor: MPSV, ÚP

Indikátor: Byla podána informace o uskutečněných školeních a o celkovém počtu zaměstnanců Úřadu práce ČR vykonávajících činnost poradce nebo koordinátora pro osoby se zdravotním postižením.

PLNĚNÍ MPSV:

Opatření je plněno realizací projektu ÚP ČR „Rozvoj systému podpory zaměstnávání osob se zdravotním postižením na volném trhu práce“, jehož hlavním cílem je zvýšení kapacity, komplexnosti a kvality služeb poskytovaných institucemi veřejných služeb zaměstnanosti se zaměřením na oblast podpory zaměstnávání OZP. Tohoto cíle je dosahováno přijetím 99 nových zaměstnanců ÚP ČR (85 poradců pro OZP a 14 koordinátorů zaměstnávání OZP) a jejich průběžným vzděláváním. Tito odborní zaměstnanci zlepšují ve svých regionech podmínky pro integraci OZP na trh práce, především koordinací postupů a nástrojů podporujících zaměstnávání OZP; realizací individuální i skupinové poradenské činnosti pro OZP, zaměstnavatele i další spolupracující subjekty, a to zejména zabezpečováním pracovní rehabilitace a podporou regionálních sítí spolupráce v oblasti zaměstnávání OZP.

Aktuální personální obsazenost v projektu je k datu 31. 12. 2021:

- 13 koordinátorů zaměstnávání OZP působících na krajských pobočkách ÚP ČR (obsazenost 92,86 %),
- 80 poradců OZP na KoP ÚP ČR (obsazenost 94,12 %).

Neobsazená místa jsou průběžně doplňována, jedná se o běžnou fluktuaci zaměstnanců.

Od začátku projektu bylo realizováno již 118 běhů v 11 různých lektorsky zajišťovaných kurzech; proškoleni bylo celkem 1 588 účastníků.

Období realizace projektu „Rozvoj systému podpory zaměstnávání osob se zdravotním postižením na volném trhu práce“ bylo prodlouženo do 31. 1. 2023. Školení poradců a koordinátorů pro osoby se zdravotním postižením tak bude v rámci projektu probíhat i v dalším období.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Plněno.

Opatření 11.1.5 Jednou ročně předkládat VVOZP vyhodnocení ročních zpráv o činnosti zaměstnavatelů působících na chráněném trhu práce, které jsou tito zaměstnavatelé povinni dokládat Úřadu práce ČR podle ustanovení § 78 odst. 6 písm. d) zákona č. 435/2004 Sb., o zaměstnanosti, ve znění pozdějších předpisů. Vyhodnocení bude obsahovat zmapování struktury těchto zaměstnavatelů včetně případných legislativních a nelegislativních návrhů úprav systému podpory zaměstnávání osob se zdravotním postižením na chráněném trhu práce.

Termín: 1x ročně

Gestor: MPSV

Indikátor: Byla podána zpráva o vyhodnocení ročních zpráv, vždy do 30.11. příslušného roku.

PLNĚNÍ MPSV:

Toto opatření bylo splněno částečně. Ke zprovoznění aplikace pro zadávání a vyhodnocování ročních zpráv o činnosti zaměstnavatelů působících na chráněném trhu práce došlo až od 1. 1. 2022, a to v souvislosti s dalšími prioritami MPSV v oblasti digitalizace. Aplikace je k dispozici na <https://www.mpsv.cz/web/cz/-/rocni-zprava-o-cinnosti-zamestnavatele-uznaneho-na-cthp>.

Vyhodnocení ročních zpráv za roky 2018 až 2021 bude VVOZP předloženo nejpozději do 31. 8. 2022. Nicméně MPSV aktuálně nahradilo zpracování zpráv za roky 2019 a 2020 podrobnou analýzou zaměstnávání osob se zdravotním postižením na chráněném trhu práce vycházející z dat ÚP ČR, ČSSZ a Českého statistického úřadu. Analýza, mj. mapuje strukturu zaměstnavatelů působících na chráněném trhu práce tak jak je požadováno v opatření 11.1.5. První výstupy analýzy byly prezentovány dne 31. 1. 2022 na jednání pracovní skupiny MPSV k zaměstnávání osob se zdravotním postižením, jejímž členem je také zástupce VVOZP.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Částečně plněno.

Opatření 11.1.6 Věnovat zvýšenou pozornost uchazečům nebo zájemcům o zaměstnání z řad osob se zdravotním postižením při výběru a zařazování, zejména formou poradenských aktivit Úřadu práce ČR se zaměřením na pracovní uplatnění na trhu práce.

Termín: průběžně

Gestor: MPSV

Indikátor: Vývoj počtu podpořených osob se zdravotním postižením v rámci poradenství Úřadu práce ČR (posuzuje se meziroční pokles či nárůst tohoto počtu).

PLNĚNÍ MPSV:

Opatření je plněno průběžně především tím, že ust. § 33 zákona č. 435/2004 Sb., o zaměstnanosti, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o zaměstnanosti“), zajišťuje zvýšenou péči při zprostředkování zaměstnání uchazečům o zaměstnání, kteří ji pro svůj zdravotní stav potřebují. Dále je v souladu s ustanovením § 67 zákona o zaměstnanosti poskytována OZP zvýšená ochrana na trhu práce. Ve výše uvedených souvislostech je uchazečům a zájemcům o zaměstnání z řad OZP věnována zvýšená pozornost při zařazování do poradenských aktivit, které jsou opatřením aktivní politiky zaměstnanosti. Těto cílové skupině se v oblasti poradenství věnují zejména poradci pro OZP, v rámci projektu „Rozvoj systému podpory zaměstnávání osob se zdravotním postižením na volném trhu práce“, kteří v roce 2021 poskytli individuální poradenství OZP celkem ve 25508 případech. Pro

srovnání v roce 2020 to bylo 15927 individuálních poradenství pro OZP. Ačkoli obě období byla poznamenána epidemickou situací v souvislosti s výskytem SARS-CoV-2, a tedy bylo omezeno konání skupinových aktivit, došlo v roce 2021 k výraznému nárůstu poskytování poradenských služeb v individuálních případech. Souhrn poradenských aktivit poradců pro OZP je uveden v bodě 5. příloženého dokumentu popisujícího stav projektu.

Na cílovou skupinu OZP je v rámci IP 1.1 OPZ výzvy č. 10 Realizace projektů zaměřených na řešení specifických problémů na regionální úrovni pomocí kombinace nástrojů APZ primárně zaměřeno 5 regionálních individuálních projektů (RIP), které realizují Krajské pobočky ÚP ČR. Jedná se o projekty: Práce bez bariér na Vysočině, Pracujeme s omezením v Olomouckém kraji, Zdravotní postižení není hendikep v Karlovarském kraji, Šance pro zdravotně postižené ve Středočeském kraji a Bez překážek ve Zlínském kraji.

Celková výše rozpočtů těchto projektů je 253,8 mil. Kč a ke konci roku 2021 bylo podpořeno 1 761 osob, projekty jsou realizovány do 6/2022. Cílová skupina OZP se vyskytuje částečně i v dalších 2 regionálních projektech z výzvy č. 10. Jedná se o projekty Život bez bariér v Jihomoravském kraji a Návrat do práce v Pardubickém kraji, v nichž jsou vedle OZP cílovou skupinou dlouhodobě nezaměstnaní nebo osoby pečující o děti do 15 let věku. Zároveň se počítá s prodloužením uvedených projektů do 30. 4. 2023 (projekt Zdravotní postižení není hendikep pouze do 31. 12. 2022) a celkovým navýšením rozpočtů projektů o cca 11,9 mil. Kč.

V rámci IP 1.4 OPZ pokračovala v roce 2021 realizace systémového projektu „Rozvoj systému podpory zaměstnávání osob se zdravotním postižením na volném trhu práce“, která byla zahájena v červnu 2017. Hlavním cílem projektu je posílit personální kapacity Úřadu práce v oblasti zaměstnávání osob se zdravotním postižením. Nově přijatí a v rámci projektu proškolení poradci pro OZP a koordinátoři zaměstnávání OZP zajišťují poskytování poradenských služeb pro osoby se zdravotním postižením pro jejich stávající i potenciální zaměstnavatele. V rámci projektu také dochází k nastavení efektivního systému práce se skupinou osob se zdravotním postižením a k vytvoření a udržování regionální partnerské sítě subjektů spolupracujících v oblasti pracovní rehabilitace a zaměstnávání OZP. Realizace projektu je plánována do ledna 2023, celkový rozpočet projektu je 241 mil. Kč.

V rámci Operačního programu Zaměstnanost jsou vedle podpory realizované na ÚP ČR realizovány projekty neziskových, vzdělávacích a poradenských organizací, které jsou zaměřeny na zvýšení zaměstnanosti osob se zdravotním postižením (z řad uchazečů a zájemců o zaměstnání a i neaktivních, na ÚP ČR neevidovaných osob). Tyto projekty nezávisle doplňují aktivity ÚP ČR a zahrnují projekty zaměřující se např. na osoby s tělesným postižením (po úrazech páteře, se zrakovým či sluchovým postižením), s mentálním postižením, s duševním onemocněním či jiným speciálním postižením. V roce 2021 některé projekty ukončily realizaci a další pokračovaly v realizaci. Vzhledem k závěru programového období OPZ nebyly vyhlášovány výzvy pro nové projekty. Celkem proběhla realizace 41 takových projektů o celkovém objemu cca 220 mil Kč (projekty jsou realizovány v rozmezí let 2017 – 2022) a mají podpořit celkem cca 2 200 osob, konkrétně v roce 2021 zůstávalo v realizaci 20 projektů o objemu 130 mil Kč.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Plněno.

Opatření 11.1.7 Nadále podporovat a rozvíjet projekty zrealizované v součinnosti MZe, Agrární komory ČR a francouzské sociální zemědělské pojišťovny MSA za účelem pracovní rehabilitace osob se zdravotním postižením formou jejich zaměstnávání v zemědělství. Vytvářet podmínky tak, aby osoby se zdravotním postižením měly možnost uplatnit své schopnosti při práci na farmách a v řemeslech souvisejících s životem na venkově.

Termín: průběžně

Gestor: MZe

Indikátor: Je vyhlášován dotační program s uvedenou podporou.

PLNĚNÍ MZe:

Sociální projekty MZe, vzniklé v polovině 90. let ve spolupráci s Agrární komorou ČR a francouzskou sociální pojišťovnou MSA zaměřené na rehabilitaci lehce mentálně postižených jejich zaměstnáváním

v provozu zemědělských farem a chráněných dílen, se z původních dvou malých center v jižních a východních Čechách rozvinuly na síť chráněných dílen a pracovišť v obcích Týn nad Vltavou, Čihovice, Temelín, Chrášťany, Chelčice, Lomnice nad Lužnicí a Třeboň (Jihočeský kraj) a Neratov, Bartošovice a Žamberk (Královéhradecký a Pardubický kraj). Obě centra se tak stala na regionální úrovni jedním z nejvýznamnějších zaměstnavatelů osob se zdravotním postižením. Kromě toho plní i funkci kulturních, školících, vzdělávacích, sociálních a poradenských center. Na jejich rozvoj a provoz poskytlo v roce 2021 MZe neinvestiční dotaci ve výši 3,9 mil. Kč.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Plněno.

11.2 Cíl: Podpora zaměstnávání osob se zdravotním postižením ve veřejném sektoru.

Opatření 11.2.2 Podporovat zvyšování počtu zaměstnaných osob se zdravotním postižením a předkládat informaci o vývoji zaměstnanosti osob se zdravotním postižením v jednotlivých resortech.

Termín: průběžně

Gestor: všechny resorty, ÚV

Indikátor: Vývoj počtu zaměstnaných osob se zdravotním postižením (posuzuje se meziroční pokles či nárůst tohoto počtu).

Plnění:

Resort	Průměrný počet zaměstnanců	Povinný počet zaměstnanců se ZP	Skutečný počet zaměstnaných mužů se ZP	Skutečný počet zaměstnaných žen se ZP	Skutečný počet zaměstnaných OZP	Plnění povinného počtu zaměstnanců se ZP skutečným zaměstnáváním v %	Odběr výrobků a služeb (nahrazující počet zaměstnaných OZP) přepočtený na osoby	Počet osob, za který byl proveden odvod do státního rozpočtu	Odvod do státního rozpočtu v Kč
MD	423,07	16,92	3	2	5	1,5	0,34	6,4	942 847
ŘVC	29,11	1,16	0	1	1	0,60	0	0,56	48 456
ŘLP rok 2020	1 048,63	41,94	3	2	5	0,47	0	33,60	2 907 324
SPS	84,21	3,36	1	0	1	1	1,65	0,71	65 759
DÚ	106,22	4,24	0	0,75	0,75	0,75	1,22	2,27	210 242
ÚCL	151,13	6,04	6	1	7	4,87	0,63	0,54	50 014
SFDI	118,84	4,75	0	1	1	3,48	5,46	0	0

CSPSD	101,57	4,06	0,07	0	0,07	0,07	0,43	3,56	329 719
ŘSD	2171,44	86,85	25	24	49	56,81	3,7	26,34	2 439 545
SŽ	18302,53	732,10	122	68	190	210,44	115,34	406,32	37 632 343
MF	1 226,45	49,06	12	9	21	23,68	0,67	24,71	2 288 578
GŘC	1 431,81	57,27	23,87	23	46,87	3,27	12,30	0	0
GFŘ	12 632,70	505,30	94	250	343,96	68,1	115,17	46,17	4 276 150
ÚZSVM	1640,88	65,63	18	36	54	3,76	26,10	0	0
STC	370,70	14,82	7	2	10,37	2,8	5,44	0	0
MK	271,91	10,87	1,37	3,65	5,02	46,18	0	5,85	541 813
NK ČR	457,48	18,34	1	6	7	38	13,74	0	0
MZK	192,63	7,7	6,5	4,33	10,83	5,62	0	0	0
KTN	42,38	1,69	4	1	5	12,36	0	0	0
NPÚ	2038,26	81,53	57,05	26,22	83,27	102,14	0	0	0
NM	455,53	18,22	13	4	17	4,34	2,87	0	0
MZM	186,87	7,47	11	15	26	4	0	0	0
SZM	111,98	4,47	1,5	0,9	2,4	53,69	0,91	1,16	107 437
NGP	210,76	8,43	3	8	11	130	0	0	0
UM	90,1	3,604	0	1	1	1	2,604	0	0
MGB	138,6	5,54	8	6	14	10,1	0	0	0
MUO	98,06	3,92	1	6	7	178,57	0	0	0
MSB	29,01	1,16	1	1	2	6,89	0	0	0
NTM	154	6	4	4	8	100	0	0	0
TMB	99,53	3,98	3	1	6	10,05	16,06	0	0

NMP	156,68	6,26	3,1	2	5,10	5,10	0	1,16	107 437
HMT	37,46	1,49	2	0	2	5,34	0	0	0
NÚLK	51,69	2,06	1,14	1,55	2,69	100	0	0	0
NIPOS	56,94	2,27	0	2,46	2,46	2,46	0	0	0
MMR	756,92	30,27	5	9	14	55	0,44	13,25	1 227 182
MO	1986,71	79,46	3	7	10	0,48	8,26	60,49	5 234 049
MPO	847,75	33,91	5	10	15	23,41	3,10	7,40	685 370
MPSV	1353,01	54,12	3	26,61	29,61	55	35,78	0	0
MSp	410,74	16,42	0	1	1	0,24	2,53	12,89	1 193 840
IKSP	23,8	0	0	0	0	0	0	0	0
JA	62,2	2,48	2	2	4	6,4	0	0	0
PMS	517,15	20,68	1	3	4	5,61	15,99	0	0
RT	34,62	1,38	0	2,46	2,46	7,11	0	0	0
VS ČR	4382,80	175,31	27,75	47,17	74,92	1,95	61,03	28,75	2 662 754
MŠMT	898,32	35,93	3	9	12	35,43	17,62	5,58	516 806
MV	4783,17	191,31	60	43	68	132,76	4,39	79,36	7 350 127
MZ	463,96	18,55	1	3	4	14,87	9,64	6,15	569 598
MZe	678,90	27,15	9,86	3,67	13,53	49,83	17,18	0	0
MZV	1871,02	74,84	4	6	10	9,98	12,35	52,51	4 863 345
MŽP	552,35	22,09	4	4	8	10,38	0	11,71	1 084 551
ÚV	490,04	19,6	3	3	6	30,61	14,67	0	0

ŘVC – Ředitelství vodních cest ČR, ŘLP – Řízení letového provozu ČR, SPS – Státní plavební správa, DÚ – Drážní úřad, ÚCL - Úřad pro civilní letectví, SFDI – Státní fond dopravní infrastruktury, CSPSD – Centrum služeb pro silniční dopravu, ŘSD – Ředitelství silnic a dálnic ČR, SŽ – Správa železnic

GŘC – Generální ředitelství cel, GFŘ – Generální finančního ředitelství, ÚZSVM – Úřad pro zastupování státu ve věcech majetkových, STC – Státní tiskárna cenin

NK ČR – Národní knihovna ČR, MZK – Moravská zemská knihovna, KTN – Knihovna a tiskárna pro nevidomé K. E. Macana, NPÚ – Národní památkový ústav, NM – Národní muzeum, MZM – Moravské zemské muzeum, SZM – Slezské zemské muzeum, NGP – Národní galerie v Praze, UM - Uměleckoprůmyslové museum, MGB - Moravská galerie v Brně, MUO – Muzeum umění Olomouc, MSB – Muzeum skla a bižuterie v Jablonci nad Nisou, NTM – Národní technické muzeum, TMB – Technické muzeum v Brně, NMP – Národní muzeum v přírodě, HMT – Husitské muzeum v Táboře, NÚLK - Národní ústav lidové kultury ve Strážnici, NIPOS - Národní informační středisko pro kulturu

IKSP – Institut pro kriminologii a sociální prevenci, JA – Justiční akademie, PMS – Probační a mediační služba, RT – Rejstřík trestů, VS ČR – Vězeňská služba ČR

Resort	Období	Skutečný počet zaměstnaných OZP	Skutečný počet zaměstnaných mužů se ZP	Skutečný počet zaměstnaných žen se ZP
MD	2020	266,91	159,91	107
	2021	259,82	160,07	99,75
MF	2020	14	7	7
	2021	21	12	9
GŘC	2020	44,54	23,96	20,58
	2021	46,87	23,87	23,00
GŘŘ	2020	353,76	100	254
	2021	343,96	94	250
ÚZSVM	2020	54	16	38
	2021	54	18	36
STC	2020	12	8	4
	2021	10	7	3
MK	2020	9,03	3,86	5,17
	2021	5,02	1,37	3,65
NK ČR	2020	7,48	1,48	6,00
	2021	7,00	1,00	6,00
MZK	2020	12	7	5
	2021	13	8	5
KTN	2020	5	4	1
	2021	5	4	1
NPÚ	2020	81,72	59,20	22,52
	2021	83,27	57,05	26,22
NM	2020	13	12	1
	2021	17	13	4
MZM	2020	22	10	12
	2021	26	11	15
SZM	2020	3	2	1
	2021	3	2	1
NGP	2020	11	2	9
	2021	11	3	8
UM	2020	1	0	1
	2021	1	0	1

MGB	2020	12	6	6
	2021	14	8	6
MUO	2020	7	0	7
	2021	7	1	6
MSB	2020	2	1	1
	2021	2	1	1
NTM	2020	8	4	4
	2021	8	4	4
TMB	2020	7	3	4
	2021	6	3	3
NMP	2020	5,16	3,16	2
	2021	5,10	3,1	2
HMT	2020	2	2	0
	2021	2	2	0
NÚLK	2020	2,28	0,69	1,59
	2021	2,69	1,14	1,55
NIPOS	2020	2,40	0	2,40
	2021	2,46	0	2,46
MMR	2020	16	6	10
	2021	14	5	9
MO	2020	10	3	7
	2021	10	3	7
MPO	2020	14	4	10
	2021	15	5	10
MPSV	2020	24	5	19
	2021	18	3	15
MSp	2020	3	1	2
	2021	1	0	1
IKSP	2020	0	0	0
	2021	0	0	0
JA	2020	4	2	2
	2021	4	2	2
PMS	2020	4	1	3
	2021	4	1	3
RT	2020	3	0	3

	2021	3	0	3
VS ČR	2020	71	28	43
	2021	75	28	47
MŠMT	2020	16	5	11
	2021	16	4	12
MV	2020	96	38	58
	2021	91	37	54
MZ	2020	3	0	3
	2021	4	1	3
MZe	2020	13,49	9	4,49
	2021	13,53	9,86	3,67
MZV	2020	9	4	5
	2021	10	4	6
MŽP	2020	7	4	3
	2021	8	4	4
ÚV	2020	6	3	3
	2021	6	3	3

GŘC – Generální ředitelství cel, GŘ – Generální finančního ředitelství, ÚZSVM – Úřad pro zastupování státu ve věcech majetkových, STC – Státní tiskárna cenin

NK ČR – Národní knihovna ČR, MZK – Moravská zemská knihovna, KTN – Knihovna a tiskárna pro nevidomé K. E. Macana, NPÚ – Národní památkový ústav, NM – Národní muzeum, MZM – Moravské zemské muzeum, SZM – Slezské zemské muzeum, NGP – Národní galerie v Praze, UM - Uměleckoprůmyslové museum, MGB - Moravská galerie v Brně, MUO – Muzeum umění Olomouc, MSB – Muzeum skla a bižuterie v Jablonci nad Nisou, NTM – Národní technické muzeum, TMB – Technické muzeum v Brně, NMP – Národní muzeum v přírodě, HMT – Husitské muzeum v Táboře, NÚLK - Národní ústav lidové kultury ve Strážnici, NIPOS - Národní informační středisko pro kulturu

IKSP – Institut pro kriminologii a sociální prevenci, JA – Justiční akademie, PMS – Probační a mediační služba, RT – Rejstřík trestů, VS ČR – Vězeňská služba ČR

STANOVISKO K PLNĚNÍ:

Plněno: MPO, MZ, MZV, MŽP

Částečně plněno: MF, MK, MO, MSp, MŠMT, MZe, ÚV

Neplněno: MD, MMR, MPSV (chybí údaje z ČSSZ a ÚP ČR), MV

Oblast č. 12: Posuzování zdravotního stavu pro jednotlivé subsystémy sociálního zabezpečení

Opatření obsažená v této oblasti jsou zaměřena především na hledání možností, jak zpřesnit a zkvalitnit systém posuzování zdravotního stavu pro jednotlivé subsystémy sociálního zabezpečení. Základním úkolem pro následující období je provedení revize celého systému posuzování, neboť i přes řadu opatření se současný systém lékařské posudkové služby potýká s dlouhými lhůtami při vyřizování žádostí. Je proto nezbytné nastavit systém posuzování tak, aby byly nejen dodržovány stanovené lhůty, ale aby byla zajištěna i průkaznost a co největší objektivita vydávaných posudků.

12.1 Cíl: Kvalitní systém posuzování zdravotního stavu pro účely sociálního zabezpečení.

Opatření 12.1.5 Zvyšovat povědomí praktických lékařů o nezbytnosti přesného a náležitého vyplňování formulářů lékařské posudkové služby dle zjištěného zdravotního stavu pacienta pro účely sociálního zabezpečení.

Termín: průběžně

Gestor: MPSV, MZ

Indikátor: Ve sledovaném období proběhlo školení a/nebo byl vypracován informační materiál na uvedené téma.

PLNĚNÍ MPSV:

Náplní specializovaného předatestačního vzdělávání v oboru všeobecné praktické lékařství je znalost právních předpisů týkajících se posudkové činnosti, její praktické zvládání vč. znalosti postupů při vypracování podkladů pro posouzení a vykazování součinnosti s orgány sociálního zabezpečení. V součinnosti s MZ budou osloveny Společnost praktického lékařství ČSL JEP a Sdružení praktických lékařů ČR ohledně jejich dalších potřeb při edukaci a plnění povinností lékařů v oboru všeobecného lékařství vyplývajících z platné právní úpravy v oblasti sociálního zabezpečení, za spolupráce s Katedrou posudkového lékařství IPVZ.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Plněno.

PLNĚNÍ MZ:

V souvislosti s tímto opatřením byla koordinátorkou Ministerstva zdravotnictví pro osoby se zdravotním postižením navázána komunikace s Ministerstvem práce a sociálních věcí a s Českou společností posudkového lékařství ČLS JEP. V průběhu tohoto roku jsou plánována jednání za účelem kultivace problematiky přesného a náležitého vyplňování formulářů lékařské posudkové služby dle zjištěného zdravotního stavu pacienta pro účely sociálního zabezpečení. Dále je plánováno zapojení zástupců Odborné společnosti praktických dětských lékařů ČLS JEP a Sdružení všeobecných lékařů ČR a Společnosti všeobecného lékařství ČLS JEP.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Plněno.

Opatření 12.1.6 Spolupracovat s VVOZP při upřesňování metodických pravidel posuzování zdravotního stavu a jeho důsledků.

Termín: průběžně

Gestor: MPSV

Spolugestor: VVOZP

Indikátor: Ve sledovaném období proběhly konzultace na toto téma.

PLNĚNÍ MPSV:

V rámci plnění tohoto opatření spolupracuje VVOZP s MPSV, zejména pak s odborem, v jehož gesci je posudková služba, při upřesňování metodických pravidel posuzování zdravotního stavu a jeho důsledků.

V návaznosti na plnění úkolů vycházejících z vládou schváleného Podnětu k řešení situace života osob s PAS a jejich rodin, a to zejména v části týkající se posudkové praxe, proběhl za účasti zástupců MPSV, odborníků z řad psychiatrů a klinických psychologů a zástupců patientských organizací zastupujících osoby s duševním onemocněním v prosinci 2021 Kulatý stůl na téma duševních onemocnění. Setkání bylo zaměřeno na potřeby osob s duševním onemocněním ve vztahu k posuzování zdravotního stavu pro účely pojistných a nepojistných sociálních dávek.

Nadále probíhala spolupráce mezi VVOZP a MPSV při upřesňování metodických pravidel posuzování zdravotního stavu a jeho důsledků zejména v rámci přípravy novely zákona č. 329/2011 Sb., o poskytování dávek osobám se zdravotním postižením a o změně souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů. Byly konzultovány možnosti pro rozšíření okruhu zdravotních postižení, která by odůvodňovala přiznání nároku na zvláštní pomůcku na pořízení motorového vozidla. Záměrem bylo umožnit nárok na pořízení motorového vozidla také osobám se závažným funkčním dopadem poruch autistického spektra, které nemohou z důvodu těžké poruchy chování s projevy agrese využívat prostředky hromadné dopravy a potřebují proto individuální přepravu motorovým vozidlem, s vysoce individualizovaným nastavením kritérií a zacílením na nejtěžší stavy. Dalším diskutovaným tématem bylo umožnit přístup k příspěvku na zvláštní pomůcku také osobám bez ohledu na to, v jaké době vzniklo jejich mentální postižení, tj. nejen osobám s mentální retardací ale i demencí, která je provázena úbytkem kognitivních funkcí, změnami osobnosti, poruchami orientace, inkontinencí, těžkými poruchami chůze a mobility a další symptomatologií. Změny v okruhu osob s nárokem na příspěvek na zvláštní pomůcky byly promítnuty do právních předpisů a v roce 2021 byl přijat zákon č. 252/2021 Sb., kterým se mění zákon č. 329/2011 Sb., o poskytování dávek osobám se zdravotním postižením a o změně souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů a také vyhláška č. 442/2021 Sb., kterou se mění vyhláška č. 388/2011 Sb., o provedení některých ustanovení zákona o poskytování dávek osobám se zdravotním postižením, ve znění pozdějších předpisů. Účinnost obou právních předpisů je od 1. 1. 2022.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Plněno.

PLNĚNÍ VVOZP:

V rámci plnění tohoto opatření probíhala v loňském roce spolupráce mezi sekretariátem VVOZP a MPSV, a především pak s jeho odborem posudkové služby, při upřesňování metodických pravidel posuzování zdravotního stavu a jeho důsledků zejména v rámci přípravy novely zákona č. 329/2011 Sb., o poskytování dávek osobám se zdravotním postižením. Byly konzultovány možnosti pro rozšíření okruhu zdravotních postižení, která by odůvodňovala přiznání nároku na zvláštní pomůcku na pořízení motorového vozidla.

Záměrem bylo umožnit nárok na pořízení motorového vozidla také osobám se závažným funkčním dopadem poruch autistického spektra, aniž je u nich přítomno mentální postižení určité hloubky. Některé osoby s pervazivní duševní poruchou, která není provázena mentální retardací, nemohou z důvodu těžké poruchy chování s projevy agrese využívat prostředky hromadné dopravy, zejména pak k doježdění za vzděláváním a ke styku s okolím, a potřebují proto individuální přepravu motorovým vozidlem. Je třeba, aby nastavené kritérium bylo vysoce individualizované a zacílené na nejtěžší stavy.

Dalším diskutovaným tématem bylo umožnit přístup k příspěvku na zvláštní pomůcku také osobám bez ohledu na to, v jaké době vzniklo jejich mentální postižení, tj. nejen osobám s mentální retardací ale i demencí. Záměrem je, aby nárok na příspěvek na zvláštní pomůcku měly vedle osob s retardací i osoby s demencí, tj. vážným duševním postižením vzniklým v průběhu života (po druhém roce věku), které je provázeno úbytkem kognitivních funkcí, změnami osobnosti, poruchami orientace, inkontinencí, těžkými poruchami chůze a mobility a další symptomatologií. Demenci s jejími důsledky na mobilitu lze prokázat psychiatrickým, neurologickým nebo geriatrickým lékařským vyšetřením.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Plněno.

Oblast č. 13: Pečující osoby

Důležitou součástí kvalitního života i naplnění práva na nezávislý život v komunitě je setrvání ve svém přirozeném sociálním prostředí. K tomu je však potřeba vysoká míra soběstačnosti. Pokud tomu tak není, je potřebná pomoc a podpora zajišťována nabídkou sociálních služeb nebo prostřednictvím pečujících osob, a to zejména z řad rodiny, ale i přátel či sousedů. Právě pomoc tzv. neformálních pečujících, většinou z řad rodinných příslušníků, patří k nejdůležitějším formám pomoci při zajišťování dlouhodobé péče v domácím prostředí. Vysoká náročnost spojená s péčí o osobu blízkou se promítá nejen do života osoby závislé na pomoci jiné fyzické osoby, ale také do všech aspektů života ostatních členů rodiny. Tato činnost znamená pro pečující osoby zpravidla vysokou psychickou i fyzickou zátěž, nedostatek volného času, často i omezení vlastní výdělečné činnosti.

Je proto nezbytné, aby byla přijata a podporována taková opatření, která by pečujícím osobám zajistila vedle potřebného hmotného zabezpečení také možnost využívat odpovídající sociální služby a další vhodnou podporu tak, aby byly minimalizovány negativní dopady související s výkonem této péče.

13.1 Cíl: Podpora pečujících o osoby se zdravotním postižením.

Opatření 13.1.1 Navrhnout zařazení neformálních pečujících do cílových skupin sociálních služeb.

Termín: 31.12.2021

Gestor: MPSV

Indikátor: Byl vypracován a do legislativního procesu předán návrh právní úpravy zahrnující pečující osoby mezi cílovou skupinu sociálních služeb.

PLNĚNÍ MPSV:

V prosinci 2020 byla vládě předložena novela zákona č. 108/2006 Sb., o sociálních službách. Novela obsahovala i návrh na zařazení neformálních pečujících jako cílové skupiny sociálních služeb a konkrétní činnosti zaměřené na jejich podporu. Novelu se však v roce 2021 nepodařilo prosadit. Změna zákona o sociálních službách je prioritou i nového vedení MPSV, předložení vládě je plánováno na listopad 2022.

V rámci Národní strategie ochrany práv dětí na období 2021–2029 je jeden ze šesti klíčových cílů věnován aktivnímu vyrovnavání příležitostí znevýhodněných dětí. Tento cíl je naplňován opatřením B1 I. akčního plánu „Vznik garantované sítě podpory rodin a služeb pro děti a rodiny“.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Nesplněno. Navržen posun termínu do 31.12.2023.

Oblast č. 14: Participace osob se zdravotním postižením a jejich organizací na politickém a veřejném životě

Organizace osob se zdravotním postižením, zejména spolky, zajišťují nezbytné propojení osob se zdravotním postižením s veřejnou správou, pomocí konzultací a připomínek významně přispívají k formulacím opatření vedoucích k naplňování specifických potřeb a zájmů osob se zdravotním postižením. Poskytují také širokou škálu potřebných služeb (sociální služby, sociální rehabilitaci atd.) a zajišťují i poradenství a osvětovou činnost cílenou nejen na osoby se zdravotním postižením, ale i na jejich rodiny a veřejnost, čímž významně napomáhají integraci osob se zdravotním postižením do společnosti. Jejich činnost proto musí být podporována, a to zejména vhodnými dotačními programy. Je rovněž důležité prohlubovat spolupráci těchto organizací s veřejnou správou i ostatními sociálními partnery.

Právo podílet se na politickém a veřejném životě je dále naplňováno prostřednictvím volebního práva, které by jako jedno ze základních práv nemělo být omezováno.

14.1 Cíl: Osoby se zdravotním postižením se podílejí na správě věcí veřejných.

Opatření 14.1.1 Spolupracovat se zástupci organizací osob se zdravotním postižením při formulování opatření veřejné správy a při přípravě podkladů pro mezinárodní jednání, která se týkají osob se zdravotním postižením.

Termín: průběžně

Gestor: všechny resorty, VVOZP

Indikátor: Opatření veřejné správy, která mají dopad na osoby se zdravotním postižením, byla konzultována se zástupci organizací osob se zdravotním postižením.

PLNĚNÍ MD:

Ministerstvo dopravy spolupracovalo s organizacemi zastupujícími jednotlivé skupiny osob se zdravotním postižením po celý rok. Příkladem je tvorba Metodického pokynu podle opatření 2.4.1 NPPRP, při které jsme oslovili Národní radu osob se zdravotním postižením, Sjednocenou organizaci nevidomých a slabozrakých, Asociaci organizací neslyšících, doslýchavých a jejich přátel, Společnost pro podporu lidí s mentálním postižením v České republice, z.s. a Vládní výbor pro osoby se zdravotním postižením. Připomínky příslušných organizací byly využity nejen při tvorbě Metodického pokynu, ale budou uplatněny i v legislativních pracích v následujícím období.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Plněno.

PLNĚNÍ MF:

Pokud bude Ministerstvo financí a jím podřízené organizace vydávat opatření nebo připravovat podklady pro mezinárodní jednání, budou tyto návrhy konzultovány se zástupci osob se zdravotním postižením. V roce 2021 nebyla provedena žádná legislativní, organizační ani technická opatření, která se týkají života osob se zdravotním postižením.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Plněno.

PLNĚNÍ MK:

V souvislosti s projednáváním zákona o službách platform pro sdílení videonahrávek došlo 15. července 2021 k pracovnímu setkání se zástupci ASNEP (Asociace organizací neslyšících, nedoslýchavých a jejich přátel), SONS (Sjednocená organizace nevidomých a slabozrakých České republiky) a sekretariátu Vládního výboru pro osoby se zdravotním postižením.

Samostatné oddělení autorského práva plnilo úkoly, které na mezinárodní smlouvy a s nimi související předpisy EU navazují. V únoru 2021 byly poskytnuty informace Evropské komisi podle čl. 10 směrnice (EU) 2017/1564 (tzv. Marrakesh Directive) pro přípravu zprávy Evropské komise o dostupnosti určitého autorskoprávně chráněného obsahu pro osoby se zdravotním postižením.

V říjnu 2021 byly poskytnuty informace WIPO k dotazníku ke stavu implementace Marrákešské smlouvy WIPO pro nevidomé.

V prosinci 2021 byly poskytnuty informace pro SONS, resp. EBU, ohledně národní implementace Marrákešské smlouvy WIPO a souvisejících předpisů EU (ohledně povinností tzv. oprávněných subjektů).

Národní muzeum dlouhodobě spolupracuje s řadou organizací s pražskou i celorepublikovou působností, které sdružují osoby se zdravotním postižením. V jednotlivých objektech probíhají v oblasti bezbariérovosti (stavební úpravy, dodržování předmětných předpisů, zkušební jízdy osob využívajících vozík) pravidelné konzultace s *Pražskou organizací vozíčkářů*, o. s. Muzeum již řadu let spolupracuje s *Centrem pro dětský sluch Tamtam*, o. p. s., a to zejména na cyklu pravidelných komentovaných prohlídek objektů a výstav Národního muzea s tlumočením do českého znakového jazyka a s přepisem řeči do textové podoby. Na cyklu prohlídek, které v roce 2021 probíhaly v době

rozvolněných epidemických opatření dvakrát až třikrát měsíčně, se podílela i *Česká unie neslyšících*, z. ú., a *Centrum pro dětský sluch Tamtam*, o. p. s., ve spolupráci s Ústavem jazyků a komunikace neslyšících Filozofické fakulty Univerzity Karlovy zabezpečují také překlad a tlumočení virtuálních výstav a dalšího digitálního obsahu pro potřeby uživatelů z komunity N/neslyšících. V závěru roku 2021 byla navázána aktivní spolupráce se spolkem *SONS – Sjedená organizace nevidomých a slabozrakých České republiky*, z. s., v jejímž rámci proběhly konzultace ve věci možností zvýšení přístupnosti objektů NM pro osoby se zrakovým postižením a realizace audio pozvánky do Národopisného muzea pro lidi se zrakovým postižením. V roce 2021 probíhalo také čerpání dvouleté smlouvy o spolupráci, uzavřené v roce 2020 s *Národní radou osob se zdravotním postižením České republiky*, z. s. Spolupráce se týkala především přípravy a testování bezbariérového prostředí rekonstruované Historické budovy NM a jejího zpřístupnění pro návštěvníky se sníženou schopností pohybu a orientace a odborných konzultací a metodické podpory při přípravě nových expozic Historické budovy NM.

Slezské zemské muzeum v roce 2021 navázalo spolupráci s paní Alenou Hejčovou, která zastupuje *Metodické centrum odstraňování bariér SONS ČR*. Muzeum s ní konzultovalo změny, které by vedly k většímu zpřístupnění sbírky pro návštěvníky se zrakovým handicapem, a to konkrétně v expozicích Národního památníku II. světové války.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Plněno.

PLNĚNÍ MMR:

V rámci přípravy programového období 2021 – 2027 pořádal MMR-NOK řadu jednání, jak na vnitrostátní úrovni, tak se zástupci Evropské komise. V souvislosti s přípravou Dohody o partnerství probíhala meziresortní připomínkování, k níž partneři a zástupci osob se zdravotním postižením, prostřednictvím Rady vlády pro nestátní neziskové organizace, vznášeli své podněty a požadavky. Postup přípravy programového období 2021 – 2027 a Dohody o partnerství, vč. možnosti připomínkování jejích draftů, byl projednáván při pravidelných jednáních Rady pro EU fondy na pracovní úrovni, jejíž jsou členy Rada vlády pro nestátní neziskové organizace a Asociace nestátních neziskových organizací. Zároveň MMR - NOK uskutečnil sérii kulatých stolů a online konferencí, na nichž seznamoval s přípravou programového období 2021 – 2027 a Dohody o partnerství všechny partnery a širokou veřejnost.

Doplňujeme ještě, že odbor mezinárodních vztahů v „Systému vzdělávání pro implementační strukturu EU fondů – odborné kurzy“ věcně připravil vzdělávací program „Problematika zdravotního postižení“ (ve spolupráci s MPSV, odborem sociálních služeb a sociální péče). Vzdělávací program bude součástí odborného vzdělávání zaměstnanců implementační struktury EU fondů.

Dále v Monitorovacím výboru IROP 2021 – 2027 byl nominován člen za Národní radu osob se zdravotním postižením ČR, který bude mít k dispozici k připomínkám veškeré, pro Monitorovací výbor IROP 2021 - 2027 relevantní, podklady (např. kritéria hodnocení výzev IROP).

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Plněno.

PLNĚNÍ MO:

Podmínky přijetí a výkonu služebního poměru vojáka z povolání nebo vojáka v záloze určené právními předpisy vylučují zařazení osob se zdravotním postižením do služebního poměru vojáka z povolání nebo vojáka v záloze. Proto při formulování opatření veřejné správy a při přípravě podkladů pro mezinárodní jednání není spolupráce se zástupci organizací osob se zdravotním postižením relevantní.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Plněno.

PLNĚNÍ MPO:

Zástupce Sekce hospodářské politiky a podnikání na MPO je členem Odborné skupiny Vládního výboru pro osoby se zdravotním postižením pro přístupnost veřejné správy a veřejných služeb a podílí

se společně s dalšími zástupci MPO, jenž jsou rovněž členy této odborné skupiny, na řešení problematiky osob se zdravotním postižením.

MPO je připraveno spolupracovat v rámci jednání zástupců organizací osob se zdravotním postižením při formulaci a přípravě opatření veřejné správy v oblasti zaměstnávání osob se zdravotním postižením.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Plněno.

PLNĚNÍ MPSV:

V roce 2021 byla zahájena tvorba Metodického materiálu zaměřeného na transformaci sociálních služeb pro osoby s vysokou mírou podpory. Pracovní tým tvořili i zástupci poskytovatelů sociálních služeb zaměřených na osoby se zdravotním postižením, např. sociální služby v Kynšperku nad Ohří, příspěvková organizace, či Charita Česká republika. Materiál bude dokončen v průběhu roku 2022.

Na konci roku 2021 začaly práce na tvorbě Akčního plánu pro deinstitucionalizaci, do nichž je zapojena organizace Jednota pro deinstitucionalizaci. Práce budou pokračovat v roce 2022.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Plněno.

PLNĚNÍ MSp:

Ministerstvo spravedlnosti dlouhodobě konzultuje agendu, která má dopad na práva osob se zdravotním postižením, se všemi relevantními aktéry, včetně organizací osob se zdravotním postižením. Ministerstvo spravedlnosti využívá jak možnosti přímé komunikace s konkrétními organizacemi, které se vybraným tématům dlouhodobě věnují, tak možnosti setkání v rámci odborných konferencí i dalších vzdělávacích akcí. Zástupci Ministerstva spravedlnosti jsou pak členy mnoha pracovních skupin, kde jsou zúčastněny i organizace osob se zdravotním postižením. V roce 2022 započne Ministerstvo spravedlnosti práce na analýze zabývající se platnou právní úpravou svéprávnosti a podpůrných opatření. Mělo by se přitom jednat o komplexní analýzu stávajícího nastavení systému. Ministerstvo spravedlnosti již v této věci během roku 2021 jednalo se členy odborné skupiny pro podporu osob s omezenou schopností právně jednat při Úřadu vlády a přizvalo je ke spolupráci na daném materiálu. Dokument, včetně návrhu opatření, by měl být vytvářen ve znamení participace osob se zdravotním postižením.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Plněno.

PLNĚNÍ MŠMT:

Zástupci organizací osob se zdravotním postižením se vyjadřují k legislativním opatřením i koncepčním materiálům. Pro příklad je možné uvést, že jednou z alternativ při konání maturitní či přijímací zkoušky s uzpůsobenými podmínkami je český znakový jazyk. Na přípravě zadání spolupracují pracovníci Centra pro zjišťování výsledků vzdělávání s odborníky na danou problematiku.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Plněno.

PLNĚNÍ MV:

Ministerstvo vnitra má několik zaměstnanců odborných útvarů jako členy Odborné skupiny Vládního výboru pro osoby se zdravotním postižením pro přístupnost veřejné správy a veřejných služeb a ti se podílí společně s dalšími zástupci Ministerstva vnitra na řešení problematiky osob se zdravotním postižením.

Konkrétně se v této době Ministerstvo vnitra zabývá tematikou Easy-to-read a je připraveno spolupracovat v případě potřeby se zástupci organizací osob se zdravotním postižením.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Plněno.

PLNĚNÍ MZ:

Na MZ působí Pracovní skupina pro bezpečí pacientů a kvalitu zdravotní péče a Pacientská rada Ministerstva zdravotnictví, jako stálý poradní orgán ministra zdravotnictví za účelem zvýšení ochrany práv pacientů, v rámci této Rady působí i část řešící problematiku zdravotně sociálního pomezí. Oddělení práv pacientů, které je součástí organizační struktury MZ zajišťuje zastoupení pacientů na systémové úrovni, prosazuje jejich podílení na rozhodování ve zdravotnictví. Ministr zdravotnictví a dále ředitel odboru zdravotní péče jsou stálými členy Rady vláda pro osoby se zdravotním postižením. Zde se tedy nachází velmi dobrý prostor k iniciacím jednání za účelem řešení oblastí podpory pro osoby se zdravotním postižením a komunikaci aktuálních problematik.

V roce 2020 byl zvolen zástupce MZ řádným členem Odborné skupiny pro přístupnost veřejné správy a veřejných služeb (OSGA) a je tedy možné flexibilněji reagovat na aktuální požadavky a potřeby ze strany osob se zdravotním postižením napříč aktivitami MZ. V současné době je člen zapojen do řešení problematiky přístupnosti v rámci zpřístupňování informací pro osoby se zdravotním postižením a komunikace jejich dalších potřeb i jako v roce 2021 jmenovaný Koordinátor Ministerstva zdravotnictví pro osoby se zdravotním postižením. Koordinátor vede jednání s dalšími příslušnými odbory za účelem podpory přístupných procesů a výstupů aktivit instituce. S odborem komunikace s veřejností intenzivně spolupracuje při přístupném zveřejňování informací na webových stránkách ministerstva. Koordinátor podává samostatně podněty k řešení problematiky přístupnosti a dalších oblastí týkajících se práv osob se zdravotním postižením, a dále zprostředkovává komunikaci podnětů od zástupců osob se zdravotním postižením. V roce 2021 např. proběhlo několik jednání se zástupci osob se sluchovým postižením ve věci požadavku na úpravu podmínek pro možnosti získávání zdravotní způsobilosti řidičů – profesionálů.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Plněno.

PLNĚNÍ MZe:

V roce 2021 Ministerstvo zemědělství neformulovalo žádná opatření ani nepřipravovalo podklady pro mezinárodní jednání, které by se týkaly osob se zdravotním postižením.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Plněno.

PLNĚNÍ MZV:

V oblasti ochrany lidských práv se zahraniční politika MZV řídí základními principy uvedenými v Koncepti zahraniční politiky ČR a v Koncepti lidských práv a transformační spolupráce. Úkolem politiky podpory lidských práv a transformační spolupráce je mimo jiné pomoci překonávat historické, sociální, kulturní, náboženské a ideologické bariéry rovnosti, a přispívat tak k důstojnému životu všech bez rozdílu. To se týká rovněž ochrany a prosazování práv osob se zdravotním postižením v souladu s naplňováním zásady rovnosti a nediskriminace. Za tímto účelem ČR především aktivně vystupuje v mezinárodních organizacích, včetně Rady OSN pro lidská práva a v rámci jejího Univerzálního periodického přezkumu, a podporuje ochranu lidských práv spojených s rovností a nediskriminací prostřednictvím Programu transformační spolupráce.

Co se týká rozvojové spolupráce, je MZV od roku 2019 signatářem mezinárodní Charty pro zapojování osob s postižením do humanitární odezvy. Její cíle promítá do roční Strategie humanitární pomoci, do dotačních výzev i jednotlivých projektů.

MZV je v rámci plnění úkolů v rámci své působnosti v kontaktu se zástupci nevládních organizací, včetně organizací osob se zdravotním postižením.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Plněno.

PLNĚNÍ MŽP:

Ministerstvo životního prostředí ve sledovaném období nevedlo mezinárodní jednání, která se primárně týkala osob se zdravotním postižením.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Plněno.

PLNĚNÍ VVOZP:

VVOZP spolupracuje se zástupci organizací osob se zdravotním postižením. Nejdůležitější z nich mají zastoupení přímo ve VVOZP. Hlavním partnerem VVOZP je Národní rada osob se zdravotním postižením ČR (dále jen „NRZP ČR“), která je největší střešovou organizací osob se zdravotním postižením v České republice. Tím VVOZP zajišťuje spolupráci státní sféry s nestátní, tj. s organizacemi osob se zdravotním postižením, které se prostřednictvím NRZP ČR mohou na činnosti VVOZP přímo podílet.

Sekretariát VVOZP je ve styku i s dalšími organizacemi osob se zdravotním postižením a rovněž státními, samosprávnými i nestátními zařízeními poskytujícími sociální služby a vzdělání osobám se zdravotním postižením (zařízení sociálních služeb, speciální školy, speciálně pedagogická centra atd.).

Kromě přípravy stanovisek k materiálům pro vládu ČR se sekretariát VVOZP také účastnil prostřednictvím zmocněnkyně vlády pro lidská práva legislativního procesu připomínkováním právních předpisů z hlediska jejich možného dopadu na osoby se zdravotním postižením. Nově připravované nebo novelizované právní předpisy sekretariát rozesílá v elektronické podobě NRZP ČR, která materiály dále distribuuje svým členským organizacím, a dalším vybraným organizacím. Organizace osob se zdravotním postižením mohou své připomínky k právním předpisům zasílat jednotlivým předkladatelům samy nebo je mohou zaslat sekretariátu VVOZP k dalšímu využití. Sekretariát VVOZP připomínky předkládané organizacemi soustřeďoval, vyhodnocoval a předával je zmocněnkyni vlády pro lidská práva k uplatnění.

Všechny organizace osob se zdravotním postižením mají možnost seznámit se s připravovanými předpisy v elektronické knihovně ÚV „Eklep pro veřejnost“ (VeKLEP) <https://apps.odok.cz/kpl>. Tento veřejný portál zpřístupňuje dokumenty legislativní povahy, které jsou určeny pro jednání vlády. Je možné zde sledovat celý průběh přípravy dokumentů, jako jsou např. návrhy zákonů, návrhy jejich změn a další dokumenty legislativní povahy.

Sekretariát VVOZP poskytuje odborné konzultace z oblasti právní ochrany osob se zdravotním postižením a informuje organizace o změnách v legislativě, které se týkají jejich problematiky.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Plněno.

Opatření 14.1.2 Vyhlašovat dotační program Podpora veřejně prospěšných aktivit spolků zdravotně postižených s celostátní působností a zachovat minimálně dosavadní výši finanční podpory tohoto programu.

Termín: průběžně

Gestor: ÚV

Indikátor: Dotační program je vyhlašován v minimálně dosavadní výši finanční podpory.

PLNĚNÍ ÚV:

Rozhodnutím vlády ČR (usnesení ze dne 19.09.2007 č. 1062) je od roku 2008 dotační program Podpora veřejně prospěšných aktivit spolků osob se zdravotním postižením (dále jen „Podpora spolků ZP“) financován z kapitoly 304 Úřadu vlády ČR. Dotační program je zaměřen na podporu spolků osob se zdravotním postižením s celostátní působností. Na tento dotační program byla ve státním rozpočtu pro rok 2021 vyčleněna částka 22.500.000 Kč.

Prostřednictvím sekretariátu VVOZP vyhlásil Úřad vlády ČR pro rok 2021 výzvu k předkládání žádostí o finanční podporu z dotačního programu Podpora spolků ZP s termínem uzávěrky do 21.09.2020. Sekretariát VVOZP přijal celkem 55 žádostí spolků osob se zdravotním postižením s požadavkem v celkové výši 37.112.458 Kč. Předložené projekty posuzovala devítičlenná Komise pro hodnocení projektů v rámci dotačního programu Podpora spolků ZP (dále jen „Komise“). Po vyhodnocení projektů Komisí bylo Úřadem vlády ČR finančně podpořeno 31 projektů, rozděleny byly finanční prostředky ve výši 24.157.049 Kč. Finanční prostředky byly navýšeny provedením rozpočtového opatření, a to přesunem finančních prostředků z mimorozpočtových prostředků, a to z neprofilujících nároků z nespotřebovaných výdajů.

V rámci dotačního programu byly podpořeny projekty obsahující následující aktivity: A) Mezinárodní spolupráce v oblasti vyrovnávání příležitostí pro osoby se zdravotním postižením, B) Účast na realizaci veřejných politik, které se týkají osob se zdravotním postižením, a sledování jejich naplňování, C) Vzdělávací a informační činnost v oblasti vyrovnávání příležitostí pro osoby se zdravotním postižením, D) Organizačně administrativní servis v rámci svépomocných aktivit spolků osob se zdravotním postižením.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Plněno.

14.2 Cíl: Zapojení organizací osob se zdravotním postižením do mezinárodních aktivit.

Opatření 14.2.1 V rámci dotačního programu Podpora veřejně prospěšných aktivit spolků zdravotně postižených podporovat mezinárodní spolupráci organizací osob se zdravotním postižením.

Termín: průběžně

Gestor: ÚV

Indikátor: Dotační program obsahuje podporu uvedených aktivit.

PLNĚNÍ ÚV:

Jednou ze čtyř podporovaných aktivit v rámci dotačního programu Podpora veřejně prospěšných aktivit spolků osob se zdravotním postižením pro rok 2021, který byl vyhlášen Úřadem vlády ČR, byla mezinárodní spolupráce v oblasti vyrovnávání příležitostí pro osoby se zdravotním postižením.

Dotace byly poskytnuty na náklady, které příjemci vznikají na základě jeho členství v mezinárodních organizacích působících v oblasti podpory osob se zdravotním postižením. Z dotace bylo možno hradit příjemcům roční členské poplatky v mezinárodních organizacích, náklady spojené se zajišťováním překladů důležitých dokumentů, zpřístupňováním informací ze zahraničí apod. Dále byly dotovány náklady na zahraniční cesty, pokud souvisely se základním zaměřením činnosti příjemců či s jejich členstvím v mezinárodních organizacích. Z dotace bylo možno hradit náklady na dopravu, ubytování a další nezbytné náklady (stravu a veřejnou hromadnou dopravu) během zahraničního pobytu.

V roce 2021 bylo podpořeno 20 spolků, které se v rámci projektu účastnily zahraničních konferencí, seminářů atd., 18 spolků hradilo z projektu poplatky za členství v zahraničních organizacích (celkem ve 30 zahraničních organizacích).

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Plněno.

14.4 Cíl: Osoby se zdravotním postižením mají zajištěny podmínky k výkonu volebního práva.

Opatření 14.4.1 Prosazováním legislativních a dalších nástrojů podporovat asistenci a další metody dopomoci voličům se zdravotním postižením ve volební místnosti a při používání volební dokumentace.

Termín: 31.12.2021

Gestor: MV

Indikátor: Byly provedeny změny vedoucí ke zlepšení přístupu osob se zdravotním postižením k výkonu volebního práva.

PLNĚNÍ MV:

Volební zákony umožňují občanům se zdravotním postižením vykonat jejich volební právo dle jejich potřeb, a to konkrétně těmito způsoby:

- Asistence při hlasování ve volební místnosti – ze strany jiného voliče, který může v souladu s pokyny voliče se zdravotním postižením za něho hlasovací lístek vybrat/upravit a vložit do úřední obálky, případně i úřední obálku vhodit do volební schránky.
- Hlasování do přenosné volební schránky – pouze v územním obvodu volebního okrsku, pro který byla okrsková volební komise zřízena; při hlasování postupují členové komise tak, aby byla zachována tajnost hlasování.
- Hlasování mimo volební místnost – o hlasování do přenosné volební schránky může požádat také volič, který ze zdravotních důvodů nemůže dojít do volební místnosti, která není bezbariérová, a odhlasuje do přenosné volební schránky např. z přízemí budovy, kde se volební místnost nachází; při hlasování dbají členové okrskové volební komise o zachování tajnosti a důstojnosti hlasování.

V návrhu zákona o správě voleb, na kterém byly znovu zahájeny legislativní práce, je asistence osobám se zdravotním postižením ve volební místnosti upravena podrobněji. Dle návrhu může asistovat jakákoliv osoba, aniž by se muselo jednat o jiného voliče. Na základě žádosti voliče je tak umožněna asistence i ze strany členů okrskové volební komise. Osoba poskytující asistenci je vázána pokyny voliče a s ohledem na tajnost hlasování je povinna zachovat o hlasování voliče mlčenlivost.

MV požádalo obecní úřady prostřednictvím krajských úřadů, aby při výběru volebních místností zohlednily i přístup pro osoby s různým typem zdravotního postižení a upřednostňovaly místnosti s bezbariérovým přístupem. Dále apelovalo na starosty, aby v rámci oznámení o době a místě konání voleb v obci zároveň uvedli i informaci, zda má volební místnost bezbariérový přístup.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Nesplněno. Splnění úkolu souvisí s předložením zákona o správě voleb. Navržen posun termínu do 31.12.2025.

Opatření 14.4.2 Vytvořit veřejný portál s údaji o přístupnosti volebních místností a umožnit voličům se zdravotním postižením změnu volebního okrsku s přihlédnutím k přístupnosti volební místnosti.

Termín: 31.12.2021

Gestor: MV

Indikátor: Je zřízen veřejný portál s údaji o přístupnosti volebních místností a tyto údaje jsou v něm uvedeny. Příslušné právní předpisy obsahují ustanovení, které umožňuje voličům se zdravotním postižením změnu volebního okrsku s přihlédnutím k přístupnosti volební místnosti.

PLNĚNÍ MV:

Zdůvodnění nesplnění:

Stanovený termín 31.12.2021 vycházel z předpokladu, že bude schválen návrh zákona o správě voleb. Tento návrh předpokládal vytvoření informačního systému správy voleb (dále jen „ISVV“) jako nového jednotného informačního zázemí pro administrativní činnosti ve volebních agendách, který bude součástí kritické infrastruktury. Dále ukládal MV, jakožto správci ISSV, zveřejňovat v tomto informačním systému informace o bezbariérové přístupnosti volebních místností; tento údaj měl zaznamenávat do registru okrskových volebních komisí starosta. Návrh dále umožňoval handicapovanému voliči využít jinou volební místnost, která má bezbariérový přístup, a to na základě oznámení o hlasování v jiném volebním okrsku, aniž by musel požádat o vydání voličského průkazu.

Dne 27.01.2020 předložilo MV návrh zákona o správě voleb vládě. Návrh zákona byl následně projednáván ve třech pracovních komisích Legislativní rady vlády. LRV doporučila vládě, aby tento návrh schválila, a to ve znění dílčích připomínek. Předmětný návrh však na program schůze vlády nebyl zařazen. Legislativní proces tak v této fázi skončil.

Nebylo účelné, aby byly činěny kroky k vytvoření samostatného veřejného portálu s údaji o přístupnosti volebních místností, neboť se počítá s tím, že bude součástí širšího ISSV.

Návrh dalšího postupu:

Návrh zákona o správě voleb má být do 30.06.2022 znovu předložen vládě s tím, že bude navrhována účinnost k 1.1.2026, a to vzhledem k náročnosti zprovoznění ISSV.

Z tohoto důvodu Ministerstvo vnitra navrhuje prodloužení termínu pro splnění opatření 14.4.2, a to do 31.12.2025.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Nesplněno. Navržen posun termínu do 31.12.2025.

Opatření 14.4.3 Poskytnout okrskovým volebním komisím metodickou podporu pro jednání s osobami se zdravotním postižením, včetně postupů při hlasování do přenosné volební schránky.

Termín: 31.12.2021, dále průběžně

Gestor: MV

Spolugestor: MPSV, MZ

Indikátor: Jsou zpracovány metodické materiály pro okrskové volební komise s uvedenými informacemi.

PLNĚNÍ MV:

Okrskové volební komise jsou v této oblasti proškoleny v rámci školení k zásadám hlasování, které zajišťují pověřené obecní úřady, a formou instruktážního videopořadu k činnosti okrskové volební komise, který vytváří MV ve spolupráci s Českým statistickým úřadem.

MV ve spolupráci s MPSV dále připravilo pro volby do Poslanecké sněmovny konané v minulém roce Metodiku k podpoře volebního práva osob se zdravotním postižením využívajících pobytové sociální služby. Cílem této metodiky je nabídnout poskytovatelům, kteří poskytují sociální služby pobytovou formou určitý návod, jak postupovat při podpoře a vytvoření podmínek pro realizaci volebního práva jejich uživatelů, především pak osob se zdravotním postižením. MV bude v této praxi pokračovat i v následujících volbách.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Splněno.

PLNĚNÍ MPSV:

Na plnění tohoto opatření spolupracuje MPSV s MV. V rámci této spolupráce vydalo v roce 2021 MV materiál „Metodika k podpoře volebního práva osob se zdravotním postižením využívajících pobytové sociální služby“, určenou především pro zařízení poskytující sociální služby pobytovou formou. Šlo o zajištění volebního práva uživatelů do voleb do Poslanecké sněmovny Parlamentu ČR, které se konaly ve dnech 8. a 9. října 2021.

Tato metodika byla vydána na základě doporučení vyplývajících ze Souhrnné zprávy k problematice výkonu volebního práva u lidí se zdravotním postižením (poznatky ze systematických návštěv veřejného ochránce práv), č.j. KVOP-7540/2020.

Cílem této metodiky je nabídnout poskytovatelům, kteří poskytují sociální služby pobytovou formou určitý návod, jak postupovat při podpoře a vytvoření podmínek pro realizaci volebního práva jejich uživatelů, především pak osob se zdravotním postižením.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Splněno.

PLNĚNÍ MZ:

Ministerstvo zdravotnictví nebylo do současné doby osloveno gestorem opatření ke spolupráci, nicméně je připraveno poskytnout v případě vyzvání veškerou potřebnou součinnost potřebnou vztahující se k působnosti MZ.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Splněno.

Opatření 14.4.4 Zajistit informace o volebních agendách, volbách a způsobech hlasování přístupné osobám se zdravotním postižením, včetně textů ve snadno srozumitelné formě a videí v českém znakovém jazyce.

Termín: průběžně

Gestor: MV

Indikátor: Informace vztahující se k volbám jsou zveřejňovány v přístupné elektronické formě, ve snadno srozumitelné formě a základní informace vztahující se k volbám jsou překládány do českého znakového jazyka.

PLNĚNÍ MV:

MV zpracovává Informace pro voliče o způsobu hlasování ve volbách a ve spolupráci se společností Deaf Friendly zajišťuje převedení těchto textů do českého znakového jazyka pro neslyšící občany (formou videí) a ve spolupráci se Společností pro podporu lidí s mentálním postižením v ČR do snadno srozumitelné podoby (snadné čtení) pro občany s mentálním postižením. Patříčné úpravy provádějí oslovení odborníci v této oblasti.

Převedené informace a videa jsou uveřejněny na internetových stránkách MV a dále zpřístupňovány po linii organizací pro neslyšící a pro podporu lidí s mentálním postižením.

Na internetových stránkách MV jsou dále vyvěšeny vzory všech sad hlasovacích lístků pro příslušné volby uvedené ve formátu PDF, který je přístupný z hlediska hlasového odečítače.

Každá sada hlasovacích lístků pro příslušné volby obsahuje i informační leták pro voliče o způsobu hlasování. Na informačním letáku jsou uvedeny QR kódy, které odkazují na vzory hlasovacích lístků a videa v českém znakovém jazyce pro neslyšící.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Plněno.

Oblast č. 15: Přístup ke kulturnímu dědictví, účast na kulturním životě a sportovních aktivitách

Kultura je významnou součástí veřejného, společenského a ekonomického života, podporuje eliminaci předsudků a hranic a má i důležitý edukativní a osvětový charakter. Plní i terapeutickou a rehabilitační funkci. Působí tedy jako nezastupitelný prostředek zapojení osob se zdravotním postižením do života společnosti, neopomenutelným je i přínos umělců se zdravotním postižením.

Jedním z cílů Národního plánu v této oblasti proto i nadále zůstává v co nejširší míře podporovat odstraňování fyzických i administrativních bariér bránících intenzivnějšímu přístupu osob se zdravotním postižením ke kulturním statkům a službám a současně umožnit těmto osobám seberealizaci, např. i pracovním zapojením v kulturní oblasti.

Trvalou snahou dotační politiky Ministerstva kultury je zpřístupňování budov určených pro kulturní aktivity, rozšiřování přístupných sbírek a fondů, prohlídkových či naučných tras a jiných kulturních aktivit.

Přetrvávajícím problémem je nedostatečná přístupnost televizního a rozhlasového vysílání pro osoby se zrakovým a sluchovým postižením, je proto nezbytné podporovat a zvyšovat podíl pořadů opatřených titulky nebo skrytými titulky nebo tlumočených do českého znakového jazyka pro osoby se sluchovým postižením a audiopopisem pro osoby se zrakovým postižením.

Důležitá je také podpora sportu a sportovních aktivit, které přispívají nejen ke zlepšení zdravotního stavu a tělesné kondice osob se zdravotním postižením, sportovní aktivity a pohybová rekreace jsou i důležitým faktorem pro zlepšení jejich života a přispívají k rehabilitaci a integraci do společnosti. Mezi důležitá opatření vedoucí k podpoře těchto aktivit patří podpora svazů a organizací zajišťujících sportovní aktivity pro osoby se zdravotním postižením.

15.1 Cíl: Zpřístupňování památek, divadel, muzeí, kin, knihoven a dalších kulturních zařízení, včetně jejich služeb.

Opatření 15.1.1 Pro oblast muzeí a galerií ustanovit pracovní skupinu, jejímž cílem bude systematické mapování problematiky možnosti přístupu osob se zdravotním postižením ke kulturnímu dědictví a příprava případných doporučení.

Termín: 31.12.2021

Gestor: MK

Indikátor: Pracovní skupina byla ustavena a pravidelně se schází.

PLNĚNÍ MK:

Pracovní skupina byla ustanovena ze stávajících členů hodnotících komisí dotačních programů v gesci Samostatného oddělení muzeí a poprvé se sejde začátkem roku 2022.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Splněno.

Opatření 15.1.3 Podporovat zpřístupnění expozic v muzeích a galeriích osobám s omezenou schopností pohybu nebo orientace v rámci zajištění standardizovaných veřejných služeb muzeí a galerií pro osoby se zdravotním postižením ve smyslu zákona č. 122/2000 Sb., o ochraně sbírek muzejní povahy a o změně některých dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů, a podílet se na zpřístupnění památkových objektů ve správě Národního památkového ústavu a dalších kulturních zařízení.

Termín: průběžně

Gestor: MK

Indikátor: Uvedená podpora je realizována.

PLNĚNÍ MK:

V Národním památkovém ústavu jsou danou problematikou pověřeni dva zaměstnanci. Jednotlivé objekty ve správě NPÚ mají na svých webových stránkách informaci o možnosti bezbariérového přístupu a o typech prohlídek.

Příklady zpřístupnění expozic v muzeích a galeriích:

Národní muzeum - v expozicích nově otevřených v roce 2021 jsou umístěné haptické prvky (modely) průběžně opatřovány popisky v Braillově písmu. Na YouTube kanálu NM jsou k dispozici komentované prohlídky Historické budovy NM a Národopisného muzea v českém znakovém jazyce, které budou přístupné přes QR kódy umístěné ve výstavních prostorech.

Slezské zemské muzeum v roce 2021 navázalo spolupráci s paní Alenou Hejčovou, která zastupuje *Metodické centrum odstraňování bariér SONS ČR*, s níž konzultovalo změny, které by vedly k většímu zpřístupnění expozic pro návštěvníky se zrakovým handicapem v Národním památníku II. světové války. Pro památník byl následně zdarma zpracován projekt na doplnění expozic, který počítá s využitím audio průvodce, mobilní aplikace, haptických pomůcek, zvětšovacích lup, vodicích linií, 3D maket, haptických map. K realizaci bude vzhledem k celkové revitalizaci expozic památníku přikročeno v následujících obdobích.

Národní galerie v Praze v roce 2021 pořídila pro Veletržní palác novou zdvihací plošinu pro vozíčkáře. A v posledním čtvrtletí roku 2021 bylo požádáno o dotaci na připravovaný projekt na nový výtah do Paláce Kinských.

Muzeum umění Olomouc v roce 2021 navazovalo na stav z předchozích let. V expozicích Arcidiecézního muzea Olomouc a Muzea moderního umění mohou návštěvníci využít webovou aplikaci – hlasového průvodce. Tento audioguide si mohou stáhnout do svých „chytrých“ telefonů.

Expozice a výstavy také doprovází QR kódy. Návštěvníci si rovněž mohou zapůjčit tablety s aplikací. V Arcidiecézním muzeu je v plánu expozice haptických modelů.

Hlavní budova Národního technického muzea je z větší části bezbariérová. Pro osoby se sníženými možnostmi pohybu je připraven zvláštní vchod s přístupem k výtahu. Omezení v expozici *Doprava* souvisí s historií budovy postavené v 30. letech 20. století a jsou částečně řešeny plošinou. Systém označení a informací pro neslyšící je v NTM každý rok aktualizován. Při návštěvě skupin s neslyšícími návštěvníky a osobami s poruchou sluchu je využívána práce lektora v kombinaci s tlumočnickem do znakové řeči. NTM má zkušenosti s programy pro skupiny s různým znevýhodněním, pro které připravuje speciální programy na míru. Spolupracuje také se specialisty na tuto problematiku.

V NTM jsou provozovány výstupy projektu, podpořeném z ESIF a týkající se implementace Akčního plánu inkluzivního vzdělávání. Připraveny jsou speciální didaktické pomůcky, metodiky pro lektory a zaměstnance muzea a informace pro školy.

Technické muzeum v Brně je přístupné všem osobám s omezenou schopností pohybu, orientace i zrakových problémů prostřednictvím výtahů a speciálně upravených služeb, které zohledňují požadavky výše uvedených občanů. Ve vybraných expozicích jsou možné haptické prohlídky (např. části v expozicích *Ulička řemesel*, *Salon mechanické hudby*, *Vodní motory*). Pro sluchově znevýhodněné jsou připravena videa vybraných expozic (www.tmbрно.cz/navstivte-nas/video-pro-neslyšící/). Zároveň jsou ve všech patrech upravena i hygienická zařízení. Pokud má o návštěvu zájem osoba z řad slabozrakých spoluobčanů, TMB disponuje vyškolenými průvodci, kteří návštěvníka provedou expozicemi či výstavami. Totéž platí i při návštěvách akcí, pořádaných TMB. Edukační oddělení pořádá výtvarně-technické dílny, jejichž náplň přizpůsobuje imobilním dětem i dospělým či mentálně znevýhodněným osobám.

Muzeum v přírodě Vysočina (MPV) disponuje tištěnými průvodci (Veselý Kopec, PR Betlém), a to i v jazykových mutacích. Průvodci v obou areálech jsou připravováni k výkladu pro skupiny osob dle typu zdravotního postižení, kterému je přizpůsoben obsah i délka výkladu, včetně možnosti poznání vybraných předmětů hmatem nebo čichem. Venkovní infotabule v česko-anglické mutaci jsou opatřeny QR kódy s obrazovými přílohami. V areálu památkové rezervace Betlém Hlinsko je k dispozici pro návštěvníky se zrakovým znevýhodněním prohlídkový okruh *Betlém na dotek*, který byl připraven ve spolupráci s Katedrou speciální pedagogiky a logopedie Pedagogické fakulty Univerzity Hradec Králové (soubor hmatových map s areálem památkové rezervace, ukázkový model s hapticky vyvedeným půdorysem objektu s vnitřní dispozicí a zdobnými prvky). V roce 2021 byla zahájena příprava infotabulí s haptickými prvky.

Hanácké muzeum v přírodě (HMP) umožňuje návštěvníkům bezbariérový přístup jak v interiéru Kameníčкова gruntu (s výjimkou přístupu do horních sýpek), tak v celém areálu muzea. Návštěvníci mohou bez omezení navštívit špaletové stodoly, prohlédnout si expozici zemědělských strojů nebo mohou navštívit programy, které HMP během roku pořádá. Připravují se specializované prohlídky pro nevidomé a slabozraké, kteří budou mít k dispozici v každém expozičním celku HMP předmět nebo několik předmětů, jež jsou pro daný celek typické a které budou moci vnímat jinými smysly než zrakem. V této souvislosti byla vytvořena prezentace HMP na webových stránkách Sjednocené organizace nevidomých a slabozrakých ČR (www.sons.cz/pamatky). Součástí prezentace je audionahrávka v češtině a v hanáckém dialektu.

V průběhu roku 2021 byla v rámci projektu IROP I. dokončena rekonstrukce Weisova domu ve Veselí nad Lužnicí. Projekt zahrnul též instalaci dvou pohyblivých plošin umožňujících osobám se sníženou mobilitou vstup do nové expozice a výstavního prostoru.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Plněno.

Opatření 15.1.4 Podporovat digitalizaci národního kulturního bohatství a jeho zpřístupnění technologiemi umožňujícími dálkový přístup a různé typy prezentace dle zdravotního postižení osob a v rámci Národního památkového ústavu zveřejnit na portálu e-sbírky (www.esbirky.cz) alespoň 50 digitalizovaných záznamů mobiliárních předmětů ročně.

Termín: průběžně

Gestor: MK

Indikátor: V daném roce byl vyhlášen dotační program na podporu uvedené oblasti a na portálu e-sbírky bylo zveřejněno alespoň 50 digitalizovaných záznamů mobiliárních předmětů.

PLNĚNÍ MK:

Ministerstvo kultury, Samostatné oddělení muzeí, každoročně vyhlašuje dotační program Podpora projektů zaměřených na poskytování standardizovaných veřejných služeb muzeí a galerií ve dvou okruzích: 1. Prezentace sbírek muzeí a galerií v informačním systému s dálkovým přístupem a 2. Prezentace sbírek formou odborných (vědeckých) katalogů sbírek. Program je určen zřizovatelům muzeí a galerií, jejichž sbírky jsou zapsány v Centrální evidenci sbírek muzejní povahy dle zákona č. 122/2000 Sb. Není určen příspěvkovým organizacím zřizovaným Ministerstvem kultury.

První z okruhů je určen na: a) zhotovení digitální prezentace souboru nejméně 100 sbírkových předmětů (při zpracování technologií 3D nejméně 20 sbírkových předmětů) včetně textových informací, formou virtuální prezentace sbírkových předmětů určené pro veřejnost a její zveřejnění prostřednictvím portálu eSbírky.cz a europeana.eu nebo prostřednictvím své vlastní internetové prezentace, která bude propojena s portálem eSbírky.cz (europeana.eu), b) zhotovení 3D virtuální prezentace muzejní expozice, virtuální výstavy ze sbírek muzea nebo vzhled či funkční užití (minimálně 20) vybraných sbírkových předmětů na webu muzea s propojením na webový portál eSbírky.cz a c) zpracování popularizačních videí k vybraným (nejméně 5) sbírkovým předmětům a jejich zveřejnění na stránkách muzea/galerie, za účelem zpřístupňování informací o sbírce.

V roce 2021 bylo v rámci prvního z okruhů uvedeného dotačního programu podpořeno celkem 6 projektů o celkové výši 503 810 Kč.

Národní památkový ústav má aktuálně zveřejněno 138 037 sbírkových předmětů ze 179 institucí.

Příklady podpory digitalizace a zpřístupňování národního kulturního bohatství:

Národní muzeum má na svých webových stránkách samostatnou sekci *Virtuálně do muzea bez bariér*, která obsahuje výběr upravených virtuálních prohlídek přibližujících aktuální i ukončené výstavy, expozice, sbírku, budovy či zajímavosti ze života muzea pro osoby se zdravotním postižením. K poslechu jsou i audiozáznamy vybraných virtuálních prohlídek.

I v roce 2021 pokračovalo NM v rozšiřování série virtuálních výstav a videí ze série *Muzejní jednohubky* s překladem do českého znakového jazyka. Tato videa jsou přístupná na webových stránkách NM a na YouTube kanálu NM. Vybrané virtuální výstavy a videa určená dětem s překladem do ČZJ byly doplněny pracovními listy opatřenými QR kódy pro jejich uživatelsky přístupnější využití ve školní výuce i při samostatných aktivitách. Přístupné jsou také virtuální komentované prohlídky dvou pražských objektů NM (Historická budova a Národopisné muzeum) v českém znakovém jazyce s titulky. Pro zájemce z řad nevidomých a slabozrakých jsou v sekci *Virtuálně do muzea bez bariér* k dispozici audiozáznamy vybraných virtuálních prohlídek ke stažení nebo přehrání na platformě YouTube. V současnosti je v této sekci na webové stránce NM k dispozici 18 virtuálních výstav s tlumočením do českého znakového jazyka, 5 virtuálních prohlídek určených dětem z cyklu Honzík a Fany s tlumočením do ČZJ a s pracovními listy, 11 popularizačně-vědeckých krátkých videí z cyklu *Muzejní jednohubky* s tlumočením do ČZJ a 6 audiozáznamů virtuálních výstav. Všechny sekce jsou průběžně doplňovány a aktualizovány.

Moravské zemské muzeum v roce 2021 pokračovalo ve vytváření video prohlídek stálých expozic, aktuálních výstav i videozáznamů z vernisáží a akcí MZM (*MZM - Virtuální muzeum MZM*).

Digitalizace sbírky probíhá průběžně, zatím většinou bez výstupu pro veřejnost. Na webových stránkách MZM jsou prozatím k dispozici dílčí elektronické katalogy sbírky (<http://www.mzm.cz/elektronicke-katalogy/>).

V roce 2021 byla vysoutěžena v rámci projektu IROP MZM, *stálá expozice – Loutkařské umění a Tradiční kultura na Moravě v zrcadle času* digitalizace celkem 1 500 sbírkových předmětů, které po skončení digitalizace budou zveřejněny na webových stránkách MZM a na webových stránkách obou nových expozic (předpokládaný termín zveřejnění v květnu 2022).

V rámci projektu NAKI II *Kramářské písně v brněnských historických fondech* proběhla digitalizace kramářských tisků ze sbírky MZM, která bude v roce 2022 zveřejněna v digitální knihovně kramářských tisků *Špalíček* (provozuje Knihovna Národního muzea).

V Botanickém oddělení Přírodovědného muzea MZM probíhá katalogizace herbářů (<https://prezi.com/view/mn6UXvCMzel7VnePv8vN/>).

Sbírka Slezského zemského muzea je rozdělena do 21 tzv. podsbírek. V r. 2021 bylo na portálu e-sbírky umístěno 133 ks digitalizovaných sbírkových předmětů z podsbírek: Archeologická, Botanická, Dendrologická, Geologická, Divadelní, Etnografická, Historická, Novodobé dějiny, Písemnosti a tisky, Muzeologická, Slezského ústavu a Fotografie, filmy a jiná média. V současné době obsahuje portál e-Sbírky 4 644 digitálních záznamů ze sbírky SZM.

Národní galerie v Praze podporuje digitalizaci národního kulturního dědictví a zpřístupňuje jej technologiemi umožňujícími dálkový přístup, a to v rámci webové prezentace sbírkového fondu sbírkového fondu *Sbírky Národní galerie Praha*. V současné době je zde zveřejněno 3 855 nejvýznamnějších děl ze sbírky NGP, která je možno prohlížet ve vysokém rozlišení. V roce 2021 bylo veřejnosti na výše uvedené adrese zpřístupněno 343 zdigitalizovaných uměleckých děl.

Během pandemie covid-19 byla vytvořena webová stránka Uměleckoprůmyslového musea „#muzeumzije“, ve které jsou uvedeny všechny aktuální informace vážící se k muzeu (včetně nabídky knih v e-shopu). Dále jsou zde formou článků doprovázených fotografiemi a videi prezentovány vybrané sbírkové předměty a činnost zaměstnanců muzea (např. instalace sbírkových předmětů či konzervace). Na portálu e-Sbírky bylo zveřejněno v rámci projektu NAKI II *Plakát jako nástroj komunikace a kulturně-historický pramen: vizuální médium proměn národní kulturní identity v letech 1880-1938, postupy jeho ochrany, uchování a zpřístupnění* celkem 1 327 exponátů z tzv. podsbírek plakátů.

Zveřejňování zdigitalizovaných sbírkových předmětů ze strany Moravské galerie v Brně probíhá přes webové stránky galerie a katalog SBÍRKY ON-LINE. Propagace sbírkového fondu MGB zejména zpřístupněním technologiemi umožňujícími dálkový přístup je jednou z priorit MGB.

U příležitosti 101. výročí od narození Jana Rajlichy st., umělce, grafického designéra, výstavního designéra, scénografa, pedagoga a iniciátora *Mezinárodního bienále grafického designu v Brně*, zveřejnila MGB dne 10. dubna 2021 v katalogu SBÍRKY ON-LINE sekci *Archiv Jana Rajlichy st.* s více než 2 000 sbírkovými předměty, které představují pozůstalost autora, kterou MGB zakoupila či získala darem v předchozích letech.

V Muzeu J. A. Komenského v roce 2021 bylo dosaženo kompletní digitalizace sbírkových předmětů v tzv. podsbírkách *Komenský v umění*, *Výtvarné umění regionu*, *Historie* a *Numizmatika* a v těchto podsbírkách byly tak digitalizovány pouze všechny nové přírůstky za daný rok. Podsírka *Etnografie* je k roku 2021 digitalizována z 80 % (digitalizováno 10 889 inv. č.), podsírka *Staré tisky* ze 79 % (digitalizováno 612 inv. č.). Za rok 2021 bylo celkem zdigitalizováno 570 sbírkových předmětů.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Plněno.

Opatření 15.1.5 Podporovat v rámci dotační politiky aktivity spočívající ve vydávání publikací, průvodců a dalších tiskovin ve snadno srozumitelné tištěné či digitální formě umožňující jednodušší přístup ke sbírkám muzeí, galerií a dalších památek osobám se zdravotním postižením.

Termín: průběžně

Gestor: MK

Indikátor: Je vyhlášen dotační program na podporu uvedených aktivit.

PLNĚNÍ MK:

Ministerstvo kultury, Samostatné oddělení muzeí, každoročně vyhláší dotační program Podpora projektů zaměřených na poskytování standardizovaných veřejných služeb muzeí a galerií ve dvou okruzích. Blíže viz Opatření 15.4.1. Dále potom Odbor regionální a národnostní kultury vyhláší výběrové dotační řízení na podporu kulturních aktivit osob se zdravotním postižením a seniorů, v němž mimo jiné podporuje projekty se zaměřením na usnadnění přístupu ke kultuře odstraňováním informačních bariér, usnadnění komunikace mezi postiženými navzájem a postiženými a zdravými

občany (zvukové knihy a časopisy, tlumočení divadelních představení, titulování filmů apod.), odstraňování architektonických bariér v kulturních zařízeních neinvestičními prostředky.

V rámci Programu podpory památek světového dědictví byla podpořena organizace Deaf Travel a Ministerstvo kultury dotačně podpořilo její projekty pro vytvoření průvodce po Praze a katedrále sv. Víta pro neslyšící osoby.

Samostatné oddělení ochrany kulturních statků vyhlašuje dotační program *Kulturní aktivity – Podpora projektů spolků a pobočných spolků*. V tomto programu jsou obecně podporovány rozmanité projekty mající kulturní základ. Mezi nimi jsou rovněž podporovány aktivity určené na podporu hendikepovaných: např. vytváření vzdělávacích programů, virtuálních výstav a haptických expozic, vydávání speciálních průvodců a publikací určených sluchově a zrakově postiženým. Seznam podpořených projektů od roku 2011 do roku 2021 lze nalézt na webových stránkách Ministerstva kultury, v odkazu: <https://www.mkcr.cz/program-kulturni-aktivity-podpora-projektu-spolku-a-pobocnych-spolku-530.html>

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Plněno.

Opatření 15.1.6 Podporovat vlastní příspěvkové organizace ve vytváření systému slev ze vstupného pro osoby se zdravotním postižením.

Termín: průběžně

Gestor: MK

Indikátor: Příspěvkové organizace jsou motivovány k poskytování slev ze vstupného.

PLNĚNÍ MK:

Příspěvkové organizace Ministerstva kultury vytvářejí systém slev. Aktualizovaný přehled slev je zveřejňován na webových stránkách ministerstva <https://www.mkcr.cz/slevy-ze-vstupneho-na-kulturni-akce-a-do-kulturnich-objektu-178.html>. Aktualizace jsou prováděny 2x ročně.

Informace o cenách vstupného lze najít také na webových stránkách jednotlivých organizací.

Národní knihovna ČR nabízí zájemcům o registraci, kteří se prokáží platným průkazem TP, ZTP nebo ZTP/P, registraci zdarma (<https://www.nkp.cz/sluzby/dulezite-odkazy/cenik>, bod 1.2).

Tato možnost se týká jak registrace provedené fyzicky v NK ČR, tak registrace vzdálené, která byla v NK ČR zavedena od září 2021 (<https://www.nkp.cz/sluzby/chci-sluzbu/vzdalena-registrace>). Ta umožňuje vzdáleně registrovaným uživatelům získat z domova přístup k vybraným zdrojům (elektronické informační zdroje, Národní digitální knihovna - díla nedostupná na trhu) NK ČR.

Od října 2021 nabízí NK ČR registrovaným uživatelům možnost také prodloužit si registraci online na základě online platby registračního poplatku (<https://www.nkp.cz/sluzby/chci-sluzbu/prodlouzit-registraci>). V případě uživatelů s průkazem TP, ZTP a ZTP/P, kteří mají nárok na registraci zdarma, je registrace prodloužena vzdáleně po dodání kopie zmíněného dokladu.

Tato skupina registrovaných čtenářů též může určit osobu, kterou plnou mocí pověří k vyzvedávání absenčních výpůjček. Zplnomocněný pak chodí vyzvedávat s průkazkou čtenáře a plnou mocí. Aktivně tuto možnost využívají jednotky uživatelů.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Plněno.

Opatření 15.1.7 Podporovat dostupnost veřejných knihovnických a informačních služeb knihoven prostřednictvím dotačního řízení na zajištění nabídky zvukových knih a zavádění technických zařízení umožňujících osobám se zrakovým postižením zpřístupnění knihovních fondů a elektronických informačních zdrojů.

Termín: průběžně

Gestor: MK

Indikátor: Je vyhlašován dotační program na podporu uvedených aktivit.

PLNĚNÍ MK:

Oddělení literatury a knihoven v roce 2021 v souladu s nařízením vlády č. 288/2002 Sb., kterým se stanoví pravidla poskytování dotací na podporu knihoven, v platném znění, a Konceptí rozvoje knihoven v ČR na léta 2021-27 vyhlašovalo dotační řízení Knihovna 21. století, určené knihovnám evidovaným dle knihovního zákona. Jedním z jeho tematických okruhů je

Podpora všeobecné dostupnosti knihovnických služeb pro občany se zdravotním postižením:

- a. nákup knihovnických fondů pro nevidomé a slabozraké - dotace je určena pouze na nákup zvukových knih a licencí k jejich užívání,
- b. nákup technických zařízení a pomůcek (s výjimkou běžného hardware) umožňujících zpřístupnění knihovnických fondů a elektronických informačních zdrojů a služeb v knihovnách nevidomým a slabozrakým a služeb sluchově postiženým,
- c. nákup „lékoték“ pro děti se specifickými vzdělávacími potřebami vyvolanými zdravotním handicapem,
- d. podpora kulturních aktivit pro občany se zdravotním postižením.

V roce 2021 byly poskytnuty dotace 13 projektům ve výši 149 tis. Kč.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Plněno.

Opatření 15.1.8 Podporovat v knihovnách zavádění standardu Handicap Friendly³ a poskytování služeb osobám se zdravotním postižením dle tohoto standardu; podporovat a rozvíjet činnost Sekce služeb osobám se specifickými potřebami, Sekce SKIP 60+ a Sekce knihovníků – trenérů paměti Svazu knihovníků a informačních pracovníků ČR.

Termín: průběžně

Gestor: MK

Indikátor: V knihovnách jsou podporovány uvedené aktivity.

PLNĚNÍ MK:

Národní knihovna ČR dlouhodobě spolupracuje se Sjedenou organizací nevidomých a slabozrakých České republiky (SONS), jejímž prostřednictvím poskytuje podle výjimky dané Autorským zákonem digitální kopie. V roce 2021 šlo konkrétně o 5940 stran pro SONS.

Digitální kopie na objednávku NK ČR (a to i u děl, u nichž dosud trvají majetková autorská práva) poskytuje i zájemcům ze stran veřejnosti, kteří prokáží, že splňují podmínky uvedené v § 39, § 39a, §39b autorského zákona. V některých případech studenty zastupují univerzitní pracoviště typu Centra Pyramida Ostravské univerzity, Střediska Teiresiás Masarykovy univerzity a žádost poskytnutí digitálních kopií na základě zmíněných výjimek zprostředkovávají.

Ve Studovně vědeckých pracovníků zůstává dlouhodobě možnost zpřístupnit zde pro handicapované uživatele dokumenty z Národního konzervačního fondu či fondu 19. století, které se standardně zpřístupňují pouze ve Studovně Hostivař. V roce 2021 došlo k přesunu vybrané části fondu z Klementina do depozitářů NK Hostivař. Z těchto dokumentů byl vytvořen tzv. Konzervační fond Hostivař, který je zpřístupňován pouze ve Studovně Hostivař. V případě handicapovaných uživatelů je uplatňována výjimka a dokumenty z tohoto fondu mohou i nadále studovat ve zmíněné Studovně vědeckých pracovníků.

³ Standard Handicap Friendly navrhuje vhodná opatření a stanoví kritéria, která by měla knihovna splňovat, aby byla k osobám se specifickými potřebami uživatelsky vstřícná a zajistila jim rovné podmínky. Národní knihovna České republiky. 2019. Dostupné z: <https://ipk.nkp.cz/docs/aktualizovana-verze-publikace-rovny-pristup.-standard-handicap-friendly-2019>

Přístup k fondům Moravské zemské knihovny je ve studovnách a ve volném výběru bezbariérový, v případě potřeby manipulace s fondem na vyšších policích za asistence službu konajícího knihovníka.

Knihovna a tiskárna pro nevidomé K. E. Macana, úsek knihovny, je specializované pracoviště, které spolupracuje s řadou knihoven s podobně specializovanými službami v ČR a s jednou knihovnou v SR.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Plněno.

Opatření 15.1.9 V rámci činnosti Knihovny a tiskárny pro nevidomé K. E. Macana provozovat novou službu digitální knihovny pro osoby se zrakovým postižením CAMELOT zajišťující zpřístupňování periodik a zachovat roční produkci cca 150 zvukových knih a cca 50 knih v Braillově písmu.

Termín: průběžně

Gestor: MK

Indikátor: V Knihovně a tiskárně pro nevidomé K. E. Macana je provozována služba CAMELOT. Roční produkce této knihovny je cca 150 zvukových knih a cca 50 knih v Braillově písmu.

PLNĚNÍ MK:

Součástí Digitální internetové knihovny Biblio, kterou provozuje KTN je systém pro zpřístupnění periodického tisku zrakově postiženým s názvem CAMELOT, díky němuž mají čtenáři k dispozici vedle bodových a zvukových materiálů i 37 titulů novin a časopisů (vždy jejich posledních 6 čísel). V roce 2021 bylo v KTN připraveno a vytištěno rovněž 42 nových literárních titulů v Braillově písmu a 12 titulů hudebnin v bodovém notopisu. V jejích zvukových studiích bylo načteno 101 zvukových knih a technicky zpracováno ve formátu MP3, dalších 213 titulů bylo do tohoto formátu upraveno. Uživatelé služeb KTN tak mají ve zvuku k dispozici nových 314 titulů.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Plněno.

15.2 Cíl: Vyšší počet audiovizuálních děl přístupných pro osoby se zdravotním postižením.

Opatření 15.2.2 V rámci dotační politiky podporovat aktivity spočívající v zajišťování titulků a tlumočení do českého znakového jazyka pro audiovizuální díla, zpřístupňování audiovizuálních děl prostřednictvím audiopopisu pro osoby se zrakovým postižením, vytváření sítě divadelních představení tlumočených do českého znakového jazyka, vznik publikací v českém znakovém jazyce a tvorbu zvukových knih.

Termín: průběžně

Gestor: MK

Indikátor: Je vyhlášován dotační program s uvedeným zaměřením.

PLNĚNÍ MK:

V oblasti médií a audiovize není v současné době vyhlášován samostatný dotační program s uvedeným zaměřením. Podpora osob se zdravotním postižením je realizována díky projektům z různých okruhů, například z okruhu Filmové festivaly a přehlídky nebo Diverzifikace programu kin a práce s publikem. Standardní titulkování do českého jazyka je téměř u všech cizojazyčných filmů v rámci každého festivalu. Například festival Severský filmový klub (i pro neslyšící) zpřístupňuje kinematografii ve znakovém jazyce a v roce 2021 získal dotaci ve výši 200 000 Kč.

Ministerstvo kultury, odbor regionální a národnostní kultury podporuje v rámci dotačního programu Podpora kulturních aktivit osob se zdravotním postižením a seniorů také výrobu zvukových knih a časopisů, tlumočení divadelních představení, titulkování filmů apod. V roce 2021 bylo podpořeno 7 projektů s danou tematikou v celkové výši 613 000 Kč.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Plněno.

15.3 Cíl: Podpora tvůrčího a uměleckého potenciálu osob se zdravotním postižením.

Opatření 15.3.1 Spoluvytvářet prostor, v němž se umožní osobám se zdravotním postižením uspokojovat své kulturní potřeby, realizovat vlastní tvorbu, a to podporou kulturních aktivit právnických a fyzických osob.

Termín: průběžně

Gestor: MK

Indikátor: Je vyhlašován dotační program s uvedeným zaměřením.

PLNĚNÍ MK:

Ministerstvo kultury, odbor regionální a národnostní kultury, vyhlašuje každoročně výběrové dotační řízení na podporu kulturních aktivit osob se zdravotním postižením a seniorů, ve kterém jsou dlouhodobě podporovány kulturní akce, jimiž zdravotně postižení lidé prezentují své umělecké aktivity pro sebe a pro veřejnost, a dlouhodobá systematická práce v zařízeních, kde zdravotně postižení lidé jsou umístěni trvale nebo do nich docházejí k dennímu pobytu. Podporovány jsou též aktivity, které nabízejí hodnotné využití volného času seniorů, jsou zdrojem jejich seberealizace a sociálních kontaktů, přispívají k prevenci sociálního vyloučení a izolace seniorů a jsou příležitostí pro posílení mezigeneračních kontaktů a sounáležitosti. Dotace v tomto programu jsou poskytovány právnickým i fyzickým osobám.

Obsahem dotovaných projektů jsou různé formy arteterapie, výtvarné činnosti, keramika, divadelní a literární tvorba, hudební činnosti, aktivity zaměřené na podporu odstraňování architektonických a komunikačních bariér neinvestičními prostředky. Podporovány jsou velké projekty, od dnes již tradičních přehlídek a festivalů přes projekty umožňující přístup ke kulturním službám a projekty pomáhající zdravotně hendikepovaným občanům překonávat informační bariéry až po celoroční každodenní umělecké aktivity.

Pro rok 2021 byla vyhlášena výzva s uzávěrkou 16. září 2020. Z celkového počtu 132 projektů bylo v roce 2021 v uvedeném programu navrženo k podpoře 113 projektů v celkové výši 8 499 412 Kč.

V souvislosti s pandemickým šířením nemoci Covid-19 a opatřeními s tím spojenými však některé subjekty byly nuceny odstoupit od realizace projektu zcela nebo jim situace umožnila čerpat dotaci jen částečně. Podpořeno tedy nakonec bylo 111 projektů ve výši 8 147 642,20 Kč.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Plněno.

15.4 Cíl: Podpora zapojení osob se zdravotním postižením do sportovních aktivit.

Opatření 15.4.1 Poskytovat finanční podporu sportovcům se zdravotním postižením a jejich svazům.

Termín: průběžně

Gestor: NSA

Indikátor: Je vyhlašován dotační program pro uvedenou podporu.

PLNĚNÍ NSA:

A Dotační výzvy

Národní sportovní agentura (dále jen „NSA“) vyplatila v roce 2021 dotace na základě sedmi dotačních výzev zaměřených na parasport v celkové výši 139 237 170,45 Kč. Podpořila tak 178 žadatelů o dotaci a tím počet kolem 5 800 sportovců s postižením. Oproti předešlým rokům se navýšil počet sportovců s postižením (v letech 2018 – 2019 pravidelně sportovalo pouze kolem 5 000 osob s postižením).

Celkový přehled vyplacených dotací podle dotačních výzev

Číslo a název dotační výzvy	Vyplacená dotace celkem v Kč
VÝZVA 1/2021 - ÚČAST NA VÝZNAMNÝCH SPORTOVNÍCH AKCÍCH ZPS 2021	15 041 554,95
VÝZVA 2/2021 - PODPORA SVAZŮ ZPS 2021	15 103 317,00
VÝZVA 4/2021-PODPORA SPORTOVNÍCH SVAZŮ oblast parasport 2021	2 500 000,00
VÝZVA 5/2020 – VÝZNAMNÉ SPORTOVÍ AKCE ZDRAVOTNĚ POSTIŽENÝCH SPORTOVců	11 500 000,00
VÝZVA 11/2020 - PODPORA SK/TJ ZPS 2021	54 990 119,00
VÝZVA 18/2020 - PODPORA REPREZENTACE ZPS 2021	35 116 200,00
VÝZVA 7/2021- MOVITÉ INVESTICE 2021 PARASPORT	4 985 979,50
CELKEM	139 237 170,45

B Koncepce rozvoje parasportu

Na výzvu NSA byly zpracovány koncepce rozvoje jednotlivých druhů sportů pro zdravotně postižené sportovce. NSA je posoudila a vybrala gestory pro jednotlivé sporty a určila subjekty pro podpořené sporty. Gestori a určené subjekty se do budoucna stávají jedinými oprávněnými žadateli o dotace v příslušné oblasti parasportu.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Plněno.

Oblast č. 16: Statistické údaje

Tato oblast je postavena na článku 31 Úmluvy, který se týká závazku shromažďovat informace, statistická data a výsledky výzkumů důležité pro formulaci a realizaci politik k naplňování práv osob se zdravotním postižením.

Pro nastavení efektivní státní politiky ve vztahu k osobám se zdravotním postižením je nezbytné mít k dispozici co nejpřesnější statistické údaje o počtu a struktuře této skupiny osob. Vzhledem k důležitosti statistických dat je nezbytné i v následujícím období v jejich sběru pokračovat.

V roce 2021 není sledováno plnění žádného opatření této oblasti.

Oblast č. 17: Koordinace a monitorování plnění Národního plánu

V rámci této oblasti je sledována vlastní realizace a průběžné monitorování Národního plánu, na kterém se podílí ústřední orgány státní správy i další instituce a organizace osob se zdravotním postižením.

Na základě zkušeností s koordinací a monitorováním dosud realizovaných Národních plánů je účelné zachovat model, kdy všechny relevantní resorty každoročně předkládají Zprávu o plnění opatření Národního plánu spadající do jejich působnosti za uplynulý kalendářní rok. Zprávu poté projednává vláda ČR a v případě potřeby navrhuje změny či doplnění jednotlivých opatření.

17.1 Cíl: Každoroční kontrola plnění opatření Národního plánu.

Opatření 17.1.1 Jedenkrát ročně do 28. února všechny resorty a instituce, kterým byla uložena opatření, předloží zprávu o plnění opatření Národního plánu spadajících do jejich působnosti za uplynulý kalendářní rok.

Termín: průběžně

Gestor: všechny resorty, ÚV

Indikátor: V uvedeném termínu byla předložena zpráva.

PLNĚNÍ:

Všechny resorty a ÚV předložily zprávy o plnění opatření Národního plánu za rok 2021.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Plněno.

Opatření 17.1.2 Jedenkrát ročně, nejpozději do 30. června, zmocněnkyně vlády pro lidská práva, VVOZP a následně vláda ČR provedou zhodnocení a případnou aktualizaci Národního plánu.

Termín: průběžně (VVOZP předkládá zprávu vládě ČR do 30.6.)

Gestor: zmocněnkyně vlády pro lidská práva, VVOZP

Indikátor: Zpráva o plnění Národního plánu byla zpracována a předložena vládě ČR. Vláda ČR zprávu projednala a schválila případnou aktualizaci Národního plánu.

PLNĚNÍ zmocněnkyně vlády pro lidská práva, VVOZP:

VVOZP schválil Zprávu o plnění opatření Národního plánu podpory rovných příležitostí pro osoby se zdravotním postižením na období 2015–2020 v roce 2020 a jeho celkové zhodnocení dne 24.06.2021.

Ze 125 opatření, která se měla plnit průběžně nebo měla být splněna do 31. prosince 2020, bylo splněno nebo průběžně plněno 112 opatření, částečně splněno bylo 1 opatření. Nebylo splněno nebo průběžně plněno 12 opatření. Převážná většina z nesplněných opatření byla přenesena do Národního plánu podpory rovných příležitostí pro osoby se zdravotním postižením na období 2021–2025.

VVOZP doporučil vládě ČR vzít tento dokument na vědomí, vláda ČR zprávu projednala 23.08.2021.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Plněno.

4 Seznam použitých zkratk

ČAS	Česká agentura pro standardizaci
ČOI	Česká obchodní inspekce
ČNB	Česká národní banka
ČSN	Česká technická norma
ČSSZ	Česká správa sociálního zabezpečení
ČSÚ	Český statistický úřad
ČŠI	Česká školní inspekce
EAA	European Accessibility Act - Evropský akt přístupnosti
EU	Evropská unie
ICF	Mezinárodní klasifikace funkčních schopností, disability a zdraví
MD	Ministerstvo dopravy
MF	Ministerstvo financí
MK	Ministerstvo kultury
MMR	Ministerstvo pro místní rozvoj
MO	Ministerstvo obrany
MPO	Ministerstvo průmyslu a obchodu
MPSV	Ministerstvo práce a sociálních věcí
MSp	Ministerstvo spravedlnosti
MŠMT	Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy
MV	Ministerstvo vnitra
MZ	Ministerstvo zdravotnictví
MZe	Ministerstvo zemědělství
MZV	Ministerstvo zahraničních věcí
MŽP	Ministerstvo životního prostředí
Národní plán	Národní plán podpory rovných příležitostí pro osoby se zdravotním postižením na období 2021–2025
NAÚ	Národní akreditační úřad pro vysoké školství
NRZP ČR	Národní rada osob se zdravotním postižením České republiky, z.s.
NSA	Národní sportovní agentura
OSN	Organizace spojených národů
SONS	Sjednocená organizace nevidomých a slabozrakých České republiky, zapsaný spolek
ÚNMZ	Úřad pro technickou normalizaci, metrologii a státní zkušebnictví
Úmluva	Úmluva o právech osob se zdravotním postižením
ÚP	Úřad práce České republiky
ÚV	Úřad vlády České republiky
ÚZIS	Ústav zdravotnických informací a statistiky ČR
VVOZP	Vládní výbor pro osoby se zdravotním postižením